

היכל הקודש ברסלב

הלימוד היומי

בי"ת נצחי,
שנים מקרא ואחד תרגום,
נ"ך, רמב"ם

לעתיד בעולם הבא
מזכירין אותו כל מה שלמד
בעולם הזה
(שיחת הר"ן כח)

על ידי
לימוד
שיעורים אלו
אנו נותנים
את החומש
ואת המעשר
להקדוש
ברוך הוא
(עצתו אמונה)

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

כני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגראוו

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'רפס ע"י

**קון הדפסה
היכל הקודש**

**2623 State Route 52
Liberty, NY 12754**

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

שלישה מטבעות זו ע"ג זו. בנגרא מפרש סימניה: **גמ'** טעמא דקצא כו'. הקם הוא דאמר שהפירות לבעל הכלי. **הא כלי ולפניו פירות.** הכי אלו הפירות של מוצאן ואע"פ שהכלי לבעל הפירות כל הכלי יחיד ואת הפירות יעבכ לו ולא אמרין מהאי מקא נפל. מקצתן בכלי כו'. הדיב מוכיח דהנה דעל גבי קרקע דהנה הוא חייב להחזירם למי שיתן

הא ככובא וכיתא. פי רש"י דמתני' ככובא וכיתא וקשה דקתני מצא פירות וי"א דכיתא אקר פירי כדאמרין (בבראשית רבה) וקא קון מפרי האדמה ורע פשתן הביא דוחק ונראה דמתני' בענא ופירי דכיון דאין הפירות מוחזרים יחד אילו מן הכלי נפלו היה קצת נשאר מהם בכלי אבל פשתן שקשור בידו יבול להיות ששכבלי היה נפל וי"א פי' דפרקי אמאי דקאמר מקצתן על גבי קרקע חייב להכריז

שלישה מטבעות זה על גב זה פריכות ברה"י וכפרות של בעה"ב וגיגי צמר תלקוהין מביט האומן פדי יין וכדי שמן הרי אלו חייב להכריז: גמ' טעמא דקצא פירות בכלי ומעות בלשם הא פלי ולפניו פירות כים ולפניו מעות הרי אלו חניא תהא דתנו רבנן מצא כלי ולפניו פירות כים ולפניו מעות הרי אלו שלו מקצתן בכלי ומקצתן על גבי קרקע מקצתן בכים ומקצתן על גבי קרקע חייב להכריז ורמינהו מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן חייב להכריז בא בעל סימן ונטל את שלו וזה הלה פדבר שאין בו סימן אמר רב וביד לא קשיא הא ככובא וכיתא הא בצנא ופירי רב פפא אמר הא והא בצנא ופירי ולא קשיא הא דאשתיר בה מירי הא דלא אשתיר בה מירי ואיבעית אימא הא והא דלא אשתיר בה מירי ולא קשיא אפיה לגבי פירי הא דלא מהדרי אפיה לגבי פירי ואיבעית אימא הא והא דמהדרי אפיה לגבי פירי ולא קשיא הא דאית לה אוגנין לצנא הא דלית לה אוגנין לצנא: צבורי פירות וצבורי מעות: שמעת מינה מנין הוי סימן תני צבור פירות שמעת מינה מקום הוי סימן תני צבורי פירות:

אמאי דקאמר מקצתן על גבי קרקע חייב להכריז ורמינהו מצא דבר כו' בא בעל סימן ונטל את שלו וזה המוצא במה שכידו היינו מה שבחצי אע"פ שיש שבנים קצת מוחזרים אפילו בעל כל אומר שכולן שלו ולפי זה גרס בסמוך הא וקא דאשתירי ביה

שמעת מניה מנין הוי סימן. אע"ג דפשטא ליה לעיל מרמשלתי פרז סימן מדה ומנין נמי הוי סימן געי לאוכוזי הכא ממתני' ולעיל (דף כד.) נמי דקתני אבל מצא שנים חייב לא קאמר שמ' מנין הוי סימן (דלא אלימא ליה ברייתא למפסש מניה) אי נמי דמצי למדחי דמנין ותרזא הוי סימן:

והוא שעשוין כמגדליו. אי מנין הוי סימן במה שעשוין כמגדליו ידעון דדרך היחנה הנה ובתרי לא סגי דטבעא מכריז אבל אם מקום הוי סימן אפילו בתרי וגעשוין כמגדליו ידעון דדרך היחנה הוי בתרי אפי' שעשוין כמגדליו לא ידעון דדרך היחנה הנה דיאמר ודרך נפילה הנה דאתרמי הכי א"כ לקמן מאי פריך (אר' יתקון) מאי אירא תלתא אפי' בתרי וי' על דשפיר משני טבעא מכריז:

הא גופא קשיא. אמתני לא פריך דמנין למימר דג' מטבעות היינו פירוש צבורי מעות: כאבני

שלישה מטבעות זה על גב זה: אמר רבי יצחק מגדל'ה והוא שעשוין כמגדליו תניא נמי הכי **מצא מעות מפורזות הרי אלו שלו עשוין כמגדליו חייב להכריז ואלו הן עשוין כמגדליו שלישה מטבעות זה על גב זה** הא גופא קשיא אמרת **מצא מעות מפורזות הרי אלו שלו הא מושלחי שלחופי חייב להכריז אימא סיפא עשוין כמגדליו חייב להכריז הא משלחי שלחופי הרי אלו שלו תנא כל שאין עשוין כמגדליו מפורזות קרי להו א"ח חנינא לא שנו אלא של שלישה מלכים אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז היכי דמי אי דעשוין כמגדליו אפילו של מלך אחד נמי ואי דאין עשוין כמגדליו אפילו של שלישה מלכים נמי לא אלא אי אתמר הכי (אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז) והיכי דמי דעשוין כמגדליו ויחא תתאה ומציעא עילויה וזכא עילויה מציעא דאמרין אנתי אנזניהו אבל של מלך אחד דכולהו פי הדדי ניהו אע"ג דמנחי אתדדי הרי אלו שלו אימר אתרמיו אתרמי ובהדי הדדי נפלו ורבי יוחנן אמר אפילו של מלך אחד נמי מכריז מאי מכריז מנין מאי איראי תלתא אפי' תרין נמי אמר רבינא מבעא מכריז בעי ר' ירמיה בשרי כחו בשריה מהו כחצובה מהו כסולם מהו פשוט מהו חדא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבתי כל שאילו מוכנים לה קיסם ביניהן ונומלם כבת אחת חייב להכריז בעי רב אשי**

ומטבעות הוי זו ע"ג זו ויש כאן סימן דלא אתרמי דנפול הכי ופרכין מאי מכריז מנין. פך רב מטבעות מצאתי וזה בא ונתן סימן זו ע"ג זו ומצאתם: טבעא כפול. מטבעות מצאתי הלך קראו סימנתו וזה דמעת מטבעות בי: בשרי. מוסלין כעגול באצקודה: בשריה. זו אצל זו הפצובה. כי רגלי קנון כל אחד כנגד אור של שני קוה: כפול. רוב אמצעי על

סימן בכלי וכן מעות לבעל הכיס: ה"ג **טנא דבר שאין בו סימן צדי דבר שיש בו סימן.** כגון מעות לפני כיס. חייב להכריז. זה הכל ואתנה המעות לבעל הכיס: **בא בעל סימן ונטל שלו.** את הכיס ואמר אין המעות שלי וזה הלה כמעות מה. דקתני הרי אלו שלו ככובא וכיתא. גיגית מושלת ופשתן לפניו דודאי היא פשתן לאו מכובא נפל דאי מיתה נפל הנה משתייר בה והוא הדין לכיס ולפניו מעות מהאי טעמא והא דקתני חייב בצנא ופירי דעבידי דשרקי ונפלי מניה כולה: הא דקתני חייב דראשתי. ואיכא למימר הנה דאבראי מניה נפל: והא דלא אשתיר. כיון דסתם צנא יש לו אוגנין כפולים לתוכו אי מתוכו נפל הנה משתייר ביה דאוגנין מעכבי ליה. ה"ג הא והא דלא אשתיר ביה מדין הא דאית לה אוגנין. לא מניה נפל דאי מניה נפל הנה משתייר ביה מדיה: ש"ם מנין הוי סימן. האי לאו הכי מאי סימן איכא: תני צבור פירות. דאין כאן מנין מאי סימניה מקום הוי צבורי פירות וזה הוי סימנא במקום פלוני הנחתים: תני צבורי פירות. סימני מנין דהנה מדין ליה לא הא תפשוט ולא הא תפשוט: והוא שעשוין כמגדליו. לקמיה מפרש שלשתן רחבין זה מזה ומניה מטבעה את הרחב ועליו את הימני ועליון הוא הקצר שבכולן כמגדל זה העשוי היסוד רחב ומקצר וגולה ובי מניה הכי לאו דרך נפילה הנה אלא דרך היחנה ונתן רחבין ולשלו ונתן הכל נוסל ומכריז וזה בא ונתן סימן ואומר מגדליו הוי עשוין: ג' מטבעות. שאין דומות זו לזו דברקן משלחי שלחופי. מקצת זו על חבירתה ומקצת על גבי קרקע חייב להכריז. אלא הכי האי גונא לאו דרך נפילה הוא: של שלישה מלכים: קס"ד שלא הוי ערווהים שוות שקבל מלך כותב שמו וצורתו על מטבע שלו: אי דעשוין כמגדליו. שאין שוין כרחוק ומנוחס כמו שפירשתי: אפילו של מלך אחד. שצורת שלשתן שוות: של מלך אחד בעין שלישה מלכים: כלומר אחי פיו של מלך אחד שצורת שלשתן שוות וכן בעין שלשתן מלכים שצורתן כרחוק ודומין כל: במטבעות: ה"ג והכי דמי כגון שעשוין כמגדליו חייב להכריז: דכולהו כי הדדי ניהו. שוין כרחוק: אע"ג דבי הדדי מנחי. זה על זה ולא משלחי: אימר (אתרמיו) אתרפי. דהכי נפל ואין זה היחנה וסימן אין לו בהם ואפי' מקום דלא ידע הדין נפל: אפי' של מלך אחד מכריז. הואיל

כאבני

כאבני

פאכני

בית קוליס. מכאן ארית דאין שם ע"ז מרקוליס אלא קוליס כדאמרין הקא והא דקרי ליה בעלמא מרקוליס היינו חילוף קילוס דהם קורים קילוס לשון שבח וחקמים החליפו לגנאי לשון לעג וקלס (העלם מוד) ומר הוא חילוף כמו מר דשחוטא דפרק גיד דמור (הו"ד גט) ומר דפרקלא דהגוזל בתרא (ביק סוף)

אחר

הגפה. מקום שמשתמרות קצת אבל מצא במקום שאין משתמר כלל ודאי אבידה
1 היא ותיקאשו בעלמס כיון שאין בה סימן ולא
2 מיירי היא במשומר לגמרי מופרד בגמרא ולחרי
3 קיש סימן כלומר ויטול ויכריז ובמקום המשומר
4 אפי' יש בו סימן לא יגע בו דהא הן מצא כלי
5 טמון באשפה לא יגע בו ובשד בו סימן מיירי
6 מדיקאמרו ואם מגולה נטול ומכריז וכן לעיל (דף
7 כד.) אמר מצא אבידה אלא דבר אשר לא ישראל חייב
8 להכריז איכ' ביש בה סימן מיירי ומגוי לה טמון
9 באשפה ומלך עליה לפנותה אבל אם לא נמלך
10 לא יגע בו ולכך דאמר מקום דבר סימן דמי
11 דוקא גזלות מדידן דאמר דבר אשר לא דמי
12 מקום סימן ויטול ויכריז כיון דאינו משתמר
13 לגמרי ולרבה דאמר מקום לא דמי סימן נקט
14 גזלות לאשמועינן דאע"ג דדבר ספק הינה
15 גזלה למימר דבעלמא וכן לא יגע בהו:
16 **ואמר** ר' אבא בר ובדא אמר רב ספק הינה
17 לכתחילה לא טול. ודמריש לעיל
18 דלמא איניש אצנעניה: **ואם** טול לא תיורי. יש
19 מפרש דהיינו דוקא בעטולה ולחייבו לבתר דיש
20 לחוש שקאן באו בעלים בתוך כך ולא מצאו מה
21 שהיהו שם ושבו אל תיורו לבקשה לכך לא תיורי
22 למקום שנטל אבל אם נטלו ולא הו משם ורצה
23 שלא באו בעלים בתוך כך תיורי וכן לא דלמא אית
24 עובדא ברבי אבא בר ובדא ופייה דקאמר רבי
25 אבא בר ובדא אשכח תמרא מבושה בחפיסה
26 ונסביה אתא ושאליה רבי אבא ליה לאו יאת
27 עבדת אמר ליה אנדריה א"ל לא דלמא אית
28 מריה ולא אשכחיה ומקאש מיניה ומיהו אם נטל
29 לא תיורי משמע רק שנטלה ואיניש דלא חיליקה
30 לשום מקום לא תיורי ויש לפרש דהיידי היא
31 כספק אבידה דאפי' הייתה בעלים שם מדעת
32 דומה ששכחיהו דבלא משתמר כיא קצת מיירי
33 דומיא דמתני' דעל מתני' קאי רבי אבא ולכך אם
34 נטל לא תיורי והשתא אבידה היא ויכריה
הבעלים וכן שיהי הקשה יודע שאין אבידה היתה
מחוייב בהשקפה בלא שום הנגהה אם הוא יודע
של מי הוא ויכיון שהוא משתמר קצת לא
ותיקאשו בעלמס היכא דהגביה הוי מחוייב
בשמירתה מספק לרבה הוי שומר תחם ולרב יוסף
שומר שבר עד שתבא ליד הבעלים ולא דמי לזון
ואינה לפי כבודו דאמר רבה בפרקין הבישה
ותתייב בה ואמרין בהמוכר את הספינה (ביב דף
פז.) אימור דאמר רבה בבעלי חיים דאצטניניהו

כאכני בית קוליס. מרקוליס היא שם ע"ז ולקמיה מפ' היכי עבדי אחת מכאן ואחת
מכאן. והשלישית חזרה על זה ורצויה על זה: גירונת היא. וירון קורס כתוב עליה:
מתני' מצא אחר תפסה (או אחר הדרן) גזלות מקושרין. גפה סתימת בותל של עץ
או של קניס: גדר. של אכניס: לא יגע בהו. טעמא מפ' בגמרא: פכוכיס לא יגע בו. דאין

וזן אבידה שיהא מוקדך עליה בלא תוכל
להתעלם ומשתמר הוא: **גמ'** בפרדין. ממקום
למקום: בעלמא אתו. ואין זה הינה ויכיון דאין
בהו סימן ויכיון דבר אלו שלו: **ואם** לימיר
איניש אצנעניהו. הואיל ומקושרין: ספק הינה.
דברך שאין בו סימן וכ"ש דאי הינה: לכתחילה
לא יטול. דאי שקלת לה ליכא למרייהו סימן
למרייהו דהו ופסיד הלך לא יטול ובעלים
יכריז ויבאו ויטלו: **ואם** נטל לא תיורי. דהא
ליכא דהייב סימנא: שכן דרך אשפה לייפות. ואי
לא שקול ליה האי השקא לכיפשה וקלנה כבד
או יטיקאן חשוד הלך אבידה היא ומחודר
עליה: כפי' חסי. טמונים מדעת הנאי לא יגע
בהו: ככני' ותמני'. שחן בליס כטנים אבדה הן
שהשלישם שם עם האשפה שהוציאם מן הבית
ולקמן פריך ואין שכן דרך אשפה לפנות. אבידה
מדעת היא. דהיה ליה לאסוקא לדעיל ספק שיפנהו:
תינו דקחני שכן דרך אשפה לפנות. שהבעלים
מגלבים לפנות לה בליס קנינים. מן הבית
שלא מדעת: **מתני'** מצא כלי. גל אכניס
מחוייב שפלה: **הרי** אלו שלו. ובגמרא מפרש
פמצי' ולחיו. באחד מחזיר בותל הספוכים
לשות הרבים מצאה מחצי עובי של בותל
ולחיו שלו דאמרין אחד מבני רשות הרבים
נהנו שם ובעלי דאע"ג לאצטנין לא יגע בהו
לא יטול והאי ודאי הינה הוא הא ומקמי'
למתני' בגמרא שתיקף פפי דאיכא יאוש בעלים:
ואפילו מצא בתוך הבית בו. דלא יודע דמאן
נינהו ובעלי דאוש: **גמ'** גבי גל ובותל
קשן: שכול לומר לו. לבעל הגל או לבעל
הבותל: של אמריי. שהורישו אבותינו היה
ישאל לא ככני'. ומחיו ולפנים אמאי היה
הרי בעל הבית וזה משתמש בהו זה כמה שנים:
דשתך

ככוכי וכסי ולא קשיא פאן באשפה העשויה לפנות פאן באשפה שאינה עשויה לפנות
אשפה העשויה לפנות אבידה מדעת היא אלא באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך
עליה לפנותה בשלמא לרב פפא היינו דקתני שכן דרך אשפה לפנות אלא לרב וביד
שכן דרך אשפה לפנות שכן דרך אשפה לפנות לה בליס קנינים: **מתני'** מצא
גל בכותל ישן הרי אלו שלו מצא בכותל חדש מחציו ולחיו שלו מחציו ולפנים
של בעל הבית אם היה משפירו לאחריים אפילו בתוך הבית הרי אלו שלו: **גמ'** תנא
מפני שכול לומר לו של אמוריים או אמורי אפילו מחציו ישאל לא מצנעי לא צירקא
דשתך

גברי ברייתא אבל בשאר דברים לא היינו משום דוקן לא מתייב בהשקפה כלל ולכך כי תיורי למקומה אינו חייב בשמירתה וכן צלוחית דפרק הספינה (שם דף פו.) לא מתייב כלל בנטילה
דאבידה מדעת היא ואינו חייב כלל בהשקפה אבל הקא אם היה יודע שהיא אבידה היה חייב ליקחנה ולהשיבה לבעלים אם היה יודע של מי הם עתה שהוא ספק אם הגביה חייב
בשמירתה כדון אבידה מוש וכן משמע בפרק הספינה (שם) דקאמר צלוחית אבידה מדעת היא משמע דאם לא היתה אבידה מדעת א"ש דמתייב בנטילה ונתן עובדא דירושלמי דקאמר
דאימור אתא מריה ולא אשכחיה מיירי שמצאו במקום שמשתמר לגמרי שלא היתה אבידה ואינה בת השקפה ולכך אי לא היה לן למיחש לאתא מריה תיורי שפיר וכן משמע דקסם
בפיסה יש בו סימן ואי לא היה משתמר לגמרי איכ' שפיר עשה שנטלה ואמאי אמר דלאו יאת עבר וכן הא דתניא לקמן (דף לא.) מצא טלית או קורדוס בצד גרין או זו אבידה ולא יגע
בו אפילו יש בו סימן מיירי במקום המשתמר אי נמי התם לדעת הנהג שם ולא יגע בו אפילו יש בו סימן ודרך פועלים שמיחיים סליחו או קורדופים בצד גדר של אותה שדה ולפירוש
רשי' דפירש דלא תיורי דליכא איניש דהייב סימנא קשה דפשיטא דלא תיורינו לשום אדם שאינו יודע מי הם הבעלים כיון שאין בו סימן:

דְּשִׁתִּיהּ. ואית וליקני ליה חציורו לבעל הגלז לא לבעל הבתול וי"ל דאי חציור קונה בדרך שיכול להיות שלא ימצאנו לעולם כמו הקא שהוא מונגע בעובי הבתול וכן מוכח לקמן (עמוד ב) דתנן מצא בתנות ובשולמות הרי אלו שלו ואין חציור קונה לחקוני או לשולתיני לפי שהמעוות הם דבר קטן ואין סופו הנה לימצא וכן לקמן (דף כו.) דקאמר לא שנו אלא בלוקח מן התגר דאז הוי שלו ולא אמר"י דקנה אותם תנן שתיקה בירשתה

בבבבבב היש מצויין וי"ל שולו. ואית וזא אמרונן כסף היחזק לא שול ועוד ודקבא כי נמי גטל לדין מקום סימן ויכירו ועוד דמשמע דמתני' מיירי אפילו ביש בו סימן בדקמרא הנה בעל לאוקמי מתני' בסבין וביס אלא קממת פירכא אחריתי' מוקד לה באודרא ונסבא וי"ל דאייירי בשתיף דומיא דבתול ישן ומסתמא כבר בקשו בעלים ולא מצאו ונתניאשו אבל מחזיו ולפנים של בעל הבית דאינו שוכח חפציו ימים רבים:

בתורף הבית הרי אלו שלו. מיירי שמצא בה הענין שנראה שהוא אבידה ויזיל ברת בתרא. והדינו בעל הבית דמסקמא לעולם הוא דרי בביתו עם השוכרים וטרם שחלקו חפשו חפציהון וכברו ויחזק לאו שכתו וי"ל דאלתול המציעא שהיא שלהם אלא בבעל הבית שעדיין נשאר בביתו כאחרונה כגון מעות דחליקין ברת בתרא לפי שמכבדין השתוקים בכל יום ואפילו אין בו סימן דאין בעל הבית מתאזש מה שמפסדין בביתו כסבור שימצאונו היים או למחר כיון שאין נכרים עמו דרים בביתו וכו' משני שעשה פותק ללשכה בני אדם אפילו כי יש סימן מתאזש:

לעולם מעשה. ואין לחלות חלקן ומתורין נפלו וכבר מעות חולין הן שנחללול על הפהנה דאליקין ברת לוקחין דהוי רובא דמוכר אהך מוכר לכמה בני אדם ועוד דמקמיקין להו אתוקא דהוי מעשה: **בתר** הבית חסידות חלק. ואית וקא אמרונן פרק הרואה (ברכות דף סב.) לא יבנס אדם בחר הבית במעות הצוררים לו סדיניו איכ מסתמא של הקדש הם נפולו מן המביאין ללשכה בניסן וי"ל דאין אסור ליבנס אלא במעות הצוררים לו סדיניו בפרהסיא דנראה שנושא אותם לסוחרה ונגאי הוא ובענין זה אפילו של הקדש אסור אלא בידו אפילו הם של חולין ומותר ליבנס ויעיר חותם פסחים וי.

עשויין להתכבד בכל יום. ואית וקאל אתם מבעדות אלא בשביל שחיים שלא יטמאו תהרות ולא בשביל המעות ונגדה (דף נו) וש ר"ה שימ' מוכח דמבוי דאינן בחזקת ברוקה משרצים אע"פ שכבדוהו אינו מועיל כיון שלא רדקו משרצים בשעת ביבד וי"ל כיון שבדוקין משרצים שלא יזהא אפילו עצם בכעדישא אין אפשר שלא ימצא מעות אם הוי שם: **הכא** נמי קמא קמא אזיל ליה. ואית ולקח מתני' כגון שמצא בנימין שלא מנצא ע"י כיבד כדמוכח פ"ק דפסחים (דף נו) ושם גבי תיבה שנתשמשו בה מעות מעשה ודולקין דאע"ג שכביד התיבה אוליין ברת רוב מעות שנשתמשו שם ולא ברת בתרא כשמצאו בנימין ויש לומר שיש גומא שנבדקת על ידי כיבד כדאמר פרק דם נדה (נדה פ"ג הל' א) דפסחים ומהני דקתני מצא בתוך הבית לא משמע שמצא בסדר עמק או בנימין עמקה קל כר שלא יוכל לו למצוא בשעת ביבד:

נו ושם ר"ה בגומא יש גומא שהיא עמקה או סדק שהוא עמק שאינו נבדק ע"י כיבד כי הידיא דמסמיה מתני' דקתני מצא בתוך הבית לא משמע שמצא בסדר עמק או בנימין עמקה קל כר שלא יוכל לו למצוא בשעת ביבד:

לשלישה עובדי כוכבים. כפחות משלשה לא מורי ומיירי שעדיין ישנם בבית דאי לא הכי הוי דבעל הבית שהוא בתרא: **אפילו** תימא לשלשה ישראל. מלתיה דבר קפרא מפרש דאמר לשלשה בני אדם מיירי אפי' בשלשה ישראל ואפילו כגון דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הקא הוי שלו בדמפ' דמתיאש ואית וקמחי לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אהר יאמר חבירו לקחה דברא כסמוך וי"ל ראה סלע שגפלה משלשה וי"ל דלא פניו כפחות משלשה דאימר דמתאון מן השוכרים אבר והם סמוך וי"ל ראה סלע מתיאש דסבור ודאי חבירו לקחה ויחזירנו לו (ועיל דבעי לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמוס):

דשתיף מפי. העלו חלוקה רבה דכולי האי לא שביק להם ספינא. דנמצא באחד מחזירי הבתול: ברת קתא. אולי אי קתיה לגיו בני הבית נתגוהו שם אי קתא לבר בני רשות הריבם נתגוהו שם שכן דרך אחרותו וכן ביטא ברת שניציה אסטרליא בלע"ז: **באודרא**. מוכיז ונסבא. פלטא של סתם: **במולא**. מן החפץ שמוקדו כל רוחב הבתול: לא צריכא דמשע. הבתול לחד גיסא: מהו דתימא. בחצי הגובה היה תחילה ואשתפכי אשתפוך לצד

1 התקון קמ"ל: לפני סותר' בנקתה בירושלים: 2
3 לעולם: בין בשעת הרגל וכן שלא בשעת הרגל: 4
4 מעשה. שרוב בשר הנאכל בירושלים מעשר לפי שאין אדם שוהה בירושלים עד שיאכל כל מעשרותיו ונותן מעות מעשר לעני העיר או לאוקויו וישיב העיר ורוב אצנות מעשר לוקחין בהן בהמות לשלמים כדגמר שם שם מעשר משלמים מנסכת מנות (דף פב.). והנה תבית חולין. ואפילו בשעת הרגל ואע"פ שרוב מעות שבעיר מעשר שוליו רגלים בבית מעות מעשרותיהן לאבלם לא שביקין רובא דקתא ואליקין ברת רגל אלא אמרי' מלפני הרגל נפלו כאן וחולין הן: ובירושלים. דרוב שתוקים שבה בשאר ימות השנה חולין. שראו שביקו שבעיר חולין: ובשעת הרגל מעשה. שרוב מעות העיר מעשה: וימיר רב שמעיה בר אבהו מאי טעם. בירושלים בשעת הרגל מעשר ולא אמרי' מלפני הרגל נפלו כדאמרי' ברת הבית ושוקן וישלשם עשויין להתכבד בכל יום. ואם נפלו שם לפני הרגל כבר מצאונו מכבדי' השוק אבל רח הבית אין צריך להתכבד בכל יום שאין טיט ועפר קולט שם מותר שהיא משפיע ועוד שאין אדם נכנס שם במגעל ובאבק שעל רגליה אלמא. דבר שעשה להתכבד אמרי' קמאי קמאי אזיל והני אחריני ניהו: הקא נמי. וטעם שוכר בית כשואה ויאמר מתפלל כל יומיהו ונטיל את שלו יוצא וימא האחרונים שכחוהו שאילו הראשונים שכחוהו כבר מצאו האחרונים: לשלשה ישראל. בבת אחת וכל שכן אם הוי עובדי כוכבים יש שקבל מפנו מראש דלא ידע ממאן נבעי. פותק. מקום שעובדים ושיבים לידם לקח אחר ושנים: ואפילו ברוב ישראל. דעביד דמתיאש ולא סמיר דליהדרו נחליה ולא מפלגי בין דבר שיש בו סימן לאין בו סימן. שלשה עובדי כוכבים. אידי דנקט שלשה בני ישראל נקט שני אחריו: תימא לשלשה ישראל. ולא תפשוט דהלקה ברשבי' דכי פליגי רבנן עליה היא נגפלה במקום שצויין ולא ידע להו לכוולו דסבר האובד ומימר אמר ההוא דאשכח לא ידע ממני פלה ולכשבעי הרגל לכריז עליה ואתן סימן ואטול אבל הקא ידע להו לכוולו ונתבעוהו ולא אתרו אמיאש מימר אמר בו: ויחזיקו קפריהו. אמרתי לפניהם: והשתא יתיירו. בתמיה:

נו ושם ר"ה בגומא יש גומא שהיא עמקה או סדק שהוא עמק שאינו נבדק ע"י כיבד כי הידיא דמסמיה מתני' דקתני מצא בתוך הבית לא משמע שמצא בסדר עמק או בנימין עמקה קל כר שלא יוכל לו למצוא בשעת ביבד:

לשלישה עובדי כוכבים. כפחות משלשה לא מורי ומיירי שעדיין ישנם בבית דאי לא הכי הוי דבעל הבית שהוא בתרא: **אפילו** תימא לשלשה ישראל. מלתיה דבר קפרא מפרש דאמר לשלשה בני אדם מיירי אפי' בשלשה ישראל ואפילו כגון דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הקא הוי שלו בדמפ' דמתיאש ואית וקמחי לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אהר יאמר חבירו לקחה דברא כסמוך וי"ל ראה סלע שגפלה משלשה וי"ל דלא פניו כפחות משלשה דאימר דמתאון מן השוכרים אבר והם סמוך וי"ל ראה סלע מתיאש דסבור ודאי חבירו לקחה ויחזירנו לו (ועיל דבעי לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמוס):

נו ושם ר"ה בגומא יש גומא שהיא עמקה או סדק שהוא עמק שאינו נבדק ע"י כיבד כי הידיא דמסמיה מתני' דקתני מצא בתוך הבית לא משמע שמצא בסדר עמק או בנימין עמקה קל כר שלא יוכל לו למצוא בשעת ביבד:

לשלישה עובדי כוכבים. כפחות משלשה לא מורי ומיירי שעדיין ישנם בבית דאי לא הכי הוי דבעל הבית שהוא בתרא: **אפילו** תימא לשלשה ישראל. מלתיה דבר קפרא מפרש דאמר לשלשה בני אדם מיירי אפי' בשלשה ישראל ואפילו כגון דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הקא הוי שלו בדמפ' דמתיאש ואית וקמחי לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אהר יאמר חבירו לקחה דברא כסמוך וי"ל ראה סלע שגפלה משלשה וי"ל דלא פניו כפחות משלשה דאימר דמתאון מן השוכרים אבר והם סמוך וי"ל ראה סלע מתיאש דסבור ודאי חבירו לקחה ויחזירנו לו (ועיל דבעי לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמוס):

שַׁנְפֵּל

משנים תיב לחזור. אפילו אין בו סימן דאיתו מתקאש לעולם ומיירי ששנידים בקשקה יחד קודם שקאן זה ומקצא ולכך סבור ודאי שקבירו לקחה כשבקשה עמו ואינו מביא לעולם משמש יחידקה לו כשאבישניו פרבים ואוכיבי לו שמקצא ולכך נמי אמרין מקצא שותפין ניהו דף ו' וקראינים מתחפזין יחד ומה שפרשי' מטעם יאוש שלא מדעת אין נראה דהא רבא סבר דרתי'

1 יאוש ומקשה בסמוך מילתיה דרב נתון ואין
2 שקרא לומר דהרב ביה דתר דאיתותב ומה
3 שפרש' שני כשבשניה שבועת היסת קשה וכי
4 ליתביעו בטענת ספק ומבדעו י"ל דטוען כרי לפי
5 שלא היה שם אחר כי אם הוא אלא קשה דבימי
6 בר פקרא צדיין לא התקנה שבועת היסת ונראה
7 לפרש שקלא שבועתו אינו מתקאש לעולם
8 דבריפשיה: **לא** אפרן אלא כי תלת ביה שוה
9 פרוטה לכל חד וחד. דהיינו כי ליכא שלש
10 פרסות אלא ב' דמה נפקח אין צריך לחזור אם
11 שלשמן שותפין אין כאן כדי השקב לכל אחד
12 ואם אין שותפין האומר קאמר בני שותפין ניהו וחד
13 ידחהו כל אחד על חבירו ואית' וניהוש שקא
14 שנים הם שותפין דאין חושדיהו זה את זה ולא
15 מתקאש ששניהם יטענו בטענת כרי לשלישי ועל
16 באיבא דאמר אבימי קאמר בני שותפין ניהו וחד
17 מנייהו אחיל מנתיה גבי חברה ניקא אימור
18 שנים מהם הם שותפין ואין חושדין זה את זה
19 יאמר ודאי שהשלישי לקחה י"ל ודודאי כי
20 ליכא אין שותפין האומר יתקאש כרי לחבירו אבל
21 כביש שלשה לא יטענו טענת כרי לשלישי אפי'
22 יהיו שנים מהן שותפין דהוי דאין חושדיהו זה את
23 זה מימי סבור שהשותף לקחה לצרעו עד זמן
24 מרובה כדאמר בסמוך דאי איכא שלש פרסות
25 דאינם מתקאשים שסבורים שחבריהם מצאם
26 ומעלים מהם לקניט ולצרע עד זמן מרובה
27 ולבסוף יחזיקהו ועי"ל דכיון ששלשה חולקין יחד
28 אין לומר שותפין שנים מהם אלא או כולם
29 שותפין או כל אחד ואחד לבדו.

מתנה בעלמא הוא דנהיב ליה ואית' והלא לאו
1 דלא תגזול מקרי ניסח לצהש בפי שלוח
2 חסן ודאי דף גמא.) א"ל כיון דלענן גזילה לא
3 מקרי מתנה גם השב תשיבם לקמה לא תיפן וי"ל
4 דלא קאי אלא על לאו דלא תוכל להתעלם
5 שעבר של החזיר קודם יאוש: **אינו** עובר אלא
6 משום השב תשיבם. בפ"י כ"ד קדושין דף רל. ושם
7 ד"ה מעקה) דחשיב השבת אבידה עשה שאין
8 הזמן נקרא היינו בענן שבכאן ואית' ואפוא
9 ליכא דלא לא תגזול אי משום דבדתיבא אלא
10 לדידהו דלא כבובש שב שכיב איכא לא
11 כדאמר בפרק אידוע נשך (למקן דף סא. ושם) וי"ל
12 דהם שמתחפזין לגזול לא נתקאשו בעלילים
13 והקא כבד נתקאשו: **אפילו** צדיקין. רירין. ל"ג
14 צדיקו דהא רבה בו סימן מכריז וי"ל דריש ל"ג
15 ומיירי דאיכא אף עברם מצויים שם והם שלו
16 ואע"ג דאיכא סימן דחלקהו כר' נטוען פו אלעזר
17 ה"א:

בלוקח

38 **בשולחנות** פרקתני רישא מצא בהנות
39 אלו שלו: הלוקח פירות מחבירו וכו': אמר ריש לקיש משום רבי ינאי לא שנו אלא

נקיטא ליה בו' משבעא ליה שבועת היסת ולא נתיישא מיד כשמשמש ולא מצא ונמצא שקא ליד זה לפני יאוש והלכה כאבוי' אי נקיטא וכו'. ואינו יכול להשיבועו טענת שקא שאין נשבעת טענת שקא אלא אותן השנוין במשנה ואלו נשבעים שלא בטענה דהו' (שבועות דף מהו) ואת' קאמ' יאוש אית' לדידה ואוקימא הלכתא כאבוי בעי'ל קדי' הא

1 אפרן דמעות מרדע ידע מיד כרבי יצחק
2 דאמר אר"י עשוי למשמש בכיסו בו' ולעיל דף
3 כא: איש שהפך יתהוה. קטלע זו ונקאנים
4 זה על זה ואין השותף חולע על חבירו
5 בחלקו ולכי מישמש בכיסו ולא מצאה
6 לא איכאש מימר אמר אחד מן השותפים
7 מצאה ולצערנה הוא שותק ונמקא בשקאת
8 ליד זה לפני יאוש אית' לדי' והא אוקמינה
9 כאבוי הלכך אף ע"ג דסלע דבר שאין בו
10 סימן הוא תיב לחזורי אכל כי אין בו שלש
11 פרסות מה נפקח א שותפין חן בו אין
12 כאן משום השבת אבידה אלא של אחד
13 מהם הוא או של השנים נאשש ואמר
14 חבירו זה גבב הוא ודרי משמש ואמר לא
15 לקחתי אחד מהם לקחו ונגבו מחבירו
16 אימור שותפי' ניהו ומיהמני נמקא ואת
17 חושדין זה את זה ונמצאת שקאת ליד זה
18 לפני יאוש: ראה סלע ששקלה. ולא גריסין
19 משנים: שקלה לפני יאוש. שלא שקח
20 כדי למשמש זה בכיסו עובר משום השב
21 תשיבם. לא תגזול לא שיקר אלא בשעת
22 נטילה כמו ויגזול את התנית מיד המוצר
23 (שמואל ב' כב) כדאמר בבבא קמא (עט) לא תוכל
24 להתעלם אינה אחרת אלא לכבוש את
25 עיניו ונמקע מלחציל הלכך הוטלע על
26 מנת לחזור ולאמר יאוש נתפזן לגזילה
27 אין כאן מתעלם אכל השב תשיבם איכא
28 משנטל עד שישקבה המתין לה' בו' אלו
29 בשעה שקאה אותה ולא נטלה לחזיקיה
30 עובר בלא תוכל להתעלם. שהרי העלים
31 עיניו ב' הלקח. בין החלות. ארכלא
32 כבירה: **מתני'** מצא בהנות הרי אלו
33 שלו. דבקר שאין בו סימן קאי דההוא
34 דנפל מניה מיאש שהכל כנגסים לשם. בין
35 התיבה. שהתני יושב לפניה ומתו נטיל
36 ממנה ונתן לה ומכר המעות שנותנין
37 לו נתון לחיבה ולא נפל שום דבר אלא
38 מיד חתונה שולחני. מחליף מעות ונתון
39 שבעותיו בשלוחן שלפניו והבאין להחליף
40 אף זה נתונין שם כמעותיה: הרי אלו שלו.
41 דאמרין מן השב שיהי נפלו שהרי השולחן
42 מפקס בין שולחני למעות שמצאן ואם
43 שולחני נפלו היה להם להמציא בינו
44 לבסא שהשולחן מנח עליהו הלוקח פירות
45 מחבירו. מפרש בגמרא: ואם היה צדיק
46 הוי סימן או קשר או מנח שבחם: **גמ'** אמר
47 רבי אלעזר אפילו מונחין על גבי שולחן.
48 רבי אלעזר מניין ללא גריסין צדיקין: לפני.
49 משמע על גבי קרקע: להני על גבי שולחן.
50 של שולחני וכש בין הכסא ולשולחני
51 א' נשי. ניתני כרישא מצא בשולחנות
52 דקדתינה רישא מצא בהנות מונקט לפני
53 השולחני אף על השולחן במשמע
54 בלוקח

ת"ש חמור בסימני אופך. ברייתא היא: **דְרִישוּהוּ** אם הוא רמאי מאי לאו בסימניו. וא"ת דבמתני' (לפנינו) דריש מהאי קרא דלא יחזור אף בסימניו וי"ל דאסכתבא היא בדקתני עלה בברייתא משרבו הרמאים החקינו אבל הקא משמע ליה שהיא דרשה גמורה מדקאמר וכי תפלה על דעתך ולומר בו ויעיר דבמתני' מירי בדבדע שהוא רמאי לכך צריך עדים אבל הקא מיירי בסתם בני אדם:

מַצְאוּ. גט קשור בכיס יחזיר המוצא לשליט או
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37

לבעל השואלו בסימני הכיס:
(וְנִיחֹשׁ לשאלתו. וא"ת ולכח מהקא דסימניו דאורייתא ובפרק בתרא דקדמות דף קכ. ושם ר"ה מצאו פירי' מהקא דסימניו דאורייתא וי"ל דמיצ' לאוקמה בגון שאותו שצבמו מצאו נאמן והו' הוה מיצ' למדרי' התיב: **כִּים** וארנגי' משום דמסמניו. וא"ת והתיב לא תחשו וי"ל בשליש בהא אשה (שבת דף טו.) אמרנו כל דבר שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי:
וְאֵנָּה יחזיקא סימניו מובהקין דידה. לא מובהקין ממש קאמר אלא מובהקים מסימניו חבירו כמו זה אומר מדת ארבו זה אומר מדת רחבו ולקמן דף כ"ה) גמי דקאמר ליעולם גלימא מכריז ולא אמר סימניו מובהקין התיב נמי לאו מובהקים ממש קאמר אלא שלא אמר סימניו טובים שיש בו כי אם סימניו דסומקן ויחזיר:

לְאֶהֱדוּרֵי גַט אִשָּׁה בְּסִימָנִים אִי אִמְרַת דְּאִוּרִית' מְהֵדְרִינָן וְאִי אִמְרַת דְּרַבְּנָן כִּי עֲבֹדוּ רַבְּנָן תַּפְקִינָא בְּמִמוּנָא אֲבָל בְּאִיפּוֹרָא לֹא עֲבֹדוּ רַבְּנָן תַּפְקִינָא ת"ש אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה ולומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימניו ויש לה תובעין חייב להכריז אף כל דבר שיש לו סימניו ויש לו תובעין חייב להכריז תנא תובעין אצטריכא ליה סימניו כדי נסבא ת"ש חמור בסימני אופך אימא בערי אופך על דהוה עמד עד הוה ר'וש' אחרד אותו וכי תפלה על דעתך שתתנונו לו קודם שידרשנו אלא דרשהו אב רמאי הוא או אינו רמאי מאי לאו בסימניו לא בעדים ת"ש אין מעדין אלא על פרוצה הפנים עם החוטם אע"פ שיש סימניו בגופו ובכבליו שבע מיהא סימניו לאו דאורייתא אמרי גופו דאירוד וגוין פלוני דחיישינן לשאלה אי חיישינן לשאלה חמור בסימני אופך היכי מהדרין אמרי אופך לא שאולי אינשי אופכא משום דמסקב ליה

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37

לְאֶהֱדוּרֵי גַט אִשָּׁה בְּסִימָנִים אִי אִמְרַת דְּאִוּרִית' מְהֵדְרִינָן וְאִי אִמְרַת דְּרַבְּנָן כִּי עֲבֹדוּ רַבְּנָן תַּפְקִינָא בְּמִמוּנָא אֲבָל בְּאִיפּוֹרָא לֹא עֲבֹדוּ רַבְּנָן תַּפְקִינָא ת"ש אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה ולומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימניו ויש לה תובעין חייב להכריז אף כל דבר שיש לו סימניו ויש לו תובעין חייב להכריז תנא תובעין אצטריכא ליה סימניו כדי נסבא ת"ש חמור בסימני אופך אימא בערי אופך על דהוה עמד עד הוה ר'וש' אחרד אותו וכי תפלה על דעתך שתתנונו לו קודם שידרשנו אלא דרשהו אב רמאי הוא או אינו רמאי מאי לאו בסימניו לא בעדים ת"ש אין מעדין אלא על פרוצה הפנים עם החוטם אע"פ שיש סימניו בגופו ובכבליו שבע מיהא סימניו לאו דאורייתא אמרי גופו דאירוד וגוין פלוני דחיישינן לשאלה אי חיישינן לשאלה חמור בסימני אופך היכי מהדרין אמרי אופך לא שאולי אינשי אופכא משום דמסקב ליה לְחַמְרָא אִיפְעִית אִימָא פְּלוֹני בְּחִיּוּרֵי וּבְסוּמְקֵי אִלָּא הָא דְתַנַּיָא מַצְאוּ קְשׁוּר בְּכִים אִוּ בְּאַרְנָנְךָ וּבְטַבְעֵת אִו שְׂמַצְאוּ בֵּין פְּלוֹני אֶפְילוֹ לִזְמַן מְרֻבָּה כְּשֶׁר וְאִי ס"ד חִישִׁינָן לְשִׁאלָה בִּי מַצְאוּ קְשׁוּר בְּכִים אִמָּאִי כְּשֶׁר נִיחֹשׁ לְשִׁאלָה אִמְרֵי כִים וְאַרְנָנְךָ וּמְבַעַת לֹא מִשְׁאֵלִי אִינְשֵׁי כִים וְאַרְנָנְךָ מִשׁוּם דְּמַסְמְנֵי וּמְבַעַת מִשׁוּם דְּמִיּוּרָא לִימָא כְּתַנַּיָא אִין מְעִידִין עַל הַשׁוּמָא וְאַלְעוּרָן בְּן מְהֻבְאֵי אִמְרָא מְעִידִין עַל הַשׁוּמָא מֵאִי לֹא בְּהָא קְמִיפְלְגֵי דְת"ק כְּכֹר סִימְנֵי דְרַבְּנָן וְאַלְעוּרָן בְּן מְהֻבְאֵי כְכֹר סִימְנֵי דְאִוּרִיתָא אִמְרָא רַבָּא דְב"ע סִימְנֵי דְאִוּרִיתָא וְהָכֹא בְּשׁוּמָא מְצוּיָה בְּבִן גִּילּוֹ קְמִיפְלְגֵי מֵר כְּכֹר שׁוּמָא מְצוּיָה בְּבִן גִּילּוֹ וּמ"ס שׁוּמָא אִינְהָ מְצוּיָה בְּבִן גִּילּוֹ אִיפְעִית אִימָא דְכ"ע שׁוּמָא אִינְהָ מְצוּיָה בְּבִן גִּילּוֹ וְהָכֹא בְּסִימְנֵי הַעֲשׂוּיָן לְהַשְׁתַּנּוּת לְאַחֵר מִיְתָה קְמִיפְלְגֵי מֵר כְּכֹר סִימְנֵי הַעֲשׂוּיָן לְהַשְׁתַּנּוּת לְאַחֵר מִיְתָה וּמֵר כְּכֹר סִימְנֵי אִין עֲשׂוּיָן לְהַשְׁתַּנּוּת לְאַחֵר מִיְתָה אִב"א דְכ"ע שׁוּמָא אִינְהָ עֲשׂוּיָה לְהַשְׁתַּנּוּת לְאַחֵר מִיְתָה וְסִימְנֵי דְרַבְּנָן וְהָכֹא בְּשׁוּמָא סִימֹן מוּבְהָק הוּא קְמִיפְלְגֵי מ"ס שׁוּמָא סִימֹן מוּבְהָק הוּא וּמ"ס שׁוּמָא לֹא סִימֹן מוּבְהָק הוּא אִמְרָא רַבָּא אִת"ל סִימְנֵי לֹא דְאִוּרִיתָא הִיכִי מְהֵדְרִינָן אֲבִידְתָּא בְּסִימְנֵי דִּנְיָחָא לִיָּה לְמוּצָא אֲבִידָה דִּנְהַדֵּר בְּסִימְנֵי בִּי הִיכִי דְכִי אֲבִידָה לִיָּה לְדִידֵיהָ נְמוֹ יְהַדְרוּ לִיָּה בְּסִימְנֵי אִמְרָא לִיָּה רַב סְפָרָא לְרַבָּא וְכִי אֲדָם עוֹשֶׂה טוּבָה לְעִצְמוֹ בְּמִמוּנָן שְׁאִינוּ שְׁלוֹ אִלָּא נִיחָא לִיָּה לְכַעַל אֲבִידָה לְמִיְהִיב סִימְנֵי וְלְמִשְׁקָלֵיהָ מִידַע דְּעָרִים לִית לִיָּה וּמִימֵר אִמְרָא פּוֹלֵי עֲלָמָא לִיָּה יַדְעֵי סִימְנֵי מוּבְהָקִים דִּידָה וְאֵנָּה יְהִיבָא סִימְנֵי מוּבְהָקִים דִּידָה וְשִׁלְטָנָא לִיָּה אִלָּא הָא דְתַנַּיָא רַבְּנָן שְׂמַעוּן בְּן מִלְּיָאֵל אִמְרָא אַחַד הַלּוּה מְשַׁלְשָׁה חֲזוֹר לְלוּה שְׁלֵשָׁה שְׁלוֹ מִן הָאֲחֵר יְחִזוֹר לְמַלְלוּה נִיחָא לִיָּה לְלוּה לְאַהֲדוּרֵי לִיָּה לְמַלְלוּה אִמְרָא לִיָּה הָתָם כְּבָרָא הוּא אַחַד הַלּוּה מְשַׁלְשָׁה יְחִזוֹר לְלוּה דִּגְבִי לוּה שְׂכִיחֵי גְבִי מְלוּה לֹא שְׂכִיחֵי ש"מ מְלוּה נְפֹל שְׁלֹשָׁה שְׁלוֹ מֵאֲחֵר יְחִזוֹר לְמַלְלוּה דִּגְבִי מְלוּה שְׂכִיחֵי גְבִי לוּה לֹא שְׂכִיחֵי

אלא

ולא ניחא דלידרי להו בסימניו דלקמא מיתרמי דידע מלוה בסימניוהו. התיב. בסימניו כי האי איכפת לן בניחוחא דלוה דודאי לאו מניה נפיל דהתך שטרי אחינעי מאי בעו גביה:

אלא

אָלָא הָא דִּתְנֵן מִצְעָא תַּכְרִיף. וְדַמְשֵׁוּ סִימָנָא מִהֲדַרְיָן וְאִם נִתְּן מִלְּהָא סִימָן מִחוּרְיָן לֹא וְאִי נִפְלֵי מִינְהָ דְלוּהּ מִי נִיחָא לִיה דְתַתְּרֵי דִף תַּקְנָתָא וְגִיחְרִיחָא בְּסִימָן וְהָא נִיחָא לִיה דְנִהְוֵי בֵּיד הַמוֹצָא לְעוֹלָם כְּדִשְׁנֵינָן. כְּעִידִים: אִם תִּמְצָא לִימְרָא סִימָנֵי דְאוּרִייתָא. רְבִיבֵיתָא טַקָּא דְאִפִּי אִמְרָנָא דְאוּרִייתָא אִפִּיהּ עִידִים עִידִים כְּדַמְרַשָּׁא וְאוּלֵּי סִימָנֵן וְעִידִים יִתְּן לְבַעַל עִידִים: סִימָנֵן וְסִימָנֵן. כְּאִו שְׂנִים וְנִתְּנָהוּ סִימָנֵיהּ: יִתֵּי. עַד שְׂבָאָא אִלִּיהּ: מִדַּת אִרְבֵּי כ' ז' אִוּמֵר מִדַּת אִרְבֵּי וְהָא נִתְּן מִדַּת רַחֲבֵי: שְׂעִירָא שְׂמֵעָא לֵהּ. אִם רָגַח אִתְּהָא בֵּיד הַבְּעִלִים שִׁיעֵרָה כְּשִׁהֵיָהּ בַּעֲלָה מְכוּסָה בָּהּ אִם טְלִית הָיָא: מִדַּת אִרְבֵּי וְרַחֲבֵי וּמִדַּת גְּמִי'. זֶה אוֹמֵר כִּךְ אֲרָכָה וְכִךְ רַחֲבָה וְהָא אוֹמֵר אֲרָכָה וְרַחֲבָה כִּךְ וְכִךְ אִמְרוּת בִּין כֵּהֵל אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ כַּמְּחָא בְּמִכְרָא: וְכַמְחָא בְּרוּחָא: גְּמִי'. גַּאֵם וְזִוּיָתָא עֲשִׂוִּיהָ כְּמִן ר' שְׁלֵמֵן דְרַבִּי קְרִי אוֹרְךָ וְרוּחֵךְ יִתֵּךְ גְּמִי. הָוֵא אוֹמֵר אִימֵר סִימָנֵי הַגֵּט. וְאִמֵר מִמֵּנִי נִפְלֵי שְׁנִמְלִכְתִּי וְנִפְלֵי שְׁתַּנְּתִי וְנִפְלֵי גִירְשַׁתִּי: יִתְּן לֵהּ. שְׂהוּא נִתְּנֵי וְיודֵעַ סִימָנֵן אֲבָל הָיָא אִם לֹא נִתְּנֵי לֵהּ שְׂמִיכָן יִדְעָה: סִימָנֵי הַחוּט. שְׂהֵטָא קְשׁוּר בֹּה כְּחַפְּסִיָּהּ. מִצְעָתָא אוֹתוּהּ: וְהָיָא אִתְּנֵי סִימָנֵן בְּמִכְרָא: כְּדִי שִׁילְךָ. כֹּל אֲחֵד לְבִיתָהּ שְׁלִשָּׁה. מִשִּׁשְׁמַעֵה הַתְּכַרְחָה וְיודֵעַ אִם אֲבָד לֹא כְּלוּם וְאִם יָבִין אֲבָדֵי יִחוּד שְׁלִשָּׁה: וְיִכְרִיו יוֹם אֲחֵד. אֵינִי אֲבִדְתִי וְאִלּוּ סִימָנֵיהּ וּבִמְקָרָא פְּרִיךְ דְרַבִּי: יָמִים אֵין שְׂהוּתָא לְחִזּוֹר לִסּוּף אִי"ג מְ' שְׂכֵנִי מְקוֹם שְׂנַמְצָא בֹו אֲבִידָה. שְׂמָא שְׁלֵחָה הָיָא: כְּדִי שְׂנִיעֵי בֹו' וְלֹא יִבְדִּיקוּהָ הַגְּשָׁמִים אִלְמָא כּוּלֵי הָאִי בְּעִינֵן וּמִתְנִי' תְּנִי שְׁלִשָּׁה: וְהַכְּתִיב וְיִשָּׂא כֹל יִשְׂרָאֵל כְּעִרְיָתָם וְאֵינִי ג' וּפְרִתָא הוּוּ בְּכֹל עִירְיָתָן הֵוּ מִפְּתוּרִים וְשֵׁם רְחוּקִים מִירוּשָׁלַיִם בְּתַחֲזִילָה: ה"ג. וְכִין דְרַבִּי הוּא אִיפְכָא מִתְּסַבְרָא: הַצִּדֵּת עֲלֵמָא. צוּתִי יֵשׁ לֹא טוֹבִים הַשְּׂנִים: שְׂמַע מִיָּהּ. מִדְּלֹא יִתְּבִי לִיה לְרַבְּנָן שְׂהוּת אִלָּא הַלִּיכָה וְחוּרְהָ לְיִלְמָא כְּפִרְיָו: זֶה שְׂמַצָּה מְכַרְיוֹ שֵׁם חַפְצֵי טְלִית מְצֵאתִי וְלִכְךָ לֹא הוֹצִיכֹו לִיתֵן שְׂהוּת יוֹם אֲחֵד לְעִינֵן בְּכַלְיוֹ מַה אֲבָד שְׂהָאֵדִים יוֹדֵעַ כַּמְחָא טְלִיתוּת: וְשֵׁן וְכִשְׂהוּא בְּבִיתוֹ בּוּדַק אִם יִמְצָאָה אֵין אִיךְ שְׂהוּת: דִּאי ס"ו אֲבִידָתָא פְּכִרְיוֹ. אֵינִי מְכַרֵּי שֵׁם חַפְצֵי לִיתְבֹּן לִיה לְכֹל חַד וְחַד אֲבִיתִי יִפִּי יוֹמָא לְעִינֵי מְכַאנֵיהּ אִם כֹּל כַּלְיוֹ בְּרִדוֹ וּפְלוּגָתָא הָיָא בְּהָא לְקָנָה: וְהַפְּרִיחוּ. זֶה שְׂהָאָה שְׂהוּת אִימֵר. מִשְׁבַּעֲהָ יָמִים: רְגֵל רֵאשׁוֹן. שְׂהוּת מְכַרֵּי: אוֹמֵר. בְּהַכְּרוּתוֹ וְזֶה רְגֵל רֵאשׁוֹן שְׂלֵל לְהַטְרִיחַ אַתְּ הַאוּבֵד לְחִזּוֹר וּכְשִׁבָא רְגֵל שְׂנִי עֲלֵהָ לְרַגֵּל יִתְּן סִימָנֵיהּ: שְׁלִישֵׁי אוֹמֵר ס"ו. אֲבִידָתָא מִצְעָתָא וְאֵינִי אוֹמֵר אִיזָה רְגֵל הוּא לְמַצְיָאתָה כְּדִי שְׂלֵל יִסְמֹךְ הַאוּבֵד עַל רְגֵל הַבָּא וְכִין שְׂהוּר רְגֵל הַאֲחִירָן: (אֲתִי)

מִצְעָא תַּכְרִיף שֶׁל שְׂסוּרוֹת מִי נִיחָא לִיה לְלוּחָ כו'. וְאִתְּ אֵין נִיחָא לִיה דְכִי לְלוּחָ לְאוֹתֵר דְלִיחְדוּרוֹ לִיה לְיִרְדֵיהּ וְי"ל דְאֵינֵו רֹצֵחַ לְהַפְסִיד עֵקֶה כְּדִי לְהִיִּית בְּסַפֵּךְ רִיחֵה פַעַם אַחֲרָתָּ: **חֲמִשָּׁה** עֶשֶׂר יוֹם. וְאִתְּ וְהָלֵא א"י הָיָא אֲרַבְעֵ מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אֲרַבְעֵ מֵאוֹת פְּרָסָה וּמְזַלְתָּ אֲדָם עֶשְׂרֵה פְּרָסוֹת בְּיוֹם הַיָּו אֲרַבְעֵים יוֹם בְּאוֹרֵךְ וְרוּשְׁלַיִם מִן הַתְּרִדֵן וְיִמֵּי תַחֲוּם א"י מִהֲלָךְ יוֹם אֲחֵד כְּדִאיִתָּא בְּבִיעָה (דף ה) נִשְׂאָר מַצָּד אֲחֵד לִישׁ נְמִים וְי"ל דַּעַם כְּרָמִים וְיַעֲרִים הֵיחָ אֲרַבְעֵ מֵאוֹת פְּרָסָה אֲבָל מִשְׁשׁוֹב לֵהּ הֵיחָ כֹּל כַּף: **לֵא** בְּעִינֵן כּוּלֵי הָאִי. וְסִנֵּי תַתְּלָתָא וְיִמֵּי וְאִתְּ דִּד יָמִים וּמִחְצָה צִרְךָ דְהִינּוּ חֲצִי שֶׁל ט"ו יוֹם וְי"ל דְכִי לֹא שְׂכִיחֵי שִׁירְתָּא וְאֵין הוֹלֵךְ בְּלִילָה עַם כֹּל הַיּוֹם אֵינֵו הוֹלֵךְ לִפִּי שְׂלֵא יִמְצָא מִלּוֹן כְּעַרְבֹ: אֲבָן

אָלָא הָא דִּתְנֵן מִצְעָא תַּכְרִיף שֶׁל שְׂסוּרוֹת אוֹ אֲגוּדָה שְׁל שְׂסוּרוֹת ה"ז יִחוּד הַכִּי נִמְו דְנִיחָא לִיה לְלוּחָ לְאֲהֲרִיבֵי לִיה לְמִלְּוָה אִלָּא אִמֵר רַבָּא סִימָנֵן דְאוּרִייתָא דְכְּתִיב וְהָיָה עַמֶּךָ עַד דְרֹשׁ אֲחִירָד אוֹתוֹ וְכִי תַעֲלֶה עַל דְעַתְדָא שְׂהִתְנַנּוּ קוֹדָם שְׂהִדְרַשְׁנֵו אִלָּא דְרַשְׁהוּ אִם רַמְאִי הוּא אוֹ אֵינֵו רַמְאִי לֹאֵו בְּסִימָנֵן שְׂמַע מִינְהָ אִמֵר רַבָּא אִם תִּמְצָא לִימֵר סִימָנֵן דְאוּרִייתָא אִם תִּמְצָא לִימֵר הָא פְּשִׁיט לִיה סִימָנֵן דְאוּרִייתָא מִשׁוּם דְאִיפָּא לְמִיכָר פְּרִשְׁנֵינָן סִימָנֵן וְסִימָנֵן וְיָנִים סִימָנֵן וְעִידִים יִתְּן לְבַעַל הַעִידִים סִימָנֵן וְסִימָנֵן וְעַד אֲחֵד עַד אֲחֵד כְּמֵאוֹן דְלִיתִיהּ דְמִי וְיָנִים עַדִי אֲרִיבֵהּ וְעַדִי נְפִילָה תִתְּנֵן לְעַדִי נְפִילָה דְאִמְרִינָן זְבוּנֵי זְבוּנָהּ וּמֵאִינִישׁ אַחֲרִינָא נִפְל מְדַת אֲרַבֵּו וּמְדַת רַחֲבֵו לְמַדַּת אֲרַבֵּו לְמַדַּת רַחֲבֵו שְׂעוּרֵי קָא כִשְׂעֵר לֵהּ כַּד מְכַסֵּי לֵהּ מְרָה וְקָאִי וּמְדַת אֲרַבֵּו לֹא מִשְׂמַעֲדָה לֵהּ מְדַת אֲרַבֵּו וּמְדַת רַחֲבֵו וּמְדַת גְּמִי וְיִתְּן לְמַדַּת אֲרַבֵּו וְרַחֲבֵו מְדַת אֲרַבֵּו וּמְדַת רַחֲבֵו מִשְׁקָלוֹתוֹ וְיִתְּן לְמַדַּת מִשְׁקָלוֹתוֹ הוּא אוֹמֵר סִימָנֵן גִּטָּא וְהָיָא אוֹמְרַת סִימָנֵי הַגֵּט יִתְּן לֵהּ כְּמֵאוֹ אִילִימָא כְּמַדַּת אֲרַבֵּו וְרַחֲבֵו דְלִמָּא בְּהַרְדִי דְנִקְטִי לִיה חוּזִיתִיהּ אִלָּא נִקְבֵי יֵשׁ בֹו כְּצַד אוֹת פְּלוּנֵי הוּא אוֹמֵר סִימָנֵי הַחוּט וְהָיָא אוֹמְרַת סִימָנֵי הַחוּט יִתְּן לֵהּ כְּמֵאוֹ אִילִימָא כְּחִיורָא וּכְסוּמָקָא וְדִלְמָא בְּהַרְדִי דְנִקְטִי לִיה חוּזִיתִיהּ אִלָּא כְּמַדַּת אֲרַבֵּו הוּא אוֹמֵר כְּחַפְּסִיָּהּ וְהָיָא אוֹמְרַת כְּחַפְּסִיָּהּ יִתְּן לֹו מ"ט מִידַע יִדְעָה דְכָל מַה דְאִית לִיה כְּחַפְּסִיָּהּ הוּא דְמִנְחָה לִיה: **מַתְנִי'** וְעַד מַתִּי חֲתִיב לְהַכְרִיז עַד כְּדִי שְׂחִדְעוּ בֹו שְׂכֵנֵיו דְבִרֵי ר"מ ר' וְהוּדָה אוֹמֵר שְׂלֵשׁ רְגָלִים וְאַחַר הַרְגֵל הָאֲחִירָן שְׂבַעֲהָ יָמִים כְּדִי שִׁילְךָ לְבִיתוֹ שְׁלִשָּׁה וְיַחוּדוֹ שְׁלִשָּׁה וְיִכְרִיו יוֹם אֲחֵד: **גְּמִ'** תְּנָא שְׂכֵנֵי אֲבִידָה מֵאוֹ שְׂכֵנֵי אֲבִידָה אִילִימָא שְׂכֵנִים דְכַעַל אֲבִידָה אִי יִדַע לִיה לְיוּזֵל וְלַהֲדַרְיָה נְהִלְיָה אִלָּא שְׂכֵנֵי מְקוֹם שְׂנַמְצָתָא בֹו אֲבִידָה: רַבִּי וְהוּדָה אוֹמֵר בֹּו: וְרַמְיָהוּ בְּשִׁלְשָׁה כְּמִכְרַחְשָׁן שׂוֹאֲלֵי אַתְּ הַגְּשָׁמִים ר"ג אוֹמֵר בֹּו' בֹו (שְׂהוּא) מ"ו יוֹם אַחַר חַהֲג כְּדִי שְׂנִיעֵי אַחֲרוֹן שְׂבָא" לְגַהֲרָ פְּרַת אִמֵר רַב יוֹסֵף לֹא קְשִׂיָא פֵאן כְּמַקְדֵּשׁ רֵאשׁוֹן פֵאן כְּמַקְדֵּשׁ שְׂנִי כְּמַקְדֵּשׁ רֵאשׁוֹן דְנִפְשִׁי יִשְׂרָאֵל טוֹבָא דְכְּתִיב בְּהוּ וְיַהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כְּחוּל אֲשֵׁר עַל הַיָּם לְרוֹב כְּעִינֵן כּוּלֵי הָאִי כְּמַקְדֵּשׁ שְׂנִי דְלֹא נִפְשִׁי יִשְׂרָאֵל טוֹבָא דְכְּתִיב בְּהוּ כֹל תַּקְהֵל כֹּאֲחֵד אֲרַבְעֵ רַבּוּא אֲלַפִּים שְׁלֵשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים לֹא בְּעִינֵן כּוּלֵי הָאִי אִמֵר לִיה אֲפִי וְהָא פְּתִיב וְיִשְׁבוּ הַכְּהֵנִים וְהַלְוִיִם וְגו' וְהַמְשׁוּרְרִים וְהַשְׂעוּרִים וְכֹל יִשְׂרָאֵל כְּעִרְיָהִם וְכִין דְרַבִּי הוּא אִפְכָא מִסְתַּבְרָא מַקְדֵּשׁ רֵאשׁוֹן דְנִפְשִׁי יִשְׂרָאֵל טוֹבָא דְמִצְוּוֹת עֲלֵמָא וּמִשְׂתַּפְּחִי שְׂהִירְתָא דְאוּלֵי בִין בִּימָמָא וּבִין בְּלִילָא לֹא בְּעִינֵן כּוּלֵי הָאִי וְסִנֵּי תַתְּלָתָא יוֹמָא מַקְדֵּשׁ שְׂנִי דְלֹא נִפְשִׁי יִשְׂרָאֵל טוֹבָא וְלֹא מִצְוּוֹת עֲלֵמָא וְלֹא מִשְׂתַּפְּחִי שְׂהִירְתָא דְאוּלֵי בִין בִּימָמָא וּבִין בְּלִילָא בְּעִינֵן כּוּלֵי הָאִי רַבָּא אִמֵר לֹא שְׂנָא כְּמַקְדֵּשׁ רֵאשׁוֹן וְלֹא שְׂנָא כְּמַקְדֵּשׁ שְׂנִי לֹא הַמְרִיחוּ רַבְּנָן כְּאֲבִידָה יוֹתֵר מְדֵאִי אִמֵר רַבִּינָא שְׂמַע מִינְהָ כִי מְכַרְיוֹ גְּלִימָא מְכַרְיוֹ דִּאי סִלְקָא דְעַתְדָה אֲבִידָתָא מְכַרְיוֹ בְּעִינֵן לְמַמְפִי לִיה חַד יוֹמָא לְעִינֵי כְּמַאנֵיהּ אִלָּא שְׂמַע מִינְהָ גְּלִימָא מְכַרְיוֹ שְׂמַע מִינְהָ רַבָּא אִמֵר אֲפִילוּ תִימָא אֲבִידָתָא מְכַרְיוֹ לֹא הַמְרִיחוּ רַבְּנָן כְּאֲבִידָה יוֹתֵר מְדֵאִי ת"ר רְגֵל רֵאשׁוֹן אוֹמֵר רְגֵל רֵאשׁוֹן רְגֵל שְׂנִי אוֹמֵר רְגֵל שְׂנִי רְגֵל שְׂלִישֵׁי אוֹמֵר כַּתֵּם וְאִמְרָאִי לִימָא רְגֵל שְׂלִישֵׁי דְלֹא אֲתִי לְאֲחַלּוּפֵי כְּשִׁנֵי שְׂנִי נִמְו

אבן טוען. מפרש בירושלמי בשם שהאבן איהו יבולה למחות כף אין יבולים להתפלל על רוב טובה: **שם** דמיהו. לקמן גבי עסקא דרב ספרא אפרש בעיה: **עד** כאן לא פליגי אלא בנשתמש בהו. לאו דוקא נשתמש דאם נשתמש לר"ע נמי הויב באחריותו כיון דלדידהו אסור להשתמש איב וזו שולח יד בפסקוון ואפילו החזיר אין בכך כלום דהא ר"ע סבר בפרק

המפקיד (לקמן דף מגו) דבעיקר דעת בעלים אלא ודאי נשתמש לאו דוקא בדפרישות אלא בשכר שמוש שמוחרר להשתמש שאמר דלרבי טרפון דאית ליה דמוחרר להשתמש חייב באחריותו דההוא הגאון דאי מיתרמי ליה זביןא שקול לזה וזבין בזה הוי עלייתו שומר שכר ולר"ע דאסור להשתמש בהו פטור אבל אם לא היה שומר להשתמש היה פטור לכ"ע והיינו כרבה: והוי

ודיו מאי משרבו האנסין דאמרי אבידתא למלפא רבי אמי ואשבח אורייא דדינרי חייהו ההוא בר נש דקא מירתת א"ל זיל שקול לנפשך דלאו פרסאי אגן דאמרי אבידתא למלפא ת"ר נאבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבדה ונפנה לשם וכל מי שמוצא אבדה ונפנה לשם זה עומד ומכריו וזה עומד ונותן סימניו ונאמלה וזו היא ששינוי צאו וראו אם נמחת אבן הפוען: **מתני'** אמר את האבדה ולא אמר סימניה לא יתן לו והרמאי אע"פ שאמר סימניה לא יתן לו שגאמר עד דרוש אחיד אותו עד שתדרוש את אחיד אם רמאי הוא אם אינו רמאי: **גמ'** אתמר רב יהודה אמר אבידתא מכריו ור"נ אמר גלימא מכריו רב יהודה אמר אבידתא מכריו דאי אמרת גלימא מכריו חיישינן לרמאי ר"נ אמר גלימא מכריו לרמאי לא חיישינן דא"כ אין לדבר סוף תנן אמר את האבדה ולא אמר את סימניה ה"ז לא יתן לו אי אמרת בשלמא אבידתא מכריו הא קמ"ל אע"ג דאמר גלימא כי לא אמר סימניו לא מהדרין ליה אלא אי אמרת גלימא מכריו אמר איהו גלימא ואמר איהו גלימא צריכא למימר כי לא אמר סימניו לא מהדרין ליה אמר רב ספרא לעולם גלימא מכריו אמר איהו גלימא ואמר איהו סימניו ומאי לא אמר את סימניה לא אמר סימניו מוכחקין דידה: והרמאי אע"פ שאמר את סימניה ה"ז לא יתן לו: ת"ר בראשונה כל מי שאבדה לו אבדה היה נותן סימניו ונאמלה משרבו הרמאין התקינו שיהו אמרום לו צא והבא עדים דלאו רמאי את וטול כי הא דאבוה דרב פפא אירכס ליה הקרא ואשקחיה אתא לקמיה דרבה בר רב הונא אמר ליה זיל אייתי סהדי דלאו רמאי את וטול אול אייתי סהדי אמר להו דיעיתון ביה דרמאי הוא אמרו ליה אין אמר להו אגא רמאה אגא אמרו ליה אגן לא רמאי את קאמרין אמר רבה בר רב הונא מסתברא לא מיייתי איניש חובתא לנפשיה: **מתני'** כל דבר שעושה ואוכל יעשה ויאכל ודבר שאין עושה ואוכל ימכר שגאמר

ואתי לאחלופי בשני שמא יש שהוא סבור שאמר רגל שגא: אורייא דדינרי. כלי מלא ודוכים: וזו היא ששינוי. במסכת תענית (דף יט.) בחזני המעגל: צאו וראו אם נמחת אבן טוען. אם נכסת בגשמים שגברו הגשמים למעלה הרימנו וגש גשמים יותר מדאי ואתפלל עליהם שילכו: מיישינן לרמאי. שמא שמע האובר מתאונן בין שבינו טלית אבדה וזה

ידע את סימניה וכשישמע את מוצאא מכריו טלית מצאיא יקום ויתן סימניה הלכך אבידתא מכריו ואינו נותן כל לומר טלית זו אבדתא ואם סימניה: אין לדבר סוף. והשתתא נמי מטיק אדעתיה ואמר אם טלית היא שמצאת אלו סימניה: אי אמרת בשלמא אבידתא מכריו. וליא מוכרי שם החפץ אצטרף תנא לאשמועינן דאע"ג דאמר האי טלית אבדתא צריך ליתן סימניו: אמרו ליה אין. כסבורין שאמר להו דיעיתון ביה דלאו רמאי הוא שפך היה לו לשולא: כסתברא. שזה היה דעתן מתחילה ואין כאן משום גניז והורו ומיזה: לא מיייתי איניש חובה לנפשיה. ובשביבאן לכ"ד בטוח היה שלא יעידו חובתו: **מתני'** כל דבר שעושה ואוכל. אם אבדה זו דבר שיכולין להאכילו את שכר מעשיו כגון שור וחמור יעשה ואוכל ולא ימכר אותו המוצא אם שיהו בעליו מלדרשו שכל אדם נוטל לו בבקמתו שהפירה בו כבר ולמדה לרצונה: ראה היאך תשיבנו לו. שלא תאכילנו חיצו דמיני שכיב אין זו השבה לשיכר. מפרש בגמרא: **גמ'** ולעולם. וכי עד עולם וקוק זה לטפל בטורח שמירה: שם דמיהו. מוכרן ומניה הדמים אצלם עגלים וסוסיין. דקין שאין עושים מלאכה: תרגולין. וקרים שאין מטיילין בצים: כפתהו גסה. שעושה ואוכלת ומטפל בה ו"ב חדש דיוכול להאכילה דמי בצים: מטפל א"ב ממיטרא בלע"ז: **הא דרעיא הא דפוטוא.** הא דקמיה שלשה ותקדשוהו בארין מרעה ובזמן הדשאים שאין שיפול מרובה וזה דקתני לו וזמן בזמן שאין מרעה וצריך לפטמה על הבוסה ממה שפכתי שדמיה וקרים: דרבי. ואוכלין דרבה הלכך ג' ימים דהא אוקימא זכריים: **שלא** יאכיל עגל לעגלים. מן העגלים שנמצא לא יאכיל לו דמי עגל: עד כאן לא פליגי. לענין להתייבב באבדתו:

אלא אמר וימכר את אבדו חייב פאחרייתון ר"ע אמר לא ישתמש בהו לפיכך אם אבדו חייב פאחרייתון: **גמ'** ולעולם אמר רב נתקן אמר שמואל ומוניחו עגלים וסיחיו מטפל בהו כל דבר שעושה ואוכל כגון פרה וחתור מטפל בהו עד ו"ב חדש מפאן ואילך שם דמיהו ומוניחו עגלים וסיחיו מטפל בהו שלשה חדשים מפאן ואילך שם דמיהו ומוניחו אוזוין ותרגולין מטפל בהם שלשים יום מפאן ואילך שם דמיהו ומוניחו אמר רב נתקן בר יצחק תרגולת כבהמה גסה תנאי נמי הכי תרגולת ובהמה גסה מטפל בהו שנים עשר חודש מפאן ואילך שם דמיהו ומוניחו עגלים וסיחיו מטפל בהו ל' יום מפאן ואילך שם דמיהו ומוניחו אוזוין ותרגולין וכל דבר ששפופלו מרובה משכרו מטפל בהו שלשה ימים מפאן ואילך שם דמיהו ומוניחו קשיא עגלים וסיחיו אעגלים וסיחיו אוזוין ותרגולין אוזוין ותרגולין עגלים וסיחיו אעגלים וסיחיו לא קשיא הא דרעיא והא דפוטוא אוזוין ותרגולין אוזוין ותרגולין עגל עגל לעגלים וסיחיו אוזוין ותרגולין ותרגולין: מה יהא בדמים רבי טרפון אמר ישתמש וכו': עד כאן לא פליגי אלא

בבא מציעא - אלו מציעאות - פרק שני דף כט עמוד א - מתוך מהירות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

תוספות

אלא. משום שבר שימוש מעות אבל שבר שמירת מצוה דניקא מנו דלא געי למיתב רפתא לעגיא דהעוסק במצוה פטור מן המצוה לא מחיבינן ליה: כשנשתמש. לאו דוקא אלא משום שבר שימוש קאמר מפני שמוחרר להשתמש בהן: בשומר חנם. ואינו חייב אלא בפשיעה: בשומר שבר. וחייב בגניבה ואבדה דשומר שבר מצוה הוא דהעוסק במצוה פטור מן המצוה: כולי עלמא לא פליגי דמחיבי.

- 1 כדון שומר שבר: מאי לפיק דר"ע. כיון דאמר
- 2 לאו ישתמש מהיבא תיסק אדעתיה לחיביה
- 3 דאיצטריך למימר אינו עתה:
- 4 כדרכה

5 **החייב כי פליגי באונסין דשואל ר"ט סבר שרו ליה רבנן לאשתמושי בגנייהו והוה**
 6 **ליה שואל עלייהו ור"ע סבר לא שרו ליה רבנן לאשתמושי בגנייהו הלכך לא הוי**
 7 **שואל עלייהו א"ו לפיק דאמר ר"ע למה לי א"א בשלמא בגניבה ואבדה הוא דפליגי**
 8 **היינו דקתני ר"ע אומר לא ישתמש בהן לפיק דא"א אבדו אינו חייב באחריותן ס"ד**
 9 **אמינא שומר שבר הוי כדרב יוסף ובגניבה ואבדה מחיבי קא משמע לן לפיק השתא**
 10 **דאמרת לא ישתמש בהן שומר שבר לא הוי ולא מחיבי בגניבה ואבדה אלא אי**
 11 **אמרת בגניבה ואבדה דכולי עלמא לא פליגי דחייב כי פליגי באונסין דשואל מאי**
 12 **לפיק דרבי עקיבא הכי מבכי ליה למתנא ר"ע אומר לא ישתמש בהן ואנא ודענא**
 13 **דכיון דלא ישתמש בהן לאו שואל הוי ואינו חייב באחריותן לפיק דרבי עקיבא למה**
 14 **לי משום לפיק דרבי מרפון ולפיק דרבי מרפון למה לי הכי קאמר כיון דשרוי ליה**
 15 **רבנן לאשתמושי בגנייהו כמאן דאישתמש בגנייהו דמו וחייב באחריותן והא אבדו קתני**
 כדרכה

לגינוה המשתמרת וקמ"ל דלא בעינן דעת בעלים כדמוכין דיוסף בפרק הנוסע (ביב דף נו. ו) ושם) דרבה מוקי לה בשאינה משתמרת שמירה מעולה כמו בביתו ומייתי ראייה מיעה דשומר אבדה בשומר חנם הוי אין ראיה להדלקה כרב יוסף דרבה גופיה הדר ביה בשמירתן זו בר יוסף דקמ"ל ללא בעינן דעת בעלים ומוקי לה בגנינהו המשתמרת דהא שומר שבר קאי כתיב ומודה רבה כבעלי חיים דהוי עליהו שומר שבר דאנטישניהו נגרי ברייתא וכשרוצה להביא ראיה לדבריו ולא דע שינא דרב יוסף הנה צריך לחסוק ולהעמיד בפניהם ועוד דוחק אתר דהוי מוקי קרא לגינהו שאינה משתמרת קרא דהוי שומר חנם ולרבה אית ליה מסבא דהוי שומר חנם דלא מטי הנאה ליהו ועוד י"ל דלקחן ה"פ הכי דמי אי דלא מנטרא למר כדאית ליה מפשיעה ולמר כדאית ליה מנזיקה ואבדה אמאי פטור ותי' דמנטרא למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה וכו' ושלתי האומנין (לקמן דף נ. ושם) דאמר ר"א ישיבע שאבד המשכן וטול מעותיו ר"ע אומר ר"ע ממשכנן אבדו מעותיו ומוקי מנאי' להלוח על המשכנש שומר שבר דלא ברי' ומסיק דפליגי בשומר אבדה וקאמר ר"א ישיבע חטאי איני מושם מצוה לא הוי שומר שבר וטעמא דר"ע דאמר אבדו מעותיו כדשמואל דאפילו בדלא שוי שיעור וזוי אבדו כל מעותיו דהוי כאילו פ"י שאם יאבד המשכנש שיאבדו מעותיו ור"א לית ליה דשמואל ואפילו שוי שיעור וזוי לא אבדו מעותיו אלא לרב יוסף כי נמי מוקי פלוגתייהו כדשמואל כל קאי ר' אליעזר כותיהו לפי מה שמדמה עתה במסקנא מלך על המשכנש לשומר אבדה שהוא פטור את המלך באבדה אלמא לא הוי שומר שבר ומשני דאמי מלתיה דרבי יוסף אפי' ברי' ותדע דלא מצינו למימר דרבה לא מצי שבר כר"ע דהא בשמעתין משמע דכולו דרבי יוסף דרבה ולר"ע נמי הוי שומר חנם והא דתנן פרק שבעות הדינין (שביעין דף מו. ושם) המלך על המשכנש ואבד המשכנש שתיב באבדה ר"ע משמכו: ליה על החוב אליבא דרבה מבעיא לן לאוקמה באבדה בפשיעה ללא הוי ביה אלא שומר חנם דמה שכןנך החוב מפיסי דאפילו לא אבד בפשיעה מטעמא דשמואל ואין זה דוחק דה"נ כי געי נקרא מעיקרא לאוקמה פלוגתא דר"א ור' עקיבא כדשמואל לא בדר' וצחק ולא הוי מדמה לשומר אבדה צריך נמי לאוקמה מתני' דשבעות מיתביה לישלם בשבעות מה שממשכנש ותר על החוב באבדה בפשיעה דמשמע דשמואל לא דר' יצחק ואי לתיבי המלך באבדת המשכנש אלא כמה שכןנך החוב ואדרבה מפ' האומנין (לקמן דף פפ. ושם) דר' לוחיבי דהדלקה כרב יאמי משה הלך בה רב יוסף אמאי מוקי נקרא אלא מפורקא מתינתין דלא לר' עקיבא באין מלך צריך לאוקמה באין מלך צריך לפלוגתיהו כדמלך צריך לשלם צריך לשלם ואלא ודאי משום הדלקה כרבה ואין הלכה כרב יוסף ולדרידה לא מצי' לאוקמה מתינתין ברי' ועוד ראיה מפרק המפקד (לקמן דף מג. ושם) דרב נחמן סבר נאנסו לא אלמא ס' ל דבהנאה שמוחרר להשתמש ליה הוי אלא שומר שבר ותינו כרבה דלרב יוסף הוי שואל ואין לומר דהיא שומר אבדה וכל היתר תשמיש הוי שומר שבר השתא דשרוי ליה לאשתמושי בהו הוי שואל אכל הנה לא מיייר באבדה משום הנאת היתר תשמיש לבד לא הוי אלא שומר שבר כרב נחמן א"כ בשביל שיש לו עוד פרושה דרב יוסף משום שמירת אבדה אין סבא שיהא לו דין שואל ודין שומר שבר לומר ר"ה לן דין שואל ועוד דק"ל ר' כרבה בר משהו ענין משהו לליכא למפקד ודקא במילי דבבא בתרא כדמפרש בתשובות דרב צמח דהא אמר פרק מי שאחוזו (גיטין דף עז. ושם דהו א) והא ק"ל כרבה ואל קאמר בהא דהוה משמע בהא ולא במילי אחרניא כדקאמר על רשב"י ונפרק מי שחוציאיהו (עירובין דף נב:) בשמעתין דהתויב בדרך מתיישבת התלמד ויתר מבה שהלכה כרבה לגבי דרב יוסף כדפי' שם רש"י ובסדר תנאים ואמוראים פוסק דרבה ורב יוסף הלכה כרבה בר משהו דרב יוסף הלכה כרבה א"כ שומר שבר לומר דרבי טרפון משום לפיק דר"ע אי נמי גם לפיק דר"ט אית למידך נמי ודוקא משום דמותר להשתמש חייב אלא אטור להשתמש פטור לאפוקי דרב יוסף אבדו מעותיו היתר תשמיש ליה לאשתמושי בהו הוי אלא שומר שבר ולא בשואל דהא אבדו קתני דמשמע סתם אבדה ללא אונס והשתא מבכי לן למימר דמותר היתר תשמיש הוי בשואל ואבדו היינו ששבע פסיתו בהם ועוד דבפרק המפקד (לקמן דף מג. ושם) אצטריך מתני' לאשמעינן דאשתמושי בהו הוי שומר שבר לרב נחמן דאמר נאנסו לא גבי מפקד מעות אצל חנוני דקתני צורירי: לא ישתמש בהן לפיק אם אבדו אינו חייב ותי' שומר שבר לרב נחמן דאמר נאנסו לא וכוין דאפילו למיחוי שומר שבר מותר היתר תשמיש אצטריך לאשמעינן כ"ש הכא דאמר דהוי שואל דלאו מלחא דפשיטא הוא דאיצטריך שפיר לאשמעינן אלא י"ל דלאו קושיא

הוא אלא פירושא בעלמא הוא:

1 **והו"ו שואל עלייהו. תימה דהוה ליה למימר והוה ליה עלייהו ואם נאמר דאם כאו בעלים**
 2 **קודם שהוציאם חייב להחזיר אותם מעות עצמם ולא אחרים הנה איש דקרו ליה**
 3 **שואל אך אי אפשר לומר כן בדפרק המפקד (לקמן דף מג.) פריך אי נאנסו חייב מאי ארבי**
 4 **הוציא כי הוה הוציא נמי והשתא אי חייב להחזיר לן עצמן ששיתבע הנזק אם הם לא נקאם**

השלחתי בשלא הוציאם ולא מעל כדאמר פרק השואל (לקמן דף עט.) לא בעו בו לא מעל כיון שהמשאל יכול לחזור בו וא"כ מאי פריך כי לא הוציא נמי אלא דהא פשיטא לא אוקף המעות עדין בעין אין צריך להחזיר ען עצמן וצ"ל דנקט שואל משום דנקט אונסין כדתיב בקרא גבי שואל וגם לפי שמפיק שומר חנם ושומר שבר ר"ח וה"ג פסקו להדלקה כרב יוסף מהחיה דאין בין המוקד (גרוסין דף לג.) דקאמר ומחזיר לו אבדיתו וחי אמר דוקא מריר למודר אבל מודר למדיר לא משום דקא מתהני פרושה דרב יוסף וחד אמר פרושה רבי יוסף לא שכיחא ואין דכולהו אית להו דרב יוסף ואין זו דאיה דרבה רבה מודה דבשעה שמתעסק באבדה שפטר מלמתיב רפתא לעינים אלא א"א דלא שכיחא ושבא שבעה שמתעסק בה ודאי חייב באחריותן ואין סבא שיהא שומר שבר בעבור זה כיון דלא שכיח דבשעה שמתעסק בביתו ואינו מתעסק בה פשיטא דאף לרב יוסף אינו פטור מלמתיב רפתא לעני שחזר אבדו ששלוש ציצית או ששש לו תפילין בראשו וכי יפטר מכל המצוות והא

5 **ולקמן דף פ.א.) מוקי רבא קרא דהוה דהוה דשומר**
 6 **לגינוה המשתמרת וקמ"ל דלא בעינן דעת בעלים כדמוכין דיוסף בפרק הנוסע (ביב דף נו. ו) ושם) דרבה מוקי לה בשאינה משתמרת שמירה מעולה כמו בביתו ומייתי ראייה מיעה דשומר**
 7 **אבדה בשומר חנם הוי אין ראיה להדלקה כרב יוסף דרבה גופיה הדר ביה בשמירתן זו בר יוסף דקמ"ל ללא בעינן דעת בעלים ומוקי לה בגנינהו המשתמרת דהא שומר שבר קאי כתיב**
 8 **ומודה רבה כבעלי חיים דהוי עלייהו שומר שבר דאנטישניהו נגרי ברייתא וכשרוצה להביא ראיה לדבריו ולא דע שינא דרב יוסף הנה צריך לחסוק ולהעמיד בפניהם ועוד דוחק אתר**
 9 **דהוי מוקי קרא לגינהו שאינה משתמרת קרא דהוי שומר חנם ולרבה אית ליה מסבא דהוי שומר חנם דלא מטי הנאה ליהו ועוד י"ל דלקחן ה"פ הכי דמי אי דלא מנטרא למר כדאית ליה מפשיעה ולמר כדאית ליה מנזיקה ואבדה אמאי פטור ותי' דמנטרא למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה וכו' ושלתי האומנין (לקמן דף נ. ושם) דאמר ר"א ישיבע שאבד המשכן וטול מעותיו ר"ע אומר ר"ע ממשכנן אבדו מעותיו ומוקי מנאי' להלוח על המשכנש שומר שבר דלא ברי' ומסיק דפליגי בשומר אבדה וקאמר ר"א ישיבע חטאי איני מושם מצוה לא הוי שומר שבר וטעמא דר"ע דאמר אבדו מעותיו כדשמואל דאפילו בדלא שוי שיעור וזוי אבדו כל מעותיו דהוי כאילו פ"י שאם יאבד המשכנש שיאבדו מעותיו ור"א לית ליה דשמואל ואפילו שוי שיעור וזוי לא אבדו מעותיו אלא לרב יוסף כי נמי מוקי פלוגתייהו כדשמואל כל קאי ר' אליעזר כותיהו לפי מה שמדמה עתה במסקנא מלך על המשכנש לשומר אבדה שהוא פטור את המלך באבדה אלמא לא הוי שומר שבר ומשני דאמי מלתיה דרבי יוסף אפי' ברי' ותדע דלא מצינו למימר דרבה לא מצי שבר כר"ע דהא בשמעתין משמע דכולו דרבי יוסף דרבה ולר"ע נמי הוי שומר חנם והא דתנן פרק שבעות הדינין (שביעין דף מו. ושם) המלך על המשכנש ואבד המשכנש שתיב באבדה ר"ע משמכו: ליה על החוב אליבא דרבה מבעיא לן לאוקמה באבדה בפשיעה ללא הוי ביה אלא שומר חנם דמה שכןנך החוב מפיסי דאפילו לא אבד בפשיעה מטעמא דשמואל ואין זה דוחק דה"נ כי געי נקרא מעיקרא לאוקמה פלוגתא דר"א ור' עקיבא כדשמואל לא בדר' וצחק ולא הוי מדמה לשומר אבדה צריך נמי לאוקמה מתני' דשבעות מיתביה לישלם בשבעות מה שממשכנש ותר על החוב באבדה בפשיעה דמשמע דשמואל לא דר' יצחק ואי לתיבי המלך באבדת המשכנש אלא כמה שכןנך החוב ואדרבה מפ' האומנין (לקמן דף פפ. ושם) דר' לוחיבי דהדלקה כרב יאמי משה הלך בה רב יוסף אמאי מוקי נקרא אלא מפורקא מתינתין דלא לר' עקיבא באין מלך צריך לאוקמה באין מלך צריך לפלוגתיהו כדמלך צריך לשלם צריך לשלם ואלא ודאי משום הדלקה כרבה ואין הלכה כרב יוסף ולדרידה לא מצי' לאוקמה מתינתין ברי' ועוד ראיה מפרק המפקד (לקמן דף מג. ושם) דרב נחמן סבר נאנסו לא אלמא ס' ל דבהנאה שמוחרר להשתמש ליה הוי אלא שומר שבר ותינו כרבה דלרב יוסף הוי שואל ואין לומר דהיא שומר אבדה וכל היתר תשמיש הוי שומר שבר השתא דשרוי ליה לאשתמושי בהו הוי שואל אכל הנה לא מיייר באבדה משום הנאת היתר תשמיש לבד לא הוי אלא שומר שבר כרב נחמן א"כ בשביל שיש לו עוד פרושה דרב יוסף משום שמירת אבדה אין סבא שיהא לו דין שואל ודין שומר שבר לומר ר"ה לן דין שואל ועוד דק"ל ר' כרבה בר משהו ענין משהו לליכא למפקד ודקא במילי דבבא בתרא כדמפרש בתשובות דרב צמח דהא אמר פרק מי שאחוזו (גיטין דף עז. ושם דהו א) והא ק"ל כרבה ואל קאמר בהא דהוה משמע בהא ולא במילי אחרניא כדקאמר על רשב"י ונפרק מי שחוציאיהו (עירובין דף נב:) בשמעתין דהתויב בדרך מתיישבת התלמד ויתר מבה שהלכה כרבה לגבי דרב יוסף כדפי' שם רש"י ובסדר תנאים ואמוראים פוסק דרבה ורב יוסף הלכה כרבה בר משהו דרב יוסף הלכה כרבה א"כ שומר שבר לומר דרבי טרפון משום לפיק דר"ע אי נמי גם לפיק דר"ט אית למידך נמי ודוקא משום דמותר להשתמש חייב אלא אטור להשתמש פטור לאפוקי דרב יוסף אבדו מעותיו היתר תשמיש ליה לאשתמושי בהו הוי אלא שומר שבר ולא בשואל דהא אבדו קתני דמשמע סתם אבדה ללא אונס והשתא מבכי לן למימר דמותר היתר תשמיש הוי בשואל ואבדו היינו ששבע פסיתו בהם ועוד דבפרק המפקד (לקמן דף מג. ושם) אצטריך מתני' לאשמעינן דאשתמושי בהו הוי שומר שבר לרב נחמן דאמר נאנסו לא גבי מפקד מעות אצל חנוני דקתני צורירי: לא ישתמש בהן לפיק אם אבדו אינו חייב ותי' שומר שבר לרב נחמן דאמר נאנסו לא וכוין דאפילו למיחוי שומר שבר מותר היתר תשמיש אצטריך לאשמעינן כ"ש הכא דאמר דהוי שואל דלאו מלחא דפשיטא הוא דאיצטריך שפיר לאשמעינן אלא י"ל דלאו קושיא**

הוא אלא פירושא בעלמא הוא:

בדרכה. בפרק הנהב (לקמן דף נח) גבי בני העיר ששלחו את שקליהו: כרמי אבידה. שמקרה לאחר שנטפל בה כמו שאמרו חכמים: אבל מעות אבידה. כגון שמצא מעות בכיס או שלש מטבעות עשוין במגדלי: מתני' אחת לשלשים יום. שמתעשפין פשוטהים מלפתתון וכל ספרים שלהן היו עשוין בלגיו: גוללן. מתחילתן לסוף שבועה הן הארי: בתחלה. מה שלא למד מפני שצריך להשהותו לפני: ולא יקרא אחר עמו. לפי שה מושך אצלו וזה מושך אצלו ונקרע ושוטה ל'צרכה. לשלש בו אחר שלא תכלה ולא תאכלנה עש: ל'צרכה. שמתעשפין בפרק שצריך לתת בפרק כדאמרין לקמן שם הוא שמירתן וליפרכ משתמש בהם לפרקים: אבל לא ל'שקון. לא ישתמש בהן זמן ארוך ושקון ארוך"י בלע"ז: לא יגע

בזוככות לנהג. וא"ת והא אמרין פרק געלה
ערופה (סוטה דף מה) דמשורב
בית המדש נטלה זכוכית לנהג וי"ל דלא
נטלה לגמרי קאמר אלא דלא שפיקא דהא רב
הוא תבר זכוכית חזיקתא ברופת כגו פ' א"ן
עומדין (ברכות דף לא. ע"ש):
בתורי

עלה א"ר חלבו אמר רב הונא לא שנו אלא בדמי אבידה הואיל וטרח בה אבל מעות
אבידה דלא טרח בהו לא והני כמעות אבידה דמו א"ל ויל לא שבקו לי דאש"ר לך:
מתני' מצא ספרים קורא בהן אחר לשלשים יום ואם אינו יודע לקרות גוללן אבל לא
ילמוד בהן בתחלה ולא יקרא אחר עמו מצא פסות מנערה אחר לשלשים יום ושוטחה
ל'צרכה אבל לא לכבודו כלי כסף וכלי נחושת משתמש בהן ל'צרכן אבל לא ל'שקון כלי
זהב וכלי זכוכית לא יגע בהן עד שיבא אליהו מצא שק או קופה וכל דבר שאין דרכו
ליסול הרי זה לא יסול: **גמ'** אמר שמואל המוצא תפילין בשוק שם דמיהן ומניהן לא למטר
מתיב רבינא מצא ספרים קורא בהן אחר לשלשים יום ואם אינו יודע לקרות גוללן גוללן
אין שם דמיהן ומניהן לא אמר אבי תפילין בי בר הכו משפח שכיתי ספרים לא שכיתי
ת"ר השואל ספר תורה מחבירו הרי זה לא ישאלנו לאחר פותחו וקורא בו ובלבד שלא
ילמוד בו בתחלה ולא יקרא אחר עמו וכן המפקיד ס"ת אצל חבירו גוללו כל שנים עשר
חדש פותחו וקורא בו אם בשבילו פתחו אסור סומכוס אומר בחדש שלשים יום בישן
שנים עשר חדש ר"א בן יעקב אומר אחד זה ואחד זה שנים עשר חדש: אמר מר השואל
ספר תורה מחבירו הרי זה לא ישאלנו לאחר מאי אר"א ס"ת אפי' כל מילי נמי דאמר
ר"ש בן לקיש פאן שנה רבי אין השואל רשאי להשאיל ואין השוכר רשאי להשכיר ס"ת
אינמריכא ליה מהו דתימא ניהא ליה לאיניש דתייעביד מצוה בממוניה קמ"ל פותחו וקורא
בו פשיטא ואילא למאי שייחיה מיניה סיפא אינמריכא ליה ובלבד שלא ילמוד בו בתחלה
וכן המפקיד ס"ת אצל חבירו גוללו כל שנים עשר חדש פותחו וקורא בו מאי עבידתיה
גביה ותו אם בשבילו פתחו אסור הא אמרת פותחו וקורא זה הכי קאמר אם בשוהא
גוללו פותחו וקורא בו מותר אם בשבילו פתחו אסור סומכוס אומר בחדש שלשים יום
בישן שנים עשר חדש ר"א בן יעקב אומר אחד זה ואחד זה שנים עשר חדש ר"א בן
יעקב היינו תנא קמא אלא אימא ר' אליעזר בן יעקב אומר אחד זה ואחד זה שלשים
יום: אבל לא ילמוד בו בתחלה ולא יקרא אחר עמו: ורמיהו לא יקרא פרשה וישנה ולא
יקרא בו פרשה ויתרגם ולא יפתח בו יותר מג' דפין ולא יקראו בו שלשה בני אדם כדרך
אחד הא שנים קורין אמר אבי' לא קשיא פאן בעינן אחד פאן בשני עניינים: מצא פסות
מנערה אחר לשלשים יום: למימרא דניעור מעלי לה והאמר רבי יוחנן מי שיש לו גדי
אופן בתוך ביתו ינער בסותו בכל יום אחר יום קשי לה אחד לשלשים יום מעלי
לה איבעית אימא לא קשיא הא בחד והא בחד איבעית אימא לא קשיא הא בינא והא
בהומרא איבעית אימא לא קשיא הא ברעמרא הא ברבייתא א"ר יוחנן פסא דהרשין ולא
פסא דפושרין ולא אמרן אלא בכלי מתכות אבל בכלי הרש לית לן בה ובכלי מתכות

נמי לא אמרן אלא דלא צויין אבל דצויין לית לן בה ולא אמרן אלא דלא שדא ביה ציבאי אבל שדא ביה ציבאי לית לן
בה: וא"ר יוחנן מי שהניח לו אביו מעות הרבה ורוצה לאבדן ילבש בגדי פשתן וישתמש בכלי זכוכית וישפור פועלים ואל
ישב עמקן ילבש בכלי פשתן ככתנא רומיתא וישתמש בכלי זכוכית בוונתא חזיקתא וישפור פועלים ואל ישב עמקן תרגומא
בתורי

המנהגים בשו"ר בעה"כ
דפ"ש

דְּנִישׁ פְּסִידֵיהוּ. שׂוּב עֲבֹדַת קַרְקֻעַת שְׁלֵחַן בְּשׁוּרִים הִתְהַה אִף חֲרִישַׁת הַכְּרָמִים וּבִצְרִיחָם מִנְהִיגִים כְּלֵי הַמַּחְרִישָׁה בַּעֲגֻלָּה בֵּין שׁוּרֹת הַכְּרֵם עִם הַבּוּצְרִים וְנֹתְנִין שֶׁם הַעֲגָבִים לִפְקֹר אִם אֵם הַכְּבֻלִים עֲלֵיהֶם וְעַל הַפֶּסֶד גְּדוֹל שֶׁאֵין דָּרָךְ הַפּוֹעֲלִים לְחוּס עַל הַכְּרֵם וְעַל הַשׁוּרִים וּמִנְהִיגֵיהֶם אֲתוֹן עַל הַגַּפְּתִים וְעַל הַנְּטִיעוֹת וְהֵם מִתְחַלְּקִין וְהַשׁוּרִין נִסְתָּכִין וְנִשְׁבְּרִים. מְגֹד. קְבִילֵי אֵם בְּלַעֲזָה נִדְּנָמְוּ לוֹ

אורחיה. סס"ד טעמא משום דמתכבד בהם
 ואיכא לצורקה ולצרכה שאני התם דקא קלי
 לה. בששיתיה וזו היא שורפה ומה הוא שריפתיה
 אי משום עינא. ששלושת בה עין רע על אורחיה
 אי משום גבוי. פן יגבנה האורחים: הניקשה
 לרבה. בעגלה ערופה קאי רבקה קופליה
 בלע"ז שמתבקש שלש בהמות או ארבעה
 בצואריהם וזו אצל זו ודשים הדישה: קשריה.
 הויאל ולא נתבונן שמתדו: ואם בשביל שתינק
 ויתדשו. שתיקתא אמה דשה והכניס את הבת
 לשם שתינק ואף נתבונן שמתדו פסולתא קא לא
 דמיא. תירוצא היא: שכן עליה עות. בפרה
 ארובה קאי עליה וקר פסולה. שאמר
 אשר לא עקלה עקיה על ותנא על איל לי אלא
 על כן במשקמים שלש בהמות או ארבעה
 לרבה ודשה דלא ניתא ליה בה דמיא לשכן
 עליה עוף משתמש בהן בחמין. ובש בצונן: אבל
 לא ע"י האור. לא יתן הכלי על האור: פריפות.
 ודיליש' ששתיק ואף נתבונן הכיור או להרשי
 תאנים המדובקים: ששפתייהו. פוגמא: מאי
 עבדייתיה גביה. מה לו להשתמש בו: ובא בעגלי
 וישתמש בה והתעלמף מהם. וללמדך בא
 ששתיק להתעלם: דמי עמיש' מאי אתא מתעלם.
 דכתיב לא תוכל להתעלם: והיא בבית הקברות.
 האבידה בבית הקברות: ואינה לפי כבודו.
 שייבנה: או בבית כפל מפלאכה שלו. שיבטל
 בהשקפה מרובה על דמי המלאכה: היא עשה.
 השב תשיבם ואע"ג דלא תעשה נמי איכא אין
 לא תעשה מועיל לדחות לא תעשה אלא עשה
 הוא דקא דמי ליה דאמרין ביבמות נוח כאו.
 לא תעשה ונעשה. לקפש לא וטקא קדושים יהו:
 לא

בְּתוֹרֵי דְּנִישׁ פְּסִידֵיהוּ. ר"ח גֵּרֶם בְּתוֹרֵי פִירוּשׁ פּוֹעֲלִים שְׂמוּלִיכִים הַשׁוּרִים לְחֲרִישָׁה וְאֵין מַעֲמִיקִין הַמַּחְרִישָׁה שְׁלֵחַת פְּסָחִים וְאֵין חֲרִיעַ נִקְלַט הַטֵּב:
לְצוֹרְכָו וְלִצְרָקָה מֵאֵי. דְּרָקָא בְּשִׁטּוֹן כְּסוּת מַבְקָעֵי לִיהַ וְכַל דְּרָמֵי לִיהַ דְּשָׂמָא יִנְתָּהּ שְׂטוּחָה יוֹתֵר מְבֹדֵי צוֹרָכָה עַד שְׂחֵלְקָלָל אָבֵל כְּשֶׁר אֲמַרְתִּין דְּקוֹרָא בְּתוֹן אִף ע"ג דְּצוֹרְכוֹ

הוא כמו צורקה ולא גורין דליקא למישה למידי
 כיון שקבעו על זמן אחד לשלשים יום או אחד
 לייב חדש ולא לימוד בו בחלה גם לא יקרא
 ושנה בכלי ונחשת דתנאי לטקן דמשתמש אפי'
 בחמין ובלי כסף בצונן אפי' לצורכו מותר כיון
 שלע ידי אותו תמשש אינו: כולל בלעדי לקילקל
 ותדע דאי דוקא לצורך הכלי מאי פרוך פקודו
 מאי עבדייתיה גביה כיון שזאת שומר ילו לעיני
 שלא יתקלקל אע"פ שהבעלים אינם אומרים
 לו להשתמש:

הַכְּנִיסָה וְדִישָׁה. בתוספת' (דפרה)
 תני לגבי פרה דאומיה: **בְּשִׁבְלֵי**
 שתינק ותדוש פסולה. ובסיפא (דתוספתא קתני
 לצורכו פסולה לצורקה בשירה ולכך פרוך אלמט
 לצורכו ולצורקה חשיב כמו צורכו ואסור ומשני
 דהתם דאורייתא פסולה כמו גב' עלי' זכר
 הפסולה מדרב פפא וא"ת ואמאי מייתי ההיא
 דשכן עליה עוף ואי משום דרב פפא אמר
 למלמיה עלה אמאי לא אמר אתך דהכניסה
 לרבך ויל משום דברייקא היא אבל הך דשכן
 עליה עוף היא מתניתין:

אִף עֹבֵד דְּבִיקָא לִיהַ. וא"ת ובפרה ארובה
 מנלן דבעינן דניתא ליה דבשלקא למאן
 דחליף (פסוה דף מו) עבודות בפרה מג' ועל
 עול ניתא אלא למאן דלית ליה ג"ש ומשכח
 עבודות בפרה גופיה מנלן דבעינן דניתא ליה
 וי"ל דכיון דשיון בפסול עול ועבודות גם לענין
 דניתא ליה עין להשחית וא"ת וקלה עליה זכר
 אמאי פסולה ודאי לא ניתא ליה להפסול
 פרה שדמיה וקריים בשביל דבר מועיל וי"ל
 דאם היתה כשירה הוה ניתא ליה ולכך אי
 להכשיר ליה הכניסה לרבך ודשה אמאי
 בשירה מאי שנא מעלה עליה זכר הפסולה
 וי"ל דהתם לא ניתא ליה בדישתה שאני
 מרובח כ"כ דבלאו הכי נדושת הבגואה וא"ת
 אי לא ידע בשעת עבודתה דאמאי פסולה
 מאי שנא מהכשר דאמרין לעיל (דף כב). גבוי
 אינו כבי ויתן ואם נאמר דלי מפקסאל אלא
 ששיער בשעת עליותו איש ואיני נמי שפיר
 הא דתנו (פ"ב פ"ב מא) כשר עבודת ר' אבי
 במשיר וקשה וכי לית ליה קלה עליה זכר
 פסולה ולמאי דפרישת אתי שפיר אי נמי
 סבר ר"י דאמר וקאף העלה עליה זכר אבל
 עלה ממלצו כשירה וה"ר יצחק מסכימין פריש
 דלא פליגי בפרה עצמה אלא בבגתה וטעמא
 דרבנן דפסולתה כדרשיון בספרי ויקחו אליך
 פרה בעינן שתהא בשעת קריה פרה ור"א
 לית ליה ההיא דרשה ה"ה קמצו פליגי בלקוח פרה קטנה וא"ת הועשה מלאכה דאמר בפ' בהונס (ביק דף נו. וט) ודחיב בדניי שמים אמאי מפקסאל
 הא דדאי לא ניתא ליה להבעלים ו"ל גבוי שהיה שותף אי נמי לא בעינן ניוחא דבעלים רק ניוחא דעושה מלאכה וא"ת בפרק אין עממין (ע"ז דף כג) דפוסל ר"א
 פרה הניקשת מן הקברים דחשיב לרביעה ודיק ש"מ קרשי מובח היא דאי קרשי בך הבית היא אמאי פסולה משום רביעה לימא דפסולה משום עול וי"ל דמשמע
 ליה דלאו משמע עול פוסל דקתני כסיפא וכן היה ר"א פוסל בשאר קרנות לכה קאמר דקרשי מובח היא דממעטין רביע מקרא דמן הבתומה: וע"ע חו"ט ע"ז כג.
 ד"ה שימו: **הא** אין עשה דוחה לא תעשה נעשה. וא"ת דכפ"ב ביבמות (דף כא) ובפ' כ"ג (סנהדרין דף יט) לא חשיב אלמנה לכהן גדול אלא לא תעשה תירא ואמאי
 ותא איכא עשה דקדושים יהו ו"ל קאי עשה דקדושים יהו אלא אמאי דכתיב בהתיא פרשה וא"ת ותא כי אמרין דאמר בפרה דוחה תא לא תעשה נעשה
 ד"מ

מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהוֹן בְּרַךְ אָבֵל לֹא בִקְשָׁה מִפְּנֵי שִׁמְפִיתֶיהוּ כְּלֵי וְהָבֵ וְכֹלֵי וְכוּכִית לֹא יַעַבְדְּ בְּהוֹן עַד
שְׂבִיבָא אֲלֵיהוֹ בְּרַךְ שְׂאֵמְרָא בְּאִבְדֵּיהָ כִּד אֲמַרוּ בַּפְּקוּדוֹן פְּקוּדוֹן מֵאֵי בְּיַדְתֵּיהָ גְּבוּיָה אֲמַר רַב
אָדָא בַר חֲמָא אֲמַר רַב שִׁשַׁת פְּקוּדוֹן שְׁהִלְכוּ שְׁהִלְכוּ לְמִדְרֵינָה תַּיִם: מֵצֵא שֶׁק אִם קוֹפֵה
[וְכַל דְּרַב] שְׂאֵין דְּרֹכּוֹ לְפִיּוֹל הָרִי וְהוּא לֵא': יוּטוֹל: מְתַנְיֵי מוּלֵי דְרַתְר' וְהִתְעַלְמֶתָ עִמָּיִם שְׂאֵתָה
 מִתְעַלֵּם וּפְעָמִים שְׂאֵי אֲתָה מִתְעַלֵּם הָא פִּיצֵד הָיִה כְּהוֹן וְהִיא בְּבִית הַקְּבָרוֹת אוֹ שְׂהִירָה זְקֵן
 וְאִתְּהָ לְפִי כְּבוֹדוֹ אוֹ שְׂהִירָתָה מְלֹאכֶה שְׁלוֹ מְרֻבָּה מִשְׁל כְּהִירוֹ לְכַד נֶאֱמַר וְהִתְעַלְמֶתָ מֵהֵם
לְמֵאֵי אִיִּצְמִירוּד קָרָא אִילִימָא לְכַהֵן וְהִיא בְּבִית הַקְּבָרוֹת פְּשִׁימָא הִיא עֵשָׂה וְהִיא לֹא תַעֲשֶׂה
וְעֵשָׂה וְלֹא אֲתִי עֵשָׂה וְדַחֵי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה נְעֵשָׂה וְתוֹ לֹא דְחִינָן אִיפִירָא מַקְפִּי מְמוּנָא אָלָא
לְשֵׁלוֹ מְרֻבָּה מִשְׁל כְּהִירוֹ מְדַרְבֵּי יְהוּדָה אֲמַר רַב נֶפְקָא דְאֲמַר רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב אָפֶס כִּי

קורדום בצד גדר. פירשתי לעיל (כה) סידה ואם נטלא **למה** לי למכתב רחמנא פריקה כו'. אין לפרש למה לי דכתב כוליה קרא דפריקה או דטעינה דאי"כ היכי קאמרי לא אשמעינן טעינה דבשכר הא משמע לקמן (דף לב.) דטעינה לא הוי בשכר אלא משום דכתב פריקה ועוד דלא ידביק את צריכותא אלא לקמן אלא י"ל למה לי דכתב רחמנא יתורא דמריבין אין בעגליה עמו בפריקה ולמה לי דכתב בטעינה

לרבי שמעון לא מסיימי קראי. תימה דלקמן (דף לב.) משמע דקרא דנופלים בדרך לא מסיים לר"ש דהוי בטעינה דטעיניהו עגליהו משמע ואי לא כתב אלא חז דהו מוקמי ליה בפריקה אבל קרא דרובין תחת משאו לא משמע לכ"ע אלא בפריקה וכשכתבו שניהם ע"כ גם לר"ש קרא דנופלים בדרך הוי בטעינה ואי"כ לר"ש לא יכתוב אלא חז ויתורא לאין בעגליה עמו בקרא דנופלים בדרך וי"ל דרובין תחת משאו נמי לא מסיים לר"ש דאפשר למשמע בטעינה דע"כ שאין הרכה בני אדם לטעון מכבד המשוו על בהמה ורובצת ולקמן לא אצטרף למימר דלא מסיימי אלא אקרא דנופלים בדרך וזו דכתיב לקמן (דף לב.) וזו וזולת בפריקה הוא דכתיב לא הוי אלא אליבא דרבנן דלר"ש מצי למימר בטעינה

אבל

רצה בין הפרמים הוא דהויא אבידה הא רצה בדרך ורועה בין הפרמים אין זו אבידה אמר אבי' יגיד עליו ריעו תנא רועה בדרך דלא הויא אבידה והוא הדין לרועה בין הפרמים תנא רצה בין הפרמים דהויא אבידה והוא הדין לרצה בדרך א"ל רבא אי יגיד עליו ריעו יתני קולתא וכ"ש תמורתא יתני רצה בדרך דהויא אבידה וכ"ש רצה בין הפרמים ולתני רועה בין הפרמים דלא הויא אבידה וכ"ש רועה בדרך אלא אמר רבא רצה ארצה לא קשיא הא דאפה לגבי דברא הא דאפה לגבי מתא רועה ארועה נמי לא קשיא פאן באבידת גופה פאן באבידת קרקע כי קתני רועה בדרך לא הויא אבידה הא רועה בין הפרמים הויא אבידה באבידת קרקע וכי קתני רצה בין הפרמים הויא אבידה הא רועה בין הפרמים לא הויא אבידה באבידת גופה בדרך בין הפרמים מסקבא ורועה בין הפרמים לא מסקבא ורועה בין הפרמים נהי דלא מסקבא תיפוק ליה משום אבידת קרקע בדפכותי ותיפוק ליה משום אבידת הוויה וברחה הוויה וברחה [וכו']:

א"ל ההוא מדרבנן לרבא אימא השב תדא זמנא תשיבם תרי זמני א"ל השב אפי' ק' פעמים משמע תשיבם אין לי אלא לביתו לגינתו ולחורבתו מנזן ת"ל תשיבם מ"מ ה"ד אי דמינמרא פשיטא אי דלא מינמרא אמיא לעולם דמינמרא והא קמ"ל דלא בעינן דעת בעלים וכדו' אלעזר דאמר הכל בעלים חזי מהשבת אבידה שחתורה ויפתה השבות הרבה שלח אימא שלח תדא זמנא תשיבם תרי זמני א"ל שלח אפי' מאה פעמים משמע שלח אין לי אלא לרוב הרשות לרוב מנזן מנזן ת"ל תשלח מ"מ א"ל ההוא מדרבנן לרבא וימנא הוכח תדא זמנא תשיבם תרי זמני א"ל הוכח אפי' ק' פעמים משמע תוכיח אין לי אלא הרב לתלמוד לרב מנזן ת"ל הוכח תוכיח מ"מ עוב תעוב עמו אין לי אלא בעגלי עמו שאין בעגלי עמו אין לי אלא אפי' עמו מ"מ ה"ק תקים עמו אין לי אלא אפי' עמו מ"מ ה"ק תקים עמו מ"מ למה ליה למכתב טעינה צריכי דאי פתב רחמנא פריקה הוה אמינא משום דאיבא צער בעלי חיים ואיבא חסרון כו' אבל טעינה דלאו צער בעלי חיים איבא ולא חסרון כו' איבא איבא לא ואי אשמעינן טעינה משום דבשכר אבל פריקה דכתבם איבא לא צריכא ולר"ש דאמרי אף טעינה כתבם מאי איבא למימר לר"ש לא מסיימי קראי למה לי למכתב הני תרתי ולמה לי למכתב אבידה צריכי דאי פתב רחמנא הני תרתי משום דצערא דמרה איתא צערא דידה איתא אבל אבידה דצערא איתא וצערא דידה ליתא אימא לא ואי אשמעינן אבידה משום דליתא למרה בדרה

אבל

אפריקא. דרך כבושה לרבים: ששטפין ופאין. לשדה כתיבה: אמר רבא לכל אבידת כו'. מילתא באפיה נפשיה היא דאמרה רבא בבי מדרשא: מאי ל'פריקא. ותיפוק ליה משום עומרין שישנן בכלל אבידה דמנו לפרטא דשה ושלמה ולמה לי לכל לרבייהו: רועה כדו'. איבא תרתי למעלותא תדא דרועה ועוד דאפילו רצה לא מסתקבא רצה בין

הפרמים איבא תרתי לגרועותא תדא דרצה ועוד דפרמים מסקבי ליה רצה בדרך איבא תדא לגרועותא דרצה ומתקבלת ברכתה אי נמי תר' למרסוקא רועה בין הפרמים תדא לגרועותא דוימנן דמסתקבא: והא באבידת גופה כו'. מפרש ואילד ליה באבידת קרקע. ותיב להוציאה משום הפסד פרמים: לגינתו ולחורבתו מנזן. דהויא השבא ופטור: דעת בעלים. לומר לו שמור פרתי שהחורתיה לגינתה שפוצאתיה אובדת הכל צריך דעת בעלים. גב גולן וד' שומרים שהשיבו צריכין להודיעו ואם לא הודיעו ומתא או גנבה חייבים באחריותן דכיון דדע שבאבדה ולא דע שהושבה לא נוקר בה ולא מאכילת: שלח. לגבי שלוח הקן: תרתי זמני. ואנן תנו שלחא הוויה שלחא הוויה אפי' ארבע הדי פעמים תיב: לרבי השבות. שאין צריך לצפור אלא לאוכילי לרבי מנזן מנזן. היה צריך לטור בו את המצורע מנזן שאסור באם על תביים ת"ל תשלח: עוב תעוב. פריקה: תקים. טעינה: חסרון כו'. שהכתבה מתקבלת: משום דבשכר. שנתנון לו שכר דאיבא למיד לקמן (דף לב.) טעינה בשכר פריקה כתבם: לא מסיימי קראי. הי משמע טעינה הוי משמע פריקה ואי כתב חזא הוה אמינא פריקה ארא אבל טעינה לא כתב רחמנא אידך לטעינה למה לי למכתב אבידה. השבת בידיה ככתוב או הא או את ולגמר מניה דתא בידיה אחרות מנזן שרקאל הוא: צערא דמרה. הוא העומד שם וכן יכול לטעון לביתו וכו' פרוקי: דליתא למרה פריקה. שטרך בהשבתה.

דאיתיה

בין הפרמים לא מסקבא ורועה בין הפרמים נהי דלא מסקבא תיפוק ליה משום אבידת קרקע בדפכותי ותיפוק ליה משום אבידת הוויה וברחה הוויה וברחה [וכו']:

אבל

אָבָל

הני תרתי דאיתגוהו למציעאו בהדיהו. ואע"ג דמרבין לעיל אין בעלים עמו היינו שהוא נקן או חוקה ונתי דאין יכול לעמוד יכול לשכור פועלין ואינאו לא קא משמען לו:

אין לי אלא משכנו. פשוטי בהמקבל ולקמן דף קיג. **הַבְרָה** תורה כלשון בני אדם. ואית

וכי לית להו כל הני דרשות דלעיל ואליבא

ד"ש משנזון נמי לעיל דלא מסמימי קראי ובריה
 (דף ת) דריש נמי דריש עשר תעשר אחר מעשר
 דגן ואחר מעשר בהמה ויהי דדוקא הכא בבני
 תרי קראי מעשר דברה תורה כלשון בני אדם
 משום דמוכחי קראי דכתיב די מחסורו ובאידך
 כתיב אשר ברכך ובריש השואל ולקמן דף עז
 ושם דריש אלא דאגמו ונני אמן לי אלא גניבה
 אבדה מנן ת"ל יגב מנא דבריה דברה תורה
 כלשון בני אדם מאי איבא למימר הוה נמי
 איבא הוהא ונגיבה משמע דוקא גניבה ולא
 אבדה. **אם** יש עם ב"ד יתנה בפניהם. וישלם לו
 כל מה שישתכר ממלאכה שהוא עושה ואם אין
 ב"ד לא ישיב פון שאם ישיב לא יהא לו אלא
 כפועל בטל אבל אם אינו עושה מלאכה ישיב
 בהגם ואית לעיל דנקט או שהיתה שלו מרובה
 היכי דלא אית ליבא ב"ד בפועל מועטת נמי מן
 האבדה לא ישיב ואי בפני ב"ד כי נמי אין מרובה
 אלא שיהא לאבדה למה יתנו ב"ד ליתן לו כל
 שקרו איכי מה ירדוהו ובעלים אין דנימי לבושרך
 דהיתא איז לטרחתא מתנה שוהא ויהי דבסוף
 השוכר את הפועלים (לקמן דף צג) ואית דדקא
 משלם לכל הפחות השכירות בפועל בטל וכן
 משני לקמן בסוף השוכר את הפועלים (שם גבי
 רוצה שיהא יכול לקדם ברובו מועטות שיש
 בשכר וש"ח בהגם חייב ור"ש יש שקדם בשכר חוזר
 ונטל מבעל הבית ומקטמא ש"ח נמי שקדם
 בשכר חוזר ונטל מבע"ב ואילו בפרק הגזול
 בתרא (דף קטו) גבי שטתן גזר את חמורו
 וחמורו חבירו הניח את שלו והציל את של חבירו
 אין לו אלא שכרו ואין משלם לו דמי חמורו
 שטבע ו"ל דהתם מיידי בשקיה יכול להציל ע"י
 הדיוקא דאי לאו הכי מצי אמר להמפקידא
 קוביא כדאיתא התם ועי"ל כיון שבעל החמור
 שם יכול לומר הייתי שוכר פועלים להצילו
 ואית הקא אמאי נטרש שכרו וכן לקמן ש"ח שאין
 צריך לסקוד בשקרא אדם אקמי שטלן
 מבע"ב האמרי' פרק הכונס (שם דף נה) ושם ד"ה

אָבָל הַנִּי תַרְתֵּי דְאִיתָא לְמַרְהַ לְמַרְה אִימָא לֹא
צְרִיכָא מוֹת יוֹמַת הַמַּכָּה אִין לִי אִלָּא בְּמִיתָה
הַכְּתוּבָה בּו מִנּוֹן שְׂאָם אִי אִתָּה וְכוּל לְהַמְיֹתוּ בְּמִיתָה
הַכְּתוּבָה בּו שְׂאָתָה רְשָׁא לְהַמְיֹתוּ כְּכֹל מִיתָה
שְׂאָתָה וְכוּל לְהַמְיֹתוּ ת"ל מוֹת יוֹמַת מ"מ הַכָּה תַּכָּה
אִין לִי אִלָּא בְּהַפָּאָה הַכְּתוּבָה בְּהֵן מִנּוֹן שְׂאָם אִי
אִתָּה וְכוּל לְהַמְיֹתוּ בְּהַפָּאָה הַכְּתוּבָה בְּהֵן שְׂאָתָה
רְשָׁא לְהַכּוֹתוֹן כְּכֹל הַפָּאָה שְׂאָתָה וְכוּל ת"ל הַכָּה
תַּכָּה מ"מ הַשֵּׁב תְּשִׁיב אִין לִי אִלָּא שְׂמַשְׁכְּנֵנוּ בְּרִשּׁוֹת
ב"ד מְשַׁנְּנוּ שְׂלֹא בְּרִשּׁוֹת ב"ד מִנּוֹן ת"ל הַשֵּׁב תְּשִׁיב
מ"מ חֵבֶל תַּחְבּוּל אִין לִי אִלָּא שְׂמַשְׁכְּנֵנוּ בְּרִשּׁוֹת
מְשַׁכְּנֵנוּ שְׂלֹא בְּרִשּׁוֹת מִנּוֹן ת"ל חֵבֶל תַּחְבּוּל מ"מ וְהַנִּי
הַרִי קְרָאִי לְמָה לִי חַד לְכַסּוֹת יוֹם וְחַד לְכַסּוֹת לֵילָה
פַּתְחַ תַּפְתַּח אִין לִי אִלָּא לַעֲגִי עִירֵד לַעֲגִי עִיר
אֲחֵרַת מִנּוֹן ת"ל פַּתַח תַּפְתַּח מִכָּל מְקוֹם בְּתוֹן תַּתּוֹן
אִין לִי אִלָּא מִתְּנָה מְרֻבָּה מִתְּנָה מוֹעֲטַת מִנּוֹן ת"ל
בְּתוֹן תַּתּוֹן מ"מ הַעֲגַק תַּעֲנִיק אִין לִי אִלָּא שְׁנַתְּרַבְּד
הַבֵּית בְּגַלְלוּ מְעַנְיָקִים לֹא נַתְּרַבְּד הַבֵּית בְּגַלְלוּ מִנּוֹן
ת"ל הַעֲגַק תַּעֲנִיק מ"מ וְלֹר"ש אֲלַעוֹר בְּן עוֹרֵיהַ דְאָמַר
נַתְּרַבְּד הַבֵּית בְּגַלְלוּ מְעַנְיָקוֹן לֹא לֹא נַתְּרַבְּד הַבֵּית
בְּגַלְלוּ אִין מְעַנְיָקוֹן תַּעֲנִיק לְמָה לִי דְבַרְהַ תוֹרְהַ כְּלִשּׁוֹן בְּנֵי אֲדָם הַעֲבַט תַּעֲבִיטְנוּ אִין לִי אִלָּא
שְׂאִין לֹא וְאִינוּ רֹצֵה לְהַתְּפַרְגֵּם אָמַר רַחֲמָנָא תוֹן לֹא דְרַךְ הַלְוָאָה יֵשׁ לוֹ וְאִינוּ רֹצֵה לְהַתְּפַרְגֵּם
מִנּוֹן ת"ל תַּעֲבִיטְנוּ מ"מ וְלֹר"ש דְאָמַר יֵשׁ לוֹ וְאִינוּ רֹצֵה לְהַתְּפַרְגֵּם אִין נִקְנְקוֹן לֹא תַּעֲבִיטְנוּ
לְמָה לִי דְבַרְהַ תוֹרְהַ כְּלִשּׁוֹן בְּנֵי אֲדָם: הֵיךְ כְּבֹל מִן הַפְּסֵלֵךְ לֹא יֵאמַר לֹא תֵּן לִי סֵלַע אִלָּא
נֹתוֹן לֹא שְׁכָרוֹ כְּפּוֹעֵל (כְּטַל): (תַּנּוֹן) (נֹתוֹן) לֹא שְׁכָרוֹ כְּפּוֹעֵל כְּטַל מַאי כְּפּוֹעֵל כְּטַל אָמַר אֲבִי
כְּפּוֹעֵל כְּטַל שֵׁל אוֹתָהּ מְלָאכָה דְכְּטַל מֵינָה: אִם יֵשׁ שָׁם ב"ד מִתְּנָה בְּפִנְיָהֶם: אִיסוּר וְרַב
סַפְרָא עֲבִיד עֵיסְקָא בְּהַרִי הַרְדֵּי אִזֵּל רַב סַפְרָא פְּלוֹן לִיהַ בְּלֹא דְעֵמִיתָה דְאִיסוּר בְּאִפִּי בִי תַרִי
אִתָּא לְקַמְי' דְרַבְהַ בַּר רַב הוּנָא א"ל וִיל אִיִּיתִי תַלְתָּא דְפַלְתָּה כְּפִיִּיהוּ אִי נַמְי

דאיתיה לפרה. דכתיב עמו אימא יחזור אחר בני אדם וישבור: **שָׂאם אִי אִתָּה** יבול להמיתו
 בפיתה הכתובה בו. והיינו סוף בגון שקחה בספיה נבורה ואמה יבול לזרוק בו חיץ או
 טלובעו; הכה תכה. בעיר הודחת: **אִין לִי אִלָּא שְׂמַשְׁכְּנֵנוּ בְּרִשּׁוֹת** ב"ד. דצעק עליו דכין
 ושלחו שלוחם לתפוס משלטתיו דקרא ודלשבת העגטו שחיתב כתיב ודכתיב לעיל מצינה
 בחוץ תעמוד והאיש ואמרין לקמן בפ' המקבל
 (דף קיג) בשלמי' ב"ד הכרות מדבר: **שָׂאם בְּרִשּׁוֹת**
ב"ד מִנּוֹן. דצריך השבוע: סתם כפלה ע"פ ב"ד
 היא דלא שכיח דחצוף איש לנגס ב"ד
 ולטול משלטתו שלא רשות: **חַד לְכַסּוֹת יוֹם**
וְחַד לְכַסּוֹת לֵילָה. בפ' המקבל ולקמן (ס"ד) מפרש
 לקרא חכמי מתנה מרובה: **אִין לִי אִלָּא שְׁנַתְּרַבְּד** הכית
 ליתן מתנה מרובה: **אִין לִי אִלָּא שְׁנַתְּרַבְּד** הכית
 בגלגלו. ודכתיב כתיב קרא אשר ברכך ה' אלהיך
 תתן לו; דכתיב אלעזר בן עזריה בקדושין (דף יז):
 שאין לו. כמה שיהפרנס: ואינו רוצה להתפרנס.
 משלך במקנה ואמר רחמנא העבט דרך הלוואה
 יש לו ואינו רוצה להתפרנס. משלו לא אלא משלך
 מנן שאתה חייב להעביטו ולפרע מעמו אחר
 מיתה ת"ל תעביטנו ודכתיב מפרש בחבנות פרק
 מציעאת האשה (דף טו): **מַאי כְּפּוֹעֵל כְּטַל**. והלא
 אביו בטל שהרי טרח בהשבתה ומתניח תני
 נותנין לו כשיעור שצריך פועל לטול להתפרנס
 ממלאכה או לשיב בטל: כפועל בטל יש איתה
 מלאכה דכמל מיתה. כמה אדם רוצה לטול
 ולפחות משכרו וצוה ממלאכה זו בקדה שהיא
 עוסק בה ולעסוק ממלאכה קלה כזו הכל לפי
 מוכר המלאכה ורבינו שכתב יש מלאכה שטורחה
 קל ושכרה רב או חלופה פלו. בסחורה ולא היו
 מעות אלא דבר הצריך שומא:
 תרי

(א) דמברתי ארי מנכסי חבירו פטר ולישנא בתרא דהבונס דמברתי ארי פטר משום דלית ליה פסידא אתי פרי דהבא אית ליה פסידא אבל לישנא קמא דקאמר דמברתי ארי מבעתו
 משמע אית ליה פסידא פטר כיון דמבעתו הוא קשה ואורי' דמברתי ארי פטר היינו דוקא שמציילו מפחד פריי שיקרא שיקרא ויבא וקידם ברועיה ודבריהו דלא כרי הויקא אבל מציילתו
 יכול להיות שלא יהא באי מקבל מציילתו מהארי ושקף נדר חמורו ומחור שובתה דכתי הויקא וכאן זה והרינו נטול שכרו ואית דפרוע חובו דשכרי למחרי הנאה בפרק אין בן דמברתי (נרדס
 דף לג) ופרק בתרא דכתובות (דף קס) ושם) ומחשבין ליה מברתי ארי אע"ג דכרי הויקא ואית ליה פסידא וי"ל דהתם נמי אין מציילו מן ההפסד דמה שמלוה טורף ממנו אין זה הפסד שהרי
 נתחייב לו ולכך חשבו ליה כמברתי ארי אינ' בדמפרש טעמא בירושלמי דנרדס הוינא מפסיס ליה ומחיל ליה ואפי' במשכנו מפסיס הוינא ליה ויהיב ליה משכנו ואפילו בב"ח אזוהי סמיק
 בירושלמי ותשעם נראה משום שיכול לומר הייתי מוציא אוהבים הרבה שיפרעו עבורי דהיינו מעין אותם הטעמים והא דקרי ליה בפ' ח"ה (כ"ב דף נג) כן מברתי ארי נון צדור ונטל צדור
 דכרם מיתה מלא יהא באי מקבל מציילתו מהארי ושקף נדר חמורו ומחור שובתה דכתי הויקא וכאן זה והרינו נטול שכרו ואית דפרוע חובו דשכרי למחרי הנאה בפרק אין בן דמברתי (נרדס
 אלא מגין עליה בעלמא שלא תבא לידי קלקול ונראה שגם ר"ת סובר דלא חשיב מברתי ארי במקום שמציילו מן ההפסד שהיה טעמיה חובו דפרוע חובו דקאמר ממונות אשתו בדמפרש
 בפ' בתרא דכתובות (דף קס) ושם) משום דאפשר שתהא עשוקה ואובלת או תתפרנס מן הצדקה או מקרוביה שיתנו לה בתום אבל שאר פריעות חוב אורי' דאין זה מברתי ארי אלא מתנה
 גמור וירושלמי פסקא אמרין שלנו ולפ"ז אם השר גזל ביתו של ישראל ובא חבירו ישראל ופיס אותו בדמים מועטים אם ירצה בעה"ב ליקח ביתו ישלם דמיים לחבירו וכן פסקי רבינו
 גרשום אבל יש"י פסק שחירו לו ביתו חנם בפ' הנקנין גיטין דף טז) ונראה ללא מבטאם אם קנאו בדמים שמציילו בעלים מן ההפסד שישלמם בעלים אלא אפי' קנאו בתמן קדשה
 למברתי ארי דאם היה משתקע בידו לא היה הבית חזרו לו לעולם ואפי' כשיוו דמיין למקדמים ברועיה ובמקלות בשכר דאמר' שנותן שכרו עד כדי דמיים ונימ' לבושרא וחייתא או
 לטרקא ומתא ועוד נר' אפי' דיעו בוראי אטאפילו לא מיהר לקנותו היה חזרו לבעלים בדמים הללו כל שעה שצרכו כון קנאו בדמים מרובים כון קנאו בדמים מועטים לא דמי למברתי
 ארי כיון שיקרא בבית ממונת ישראל ובא לידך נדר חזרו מוציא מחוקתך וברי ומחירו ליד ישראל וטל מה שהתקנה: **כְּפּוֹעֵל** כְּטַל. פירשנו באידוע נשך (לקמן דף סח) ד"ה נותן):
 ושלם לו

שבספינה אינו מביא את הסמאח רבי אליעזר בן עזריה דתני מעשה בי רבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהיו באין בספינה ועשה רבי עקיבא סכה בראש הספינה ובאת הרוח והפריחתה אמר לו רבי אלעזר בן עזריה: עקיבא היכן סוכתך.

מה טעמא דרבי יוסי הגלילי ספר מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים אף כל דבר שאין בו רוח חיים מה ספר דבר מיוחד שאינו אוכל אף כל שאינו אוכל מה טעמא דרבנן מה ספר מיוחד שהוא בתולוש אף כל דבר שהוא

[דף י' ע"א]

בתלוש.

על דעתיה דרבי יוסי הגלילי ידות אוכלין כאוכלין. נישמעניה מן הדיא כתבו על גרן הצבי וגדרו והתמו ונתנו לה כשר מפני שגדרו ואחר כך התמו הא אם התמו ואחר כך גדרו לא ר' אחא בשם ר' מיישא והוא שכתב על זכרותו של גרן אבל אם כתב על נרתיקו כפרוש הוא וכשר.

ר' יונה בעי אף לענין הקשר זרעים בן היה עבידא חשב עליהן שיירדו על תבחה ומן תבחה על האוכלין תמו אמר רבי יוסי הגלילי ספר מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים אף כל דבר שאין בו רוח חיים אף הקא בן או שניא היא דכתיב וכל משקה אשר ישתה בכל בלי טמא (ויקרא י"א, לד) מעתה אפילו חשב שיירדו לבורות לשיחין ומערות שניא היא הקא דכתיב בלי:

הלכה ח' מתני' – שיירא שהנתה כבקעה והקיפיה בכלי בהמה מטלטלין בתוכה, ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה טפחים ולא יהיו פרצות יתרות על הבנין.

כל פרצה שהיא כעשר אמות, מתרת, מפני שהיא כפתח. יתר מכאן, אסור;

גמרא רב אדא בשם ר' חסדייא למי נצרכה לר' יוסה בי ר' יודה דרבי יודה בי ר' יודה אומר כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מחיצה ומודה הוא הקא ותני בן בכל עושין מחיצות אפילו אוכפין אפילו עביטין אפילו גמלים ובלבד שלא יהא בין איכופ לאיכופ מלוא איכופ בין עביט לעביט מלוא עביט בין גמל לגמל כמלא גמל ובלבד שלא יהא עומד בנגד עומד ופרוץ בנגד פרוץ אלא עומד בנגד פרוץ ופרוץ בנגד עומד.

נמצאת אומר לענין פלאים כל הפחות מג' בסתום מג' ועד אךבעה

[דף י"ע"ב]

אם העומד רבה על הפרוץ מתר ואם הפרוץ רבה על העומד – אסור. מארבע ועד עשר, אם העומד רבה על הפרוץ – מתר. אם הפרוץ רבה על העומד – כנגד העומד מתר כנגד הפרוץ אסור. יותר מעשר אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ כנגד העומד מתר כנגד הפרוץ אסור אבל לענין שבת כל הפחות מג' כסתום מג' ועד ארבעה מארבעה ועד עשר אם העומד רבה על הפרוץ מתר אם הפרוץ רבה על העומד אסור. יותר מעשר אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ אסור.

רבי חנניה רבי יודה בן פזי בשם ר' יוחנן לית באן מג' ועד ארבעה יש באן פרצה ג' אין באן מקום ארבעה התיב ר' מנא והתנינן מקיפין בקנה וקנה יש לו מקום אסור ליה לא תתיביני פחות משלשה שכל הפחות מג' כסתום רבי יוסי ב' ר' בון בשם רב מכל מקום מכיון שהעומד רבה על הפרוץ מתר:

הלכה ט' מתני' – מקיפין שלשה חבלים, זה למעלה מזה וזה למעלה מזה, ובלבד שלא יהא בין חבל לחברו שלשה טפחים. שעור חבלים ועכוז, יתר על טפת, כדי שיהא הכל עשרה טפחים.

גמרא – אמר רבי זעירא לא אמרו אלא בעשר וביותר מעשר הא פחות מיפן לא. ותני בן הכיא דפן של ו' טפחים והגביהו מן הארץ פחות מג' מתר.

תמן את אמר כל פחות מג' כסתום. וכא את אמר כל פחות משלשה כסתום. אין את בעי מקשייא – הכין קשיי הכיא דפן של שבועה טפחים וכל שהו והגביהו מן הארץ שני טפחים חסר כל שהוא ייבא ביי דמר ר' יוחנן: העומד והחלל מצטרפין בארבעה והוא שיהא העומד רבה על החלל.

רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יודה בן חנניה: נעז ארבעה קנים בארבע זוויות הכרם וקשר גמי למעלה מציל

[דף י"א ע"א]

משום פאה. אמר רבי יוחנן כמחיצות שבת בן מחיצת כלאים אמר רבי יוחנן מעשה שהלך רבי יהושע בן קרחה אצל רבי יוחנן בן נורי לנגננד והראהו שדה אחת ובית חבירתה היתה נקראת והיו שם פרוצות יותר מעשר והיה נוטל אעים וסותם דוקרנין וסותם עד שמיעמן פחות מעשר אמר בון בן מחיצת שבת.

אמר רבי זעירא מודה רבי שמעון בן לקיש לעגנון שבת שאין פאה מצלת יותר מעשר. אמר רבי חגיית
מתניתין אמרה בן מקיפין ג' חבלים זה למעלה מזה אם אומר את שהפאה מצלת יותר מעשר כמו
בן חבל אחד.

רבי יונה אמר רב הושעיה בעי הדא פאה אמה איתאמר מלמעלן מן הצד. אין תימר מלמעלן כל
שבן מן הצד אין תימר מן הצד הא מלמעלה לא אין תימר מלמעלן יאות אמר רבי חגיית אין תימר
מן הצד לא אמר רבי חגיית כלום מה נפשך אם מלמעלן הרי מלמעלן אם מן הצד הא מלמעלה לא.

אין תימר מלמעלן יאות אמר רבי חגיית אין תימר מן הצד לא אמר רבי חגיית כלום מה נפשך אם
מלמעלן הרי מלמעלן אם מן הצד הרי מן הצד.

רבנן דקפריין בשם רבי ירמיה תפתר בשעשוין כמין דקרן.

רבי זעירא ר' אבדימי דחיפה בשם רבי שמעון בן לקיש: לגכה אפילו עד מאה אמה אמר רבי יודן
הדא דתימר לעגנון כלאים אכל לעגנון שבת לא תהא פאה גבוהה מן הקורה.

אמר רבי יוסה אמר רבי היא כלאים היא שבת על דעתיה דרבי מה בין קורה ומה בין פאה? קורה
מצלת מרוח אחת, פאה אינה מצלת עד שתהא מגופת

[דף י"א ע"ב]

מד' ריהוניתה. ותייא כייא דמר רבי זעירא בשם רב המנונא פאה אינה מצלת עד שתהא מגופת מד'
ריהוניתה.

אמר רבי בא בר ממל: טמרפלויות שבכרמים אסור לטלטל תחתיהן מפני שהן סוף תקרה ואין סוף
תקרה מציל משום פאה.

אמר רבי פנחס אתא עובדא קומי ר' ירמיה בארבעה עמודים ועליהם ארבע פצטליות, והתיר
לטלטל משום פאה.

רבי בון ורבי בון בעון קומי רבי זעירה פאה מהו שתציל בסכה אמר לון: פאה מצלת בסכה סוף סכה
מהו שיציל בסכה אמר לון אין סוף סכה מציל בסכה מה בין זה לזה זה נעשה לכאן וזה נעשה לכאן.

אמר ר' אבהו כל אילין מליא לעגנן מסב ומיתנן הא להורות אסור להורות מה אם סבה קלה את אמר אסור שבת החמורה לא כל שכן רבי בון בר הניא בעא קומי רבי זעירא מאן תנא פאה מצלת לא ר' יוחנן בן נורי אמר לו הדיא תנה:

הלכה י' מתני' מקיפין בקנים ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים.

בשיירא דברו רבי יהודה וחקמים אומרים לא דברו חכמים בשיירא אלא בהוה.

כל מתיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מתיצה דברי רבי יוסי בי ר' יהודה וחקמים אומרים אחד משני דברים.

ארבעה דברים פטרו במתנה מביאין עצים מכל מקום. ופטורין מרתיצת ידים. ומדמאי. ומלערב.

[דף י"ב ע"א]

גמרא מקיפין בקנים בשיירא דברי ר' יודה הא יחיד צריך שתי וערב והא רבי יודה מאי שנא בין יחיד לשיירא.

ורבנן לא מהשניי בין יחיד לשיירא.

נישמעינה מן הדיא שיירא שחנת בתל שהוא גבוהה עשרה בנקע שהוא עמוק עשרה בגנה שהיא מקפת גדר מטלטלין בה אפלו בור אפלו בורים מטלטלין בה עד בית סאתים ובלבד שלא ישירו בה בית סאתים פנוי ר' אחא בשם ר' היננה אפלו אוכפות אפלו עביטין.

מלתיה דרב הונא אמרה ובלבד אדם דמר רבי בא בשם רב הונא אחד או שנים נותנין להן בית סאתים ג' נותנין להן בית ששית סאין מיכן והילך לפי השבון.

אין שיירה פחות משלשה אין העכו"ם מושלים בשיירה קטן מהו שישלים בשיירא.

היה עבדא היו שנים וערבו ערוכ אחד ובא העכו"ם והוסיף בכר נכנסה שבת באסור.

היו ג' וערבו שנים ערוכין ובא העכו"ם ופחת בכר נכנסה שבת

[דף י"ב ע"ב]

בהתר.

ר' דריפה אומר ר' ניסא שאל, מהו לתן להן ג' ראשי תורין שיחא זה מטלטל בתוך סאתים של זה וזה מטלטל בתוך סאתים של זה.

ר' אחא בשם רב הסדיי אתיא דרבי יוסי בי ר' יודה בשיטת אביו וחלוק על אביו בשיטת אביו ביהיד יותר מבית סאתים וחלוק על אביו בשיטת אביו פחות מבית סאתים.

והו אשכחנן דרבי יודה אומר ביהיד יותר מבית סאתים צריך שתי וערב נישמענה מן הדא דמר ר' אחא תנא ר' חנין ר' יוסה בשם רב ששת בשם שחלוקין כאן כד חלוקים בכלאים וכלאים לא אפלו היא בית רבע.

במה הוא מחנה רבי חנניה אומר מאה ויבא גדעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה (שופטים ז, יט) ר' אבינה בעי אילו אומר מחנה ואנשים אשר אתו מאה יאות.

רבי יוחנן אומר עשרה ויבאו נערי דוד וידברו אל נבל (שמואל א' כה, ט) וגו' מהו וינחוהו ר' יוסטא בר שונה אומר נעשו מחנה רבי יודה בן פזי אומר עשרה עד למחנה גדול במחנה אלהים וכמה מחנה אלהים עשרה. תני בשם רבי יודה שנים עשר אלה במחנה ישראל.

היוצאים למלחמת הרשות מתרין בגזל עצים לחים ואסורין בגזל עצים ובישין היוצאים למלחמת חובה מתרין בגזל עצים ובישין ולחין ר' דניאל בריה דרב קטינה בשם רב הונא אם היו עשויין

[דף י"ג ע"א]

חבילה אסור.

עד פדון בשאינן סמוכין לחורש, ואפלו סמוכין לחורש? עד פדון בשאינן סמוכין לפעין, ואפלו סמוכין לפעין?

נכנסו עמהן לעיר - כבר נפטרו. יצאו עמהן מעיר - כבר נתחייבו בדמאי.

רבי יוסה בשם רבי אבהו אומר, רבי חזקיה בשם רבי יודה בן פזי: דמיי, תקון לא תקון:

ומלערב: רב תייה בר אשי אומר: תדא דאית אמר בערוכי תצרות אכל בערוכי תחומין – דבר תורה
הז.

ויש תצרות במתנה?! להתיר אהלים שבמתנה. בהדה דתני: אהלים שבמתנה – צריכין ערוב. אהלים
שבשירה – אינן צריכין ערוב.

יהודה בן תימא אומר: אף חוננים בכל מקום, ובמקום שהן נהרגין – שם נקברין, שלא תאמר יעשו
בהרוגי פלמוסיות. אית תניי תני – אסור לפנותן; ואית תניי תני – מתר לפנותן. אומר רב הקדני:
מאן דמר 'מתר לפנותן' – במקונסין. ומאן דמר 'אסור לפנותן' – במקונסין.

כשם שבהליכתן פטורין מארבעה דברים, כך בהזירתן פטורין מארבעה דברים. רבי יוסה בי רבי
בוז שמע לה מן הדא: "מי ירא ותרד ישב ויצפר מהר הגלעד" (שופטים, א.). ולמה הן חוזרין בצפירה?
מפני השונאין. רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: כשם שבהליכתן פטורין מארבעה דברים כך בהזירתן
פטורין מד' דברים:

הדרן עלך מבוי

פרק שני

הלכה א' מתני' – עושין פסין לביראות ארבעה דיומדין נראין בשמונה, דברי רבי יהודה. רבי מאיר
אומר, שמונה נראין.

[דף י"ג ע"ב]

בשנים עשר, ארבעה דיומדין וארבעה פשוטין. גבהן עשרה טפחים, ורחבן ששה, ועבן כל שהוא,
וביניהן כמלא שתי רבקות של שלש שלש בקר, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, של ארבע ארבע,
קשורות ולא מתרות, אחת נכנסת ואחת יוצאת:

גמרא – לפי שהפויץ רבה על העומד – הוא עושה דיומדין, אכל לא פשוטין. אוף הוא מוכיח על
עצמו משום הולכת הבאר.

רבי זעירא בשם רבי אלעזר: הגיעוד סוף תחומי שבת עד איכז הן, שאם עשה בן במקום אחר, וחר
וזרק מרשות הרבים לתוכו – תיב.

אמר רבי יוסה: לפי שבבבל מקום עומד רבה על הפרוץ, וכאן היקלטה עליו שיהא הפרוץ רבה על העומד, החמרתה עליו בדבר אחר, שבבבל מקום עושה פס של ארבעה מפהים, וכאן עושה פס של ששה מפהים.

רב ירמיה בשם רב: לא התירו פסי ביראות אלא לעולי רגלים בלבד. רב אבין אמר: בשעת עולי רגלים. רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: מפני עולי רגלים.

אמר רבי עזרא קומי רבי מנא: מתניתא אמרה בן – 'עושין פסין לכיריות' – בזמן הזה. והא תנינן: ממלין מבזר הגולה בגלגל בשבת, מבזר הגדול כו'. מפני מה ממלין מבזר הקר בגלגל ביום טוב? אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה, וחנו על אותה הבאר, והתנו עמהן הנביאים שביניהן, שיהו ממלין מבזר הקר בגלגל ביום טוב.

לא כל בארות הקר התירו אלא אותה הבאר שחנו עליה בלבד.

[דף י"ד ע"א]

כמה דאת אמר תפון מה שהתר התר, וכה מה שהתר התר. רבי אבדימא דחיפא הורי בחיפא, רבי ירמיה הורי ב'חלק' בפסי ביראות, בזמן הזה.

הוון בעיי מימר, רבי מאיר יודה לרבי יודה. רבי יודה לא יודה לרבי מאיר.

רבי מאיר יודה לרבי יודה? רבי מאיר אית ליה דיומדין פשוטין! ואת אמר הכין? מתוך שאת עושה דיומדין אכל לא פשוטין, אף הוא סבור לומר שפא מחיצת שבת כד הוא, והוא הולך ועושה בן במקום אחר, ומתחייב.

רבי אהא בשם רבי חיננא: לא דין מודי לדין ולא דין מודי לדין.

אמר רבי מנא: אף על גב דלא אמר רבי יוסה 'רבי', הדא מילתא אמרה דכנתה.

רבי בון ורבי בון בעז קומי רבי זעירא: כמה יהא דיומד ארוך ולא יהא צריך פשוט?

אמר להו: פחות משלשה כסתום. יותר מששה – הפלג. אלא בן אבן קיימין משלשה ועד ארבעה.

אין תימר רבי מאיר יודה לרבי יודה, ויעשה כדיומד ארוך ולא יהא צריך פשוט.

אמר רבי בא בר ממל: לא נצרך רבי מאיר לפשוטים אלא בשטת רבי יודה.

אמר רבי יוסה:

[דף י"ד ע"ב]

ואפלו משימתייה, מכל מקום, אין העומד רבה על הפרוץ. מכיון שהעומד רבה על הפרוץ צריך פשוט: היתה אכן אחת גדולה, רואין שאם תחלק, ויש בה ששה לכאן וששה לכאן, גדון משום דיומד. אית תניי תני - שאם תחלק. הוון בעיי מימר מאן דמר שאם תחלק מודד מבפנים, מאן דמר שאם תחלק מודד מבחוץ.

אמר רבי יוסה: ולא עוד בקלפת השום החיצונה - את עתיד להעמידה? הווי לא שניא! בין כמאן דאמר 'שאם תחלק' בין כמאן דמר 'שאם תחלק' מודד מבפנים. מאן דמר שאם תחלק בעגולה, ומאן דמר שאם תחלק במרובעת.

תדע לך שהוא בן, דכן תנייה מתיב לחכריה: אין בין דכריי לדכריה, אלא שאתה אומר בעגולה ואני אומר במרובעת.

היה שם חריץ עמוק עשרה ורחב ארבעה, ויש בו ששה לכאן וששה לכאן - גדון משום דיומד. לא סוף דבר חריץ אלא אפלו גבשושית מקצתו חריץ ומקצתו גבשושית.

היי

[דף ט"ו ע"א]

המשה קנים ואין בין זה לזה שלשה, ויש בהן ששה לכאן וששה לכאן - גדונין משום דיומד. שלשה, וקשר גמי מקמעלן מהו שיציל משום פאה? כלום פאה מצלת עד שתהא מוכחת מכל צדדיה. אלא בהיו דעגליו, בסתום הוא.

היה מה דאת אמר תמן: רואין שאם תחלק, ויש בה ששה לכאן וששה לכאן גדונת משום דיומד; ובר אוף הכא בן. תמן עד קלפת השום החיצונה, את עתיד להעמידה. והכא מה אית לך? אם אומר את בן בטלתה הלכות פאה.

הפחל והאילן, ואישות קנים - גדונין משום דיומד. עלו מאליהן - מטלטלין בהן עד בית סאתים. עשאן ביד - מטלטלין בהן אפלו פור אפלו פורים.

היתה באר אחת גדול, להצנייה עשה ולהצנייה לא עשה, להצנייה שעשה – מתר, ולהצנייה שלא עשה – אסור.

היו שתים, האמצעי מהו שידון לכאן ולכאן? מה צריכה ליה? כלשהיו שנים מולין, אבל אם הנה אחד ממלא – גזון לכאן ולכאן.

הצר שהיא פתוחה לפסים – מטלטלין מן התצר לפסים ומן הפסים לתצר. היא שתים – אסור. אמר רבי בא: לא סוף דבר שתי הצרות, אלא אפילו חצר אחת ובה שני בתים.

סברין מימר בשלא ערבו, היא אם ערבו – מתרין. רבי דניאל בריה דרב קמינה בשם רב הונא: אפילו עיריבו – אסורות, שאין ערוב עושה אותן אחת.

רב הונא בדיעתיה דאיתפלגון –

מבוי שצדו אחד גוי, וצדו אחד ישראל. רב הונא בשם רב אמר:

[דף ט"ז ע"ב]

אם ערבו דרו פתחים הגוי אוסר עליהן. אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן: אפילו ערבו דרו חלונות, אין הגוי אוסר עליהן.

ואפילו דייסבר רב הונא ברבי יוחנן תפון, מתר, מודה הוא הכא שהוא אסור. תפון שפוא למחר תהרב הבאר, אף הוא סבור לומר שפוא ערוב מועיל בפסי ביראות. ואין מועיל ערוב בפסי ביריות.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: לא התירו פסי ביריות אלא למלאות בהן מים בלבד.

באו מים בשבת, כבר נכנסה שבת באסור. הרבה הבאר – כבר נכנס שבת בהתר.

רבי יונה אמר: רבי נסא שאל: מהו למלט בין הפסים? נימר, אם יש בין זה לזה ארבעה טפחים באיסקופה – אסורה. ואם לאו – באיסקופה מתרת, מתר לכאן ומתר לכאן, ובלבד שלא יחליף.

תני, ישנן כעשר אמות, דברי רבי מאיר. רבי יודה אמר: בשלש עשרה וכארבע עשרה. פדא אמה ומחצה ואמה ביניין:

הלכה ב' מתני' – מתר להקריב לבאר, ובלבד שתהא פרה ראשה ורפה בפנים ושותה. מתר לתרחיק כל שהוא, ובלבד שירבה בפסין.

גמרא – רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: והוא שיעורא, בשעור הזה אפלו גמל פלו מבחויז – מתר. פחות מפשעור הזה, אפלו גדי פלו מבפנים – אסור. תני, רבי שמעון בן אלעזר אומר: מלא גמל ונמלו.

מה ופליגי? כל מה שהפרה פושטת צוארה הגמל עוקם צוארו.

מה את בעי? ואין הפרה עומדת

[דף ט"ז ע"א]

ברשות הרבים ואוכלת ברשות היחיד? אמר רבי יוסה: תמן פהו דמפשיט ליה. ברם הכא באוכלת מאליה.

על דעתיה דרבי מאיר, דיומדין פשוטין. על דעתיה דרבי יודה, דיומדין אכל לא פשוטין:

הלכה ג' מתני' – רבי יהודה אומר, עד בית סאתים. אמרו לו, לא אמרו בית סאתים אלא לגנה ולקרפף, אכל אם היה דיר או סחר. או מקצה או חצר, אפלו בית המשת פורין, אפלו בית עשרת פורין, מתר. ומתר להרחיק כל שהוא, ובלבד שיירכה בפסין:

גמרא – על דעתיה דרבי יודה, באר, מהו שתעלה ממדת סאתים? נישמענה מן הדא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: באר שיש בה מדת סאתים – מתר להרחיק ממנה. אלא מלא ראשה ורבה של פרה. הדא אמרה, שהבאר עולה ממידת סאתים:

הלכה ד' מתני' – אם היה דרו הרבים מפסקתה, וסלקנה לצדין. וחקמים אומרים, אינו צריך.

אחד בור הרבים, ובאר הרבים, ובאר היחיד, עושין לתן פסין, אכל לבור היחיד עושין לו מהצה גבוהה עשרה טפחים, דברי רבי עקיבא.

רבי יהודה בן בבא אומר, אין עושין פסין אלא לבאר הרבים בלבד, ולשאר עושין הגורה גבוהה עשרה טפחים:

גמרא – אמר רבי יוחנן: מחלפת שיטתיה דרבי יודה. דתנינן תמן: וכן גשרים המפלשין מטלטלין תחתיהן בשבת; דברי רבי יהודה. וחקמים אוקרין.

אמר רבי אלעזר: אינה מוחלפת. אמר רבי ירמיה: דו סבר פרכ יהודה. דמר רבי יהודה: הדא דתימר במפלשין לבקעה. אכל אם היו מפלשין לרשות הרבים – אסור.

אמר רבי יוסה: בכל אתר רבי לעזר סמוך לרבי הנה רובה, תני רבי הנה פיצד מתירין רשות הרבים?
 רבי יודה אומר: לחי מיפן ולחי מיפן וקורה מיפן וקורה מיפן; והקמים אומרים: לחי וקורה מיפן, ויעשה
 צורת הפתח מיפן, וכא אמר הכין?

פאן בעשר ופאן בשלש עשרה.

[דף ט"ז ע"ב] מיליהון דרבנן פליגי. רבי אחא אומר: רב הושעיה שאל לאבא: כמה תהא פרצת
 המבוי על דעתיה דרבי יודה? והוא אמר ליה: משלש עשרה. וכא אמר הכין!

דרבנן דמיסרין אמרין: תפון עומד רבה על הפרוץ, ברם הקא פרוץ רבה על העומד.

מה בין בור הרבים ומה בין בור התיחיד? בור הרבים יש לו קול, בור התיחיד אין לו קול.

מעתה אפלו לבארו? אלא בור הרבים מימיו מצויין לכלות, בור התיחיד אין מימיו מצויין לכלות.

רבי יעקב בר אחא, עמרם, רב יהודה בשם שמואל: הלכה פרבי יודה בן בכא. אומר רבי יודה אבוי
 דרבי מתניה: מתניתא אמרה בן: 'עושין פסין לביריות' ולא לבורות.

והא תנן אביל לבור התיחיד עושין לו מחצה גבוהה עשרה טפחים; דברי רבי עקיבא, אלא פאן אנן
 קמיין לבור הרבים. ודכוותה, עושין פסין לביריות ולבור הרבים:

הלכה ה' מתני' – ועוד אמר רבי יהודה בן בכא, תגנה ותפרפף שהן שבעים אמה ושירים על
 שבעים אמה ושירים, מקפת גדר גבוהה עשרה טפחים, מטלטלין בתוכה, ובלבד שיהא בה שומירה
 או בית דירה, או שתהא סמוכה לעיר:

גמרא – רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: מתצר המשכן למדו – "אך החצר מאה באמה
 ורחב חמשים בחמשים" (שמות כו, יח). ותפושין זמנין מן מאה – הא חמש אלפין. שובעין מן שובעין

– הא חמשה אלפין פרא מאה. ותנינן שבעים ושירים. ותני שמואל, 'שבעים אמה ושני

[דף י"ז ע"א]

שלישי אמה' שנו, שובעין זמנין מן תריין תלתותין, ושובעין זמנין מן תריין תלתותין, דעבדין מאה
 וארבעים תלתותין, מאה וארבעים תלתותין שהן תשעים ושלוש אמה ושליש, צא מהן ארבעה
 תשועין לארבע רוחות.

מִסְכַּת סוּטָה פָּרָק שִׁישִׁי

ו, א רבי יהודה אומר משום בן פטירי: הרי הוא אומר (איוב כז, ב): "חי אל הסיר משפטיו וגו'; ללמדך, שאין אדם נודר בחיי המלך, אלא אם כן אוהב את המלך. משם רבי נתן אומר: הרי הוא אומר (איוב יג, טז): "גם הוא לי לישועה". רבי מאיר אומר: נאמר "ירא אלהים" באברהם, ונאמר "ירא אלהים" באיוב, מה "ירא אלהים" האמור באברהם – מאהבה עשה, אף "ירא אלהים" האמור באיוב – מאהבה עשה. ושאר כל התרעומות האמור בפרשה – לא נאמרה אלא מתוך המורא.

וב דרש רבי עקיבא: בשעה שעלו ישראל מן הים, בקשו לומר שירה, שרתה עליהן רוח הקודש ואמרו שירה, כיצד אמרו שירה? כגדול המקרא את ההלל בבית הכנסת והן עונין אחריו על כל ענין וענין, משה אמר (שמות טו): "אשירה לה", והן עונין אחריו "אשירה לה", משה אמר: "עזי וזמרת יה", והן אמרו: "אשירה לה", והן אמרו: "ה' איש מלחמה" וגו'. והן אמרו: "אשירה לה". רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: כקטן שקורא את ההלל בבית הספר, ועונין אחריו על כל דבר ודבר. משה אמר: אשירה לה, וישראל אמרו: אשירה לה, משה אמר: עזי וזמרת יה. וישראל אמרו: "עזי וזמרת יה". משה אמר: "ה' איש מלחמה" וגו'. רבי נחמיה אומר: כסופר הפורס שמע בבית הכנסת, שנאמר: "אז ישיר משה לאמר". ומה תלמוד לומר "לאמר"? מלמד שהיה משה פותח תחלה בדבר, וישראל עונין אחריו וגומרין עמו. משה אמר "אז ישיר". וישראל אמרו: "אשירה לה" כי גאה גאה" וגו'. משה אמר: "עזי וזמרת יה", וישראל אמרו: "זה אלי ואנוהו". משה אמר: "ה' איש מלחמה", וישראל אמרו: "ה' שמו". רבי יוסי הגלילי אומר: כיון שעלו ישראל מן הים, וראו את

אויביהם פגרים מתים ומטלין על שפת הים, אמרו כלם שירה, עולל מטל בין ברבי אמו, כיון שראה את השכינה, הגביה עולל צוארו ותינוק שמת פיו משדי אמו, וענו כלם שירה, ואמרו: "זה אלי ואנוהו". היה רבי מאיר אומר: מנין שאפלו עברין שבמעי אמן אמרו שירה על הים? שנאמר (תהלים סח, כז): "במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל". ומנין שתינוק שמת דד מפיו ואמר שירה? שנאמר (תהלים ח, ג): "מפי עוללים וינקים" וגו'. באותה שעה הציצו מלאכי השרת, קשרו קטגור לפני הקדוש ברוך הוא, בשעה שברא אדם הראשון, ואמרו לפניו: רבונו של עולם (שם): "מה אנוש כי תזכרנו וגו' ותחסרהו מעט מאלהים וגו' תמשילהו במעשה ידיך צנה ואלפים וגו' צפור שמים" וגו'. באותה שעה אמר להם הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת: בואו וראו שירה שבני אומרין לפני, אף הן כיון שראו אמרו גם כן שירה, מה שירה אמרו? "ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ וגו', מפי עוללים וינקים וגו' ה' אדונינו" וגו' (תהלים ח, ב). רבי שמעון בן מנסיא אומר: לא נאמרה פרשה זו אלא על יצחק בן אברהם לענין עקדה.

וג אמר רבי שמעון בן יוחאי: ארבעה דברים היה רבי עקיבא דורש, ודברי נראין מדבריו. דרש רבי עקיבא (בראשית כא, ט): "ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק" – אין צחוק האמור כאן אלא עבודת כוכבים, שנאמר (שמות לא): "וישב העם לאכל ושתו ויקומו לצחק" – מלמד שהיתה אמנו שרה רואה את ישמעאל שהיה בונה במסין וצד חגבים, ומעלה ומקטיר קטרת לעבודת כוכבים. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: אין צחוק האמור כאן אלא גלוי עריות, שנאמר (בראשית לט): "בא אלי העבד וגו' לצחק בך", מלמד שהיתה שרה אמנו רואה את ישמעאל מכבש את האמות, ומענה את הנשים. רבי ישמעאל אומר: אין

לְשׁוֹן צְחוּק אֵלָא שְׂפִיכוֹת דְּמִים, שְׁנַאֲמַר (שְׁמוּאֵל ב: ב): "וַיֹּאמֶר אַבְנָר אֶל יוֹאָב יְקוּמוּ נָא הַנְּעָרִים וַיִּשְׁחֲקוּ לְפָנֵינוּ וּגְו' וַיִּקְוֵמוּ וַיַּעֲבְרוּ בְּמִסְפָּר וּגְו', וַיַּחֲזִיקוּ אִישׁ בְּרֹאשׁ רֵעֵהוּ וַחֲרָבוּ בְּצַד רֵעֵהוּ וַיִּפְּלוּ יַחֲדָיו"; מִלְּמַד שְׁהֵיִתָּה אֲמַנּוּ שְׂרָה רוֹאָה אֶת יִשְׁמַעְאֵל נוֹטֵל קֶשֶׁת וַחֲצִים, וּמְזַרְק כִּלְפֵי יִצְחָק שְׁנַאֲמַר (מְשִׁלִּי כו): "כִּמְתַלְּהֵהּ הַיּוֹדָה זְקִים וּגְו' בֶּן אִישׁ רָמָה אֶת רֵעֵהוּ" וּגְו'. וְאֲנִי אוֹמֵר, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁהֵיִהָ בְּבִיתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק הַהוּא כֶּף. אֲפֹשֶׁר מִי שְׁנַאֲמַר עֲלָיו (בְּרֵאשִׁית יח): "כִּי יִדְעִיתוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוָה" וּגְו' - יֵהָא בְּבִיתוֹ עֲבוּדַת כּוֹכְבִים, גְּלוּי עֲרִיוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים? ! אֵלָא אֵין צְחוּק הָאֲמוֹר כַּאֲן אֵלָא לְעַנְיָן יְרוּשָׁה, שְׁכַשְׁנוּלְד אַבִּינוּ יִצְחָק לְאַבְרָהָם אַבִּינוּ, הֵיזִי הַכֵּל שְׂמַחִין וְאוֹמְרִין: נוֹלְד בֶּן לְאַבְרָהָם! נוֹלְד בֶּן לְאַבְרָהָם! נוֹחַל אֶת הָעוֹלָם וְנוֹטֵל שְׁנֵי חֲלָקִים! וְהֵיזִי יִשְׁמַעְאֵל מִצְחָק בְּדַעְתּוֹ, וְאוֹמֵר: אֵל תְּהוּ שׁוֹטִים! אֵל תְּהוּ שׁוֹטִים! אֵל תְּהוּ שׁוֹטִים! אֵל תְּהוּ שׁוֹטִים! שְׂמַתְשׁוּבַת הַדְּבַר אֲתָה לְמַד, שְׁנַאֲמַר (בְּרֵאשִׁית כא): "כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן הָאָמָה" וּגְו' וְרוֹאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי מַדְבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָא.

וְדַ דְּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא (בְּמַדְבָּר יא): "הַצֵּאֲן וּבְקָר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם". וְכִי מִסְפִּיק לָהֶם "אִם אֶת כָּל דְּגֵי הַיָּם יֵאֶסֶף" וּגְו', וְכִי הוּא מִסְפִּיק לָהֶם, כַּגּוֹן שְׁנַאֲמַר (וַיִּקְרָא יב): "וְאִם לֹא תִמְצָא יָדָהּ דִּי שָׁה", וְכִי אֵיזָה קֶשֶׁה? זו, או (בְּמַדְבָּר כא): "שְׁמַעוּ נָא הַמּוֹרִים"? ! הוּא אוֹמֵר: זו קֶשֶׁה יוֹתֵר מִשְׁמַעוּ נָא הַמּוֹרִים, אֵלָא שְׂמַחֲלָל שֵׁם שָׁמַיִם בְּסַתֵּר - מְחַסְכִּין עֲלָיו. בְּגִלּוּי - נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ. וְזֵה שְׂבַסְתֵּר חִיסָף עֲלָיו הַמְּקוֹם, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִף זֶה שְׂבַסְתֵּר לֹא חִיסָף עֲלָיו הַמְּקוֹם, שְׁנַאֲמַר (בְּמַדְבָּר יא): "עֲתָה תִרְאָה הַיִּקְרָף דְּבָרֵי אִם לֹא", וְאֲנִי אוֹמֵר: חֵס וְשְׁלוֹם שְׂתַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל צְדִיק זֶה, שְׂיֵאֲמַר אֵין הַמְּקוֹם מִסְפִּיק לְתַת לָנוּ וּלְבַהֲמַתְּנוּ, אֲפֹשֶׁר לְמִי שְׁנַאֲמַר בּו (בְּמַדְבָּר יב): "לֹא כֵן עֲבָדֵי מִשָּׁה"

וּגְו' תַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ שְׂיֵאֲמַר אֵין הַמְּקוֹם מִסְפִּיק לָנוּ וּלְבַהֲמַתְּנוּ? וְהֵלֵא כְּשֵׁהִיּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, נִהַר נִילוּס מִסְפִּיק דְּגִים לָהֶם וּלְמִצְרַיִם, מִסְפִּיק בְּהַמּוֹת לָהֶם וּלְמִצְרַיִם, אֵלָא לְעַנְיָן שְׁנַאֲמַר (בְּמַדְבָּר יא): "לֹא יוֹם אֶחָד תֵּאֲכַלְוּן וּגְו' עַד חֲדָשׁ יָמִים", אֲמַר מֹשֶׁה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! כֶּף הַגּוֹן לָהֶם שְׂתַתֵּן לָהֶם וְתַמִּיתֵם? אוֹמְרִים לְאָדָם: 'טוֹל כֶּכֶר וְרַד לְשֹׂאוֹל'? אוֹמְרִים לְחַמּוֹר: 'טוֹל כּוֹר שְׂעוֹרִין וְנַחְתָּף אֶת רֹאשְׁךָ'? יֵהָא אוֹמְרִים עֲלֵי וְעֲלֵיךָ: אֵין בְּשַׁר מוֹצֵאתָ? אֲמַר לוֹ: וְכִי הַגּוֹן לָהֶם שְׂיֵאֲמְרוּ, אֵין הַמְּקוֹם מִסְפִּיק לָנוּ וּלְבַהֲמַתְּנוּ? אֵלָא יֵאֲבֵד הֵן וְאֶלְף כִּיּוֹצֵא בְּהֵן, וְלֹא תֵהָא יְדֵי קֶצֶרָה לְפָנֵי אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, שְׁנַאֲמַר (ש): "וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה הִיד ה' תִּקְצֹר" וּגְו'. רַבִּין גְּמִלְיָאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא אוֹמֵר: אֵי אֲפֹשֶׁר לְעַמֵּד עַל תְּפִלָּתִם, אִם תַּתֵּן לָהֶם בְּשַׁר בְּהֵמָה גְּסָה - יֵאֲמְרוּ: בְּשַׁר בְּהֵמָה דְּקָה בְּקִשְׁנוּ! תַּתֵּן לָהֶם בְּשַׁר בְּהֵמָה דְּקָה - יֵאֲמְרוּ: בְּשַׁר חֲזִיָּה וְעוֹף אֲנוּ מִבְּקָשִׁים! אִם תַּתֵּן לָהֶם בְּשַׁר חֲזִיָּה וְעוֹפּוֹת - יֵאֲמְרוּ: בְּשַׁר דְּגִים וְחִגְבִּים אֲנוּ מִבְּקָשִׁים! שְׁנַאֲמַר (ש): "הַצֵּאֲן וּבְקָר יִשְׁחַט לָהֶם". הַשִּׁיבְתוּ רוּחַ הַקְּדוֹשׁ (ש): "עֲתָה תִרְאָה הַיִּקְרָף דְּבָרֵי אִם לֹא"; וְרוֹאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי מַדְבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָא.

וְהַ דְּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא הֵרִי הוּא אוֹמֵר (יְחִזְקִיאֵל ג) בֶּן אָדָם יוֹשְׁבֵי הַחֲרָבוֹת הָאֵלֶּה וּגְו' וְהֵלֵא דְּבָרִים קַל וְחַמֵּר וּמָה אַבְרָהָם שְׁלֹא עֲבַד אֵלָא אֱלֹהֵי אֶחָד יִרַשׁ אֶת הָאָרֶץ אֲנוּ שְׂעוּבְדִין אֱלֹהוֹת הַרְּבָה אֵינוּ דִין שְׂנִירַשׁ אֶת הָאָרֶץ.

וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: וּמָה אַבְרָהָם שְׁלֹא הָיָה לוֹ אֵלָא בֶּן אֶחָד, וְהַקְּרִיבוּ - יִרַשׁ אֶת הָאָרֶץ. אֲנוּ שְׂמַקְרִיבִין בְּנֵינוּ לְעֲבוּדַת כּוֹכְבִים - אֵינוּ דִין שְׂנִירַשׁ אֶת הָאָרֶץ? רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: וּמָה אַבְרָהָם שְׁלֹא הָיָה לוֹ בְּמִי לְתַלוֹת - יִרַשׁ אֶת הָאָרֶץ, אֲנוּ שְׂיֵשׁ לָנוּ בְּמִי לְתַלוֹת, אֵינוּ דִין שְׂנִירַשׁ אֶת הָאָרֶץ? וְאֲנִי אוֹמֵר:

זוה ברכת כהנים אלו בשעה שהכהנים
אומרים על מעלות האולם. הכל כשרין
לעלות במעלות האולם, בין תמימים בין
בעלי מומין, בין במשמר שלו בין במשמר
שאינו שלו, חוץ ממי שיש בו מום בפניו
בידיו וברגליו, שלא ישא את כפיו, מפני
שהעם מסתכלין בו, וכשם שנשיאות כפים
במקדש - כך נשיאות כפים בגבולין.

זו מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי
אלעזר בן חסמא שבאו מיבנה ללוד,
והקבילו את פני רבי יהושע מפקיעין, אמר
להם: רבי יהושע: מה חדוש היה בבית
המדרש היום? אמרו לו: רבי! תלמידך
אנו, ומימך אנו שותין. אמר להם: אי
אפשר שיהא בית המדרש בלא חדוש,
שבת של מי היתה? אמרו לו של רבי
אלעזר בן עזריה. אמר להם: וכמה היתה
הגדה היום? אמרו לו: בפרשת הקהל
(דברים לא): "הקהל את העם האנשים
והנשים והטהר". אמר להם: מה דרש בה?
אמרו לו: רבי! כך דרש בה: אם אנשים
באו ללמד - נשים באו לשמוע, **טפין** למה
באו? כדי לתן שכר למביאייהן. אמר להם:
מרגליות טובה היתה בידיכם, ובקשתם
לאבד ממני? ועוד אחרת דרש (דברים כו):
"את ה' האמרת היום וה' האמירך היום".
אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל:
כשם שעשיתם אותי חטיבה אחת בעולם
הזה, אף אני אעשה אתכם חטיבה אחת
בעולם הבא.

זו ועוד דרש (קהלת י): "דברי חכמים
כדברונות וכמסמרות נטועים בעלי אספות
נתנו מרועה אחד", למה נמשלו דברי תורה
לדרבן מה דרבן זה מכון את הפרה
לתלמיה, להביא חיים לעולם, אף דברי
תורה מכונים את לומדיהם להביאם מדרכי
מיתה לדרכי חיים, שנאמר (משלי א): "עץ
חיים היא וגו'. אי מה דרבן זה מטלטל,
יכול אף דברי תורה כן? תלמוד לומר
מסמרות, אי מה מסמר זה חסר ולא יתיר,
אף דברי תורה כן? תלמוד לומר נטועים!

ובאה אל בית הגנוב - זה הגנוב דעת
הבריות שאין לו מון אצל חברו, וטוענו
ומשביעו, וגנוב דעת הבריות. "ואל בית
הנשבע בשמי לשקר" - כמשמעו. כל
עברות שבתורה בממונו, זה בממונו
ובגופו, שנאמר (שם): "ולנה בתוך ביתו
וכלתו ואת עציו ואת אבניו"; בא וראה,
דברים שאין האש והמים מכלה אותן
שבועת שקר מכלה אותן, כל עברות
שבתורה - בממונו, וזה בממונו ובגופו,
שנאמר: "וכלתו ואת עציו וגו'".

זב אם אמר: 'איני נשבע' - פוטרין אותו
מיד, ואם אמר: 'הריני נשבע', העומדים
שם אומרים זה לזה (במדבר טו): "סורו נא
מעל אהלי האנשים הרשעים האלה".

זג ומשביעין אותו בשבועה האמורה
בתורה, שנאמר (בראשית כד): "ואשביעך בה'
אלהי השמים ואלהי הארץ",
וכשמשביעים אותו אומרין לו: הוי יודע
שלא על דעתך אנו משביעין אותך, אלא
על דעת המקום ודעת בית דין, שכן מצינו
במשה רבנו, כשהשביע משה את בני
ישראל בערבות מואב, אמר להם: לא על
תנאי שבלבכם אני משביע אתכם, אלא
על תנאי שבלבכנו, שנאמר (דברים כט): "ולא
אתכם לבדכם וגו' כי את אשר ישנו פה
ואשר איננו פה", אין לי אלא אתכם, מנין
לדורות הבאים אחרים ולגרים שנתוספו
עליכם. תלמוד לומר "ולא אתכם לבדכם",
אלא (שם): "ונאת אשר איננו פה עמנו
היום", ואין לי אלא מצות שקבלו מהר
סיני, מצוות העתידים להתחדש, כגון
מקרא מגלה, מנין? תלמוד לומר (אסתר ט):
"קיימו וקבלו וגו' ולא יעברו" - קיימו מה
שקבלו כבר.

זד ברכת הלל ושמע ותפלה נאמרין בכל
לשון. רבי אומר: אומר אני, שאין שמע
נאמר אלא בלשון הקדש, שנאמר (דברים ו):
"והיו הדברים האלה" וגו'.

משום רבן גמליאל אומר: באותה שעה נתחיבו ישראל כלליה שהחניפו לאגריפס המלך.

ט. קורא מתחלה (דברים א): "אלה הדברים" עד "שמע והיה אם שמוע תשמעו", "עשר תעשר", "וכי תכלה לעשר", רבי אומר: לא היה צריך להתחיל מראש הספר, אלא שמע והיה אם שמוע תשמעו, עשר תעשר, וכי תכלה לעשר, ופרשת המלך, עד שגומר את כלה, ודרשות נדרשות בה וגו' עד סוף (דברים כ): "כי ה' אלהיכם ההולך עמכם", זה השם שנתון בארון שנאמר (במדבר לא): "וישלח אותם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס", מגיד שפינחס משיח מלחמה. וכלי הקדש זה הארון, שנאמר (במדבר ד): "ולא יבאו לראות כבלע" וגו'. ויש אומרים: אלו בגדי כהונה, שנאמר (שמות כט): "ובגדי הקדש" וגו'. רבי יהודה בן לקיש אומר: שני ארונות היו אחד שיוצא עמהן למלחמה, ואחד ששרוי עמהן במחנה, זה שיוצא עמהן למלחמה, היה בו ספר תורה, שנאמר (במדבר י): "וארון ברית ה' נוסע לפניכם" וגו', וזה ששרוי עמהן במחנה, זה שהיה בו שברי לוחות, שנאמר (במדבר יד): "וארון ברית ה' ומשה לא משו מן המחנה".

ז. פעמים יוצא ומדבר עמהם, אחד בספר ואחד במערכי המלחמה שבספר, מה הוא אומר? ילך וישמע דברי כהן במערכי מלחמה, מה הוא אומר (דברים כ): "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא תנכו ילך וישוב לביתו", נפל בית ובנאו, הרי זה חוזר, רבי יהודה אומר: אם חדש בו דבר - חוזר. ואם לאו - אין חוזר. רבי אליעזר אומר: אנשי שרון לא היו חוזרין לבתיהן, מפני שהיו מחדשים אותן פעם אחת בשבוע.

ז. יא (דברים כ): "ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישוב לביתו", אחד הנוטע את הכרם ואחד חמשה אילני מאכל מחמשת המינין, אפלו בחמש עירות - הרי

מה נטיעה פרה ורבה, אף דברי תורה פריין ורביין. "בעלי אספות" - אלו תלמידי חכמים שנכנסין ויושבין אספות ועוסקין בתורה, ואמרים על טמא טמא ועל טהור טהור, על טמא במקומו ועל טהור במקומו, שמא יאמר אדם בדעתו, הואיל ובית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, איש פלוני אוסר איש פלוני מתיר, היאך אני למד תורה מעתה? תלמוד לומר "כלם נתנו מרועה אחד", אל אחד בראין, פרנס אחד פתבן, אדון כל המעשים ברוף הוא, שנאמר: "וידבר אלהים את כל הדברים האלה". "דברים" - "הדברים" - 'אלה הדברים', 'כל הדברים', כלם נתנו מרועה אחד, אף אתה עשה אנך כאפרכסת ועשה לבך חדרי חדרים, לכנוס בו דברי בית שמאי ודברי בית הלל, וקנה לך לב לשמוע את דברי מטמאין ואת דברי מטהרין, את דברי אוסרין ואת דברי מתירין, את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין, אומר להן: אין דור יתום שרבי אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו.

זח. בימה של עץ היו עושין לו בעזרה, והוא יושב עליה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: בהר הבית, שנאמר (נחמיה ח): "ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים מן האור עד מחצית היום וגו', ויעמד עזרא הסופר על מגדל עץ אשר עשו לו לדבר וגו', ויפתח עזרא הספר לעיני כל העם וגו', ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול ויענו כל העם אמן אמן וגו'. ואומר (דברי הימים ב כג): "ותרא והנה המלך עומד על עמודו במבוא והשרים והחצוצרות על המלך" וגו' אותו היום עמדו כהנים בגדרים ובפצרות, וחצוצרות של זהב בידיהם, ותוקעין ומריעין ותוקעין, כל כהן שאין בידו חצוצרות, אומרין: דומה זה שאין הוא כהן. שכר גדול היה לאנשי ירושלים שמשכירין חצוצרות בדינר זהב, בו ביום ראה רבי טרפון חגר עומד ומתריע בחצוצרות, משם אמרו חגר תוקע במקדש,

זֶה חוֹזֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: אֵין לִי בְּמִשְׁמַע אֶלָּא כָרַם.

"וְעֵתְדָה בְּשֻׁדָּה לָךְ" - אֵלוּ מַעֲשִׂים טוֹבִים. "אַחַר וּבְנִיתָ בֵּיתְךָ" - בֵּא דִרְשׁ וְקַבֵּל שְׂכָר.

זיב (דברים ט): "ומי האיש אשר ארש אשה", אחד המאָרס ואחד המיבם, אפלו שומרת יבם לחמשה אחין, ואפלו חמשה אחין ששמעו שמת אחיהם במלחמה - בלן חוזרין ובאין, אין לי אלא בנה ביתו ולא חנכו, נטע פרם ולא חללו, ארס אשה ולא לקחה, בנה בית וחנכו, ולא שָׁהָה שנים עשר חדש. נטע פרם וחללו ולא שָׁהָה שנים עשר חדש. ארס אשה ולקחה ולא שָׁהָה שנים עשר חדש. מנין שאין זזין ממקומן? תלמוד לומר (דברים כד): "כי יקח איש אשה חדשה", דבר זה בכלל היה, ולמה יצא? להקיש אליו, מה זה מיחד שארס אשה ולקחה ולא שָׁהָה שנים עשר חדש שאין זז ממקומו - אף בלן בן.

זי, (דברים ט): "ויספו השוטרים וגו' הירא ורף הלכב" - המתירא מן העבירה שבידו, שנאמר (תהלים מט): "למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני", דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: "מי האיש הירא" כמשמעו, מה תלמוד לומר שוב "ורף הלכב", שאפלו גבור שבגבורים וחזק שבחזקים והיה רחמן - היה חוזר, שנאמר (דברים ט): "ולא ימס את לבב אחיו כלבבו". רבי שמעון אומר: כל השומע דברי פהן במערכות מלחמה ואינו חוזר, לסוף שהוא נופל בחרב, ומפיל את ישראל בחרב, ומגלה אותם מארצם, ובאין אחרים ויושבין בארצם, שנאמר (שם): "ואיש אחר יקחנה", יכול דודו ובן דודו, נאמר כאן 'אחר' ונאמר להלן 'אחר', מה 'אחר' האמור להלן עובד כוכבים, אף 'אחר' האמור כאן עובד כוכבים. שמע שמת אחיו במלחמה, עד שלא נתן במשא - חוזר, משנתן במשא - אין חוזר.

זיג למדה תורה דרך ארץ, נודמנה לאדם פרנסה יקח לו בית, חזר נודמנה פרנסה לו - יקח לו שדה, חזר, נודמנה - יקח לו אשה, שנאמר (דברים ט): "מי האיש אשר בנה ומי האיש אשר נטע", ומי האיש אשר ארש אשה, וכן שלמה אמר בחכמתו (משלי כד): "הכן בחוץ מלאכתך" וגו'. "הכן בחוץ מלאכתך" - זה בית. "ועתדה בשדה" - זה שדה. "אחר ובנית ביתך" - זו אשה. דבר אחר, "הכן בחוץ מלאכתך" - זו מקרא. "ועתדה בשדה לך" - זה מדרש. משנה "אחר ובנית ביתך" - זה מדרש. דבר אחר, "הכן בחוץ מלאכתך" - זה מקרא ומשנה. "ועתדה בשדה לך" - זה מדרש. "אחר ובנית ביתך" - אלו הלכות. דבר אחר, "הכן בחוץ מלאכתך" - זה מדרש. "ועתדה בשדה לך" - אלו הלכות. "אחר ובנית ביתך" - אלו אגדות. דבר אחר: "הכן בחוץ מלאכתך" - אלו הלכות. "ועתדה בשדה לך" - אלו אגדות. "אחר ובנית ביתך" - זו תלמוד. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: "הכן בחוץ מלאכתך" - זה מקרא, משנה ותלמוד.

מִסְכַּת סוֹטָה פָּרָק שְׁמִינִי

א. ברכות וקללות אלו שאמרו ישראל, בשעה שעברו ישראל את הירדן, שנאמר

(דברים כז): "וַיְהִי בַיּוֹם אֲשֶׁר תַּעֲבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן", פִּיּוּד עָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן? בְּכָל יוֹם הָיָה אַרְוֹן נוֹסֵעַ אַחַר שְׁנֵי דְגָלִים, וְהַיּוֹם נוֹסֵעַ תַּחֲלָה, שְׁנֹאֲמַר (יהושע א): "הַיּוֹם אַרְוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ עוֹבֵר לִפְנֵיכֶם". כְּכֹל יוֹם הָיָה לְיוֹם נוֹשָׂאִין אֶת הָאָרוֹן, וְהַיּוֹם נִשְׂאוּהוּ כִּהְנִים, שְׁנֹאֲמַר (ש): "וַיְהִי כִּנְחַ כַּפּוֹת רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים" וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת הַכֹּהֲנִים נִשְׂאוּ אֶת הָאָרוֹן, אַחַת כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן, וְאַחַת כְּשֶׁסָּבְבוּ אֶת יְרִיחוֹ, וְאַחַת כְּשֶׁהִחֲזִירוּהוּ לְמִקְוֹמוֹ.

ב. וְכִיּוֹן שֶׁהוֹטְבֵלוּ מִקְצַת רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים בַּמַּיִם, עָמְדוּ הַמַּיִם, שְׁנֹאֲמַר (יהושע א): "וַיַּעֲמְדוּ הַמַּיִם" וְגו'. וְכַמָּה גוּבְהֵן שֶׁל מַיִם? שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי מִיל עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי מִיל כְּנֶגֶד מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. אִמַּר רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְכִי אֵיזָה קָל, אָדָם אוֹ מַיִם? הָיָה אוֹמֵר מַיִם קָלִין יוֹתֵר מִבְּנֵי אָדָם! אִם כֵּן, בָּאוּ מַיִם וְשׁוֹטְפִין אוֹתוֹ, אֵלָּא מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ הַמַּיִם מְגִדְשִׁין וְעוֹלִין לְמַעְלָה כַּפִּין עַל גְּבֵי כַּפִּין, כְּשִׁלְשׁ מֵאוֹת מִיל, עַד שֶׁרָאוּ אוֹתָם כָּל מַלְכֵי הָאֻמּוֹת, שְׁנֹאֲמַר (יהושע ה, א): "וַיְהִי כִשְׁמַע כָּל מַלְכֵי הָאֻמּוֹת אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה, וְכָל מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל הַיַּם, אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ ה' אֶת מִי הַיַּרְדֵּן, מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עֶבְרָם, וַיִּמַּס לְבָבָם וְלֹא הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל". וְכֵן רָחַב אִמְרָה לְשִׁלּוּחֵי יְהוֹשֻׁעַ (יהושע ב): "כִּי שְׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ ה' אֶת מִי יַם סוּף מִפְּנֵיכֶם וְגו' וְנִשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבָנוּ וְלֹא קָמָה עוֹד" וְגו'.

ג. עוֹדָם עוֹבְרִים הַיַּרְדֵּן, אִמַּר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ: עַל מִנַּת כֵּן אַתֶּם נִכְנָסִין לְאָרֶץ שְׁתוּרִישׁוֹ אֶת יוֹשְׁבֵיהָ, שְׁנֹאֲמַר (במדבר לג): "וְהוֹרִשְׁתֶּם אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְאֲכַדְתֶּם" וְגו'. אִם אַתֶּם עוֹשִׂין כֵּן – מִטֵּב, וְאִם אֵין אַתֶּם מְקַבְּלִין – בָּאִין מַיִם וְשׁוֹטְפִין אַתְכֶם. עוֹדָם בַּיַּרְדֵּן, אִמַּר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ (יהושע ד): "הֲרִימוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל שְׁכָמוֹ לְמַסְפָּר שְׁבַטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (ש),

"וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם וְגו' תַּחַת מִצֵּב רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים" (יהושע ד, ו): "לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי יִשְׁאַלּוּן בְּנֵיכֶם מִחֵר לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה" וְגו'. סִימָן לְבָנִים שֶׁעָבְרוּ אֲבוֹת אֶת הַיַּרְדֵּן. עוֹדָם בַּיַּרְדֵּן, אִמַּר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ (ש): "שֵׂאוּ לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן מִמִּצֵּב רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים, הֵכֵן שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם בְּמִלּוֹן". יְכוֹל בְּכָל מִלּוֹן וּמִלּוֹן? תַּלְמוּד לומר: – "אֲשֶׁר תִּלְיֵנוּ בּוֹ הַלִּילָה". רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֲבָא חֲלַפְתָּא, וְרַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן מִתִּיא, וְחֲנִינְיָא בֶן עֲכִינְאִי עָמְדוּ עַל אוֹתָן אֲבָנִים, וְשִׁעְרוּ כָּל אַחַת וְאַחַת מִשְׂאוֹ אַרְבַּעַיִם סָאָה, מִכָּאֵן אַתָּה מַחֲשֵׁב לְאֲשָׁכוֹל כַּמָּה הָיָה בְּאֲשָׁכוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁעָלָה הָאֲחֵרוֹן שְׁבִישְׁרָאֵל מִן הַיַּרְדֵּן – חֲזָרוּ מִי הַיַּרְדֵּן לְמִקְוֵמָן, שְׁנֹאֲמַר (ש): "וַיָּשׁוּבוּ מִי הַיַּרְדֵּן לְמִקְוֵמָם, וַיִּלְכּוּ כַּתְמוּל שְׁלֹשׁוֹם עַל כָּל גְּדוֹתֵינוּ", נִמְצְאוּ יִשְׂרָאֵל לְצַד אֶחָד וְאֲרוֹן וְנוֹשְׂאָיו לְצַד אַחֵר. נִשְׂאָ אַרְוֹן אֶת נוֹשְׂאָיו וְהַעֲבִיֵן בַּיַּרְדֵּן, שְׁנֹאֲמַר: "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תַּם כָּל הָעָם לְעֵבֶר וַיַּעֲבֹר אַרְוֹן ה' וְהַכֹּהֲנִים לְפָנֵי הָעָם".

ד. נִמְצְאָתָא אַתָּה אוֹמֵר, שְׁלֹשָׁה מֵינֵי אֲבָנִים הֵן, אַחַת שֶׁהָקִים מִשֶּׁהָ עַל שִׁפְתֵי הַיַּרְדֵּן בְּעַרְבוֹת מוֹאָב, וְאַחַת שֶׁהָקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן, שְׁנֹאֲמַר: "וּשְׁתִּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הָקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן". וְאַחַת שֶׁהָקִים בְּגִלְגָּל, שְׁנֹאֲמַר: "וְאֵת שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לְקַחוֹ" וְגו'.

ה. פִּיּוּד עָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן? רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַל אֲבָנֵי מִזְבֵּחַ כְּתוּבוֹהוּ. אִמַּר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: לְדִבְרֵיךָ, הַאִיךָ לְמַדּוֹ אוֹתָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֶת הַתּוֹרָה? אִמַּר לוֹ: מְלַמֵּד שְׁנַתֵּן לָהֶם בֵּינָה בְּלֵב כָּל אִמָּה וּמְלֻכוֹת, וְשִׁגְרוּ נוֹטְרִין שְׁלֵהֵן, וְקָלְפוּ אֶת הַסִּיד, וְהִשְׂיָאוּ אֶת הַכֶּתֵב מִגְּבֵי הָאֲבָנִים בְּשִׁבְעִים

1 פְּרוּשׁ: שֶׁהָיָה הַסִּיד לְמַעְלָה מִן הַכֶּתֵב (הַגֵּר"א).

לְשׁוֹן. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְחַתֵּם גְּזֵר דִּינָן שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְבָאֵר שַׁחַת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: עַל הַסִּיד כְּתוּבוֹ. כִּי־צַד? כִּי־דוּהוּ וְסִידוּהוּ בְּסִיד, וְכָתוּבוֹ עֲלָיו אֵת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן, וְכָתוּבוֹ לְמִטָּה (דְּבָרִים ט): "לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִלְמְדוּ אֶתְכֶם" וְגו', אִם אַתֶּם חוֹזְרִין בְּכֶם - אֲנִי מְקַבְּלִין אֶתְכֶם.

ו. בֵּא וּרְאֵה כִּמָּה נִסִּים נַעֲשׂוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, עָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן, וּבָאוּ לְהַר גְּרִיזִים וְלַהַר עֵיבָל יוֹתֵר מִשְׁשִׁים מִיֵּל, וְלֹא הָיָה בְּרִיָּה יְכוּלָה לַעֲמֹד בְּפָנֵיהֶם, וְכָל הָעוֹמֵד בְּפָנֵיהֶם - מִיַּד נִתְרַז, שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת כג): "אֵת אִימַתִּי אֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ וְהִמַּתָּה אֵת כָּל הָעָם אֲשֶׁר תִּבְאָה בְּהֶם". וְאוֹמֵר (שְׁמוֹת טו): "תִּפּוֹל עֲלֵיהֶם אִימַתָּה וּפְחַד וְגו' עַד יַעֲבֹר עִמָּךְ הַיָּם" - זֶה בִּיאָה רֵאשׁוֹנָה. "עַד יַעֲבֹר עִם זֶה קִנִּיתָ" - זֶה בִּיאָה שְׁנִיָּה. אֲמֹר מֵעַתָּה: רְאוּיָן הָיוּ יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם גִּס בְּבִיאָה שְׁנִיָּה כְּדֶרֶךְ שְׁנַעֲשׂוּ נִסִּים עַל הַיָּם, אֲלֵא שְׁגָרָם הַחֲטָא. וְאַחַר כֵּךְ הִבִּיאוּ אֲבָנִים וַיְבִנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְסִדּוּהוּ בְּסִיד, וְכָתוּבוֹ עֲלֵיהֶם אֵת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן, שְׁנֵאמַר: "בָּאֵר הַיֵּטִב". וְהֶעֱלוּ עֲלָיו עוֹלוֹת וּשְׁלָמִים, וַיֵּשְׁבוּ וַאֲכָלוּ וְשָׁתוּ, וְקִפְלוּ אֶת הָאֲבָנִים, וּבָאוּ וְלָנוּ בְּמִקְוָמָן, שְׁנֵאמַר (יְהוֹשֻׁעַ ט): "וְהִעֲבַרְתֶּם אֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם בְּמִלּוֹן". יְכוּל בְּמִלּוֹן, תִּלְמוּד לֹמֵר (שֵׁם ט): "בְּמִלּוֹן אֲשֶׁר תִּלְיֵנוּ בּוֹ הַלִּילָה". וְכָתִיב (שֵׁם ט): "וְאֵת שְׁתֵּים עָשָׂר הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקַחוּ"; הֵא לְמַדְתָּ, שְׁבַגְלָגַל הָעֵמִידוּם.

ז. כִּי־צַד אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּרָכוֹת וְקַלְלוֹת? שְׁשָׁה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר גְּרִיזִים וְשָׁשָׁה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר עֵיבָל, וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהָאֲרוֹן עוֹמְדִים לְמִטָּה בְּאֲמָצֵעַ, הַכֹּהֲנִים מְקִיפִין אֶת הָאֲרוֹן, וְהַלְוִיִּם אֵת הַכֹּהֲנִים, וְכָל יִשְׂרָאֵל מִכָּאן וּמִכָּאן, שְׁנֵאמַר (יְהוֹשֻׁעַ ח): "וְכָל יִשְׂרָאֵל וְזִקְנָיו עוֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לְאֲרוֹן", מֵה תִּלְמוּד לֹמֵר "חֲצִיו אֶל מוֹל הַר גְּרִיזִים וְהַחֲצִיו אֶל מוֹל הַר עֵיבָל"? מִלְּמַד שְׁשִׁלּוּחֵי הַר גְּרִיזִים מְרַבִּין מְשִׁלּוּחֵי

הַר עֵיבָל, מִפְּנֵי שְׁמַקְצָת שְׁכַטוֹ שֶׁל לֹוי לְמִטָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר: אִי אֶפְשָׁר לֹמֵר לֹמֵר לֹוי לְמִטָּה, שְׁכָבֵר נֹאמֵר לֹוי לְמַעְלָה, וְאִי אֶפְשָׁר לֹמֵר לֹוי לְמַעְלָה, שְׁכָבֵר נֹאמֵר לֹוי לְמִטָּה, אֲמֹר מֵעַתָּה: זִקְנֵי כְּהֵנָה וְלֹוִיָּהּ לְמִטָּה, וְשֹׁאֵר לְמַעְלָה. רַבִּי יֵאֱשִׁיָּה אֹמֵר: הֲרֵאוּיָן לְשֶׁרֶת עוֹמְדִין לְמִטָּה, וְשֹׁאִין רְאוּיָן לְשֶׁרֶת עוֹמְדִין לְמַעְלָה, הִפְכוּ פְּנֵיהֶם כְּלָפֵי הַר גְּרִיזִים וּפְתַחוּ בְּבִרְכָּה: "בְּרוּךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה תוֹעֵבַת ה' מֵעַשָׂה יְדֵי חֲרָשׁ", וְהָיוּ אֵלּוּ וְאֵלּוּ עוֹנִין וְאוֹמְרִין אִמֵּן. הִפְכוּ פְּנֵיהֶם כְּלָפֵי הַר עֵיבָל, וּפְתַחוּ בְּקַלְלָה (דְּבָרִים כז): "אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה" וְגו', וְהָיוּ אֵלּוּ וְאֵלּוּ עוֹנִין אִמֵּן. הִפְכוּ פְּנֵיהֶם כְּלָפֵי הַר גְּרִיזִים, פְּתַחוּ בְּבִרְכוֹת: "בְּרוּךְ אֲשֶׁר יִקִּים אֵת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה". כְּלָפֵי הַר עֵיבָל פְּתַחוּ בְּקַלְלוֹת (שֵׁם ט): "אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִקִּים וְגו'. אֲרוּר בְּכָלֵל אֲרוּר בְּפֶרֶט, לְלַמֵּד וְלִלְמַד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת, אֲרַבַּע עַל אֲרַבַּע - הָרִי שְׁמוֹנָה עַל שְׁמוֹנָה, הָרִי שֵׁשׁ עֲשָׂרָה עַל שֵׁשׁ עֲשָׂרָה, וְשִׁלְשׁ כְּרַתוֹת עִם כָּל אַחַת וְאַחַת - הָרִי אֲרַבְעִים וְשְׁמוֹנָה כְּרַתוֹת. וְכֵן בְּעַרְבוֹת מוֹאָב. רַבִּי שְׁמַעוֹן מוֹצִיא שֶׁל הַר גְּרִיזִים וְשֶׁל הַר עֵיבָל, וּמְבִיא שֶׁל אֵהֵל מוֹעֵד, וְאִין לָךְ כָּל דְּבָר וְדָבָר שֶׁלֹּא נִכְרְתוּ עֲלָיו בְּאֲרַבְעִים וְשְׁמוֹנָה כְּרַתוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כֶּפֶר עָפוּ אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן: אִין לָךְ כָּל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא נִכְרְתוּ עֲלָיו חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשַׁת אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים כְּרַתוֹת, כִּיּוֹצֵאֵי מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי: אִם לְדַבְּרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כֶּפֶר עָפוּ, שְׁאָמַר מִשֵּׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִין כָּל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא נִכְרְתוּ עֲלָיו שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה כְּרַתוֹת. וְיֵשׁ עִם כָּל אַחַת וְאַחַת מֵהֶן - שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשַׁת אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים.

מִסְכַּת סוּטָה פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

א. נִמְצָא בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, הָיוּ עוֹרְפִין, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים כא): "כִּי יִמְצָא חֲלָל" וְגו', לְרַבּוֹת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: בְּכֻלָּן אִם הָיָה

חָלַל - הָיוּ עוֹרְפִין. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי בַרְבִּי יְהוּדָה, אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֵי אַתָּה מוֹדֵה, שָׂאֵם הִיָּה חֲנוּק וּמֵטֵל בְּאַשְׁפָּה, שְׂאִין עוֹרְפִין, לְכָךְ נֶאֱמַר חָלַל, אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר נוֹפֵל? אֵלָּא שְׂאֲפִילוֹ הֲרוּג וְתַלְוִי בְּאֵילָן - לֹא הָיוּ עוֹרְפִין, שְׂאֲפִילוֹ נִמְצָא בְּעֵלִיל - לֹא הָיוּ עוֹרְפִין, שְׂמֻצָּה לְעַסֵּק בְּמִדָּה.

ב. כִּיצַד עוֹשִׁין לוֹ? שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין יוֹצְאִין וְנוֹטְלִין סִימָנִים, וְחוֹפְרִין וְקוֹבְרִין אוֹתוֹ, וּמְצִינִין אֶת מְקוֹמוֹ, עַד שְׂיִבֹאוּ לְבֵית דִּין שְׁבִלְשַׁפְת הַגְּזִית וּמוֹדְדִין.

ג. נִמְצָא סְמוּךְ לְסִפֵּר, בְּעִיר שְׂיֵשׁ בָּהּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, אוֹ בְּעִיר שְׂאִין בָּהּ בֵּית דִּין - מוֹדְדִין לְעִיר שְׂיֵשׁ בָּהּ בֵּית דִּין. אִם הִיָּה עִיר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים בֵּינְתֵינָם, אוֹ סְמוּכָה לְיִרוּשָׁלַיִם - לֹא הָיוּ מוֹדְדִין אֵלָּא מְנִיחָה אוֹתָהּ וּמוֹדְדִין לָהּ חוּצָה.

ד. מְקוֹם גִּתָּה וְתַפְסִיטָה - הָרִי זוֹ אֶסוּרָה, כְּמָה הִיא תַפְסִיטָה? אַרְבָּעִים. רַבִּי אוֹמֵר: חֲמִשִּׁים אַמָּה.

ה. הַזְקֵנִים אוֹמְרִים (דְּבָרִים כ"א): "יְדִינּוּ לֹא שְׁפֹכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעִינֵינוּ לֹא רְאוּ". כֹּהֲנִים אוֹמְרִים (ש"ס): "כִּפֹּר לְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָהּ ה'" וגו'. וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמֵר (ש"ס): "וְנִכְפַּר לָהֶם הַדָּם". שְׁלֹשָׁה דְבָרִים - מִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (בְּמִדְבָר יג): "כִּי אֲנִי אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנִי" - אָמַר יְהוֹשֻׁעַ. כָּלֵב אָמַר (ש"ס): "עֲלֵה נַעֲלֵה וְיִרְשָׁנוּ אוֹתָהּ". מְרַגְלִים אָמְרוּ (ש"ס): "אִפְסֵי כִי עַז הָעָם הַיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ"; שְׁלוּשָׁה דְבָרִים זֶה בְּצַד זֶה - מִי שְׂאָמַר זֶה, לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית לח): "וְתֹאמַר הַכֹּרֵן לְמִי הַחוֹתֶמֶת" וגו' - אַמְרָה תִּמְרֵר. (ש"ס): "צְדָקָה מִמֶּנִּי" - אָמַר יְהוּדָה. וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמֵר (ש"ס): "וְלֹא יֹסֵף עוֹד לְדַעְתָּהּ" - שְׁלוּשָׁה דְבָרִים זֶה בְּצַד זֶה, מִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה, וּמִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (שְׁמוֹעַל א ד): "אוֹי לָנוּ מִי יִצִּילֵנוּ מִיַּד

הַאֱלֹהִים הַאֲדִירִים הַאֱלֹהִה" - אָמְרוּ כְּשֶׁרִין שְׁבָהָן. רְשָׁעִים שְׁבָהָן אָמְרוּ (ש"ס): "אֵלֶּה הֵם הַאֱלֹהִים הַמְּפִים" וגו'. לִישָׁנָא אַחֲרַת, עֲשֵׂר מִכּוֹת הָיוּ לוֹ, וְשָׁלְמוּ עֲשֵׂר מִכּוֹתָיו בְּמִצְרִים - גְּבוּרִים שְׁבָהָן אָמְרוּ. (ש"ס): "הַתְּחִזְקוּ וְהָיוּ לְאֲנָשִׁים" - פְּלִשְׁתִּים, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים זֶה בְּצַד זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (שׁוֹפְטִים ה): "בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה" וגו' - אַמְרָה אִמּוֹ שֶׁל סִיסְרָא. וּמִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. (ש"ס) חֲכָמוֹת - שְׁרוּתֵיהֶן אָמְרוּ. הֵלֵךְ יִמְצָאוּ יַחֲלִקוּ שְׁלָל כֵּן יִאֲבֹדוּ כֵּל אוֹיְבֶיךָ ה' - אַמְרָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ; שְׁלֹשָׁה דְבָרִים זֶה בְּצַד זֶה, מִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (יִרְמְיָהוּ כו): "מִיִּכָּה הַמּוֹרֶשְׁתִּי הִיָּה נְבִיא בִימֵי חֲזָקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה", וּמָה הִיָּה מִתְנַבֵּא? (ש"ס): "וַיֹּאמֶר אֵל כָּל עַם יְהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צִיּוֹן שְׂדֵה תַחְרֹשׁ וִירוּשָׁלַיִם עֵימָם תִּהְיֶה, וְהָר הַבַּיִת לְכַמּוֹת יַעֲרֹ". "הַהֵמֶת הַמֵּיתוּהוּ" - חֲזָקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְכָל יְהוּדָה. "הֵלֵךְ יִרְא אֶת ה' וַיַּחֲל אֶת פְּנֵי ה' וַיִּנְחָם ה' עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיהֶם וַאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ" - אוֹמְרִים כְּשֶׁרִים שְׁבָהָם. רְשָׁעִים שְׁבָהָן אָמְרוּ (ש"ס): "וְגַם אִישׁ הִיָּה מִתְנַבֵּא בְּשֵׁם ה' אוֹרִיָּה בֶן שְׁמַעְיָהוּ מִקְרִית הַיַּעֲרִים וַיִּתְנַבֵּא עַל הָאָרֶץ הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת כְּכֹל דְּבָרֵי יִרְמְיָהוּ וְגו', וַיִּשְׁמַע אוֹרִיָּהוּ וַיִּרְא וַיִּבְרַח וַיָּבֵא מִצְרִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים אֲנָשִׁים מִצְרִים וְגו', וַיְבִיאֵהוּ אֵל הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וַיִּכְהוּ בַחֲרֹב" וגו'. אָמְרוּ כְּשֵׁם שְׁאוֹרִיָּהוּ נִתְנַבֵּא וְנִהְרַג - כִּי יִרְמְיָהוּ חִיב לְהִרְגוֹ, שְׁנֶאֱמַר (ש"ס): "אֵף יָד אַחִיקָם בֶּן שָׁפָן הִיָּתָה אֶת יִרְמְיָהוּ לְבִלְתִּי תֵת אוֹתוֹ בְּיַד הָעָם לְהַמִּיתוֹ", כָּל פְּרִשָׁה זֹאת עֲרוּבֵי דְבָרִים, מִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (נְחוֹם א): "מִשָּׂא נִינְוָה סִפֵּר חֲזוֹן נְחוֹם הָאֱלֹקֵשִׁי אֵל קִנָּא וְנוֹקֵם ה' נוֹקֵם וְגו', ה' אֶרְךָ אִפְסִים וְגִדְלֵ כַח וְגו' נוֹעֵר בֵּינָם וְגו', כָּל פְּרִשָׁה זֹאת עֲרוּבֵי דְבָרִים, מִי שְׂאָמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אַתָּה אוֹמֵר (תְּהִלִּים נח): "לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם הַאֲמָנָם אֵלֶם צְדָק וְגו',

הַלְלוּ? אֵלֹהֵי שִׁבְעַת יָמֵי אֲבָלוֹ שֶׁל מְתוֹשֶׁלֶךְ הַצְדִּיק שֶׁעָכְבוּ אֶת הַפְּרַעֲנִיּוֹת מִלְּבַב לְעוֹלָם, לְכֹךְ נֹאמֵר: "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים". דְּבַר אַחֵר: מַה טִּיבָן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? מִלְּמַד שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם הַמְּקוֹם שִׁבְעַת יָמִים לְאַחַר גְּזֵרָה, שְׂמָא יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה וְלֹא עָשׂוּ, לְכֹךְ נֹאמֵר: "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים". דְּבַר אַחֵר, "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים", מַה טִּיבָן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? מִלְּמַד שֶׁשִּׁינָה לָהֶם הַמְּקוֹם סְדוּרוֹ שֶׁל עוֹלָם וְהִיתָה חֲמָה יוֹצֵאת בַּמַּעֲרָב וְשׁוֹקֵעַת בַּמַּזְרָח, לְכֹךְ נֹאמֵר: "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים". דְּבַר אַחֵר, מַה טִּיבָן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? מִלְּמַד שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם הַמְּקוֹם שִׁבְעַת יָמִים מְאֻכָּל וּמְשֻׁתָּה, וַיִּשְׁבּוּ וַאֲכָלוּ וְשָׁתוּ. וְהִרְאָם מַעֲיָן הָעוֹלָם הַבָּא, כֹּל כֹּךְ לְמַה? כְּדֵי שְׂיִכְיִירוֹ וַיִּדְעוּ מַה אֲבָדוּ.

ב. כֹּל זְמַן שֶׁהָיָה אֲבָרְהָם קָיָם - הָיָה שִׁבְעָה, שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית כד): "וַיְהִי בֵּרֶךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל", מִשְׁמַת אֲבָרְהָם (שם): "וַיְהִי רַעֲב בְּאַרְצָא". בָּא יִצְחָק - הָיָה שִׁבְעָה, שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית כו): "וַיִּזְרַע יִצְחָק" וְגו'. כֹּל זְמַן שֶׁאֲבָרְהָם הָיָה קָיָם - הָיָה הַבְּאֵרוֹת נּוֹבְעוֹת מִיָּם, מִשְׁמַת אֲבָרְהָם מַה הוּא אֹמֵר? (שם): "וְכָל הַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ" וְגו'. אֹמְרוּ, הוּאִיל וְאִין נּוֹבְעוֹת מִיָּם אֵינָם אֵלָא תַקְלָה לָנוּ מִפְּנֵי הַגִּיּוֹסוֹת, עֲמָדוֹ וְסִתְמוֹ, בָּא יִצְחָק, הָיוּ הַבְּאֵרוֹת נּוֹבְעוֹת מִיָּם, שֶׁנֹּאמֵר (שם): "וַיִּשָּׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרוֹת הַיָּמִים וְגו' וַיַּחְפְּרוּ עִבְדֵי" וְגו'.

ג. כֹּל זְמַן שֶׁהָיָה יִצְחָק קָיָם - הִיתָה בְּרִכָּה לְזֶרַע, שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית כו): "וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאַרְצָא הַהִיא" וְגו', עַד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב לְאָרֶם נְהָרִים לֹא נִתְבָּרַךְ בֵּיתוֹ שֶׁל לָבָן הָאֲרָמִי, שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית ל): "כִּי מָעַט אֲשֶׁר הָיָה לָךְ לִפְנֵי וַיִּפְרָץ לְרֹב וַיִּבְרָךְ ה' אוֹתָךְ לְרִגְלֵי". וְאֹמֵר (שם): "נִחַשְׁתִּי וַיִּבְרַכְנִי ה' בְּגִלְגָּלָךְ". עַד שֶׁלֹּא יָרַד יוֹסֵף לְמִצְרַיִם - לֹא נִתְבָּרַךְ בֵּיתוֹ שֶׁל פּוֹטִיפָר, מִשְׁיָרְד, מַהוּ אֹמֵר (בְּרֵאשִׁית לט): "וַיִּבְרָךְ ה' אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְגָּל יוֹסֵף", עַד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב

אֶף בְּלִב עוֹלוֹת וְגו', זָרוּ רְשָׁעִים מִרְחָם" וְגו'; כֹּל הַפְּרָשָׁה זֹאת עֲרוּבֵי דְבָרִים, מִי שֶׁאֵמֵר זֶה לֹא אֵמֵר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדַבָּר אֶתְּהָ אֹמֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים ח): "תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרְרִתֶיךָ"; אִמְרָה רִיחַ הַקֹּדֶשׁ (שם): "שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם עַל לִבְךָ" וְגו'. אִמְרָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל (שם): "כִּי עֲזָה כְּמוֹת אֶהְבֶּה" - אִמְרוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, מִי שֶׁאֵמֵר זֶה לֹא אֵמֵר זֶה'.

מִסְכַּת סוּטָה פָּרָק עֲשִׂירִי

א. בְּזְמַן שֶׁצְדִיקִים בָּאִין לְעוֹלָם - טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרַעֲנִיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. וְכִשְׁנַפְטָרִים מִן הָעוֹלָם - פְּרַעֲנִיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. בְּזְמַן שֶׁהֲרָשָׁעִים בָּאִין לְעוֹלָם - פְּרַעֲנִיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. וְכִשְׁמִסְתַּלְקִין מִן הָעוֹלָם - טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרַעֲנִיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. וּמִנִּין שֶׁכִּשְׁהַצְדִּיקִים בָּאִין לְעוֹלָם טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרַעֲנִיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית ה): "וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ" וְגו'. וּמִנִּין וְכִשְׁנַפְטָרִין מִן הָעוֹלָם פְּרַעֲנִיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שֶׁנֹּאמֵר (שְׁמִינִיּוֹ נז): "הַצְדִּיק אֲבָד וְאִין אִישׁ שֶׁם עַל לִב". וְאֹמֵר (שם): "כִּבֵּא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל" וְגו'. הוֹלֵךְ שְׁלוֹם אֶל הַקְּבֵר. וְאֹמֵר (שם): "וְאַתֶּם קָרְבוּ הִנֵּה בְנֵי עוֹנְנָה זָרַע מִנְּאֶף" וְגו'. וּמִנִּין כִּשְׁהֲרָשָׁעִים בָּאִין לְעוֹלָם? פְּרַעֲנִיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שֶׁנֹּאמֵר (מְשֻׁלֵי יא): "כִּבֵּא רִשָּׁע בָּא גַם בּוֹז" וְגו'. וּמִנִּין כִּשְׁשִׁמְסְתַּלְקִין מִן הָעוֹלָם טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרַעֲנִיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שֶׁנֹּאמֵר (שם): "וּבִכְאֹד רְשָׁעִים רְנָה". וְאֹמֵר (דְּבָרִים יג): "לְמַעַן יִשׁוּב ה' מִחֲרוֹן אַפּוֹ" וְגו' כֹּל זְמַן שֶׁהֲרָשָׁעִים בְּעוֹלָם - חֲרוֹן אֶף לְעוֹלָם, אֲבָדוֹ מִן הָעוֹלָם - נִסְתַּלַּק חֲרוֹן אֶף מִן הָעוֹלָם. וְלֹא שֶׁהַצְדִּיקִים תּוֹלִין לְעוֹלָם בְּחִיָּהֶן בְּלִבָּד, אֵלָא אֶף אַחֲרֵי מִיתָתָן, שֶׁנֹּאמֵר (בְּרֵאשִׁית ז): "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמְּבוּל" וְגו'. וּמַה טִּיבָן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים

למִצְרַיִם הָיָה רָעֵב, שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית מֵה): "כִּי זֶה שְׁנֵתַיִם הָרַעֵב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ" וְגו', מִשִּׁירָד מֵהוּ אוֹמֵר? (בְּרַאשִׁית מו): "הֵא לָכֶם זֶרַע וְיִרְעַתֶּם אֶת הָאֲדָמָה". אָמַר רַבִּי יוֹסִי: כִּיּוֹן שָׁמַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ, חָזַר הָרַעֵב לִישׁוּנוֹ, שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית נ): "וְעַתָּה אֵל תִּירָאוּ אֲנִכִּי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶּם" וְגו', נֵאֲמַר כָּאֵן כִּלְכּוּל, וְנֵאֲמַר לְהֵלֵךְ כִּלְכּוּל, מֵה כִּלְכּוּל הָאֲמוּר לְהֵלֵךְ - רָעֵב, אִף כִּלְכּוּל הָאֲמוּר כָּאֵן - רָעֵב, כֹּל זְמַן שֶׁהָיוּ יוֹסֵף וְשִׁבְטוֹ קִיָּמִים - הָיוּ יִשְׂרָאֵל מִתְנַהֲגִים בְּגִדְלָה וְכִבוּד, שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת א): "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ" וְגו', מִשְׁמַת, מֵהוּ אוֹמֵר? "וַיָּמַת יוֹסֵף וְגו', וַיָּקַם מֶלֶךְ חֲדָשׁ וְגו', וַיֹּאמֶר אֵל עַמּוֹ וְגו', הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ" וְגו'.

מִסְכַּת סוּטָה פָּרָק אַחַד עָשָׂר

א. כֹּל זְמַן שֶׁהָיְתָה מְרִים קִיָּמַת - הָיְתָה בְּאֵר מִסְפַּקַת אֶת יִשְׂרָאֵל. מִשְׁמַתָּה מְרִים מֵה אוֹמֵר? (בַּמִּדְבָּר ב): "וַתָּמַת שָׁם מְרִים" וְגו', וְלֹא הָיָה מַיִם לְעַדָּה - שֶׁנִּסְתַּלְקָה הַבְּאֵר. כֹּל זְמַן שֶׁהָיָה אַהֲרֹן קִיָּם עֲמוּד עֲנָן מִנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל, מִשְׁמַת אַהֲרֹן מֵהוּ אוֹמֵר (בַּמִּדְבָּר כא): "וַיִּשְׁמַע הַכֹּנַעֲנִי מֶלֶךְ עַרְדַּי יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב" וְגו', נַעֲשׂוּ יָדַימֵי לְאוֹתוֹ רָשַׁע וְכֹא וְנִלְחַם אֶת יִשְׂרָאֵל, אָמַר: אֵיךְ הֵלֶךְ הַתִּיר שְׁלָהֶם הַמִּכְבִּישׁ לָהֶם אֶת הָאָרֶץ.

ב. כֹּל זְמַן שֶׁהָיָה מִשֶּׁה קָיָם - הָיָה מִן יוֹרֵד לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, מִשְׁמַת מִשֶּׁה מֵהוּ אוֹמֵר? (יְהוֹשֻׁעַ ה): "וַיִּישַׁבֵת הַמֶּן מִמְּחֻרַת", וְלֹא שֶׁהַמֶּן הָיָה תוֹלָה לָהֶם בְּחֵייוֹ אֲלֵא אִף בְּמִיתָתוֹ, שְׁמֵן הַמֶּן שֶׁלְקָטוּ בְיוֹם שְׁמַת מִשֶּׁה, אֲכָלוּ הֵימָנוּ מִשְׁבַּעַה בְּאֲדָר וְעַד שֶׁשָּׁה עֶשֶׂר בְּנִיִּסָן שְׁלִשִׁים וְתִשְׁעָה יָמִים עַד שֶׁהִקְרִיבוּ אֶת הָעֶמֶר בְּגִלְגָל, שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת טו): "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲכָלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה עַד בּוֹאֵם אֵל אֶרֶץ נוֹשְׁבַת", שְׁאִין תִּלְמוּד לּוֹמֵר "עַד בּוֹאֵם", מֵה תִּלְמוּד לּוֹמֵר "עַד בּוֹאֵם אֵל קֶצֶה אֶרֶץ כְּנַעַן", אֲלֵא מִלְמוּד שְׁמֵן הַמֶּן שֶׁלְקָטוּ בְיוֹם שְׁמַת בּוֹ מִשֶּׁה אֲכָלוּ הֵימָנוּ, מִשְׁבַּעַה בְּאֲדָר וְעַד שֶׁשָּׁה עֶשֶׂר

בְּנִיִּסָן שְׁלִשִׁים וְתִשְׁעָה יוֹם עַד שֶׁהִקְרִיבוּ עֶמֶר בְּגִלְגָל, לֹא פָסַק הַמֶּן, וְלֹא רָצוּ לְאָכֵל מִתְבוֹאֵת אֶרֶץ כְּנַעַן. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: מְשָׁלוּ מְשָׁל, לְמֵה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמֶלֶךְ בֶּשֶׂר וְדָם שְׁאֲמַר לְעַבְדּוֹ: מִזַּג לִי בְּחַמִּין, אָמַר לוֹ: אִין כָּאֵן חַמִּין. אָמַר לוֹ: אִם לֹאוּ, מִזַּג לִי בְּצוּנָן, לְהוֹדִיעַךָ כְּמֵה הָיָה יִפְהָ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, שְׁאֵלוּ יֵרֵד מִן לְיִשְׂרָאֵל לֹא אֲכָלוּ מִתְבוֹאֵת אֶרֶץ כְּנַעַן. שָׁנָה שְׁיִצְאוּ בְּהָ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בְּשִׁשָּׁה עָשָׂר בְּאֵיר יֵרֵד מִן לְיִשְׂרָאֵל, וּבִשְׁבַעַה בְּאֲדָר פָּסַק מִלִּירֵד. אוֹתוֹ הַיּוֹם מֵת מֹשֶׁה, וּבִשְׁשָׁה עָשָׂר בְּנִיִּסָן כִּלְהָ מֵה שְׁבִידָן, שְׁנֵאֲמַר (שִׁם): "וַיֹּאכְלוּ מִתְבוֹאֵת אֶרֶץ כְּנַעַן בְּשָׁנָה הַחֵיָא". דְּבָר אַחֵר: מֵה תִּלְמוּד לּוֹמֵר? (שִׁם): "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲכָלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבַּעִים שָׁנָה". וְהֵלֵא חֲסֵרִין שְׁלִשִׁים יוֹם, אֲלֵא שְׁאֲכָלוּ עוּגוֹת מִצּוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ בִידָן מִמִּצְרַיִם, שֶׁהָיָה יְפוֹת לָהֶם כְּמֶן.

ג. וּמִנֵּין שְׁבַשְׁבַּעַה בְּאֲדָר נוֹלַד מִשֶּׁה, שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים לא): "וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנִכִּי הָיִים", שְׁאִין תִּלְמוּד לּוֹמֵר "הָיִים", וְמֵה תִּלְמוּד לּוֹמֵר 'הָיִים'? מִלְמוּד שֶׁהָיִים מִלֹּאוּ שְׁנוֹתָיו. דְּבָר אַחֵר, מֵה תִּלְמוּד לּוֹמֵר "הָיִים"? מִלְמוּד שֶׁהֵן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מְכוּנּוֹת מִיּוֹם לְיוֹם. דְּבָר אַחֵר, מֵה תִּלְמוּד לּוֹמֵר 'הָיִים', מִלְמוּד שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשָׁלִים שְׁנוֹתָן שֶׁל צְדִיקִים בְּרִצּוֹן וּבְשִׁמְחָה, שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת כג): "אֶת מִסְפַּר יְמֵיךָ אֲמַלֵּא", וּמִנֵּין שְׁבַשְׁבַּעַה בְּאֲדָר מֵת מִשֶּׁה? שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים לד): "וַיִּכְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשֶּׁה בְּעַרְכוֹת מוֹאֵב שְׁלִשִׁים יוֹם" וְגו'. (יְהוֹשֻׁעַ א): "וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מִשֶּׁה עָבַד ה' וְגו' וְעַתָּה קוּם עֲבוּר וְגו' וַיִּצֹו יְהוֹשֻׁעַ אֶת שׁוֹטְרֵי הָעָם לֵאמֹר עֲבְרוּ בְּקֶרֶב הַמַּחְנֶה וְגו', וְאוֹמֵר (יְהוֹשֻׁעַ ד): "וַהֲעֵם עָלוּ מִן הַיַּרְדֵּן בְּעֶשְׂרֵת לַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן" וְגו', צֵא מִמֶּנּוּ שְׁלִשִׁים וּשְׁלֹשָׁה לְמִפְרַע, וְאַתָּה מוֹצֵא שְׁבַשְׁבַּעַה בְּאֲדָר מֵת מִשֶּׁה.

ד. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כִּיּוֹן שְׁיִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נִתְמַנּוּ לָהֵן שְׁלֹשָׁה פְּרָנְסִים

טובים, אלו הן: משה ואהרן ומרים, בזכותן נתנו להם שלש מתנות - באר ועמוד ענן ומן. באר - בזכות מרים. עמוד ענן - בזכות אהרן. מן - בזכות משה. מתה מרים - בטלה הבאר, וחזרה בזכות משה ואהרן. מת אהרן - בטל עמוד הענן, וחזרו שניהם בזכות משה. מת משה - בטלו שלשתן ולא חזרו, שנאמר (זכריה יא): "ואכחיד את שלשת הרועים בירח אחד" וגו', והצרעה לא עברה את הירדן, אלא עמדה על שפת הירדן וזרקה בהן מרה.

ה. כל זמן שהיו יהושע והזקנים קימים לא עמד שיקרא בבני ישראל, ולא הזיקו עובדי כוכבים את ישראל, שנאמר (שופטים ב): "ויעבדו העם את ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע", משמת יהושע והזקנים, מהו אומר? (שופטים ג): "ויעבדו בני ישראל את כושן רשעים שמונה שנים"; למה נקרא שמו רשעים? ד שעשה שתי רשעות, אחת שנשתעבד בהם בישראל, ואחת שעבר על השבועה.

ו. כל זמן שהיה שמואל קיים - היו פלשתים נופלים ביד ישראל, שנאמר (שמואל א ז): "ותהי יד ה' בפלשתים כל ימי שמואל", משמת שמואל, מהו אומר? (שמות כה): "וימת שמואל ויאספו ויקבצו פלשתים את מחניהם לצבא להלחם עם ישראל", כתוב אחד אומר: "ושמואל מת" וגו', וכתוב: "וימת שמואל" וגו', אלא שמואל, מת - זו מיתה ודאי. וימת שמואל - לענינו של שאול. רבי אליעזר אומר: הרי הוא אומר (שם): "ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עולה", שלא תעלה על דעתך שלא מת שמואל, אלא מת הוא, ואומר (שמות כח): "ויספדו לו כל ישראל ויקברוהו ברמה בעירו"; וכי אין אנו יודעין שהרמה עירו? אלא מלמד שספדו לו כל ישראל כדרך שספדוהו ברמה.

ז. פיוצא בדבר אתה אומר? (שמואל א י, ב): "בלכתך היום מעמדי וגו' בצלצח", היכא מצינו שנקברה רחל בגבול בנימין בצלצח? והלא לא נקברה אלא בבית לחם חלקו של יהודה? שנאמר (בראשית לה): "ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת", ואין אפרת אלא חלקו של יהודה, שנאמר (מ"ב ה): "ואתה בית לחם אפרתה צעיר להיות באלפי יהודה", אלא אמר לו, עכשו שאני מדבר עמך הנם על קברות רחל אתה הולך, והן באין, ומוצא אתה אותן בגבול בנימן בצלצח. פיוצא בדבר אתה אומר (שמואל א כב): "וישאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה וחינתו בידו", אם בגבעה אין ברמה, ואם ברמה אין בגבעה, אלא מי מעמיד רגלי של שאול בגבעה? בית דינו של שמואל הרמתי. פיוצא בדבר אתה אומר (תהלים קכב): "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים", אפשר לומר פן? אלא מי מעמיד רגלינו במלחמה? בתי דינין של דוד שיושבים בשערי ירושלים, פיוצא בדבר אתה אומר (זכריה יד): "יסוב כל הארץ כערכה מגבע לרמון נגב ירושלים"; והלא נגב ירושלים מישור היה, וגבע ורמון מקום טרשין וקפקסין? אלא מה גבע ורמון עתידות להיות מישור נגד ירושלים, כך כל ארצות עתידות להיות מישור נגד ירושלים.

ח. פיוצא בדבר אתה אומר (שמואל ב כא): "ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדרי אל וגו' המחלתי", היכן מצינו שנתנה מיכל לעדריאל המחלתי? והלא לא נתנה אלא לפלטי בן ליש אשר מגלים? שנאמר (שמואל א כח): "וישאול נתן את מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש", אלא מקיש נשואי מיכל לנשואי מרב, מה נשואי מרב בעברה - אף נשואי מיכל לפלטי בן ליש בעברה היה.

ט. שאלו תלמידינו את רבי יוסי: האידך נשא דוד אחות אשתו. אמר להן: לאחר מיתת מרב נשא. רבי יהושע בן קרחה אומר:

שׁוֹעֵק תִּלָּה לוֹ הַכְּתוּב שְׁבַע שָׁנִים וְהָיָה מוֹנִיז לְבָנוּ.

ג. "בֶּן שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה יְהוֹרֵם בְּמַלְכוֹ וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַיִם" (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כא). וּבְאַחֲזִיָּהוּ בְנוֹ מֵהוּ אוֹמֵר? "בֶּן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אֲחִיָּהוּ בְּמַלְכוֹ וּשְׁנָה אַחַת מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַיִם" (שָׁם כב). וּבְמִקּוֹם אַחֵר הוּא אוֹמֵר (מְלָכִים ב ח): "בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אֲחִיָּהוּ בְּמַלְכוֹ". אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכִי הָאִידָא אֶפְשָׁר לְבִן שִׁיָּהּ גְּדוּל מְאֹבִיו עֶשְׂרִים שָׁנִים? אֵלֶּא כִּיּוֹן שִׁהִשְׂיָא אָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה אֵת בְּתוּ שֶׁל עֲמָרִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לִיהוֹשֶׁפֶט בְּנוֹ לְאַשָּׁה, נִגְזְרָה עַל מַלְכוּת דְּדוֹד שְׁתַּכְלָה עִם בֵּית אַחָאָב, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כב): "וּמֵאַלְהִים הִיְתָה תְּבוּסַת אֲחִיָּהוּ" וְגוֹ', וְנִפְלוּ שְׁנֵיהֶם בּוֹ בְּיוֹם זֶה עִם זֶה.

ד. כִּיּוֹצֵא בּוֹ (דְּבָרֵי הַיָּמִים א ה): "כָּלֶם נְתִיחְסוּ בְּיָמֵי יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִיָּמֵי יִרְבֻּעָם בֶּן יוֹאֵשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל", אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן? וְהֵלֵא עֲזִיָּה קָבַר אֵת יִרְבֻּעָם וְעוֹד שְׁלֹשָׁה מְלָכִים אַחֲרָיו, אֵלֶּא כָּל אוֹתָן עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה שְׁהִיָּה עֲזִיָּה הַמֶּלֶךְ מְצוֹרַע (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב כו) "וְיוֹתָם בְּנוֹ עַל בֵּית הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט אֵת עִם הָאֶרֶץ".

ה. עַד שְׁלֹא נִגְנְזוּ אֲלֵיהוּ – הִיְתָה רֹחַ הַקֹּדֶשׁ מְרַבָּה בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁנַאֲמַר (מְלָכִים ב כ): "וַיֹּאמֶר אֲלֵיהוּ אֵל אֱלִישֶׁע שֶׁב נָא פֹה כִּי ה' שְׁלַחְנִי עַד בֵּית אֵל", מֵהוּ אוֹמֵר (שָׁם)? "וַיִּצְאוּ בְּנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בֵּית אֵל אֵל אֱלִישֶׁע" וְגוֹ'. מֵהוּ אוֹמֵר? (שָׁם): "וַיִּגְשׁוּ בְּנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בִּירִיחוֹ וְגוֹ' כִּי ה' שְׁלַחְנִי הִירְדְּנָה" וְגוֹ', מֵהוּ אוֹמֵר (שָׁם): "וַחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הִלְכוּ וַיַּעֲמְדוּ מִנְּגַד מִרְחוֹק וַחֲנוּ עִמּוֹ וּשְׁנִיָּהֶם עָמְדוּ עַל הַיְרֵדָן", יְכוּל מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹעֲטִין? תְּלַמּוּד לוֹמֵר: "וַחֲמִשִּׁים אִישׁ" וְגוֹ', יְכוּל מִפְּנֵי שֶׁהֵן קֹטְנִים? תְּלַמּוּד לוֹמֵר: "וַיֹּאמְרוּ אֲלֵינוּ הִידְעָתָּ כִּי הַיּוֹם ה' לֹקַח אֵת אֲדוֹנֵיךָ", 'אֲדוֹנֵינוּ' לֹא אָמְרוּ אֵלֶּא 'אֲדוֹנֵיךָ' – מִלְּמַד שְׁכָלָם חִבְּרִיו שֶׁל אֲלֵיהוּ הָיוּ, וְהָיוּ שְׁקוּלִין כְּנֶגְדַּ אֲלֵיהוּ, וּמִנִּין

שְׁלֹא הָיוּ קְדוּשָׁיו קְדוּשֵׁין גְּמוּרִים, שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹנֶה ב א): "תִּנְהָ אֵת אֲשֶׁתִּי אֵת מִיכַל אֲשֶׁר אֲרֻשְׁתִּי לִי" וְגוֹ'. כָּשֶׁם שְׁלֹא הָיוּ קְדוּשָׁיו קְדוּשֵׁין גְּמוּרִים, כִּךָּ לֹא הָיוּ נְשׂוּאָיו נְשׂוּאֵין גְּמוּרִים. כְּתוּב אַחַד אוֹמֵר: (שְׁמוֹנֶה ב כא): "וְאֵת חֲמִשָּׁת בְּנֵי מִיכַל בֵּת שְׂאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעִדְרִיאֵל וְגוֹ' הִמְחִלְתִּי", וְכְּתוּב אַחַד אוֹמֵר (שְׁמוֹנֶה ב ו): "וְלִמְיַכַּל בֵּת שְׂאוּל לֹא הָיָה לָהּ וְלֹד עַד יוֹם מוֹתָהּ", כִּיּוֹד יִתְקִימוּ שְׁנֵי כְּתוּבֵין הַלּוֹ? אָמּוֹר מַעֲתָה, בְּנִים שֶׁל מֶרֶב הָיוּ, יָלְדָה מֶרֶב וְגִדְלָה מִיכַל אוֹתָן, וְנִקְרָא עַל שְׁמָהּ, שְׁנַאֲמַר (רִוֵּת ד): "וַתִּקְרָאנָהּ לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם לְאֹמֵר יוֹלֵד בֶּן לְנַעֲמִי", וְאוֹמֵר (בְּמִדְבָר א): "וְאֵלֶּה תוֹלְדוֹת אֲהֵרֹן וּמִשֶׁה" וְגוֹ'.

מִסְכַּת סוּטָה פָּרָק שְׁנַיִם עֶשֶׂר

א. (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב): "בְּשַׁנַּת שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ לְמַלְכוּת אָסָא עָלָה בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עַל יְהוּדָה וַיִּכֶן אֵת הָרָמָה" וְגוֹ', אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן? וְהֵלֵא אָסָא קָבַר אֵת בַּעֲשָׂא בְּשַׁנַּת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ לְמַלְכוּתוֹ, מֵה תְּלַמּוּד לוֹמֵר בְּשַׁנַּת שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ? נִגְדַ שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שָׁנָה שְׁנַתְחַתֵּן שְׁלֵמָה בְּמֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְנִגְדַ שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שָׁנָה שְׁנַגְזְרָה גִזְרָה עַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד שְׁתַּחֲלַק, וּבְאַחֲרוֹנָה עֲתִידָה שְׁתַּחֲזוֹר לָהֶם, וְכִנְגְדַ שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שָׁנָה שְׁנַגְזְרָה גִזְרָה עַל מַלְכֵי אֲרָם, שִׁיְהִיו שׁוֹטְנִין עַל יִשְׂרָאֵל, וּבְאַחֲרוֹנָה עֲתִידִין לְפּוֹל בְּיַד בְּנֵי דָוִד, לְכַךָּ נֹאֲמַר בְּשַׁנַּת שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שָׁנָה לְמַלְכוּת אָסָא.

ב. "וַיִּמָּת כְּדַבֵּר ה' אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהוּ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם תַּחֲתָיו בְּשַׁנַּת שְׁתַּיִם לַיהוֹרָם בֶּן יְהוֹשֶׁפֶט מֶלֶךְ יְהוּדָה" (מְלָכִים ב א), אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן? וְהֵלֵא יְהוֹשֶׁפֶט מֶלֶךְ אַחֲרָיו חֲמֵשׁ שָׁנִים! אֵלֶּא כִּיּוֹן שִׁהִלֵּךְ יְהוֹשֶׁפֶט מֶלֶךְ יְהוּדָה עִם אַחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְרִמּוֹת גִּלְעָד, נִגְזְרָה גִזְרָה עַל יְהוֹשֶׁפֶט לְהַרְגַּ שְׁנַאֲמַר (מְלָכִים א כב): "וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֵת יְהוֹשֶׁפֶט" וְגוֹ', רְאוּי לְהַרְגַּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אֵלֶּא מִלְּמַד שְׁבִשְׁכָר זַעֲקָה

שְׁנִסְתַּלְקָה מֵהֶן רוּחַ הַקֹּדֶשׁ? שְׁנֹאֲמַר (פּ):
 "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲנֵה נָא יֵשׁ אֶת עֲבָדֶיךָ
 חֲמֹשָׁה, חֲמֹשִׁים אֲנָשִׁים בְּנֵי חַיִל" וְגו'.
 אֶפְשָׁר לְבְנֵי אָדָם, אִמְשׁ אֹמְרִים "הִידְעָתְכִי
 הַיּוֹם ה' לֹקַח אֶת אֲדוֹנֶיךָ", וְעַכְשָׁו אֹמְרִים
 "יֵלְכוּ נָא וַיִּבְקְשׁוּ אֶת אֲדוֹנֶיךָ"? אֵלֶּא מִלְמַד
 שְׁנִסְתַּלְקָה מֵהֶן רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. (פּ): "וַיִּפְצְרוּ
 בּו עַד בּוֹשׁ וַיֹּאמְרוּ שְׁלַחוּ"; מַה תִּלְמוּד
 לֹמַר 'עַד בּוֹשׁ'? מִלְמַד שְׁהֵיָה בּוֹשׁ מֵהֶם.
 דְּבַר אַחֵר, "עַד בּוֹשׁ", מַה תִּלְמוּד לֹמַר
 "עַד בּוֹשׁ"? כְּלוּמַר שְׁנַחֲבִישׁ מֵהֶם, כְּדִי
 שְׁלֵא יֹאמְרוּ אֵינּוּ רוֹצֵה לְהַקְבִּיל פְּנֵי רְבוֹ,
 כָּל זְמַן שְׁהֵיָה אֱלִישֶׁע קָיָם לֹא הָיוּ גְדוּדֵי
 אָרֶם בְּאֵין בְּגָבוּל יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר (מְלָכִים ב
 1): "וְלֹא יִסְפוּ גְדוּדֵי אָרֶם לְבֹא בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל", מִשְׁמַת אֱלִישֶׁע מֵהוּ אֹמֵר (מְלָכִים ב
 2): "וַיִּמַּת אֱלִישֶׁע וַיִּקְבְּרוּהוּ וְגְדוּדֵי מוֹאָב
 יָבוֹאוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל".

וַיְדַבֵּר יְ-הוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמְלִיל יַי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

צוֹ אֶת-אַהֲרֹן וְאֶת-בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֲלִיה הוּא הָעֲלִיה עַל מוֹקְדָה עַל-הַמִּזְבֵּחַ כָּל-הַלֵּילָה עַד-הַבֶּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ:

פָּקִיד יֵת אַהֲרֹן וְיֵת בְּנוֹהֵי לְמִימַר דָּא אֹרִימָא דְעֲלִיתָא הִיא עֲלִיתָא דְמִתּוֹקְדָא עַל מְדַבְחָא כָּל לַיְלִיא עַד צִפְרָא וְאִישְׁתָּא דְמְדַבְחָא תְּהִי יְקָדָא בֵּיה:

צו את אהרן – אין צו אלא לשון זרוז, מִיד ולדורות. אָמר רבי שמעון: בְּיוֹתֵר צָרִיךְ הַכָּתוּב לְרַז בְּמָקוֹם שֵׁינֵשׁ בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס. זֹאת תּוֹרַת הָעֲלִיה וְגוֹמַר – הָרִי הַעֲנִינְךָ הַזֶּה בָּא לְלַמֵּד עַל הַקֶּטֶר חֲלָבִים וְאִיבָרִים, שֵׁיחָא כְּשֶׁר כָּל הַלֵּילָה, וּלְלַמֵּד עַל הַפְּסוּלִין, אֵיזָה אִם עֲלָה יָרַד וְאֵיזָה אִם עֲלָה לֹא יָרַד. שְׁכָל 'תּוֹרָה' – לְרַבּוֹת הוּא בָּא, לּוֹמֵר: תּוֹרָה אַחַת לְכָל הָעוֹלָם וְנֶאֱפְלוּ פְּסוּלִין, שָׂאֵם עֵלּוּ לֹא יָרְדוּ. הוּא הָעֲלִיה – לְמַעַט אֶת הָרוֹבֵעַ וְאֶת הַנֶּרְבָּע וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, שְׁלֹא הָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ, שֶׁנִּפְסְלוּ קִדְשׁ שֶׁבָּאוּ לְעֹזְרָה.

וְלִבְשׁ הַפָּהוּן מִדּוֹ בֵּד וּמְכַנְסֵי-בֵד לִבְשׁ עַל-בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת-הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאִשׁ אֶת-הָעֲלִיה עַל-הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂמּוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ:

וְיִלְבַּשׁ כְּהֵנָּה לְבוּשֵׁינֵי דְבוּץ וּמְכַנְסֵינֵי דְבוּץ יִלְבַּשׁ עַל בְּסָרְיָה וְיַפְרִישׁ יֵת דְשִׁנָּא דְתִיכּוּל אִישְׁתָּא יֵת עֲלִיתָא עַל מְדַבְחָא וְיַשְׁוִינִיה בְּסִטֵּר מְדַבְחָא:

מִדּוֹ בֵּד – הִיא הַפְּתִילָה, וְמָה תְּלַמּוּד לּוֹמֵר מִדּוֹ? שְׁתֵּהָא כְּמִדּוֹ. עַל בְּשָׂרוֹ – שְׁלֹא יֵהָא דְבָר חוּצָן בִּינְתִּים. וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן – הָיָה חוֹתָה מְלֵא הַמִּתְקָה מִן הַמֵּאֲפָלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, וְנוֹתֵנָן בְּמִזְרְחוֹ שֶׁל כְּבֹשׁ. הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאִשׁ אֶת הָעֲלִיה – וְעֲשֵׂאתָהּ דָּשָׁן; מֵאוֹתוֹ דָּשָׁן יָרִים תְּרוּמָה, וְשִׂמּוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ.

וּפָשַׁט אֶת-בְּגָדָיו וְלִבְשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת-הַדָּשָׁן אֶל-מִתּוֹךְ לְמַחְנֵה אֶל-מְקוֹם טְהוֹר:

וְיִשְׁלַח יֵת לְבוּשׁוֹהֵי וְיִלְבַּשׁ לְבוּשֵׁינֵי אַחֲרָנִיו וְיַפִּיק יֵת דְשִׁנָּא לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא לְאַתֵּר דְּכִי:

וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו – אֵין זֶה חוֹבָה, אֵלָא דְרָף אַרְצֵי, שְׁלֹא יִלְכָלוּ בְּהוֹצֵאת הַדָּשָׁן בְּגָדִים שֶׁהוּא מְשַׁמֵּשׁ בָּהֶן תָּמִיד. בְּגָדִים שֶׁבְּשֵׁל בָּהֶן קִדְרָה לְרַבּוֹ, אֵל מִזַּג בָּהֶן כּוֹס לְרַבּוֹ. לְכָף וְלִבְשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים, פְּחוּתִין מְהֵן. וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן – הַצָּבוּר בַּתְּפוּס, כְּשֶׁהוּא הִרְבֵּה וְאֵין מְקוֹם לְמַעְרְכָה – מוֹצִיאֵוּ מִשָּׁם. וְאֵין זֶה חוֹבָה בְּכָל יוֹם; אֲבָל הַתְּרוּמָה, חוֹבָה בְּכָל יוֹם.

וְהָאִשׁ עַל-הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד-בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבֵעֵר עָלֶיהָ הַפָּהוּן עֲצִים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר וְעֵרָף עָלֶיהָ הָעֲלִיה וְהַקֶּטֶר עָלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים:

וְאִישְׁתָּא עַל מְדַבְחָא תְּהִי יְקָדָא בֵּיה לֹא תִטְפִי וְיִבְעֵר עָלָה כְּהֵנָּה אֵעִין בְּצִפְרָא בְּצִפְרָא וְיִסְדֵּר עָלָה עֲלִיתָא וְיַסִּיק עָלָה תְּרַבִּי נְכַסֵּת קוּדְשִׁיא:

וְהָאִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ – רַבָּה פֶּאֶן יְקִידוֹת הִרְבֵּה: "עַל מוֹקְדָה", "וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ", וְהָאִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ, "אִשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ". כֵּלָן נִדְרָשׁוּ בְּמִסְכַּת יוֹמָא, שֶׁנֶּחְלָקוּ רַבּוּתֵינוּ בְּמִנְיַן הַמַּעְרְכוֹת שֶׁהֵיוּ שָׁם. וְעֵרָף עָלֶיהָ הָעֲלִיה – עוֹלֵת תָּמִיד הִיא תְּקֵדִים. חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים – אִם יָבִיאוּ שָׁם שְׁלָמִים. וְרַבּוּתֵינוּ לְמִדּוֹ מִפְּאֵן: עָלֶיהָ, עַל עוֹלֵת הַבֶּקֶר, הַשְּׁלֵם כָּל הַקְּרָבָנוֹת כֻּלָּם; מִפְּאֵן שְׁלֹא יֵהָא דְבָר מְאֻחָר לְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים.

אִשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל-הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה:

אִישְׁתָּא תְּדִירָא תְּהִי יְקָדָא עַל מְדַבְחָא לֹא תִטְפִי:

אִשׁ תָּמִיד – אִשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ "תָּמִיד" – הִיא שֶׁמְדַלִּיקִין בָּהּ אֶת הַנְּרוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"; אִף הִיא מְעַל הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן תּוֹקֵד. לֹא תִכְבֶּה – הַמְּכַבֶּה אִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ עוֹבֵר בְּשִׁנֵי לְאוּרִין.

וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְּרִב אֲתָהּ בְּגִי-אַהֲרֹן לְפָנַי יְ-הוָה אֶל-פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ:

וְדָא אֹרִימָא דְמִנְחָתָא דִּיקְרָבוּן יְתֵה בְּנֵי אַהֲרֹן קָדָם יַי לְקָדָם מְדַבְחָא:

וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה – תּוֹרָה אַחַת לְכָלָן, לְהַטְעִינָן שְׁמֹן וּלְבוֹנָה הָאֲמוּרִין בְּעִנְיָן. שֶׁיְכוּל אֵין לִי טְעוּנוֹת שְׁמֹן וּלְבוֹנָה אֵלָא מִנְחַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא נִקְמָצֶת; מִנְחַת כְּהֵנִים שֶׁהִיא כְּלִיל, מִנְיָן? תְּלַמּוּד לּוֹמֵר תּוֹרַת. הַקְּרִב אֲתָהּ – הִיא הַגְּשָׁה בְּקֶרֶן דְּרוּמִית מְעַרְבִית. לְפָנַי ה' – הוּא מְעַרְבֵי, שֶׁהוּא לְצַד אַהֲרֹן מוּעֵד. אֵל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ – הוּא הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא פְּנֵיו שֶׁל מִזְבֵּחַ, שֶׁהַכְּבֹשׁ נִתּוּן לְאוֹתוֹ הָרוּחַ.

וְהָרִים מִמְּנוֹ בְּקִמְצוֹ מִסְלַת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֵנָהּ וְאֵת כָּל-הַלְּבָנָה אֲשֶׁר עַל-הַמִּנְחָה וְהַקֶּטֶר הַמִּזְבֵּחַ רִיחַ גִּיחַח אֲזַפְרָתָה לִי-הוָה:

וְיַפְרִישׁ מִנָּה בְּקִמְצִיהָ מִסְלַתָּא דְמִנְחָתָא וּמִמִּשְׁחָהּ וְיֵת כָּל לְבוֹנָתָא דְעַל מִנְחָתָא וְיַסִּיק לְמְדַבְחָא לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעְוָא אֲדַכְרָתָה קָדָם יַי:

בְּקִמְצוֹ – שְׁלֹא יַעֲשֶׂה מִדָּה לְקִמֵץ. מִסְלַת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֵנָהּ – מִפְּאֵן שְׁקוּמֵץ מִמְּקוֹם שֶׁנִּתְרַבָּה שְׁמֵנָהּ. הַמִּנְחָה – שְׁלֹא תֵהָא מְעַרְבַת בְּאַחֲרָתָא. וְאֵת כָּל הַלְּבָנָה אֲשֶׁר עַל הַמִּנְחָה וְהַקֶּטֶר – שְׁמֵלֶקֶט אֶת לְבוֹנָתָהּ לְאַחֵר קִמְצָהּ וּמְקִטְרֵהּ. וּלְפִי שְׁלֹא פָּרַשׁ כּוֹן אֵלָא בְּאַחַת מִן הַמִּנְחוֹת בְּנִיקְרָא, הַצָּרִף לְשִׁנוֹת פְּרָשָׁה זֶה, לְכַלֵּל כָּל הַמִּנְחוֹת כְּמִשְׁפָּטָן.

והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל
במקום קדש בתצר אהל-מועד יאכלוה:

במקום קדש – ואיזהו? בתצר אהל מועד.

לא תאפה חמץ חלקם נתתי אתה מאשי קדש
קדשים הוא פחטאת וכאשם:

לא תאפה חמץ חלקם – אף השירים אסורים בחמץ. פחטאת וכאשם –
נדבה, הרי היא כאשם; לפיכך קמצה שלא לשמה, כשרה.

פל-זכר בבני אהרן יאכלנה חק-עולם לדרתיהם
מאשי י-הוה פל אשר-יגע בהם יקדש:

ודישתאר מנה ייכלון אהרן ובנוהי פטיר תתאכיל
באתר קדיש בדרת משפן זמנא ייכלונה:

לא תתאפי חמיצ חולקהון יתה מקורבני קדש
קודשין היא פחטתא וכאשמא:

מנחת חוטא הרי היא פחטתא; לפיכך קמצה שלא לשמה, פסולה. מנחת

פל זכר – אפלו בעל מום. למה נאמר? אם לאכילה, הרי כבר אמור: "לחם א-
להיו מקדשי הקדשים" וגומר; אלא לרבות בעלי מומין למחלוקת.
פל אשר יגע וגומר – קדשים קלים או חלין שיגעו בה ויבלעו ממנה. יקדש –
לקיות כמותה, שאם פסולה – יפסלו, ואם כשרה – יאכלו כחמר
המנחה.

שני

פרשת מנחת החנוף

וידבר י-הוה אל-משה לאמר:

ומליל יי עם משה למימר:

זה קרבן אהרן ובניו אשר-יקריבו לי-הוה ביום
המשח אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד
מחציתה בבקר ומחציתה בערב:

זין קורבנא דאהרן ודבנוהי דיקרבון קדם יי ביומא
דירבון יתיה חד מן עסרא בתלת סאין סולתא מנחתא
תדירא פלגותה בצפרא ופלגותה ברמשא:

זה קרבן אהרן ובניו – אף ההדיוטות מקריבין עשירית האפה ביום שכן מתחנכין לעבודה. אבל פהן גדול בכל יום, שנאמר: מנחה תמיד וגומר,
והפקה המשמים תחמיו מבניו וגומר חק עולם.

על-מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיניל
מנחת פתים תקריב ריח-ניחח לי-הוה:

על מסריתא במשח תתעביד רביכא תיתינה תופיני
מנחת בצועין תקריב לאתקבלא ברענא קדם יי:

מרבכת – חלוטה ברותחין כל צרכה. תפיני – אפונה אפיות הרבה; שאחר חליטתה אופה בתנור, וחוזר ומטגנה במחבת. מנחת פתים – מלמד
שטעונה פתיתה.

והפקה המשמים תחמיו מבניו יעשה אתה חק-עולם
לי-הוה פליל תקטר:

וכהנא דיתרבא תחותיהי מבנוהי יעביד יתה קנם עלם
קדם יי גמיר תתסק:

המשמים תחמיו מבניו – המשמים מבניו תחמיו. פליל תקטר – אין נקמצת לקיות שגריה נאכליו, אלא בלה פליל; וכן פל מנחת פהן של נדבה פליל
תהיה.

וכל-מנחת פהן פליל תהנה לא תאכל:
פליל – בלה שנה לגבוה.

וכל מנחתא דכהנא גמיר תהי לא תתאכיל:

וידבר י-הוה אל-משה לאמר:

ומליל יי עם משה למימר:

דבר אל-אהרן ואל-בניו לאמר זאת תורת החטאת
במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת לפני
י-הוה קדש קדשים הוא:

מליל עם אהרן ועם בנוהי למימר דא אורייתא דחטאתא
באתרא דתתנכיס עלתא תתנכיס חטאת קדם יי קדש
קודשין היא:

הפקה המחטא אתה יאכלנה במקום קדש תאכל
בתצר אהל מועד:

כהנא דמכפר בדמה ייכלנה באתר קדיש תתאכיל
בדרת משפן זמנא:

המחטא אתה – העובד עבודותיה, שהיא נעשית חטאת על ידו. המחטא אתה יאכלנה – הראוי לעבודה; יצא טמא בשעת זריקת דמים, שאינו
חולק בפשר. ואי אפשר לומר שאוסר שאר פהנים באכילתה חוץ מן הזורק דמה, שהרי נאמר למטה: "כל זכר בפהנים יאכל אתה".

**פֶּלַא אֲשֶׁר יִגַע בְּבִשְׂרָהּ יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזַּח מִדְּמָהּ עַל-
הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזַּח עָלֶיהָ תִּכְבַּס בַּמָּקוֹם קָדָשׁ:**

**פֶּלַא דִּיקָרַב בְּבִשְׂרָהּ יִתְקַדָּשׁ וְדִידֵי מִדְּמָהּ עַל לְבוּשָׁא
דִּידֵי עָלַה תְּחַנּוּר בְּאַתֵּר קַדִּישׁ:**

פֶּלַא אֲשֶׁר יִגַע בְּבִשְׂרָהּ – כֹּל דְּבָר אֲכָל אֲשֶׁר יִגַע וַיִּבְלַע מִמֶּנָּה. יִקְדָּשׁ – לְהִיּוֹת כְּמוֹהָ: אִם פְּסוּלָה – תִּפְסַל, וְאִם הִיא כְּשֵׁרָה – תֵּאָכַל כַּחֲמֵר שְׂבֵה. וְאֲשֶׁר יִזַּח מִדְּמָהּ עַל הַבְּגָד – וְאִם הִנֵּה מִדְּמָהּ עַל הַבְּגָד, אוֹתוֹ מְקוֹם הַדָּם אֲשֶׁר יִזַּח עָלֶיהָ – תִּכְבַּס בְּתוֹךְ הַעֲצוּרָה. אֲשֶׁר יִזַּח – יֵהָא גִזָּה, כְּמוֹ: "וְלֹא יִטָּה לְאַרְצֵי מְגֻלִּים", יֵהָא נְטוּי.

**וְכָל־יִתְרָשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל-בּוֹ יִשְׁבֵּר וְאִם-בְּכָלִי גִחְשָׁת
בְּשִׁלָּה וּמִרְקָ וּשְׂטָף בַּמַּיִם:**

**וּמִן דַּחֲסָף דְּתַתְּבַשַׁל בֵּיהּ יִתְבַּר וְאִם בְּמִנָּא דְּגִחְשָׁא
תַתְּבַשַׁל וַיִּתְמַרִּיק וַיִּשְׂתַּטֵּף בַּמַּיָּא:**

יִשְׁבֵּר – לְפִי שֶׁהִבְלִיעָה שְׂנִיבְלַעַת בּוֹ נַעֲשֶׂה נוֹתֵר; וְהוּא הַדִּין לְכָל הַקְּדוּשִׁים. וּמִרְקָ – לְשׁוֹן "תְּמַרְקֵי הַנְּשִׁים", אִישְׁקוּר"מִנְט [בְּלַע"ז. וּמִרְקָ וּשְׂטָף – לְפָלֵט אֶת בְּלִיעֵתוֹ. אֲבָל כְּלֵי חֶרֶס, לְמִדְּוָה הַכְּתוּב כִּאֵן שְׂאִינוּ יוֹצֵא מִיַּד דְּפִיו לְעוֹלָם.

כָּל-זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכֵל אֹתָהּ קָדָשׁ הַקְּדוּשִׁים הוּא:

כָּל דְּכוּרָא בְּכֹהֲנֵיָא יִיכּוֹל יִתָּה קָדָשׁ קוּדְשִׁין הוּא:

כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכֵל אֹתָהּ – הָא לְמַדְתָּ שֶׁ"הַמְּטָא אוֹתָהּ" הָאֵמור לְמַעְלָה – לֹא לְהוֹצִיא שְׂאֵר הַכֹּהֲנִים, אֲלֵא לְהוֹצִיא אֶת שְׂאִינוּ רְאוּי לְחַטוּי.

**וְכָל-חַטָּאת אֲשֶׁר יוֹבֵא מִדְּמָה אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר
בְּקָדָשׁ לֹא תֵאָכַל בְּאֵשׁ תִּשְׂרָף:**

**וְכָל חַטָּאת דִּיתַעַל מִדְּמָה לְמִשְׁכַּן זִמְנָא לְכַפֵּר
בְּקוּדְשָׁא לֹא תִתְאַכִּיל בְּנוּרָא תַתּוּקָד:**

וְכָל חַטָּאת וְגוּמֵר – שְׂאֵם הַכֹּהֲנִים מִדָּם חַטָּאת הַחִיצוֹנָה לְפָנִים, פְּסוּלָה. וְכָל – לְרַבּוֹת שְׂאֵר קְדוּשִׁים.

וְזֹאת תוֹרַת הָאֲשִׁם קָדָשׁ הַקְּדוּשִׁים הוּא:

וְדָא אוֹרִיתָא דְאַשְׁמָא קָדָשׁ קוּדְשִׁין הוּא:

קָדָשׁ קְדוּשִׁים הוּא – הוּא קָרַב וְאִין תְּמוּרָתוֹ קָרְבָה.

**בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַטוּ אֶת-הָעֹלָה יִשְׁחַטוּ אֶת-הָאֲשִׁם
וְאֶת-דָּמּוֹ יִזְרֹק עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:**

**בְּאַתְרָא דִּיכְסוּן יֵת עֲלֵתָא יְכַסּוּן יֵת אֲשִׁמָּא וְיֵת דְּמִיָּה
יִזְרוֹק עַל מִדְּבַחָא סַחור סַחור:**

**וְאֵת כָּל-חֲלָבּוֹ יִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶת הָאֵלֶּיָּהּ וְאֶת-הַחֲלָב
הַמְּכַסֶּה אֶת-הַקָּרֶב:**

**וְיֵת כָּל תְּרַבִּיָּה יִקְרִיב מִמֶּנּוּ יֵת אֵלֵיָּתָא וְיֵת תְּרַבָּא דְּחַפִּי
יֵת גִּנָּא:**

וְאֵת כָּל חֲלָבּוֹ וְגוּמֵר – עַד כִּאֵן לֹא נִתְפָּרְשוּ אַמּוּרִין בְּאֲשֶׁם, לְכַף הַצֶּרֶף לְפָרֶשֶׁם כִּאֵן. אֲבָל חַטָּאת, כְּכָר נִתְפָּרַשׁ כִּהּ בְּפָרֶשֶׁת וַיִּקְרָא. אֵת הָאֵלֶּיָּהּ – לְפִי שְׂאֲשֶׁם אִינוּ בָּא אֲלֵא אֵיל אוּ כִּבְשׁ, וְאֵיל וְכִבְשׁ נִתְרַבּוּ בְּאֵלֶּיָּהּ.

**וְאֵת שְׂתֵי הַפְּלִיֹת וְאֶת-הַחֲלָב אֲשֶׁר עָלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל-
הַפְּסָלִים וְאֶת-הִיתָרֹת עַל-הַכֹּבֵד עַל-הַפְּלִיֹת יִסִּירָנָה:**

**וְיֵת תְּרַתִּין כּוּלְנִין וְיֵת תְּרַבָּא דְּעַלִּיהוֹן דְּעַל גְּסָסִיָּא וְיֵת
חַצְרָא דְּעַל כְּבֻדָּא עַל כּוּלִיתָא יַעֲדִינָה:**

**וְהַקְטִיר אַתֶּם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ אִשָּׁה לִי-הִנֵּה אֲשֶׁם
הוּא:**

**וְיִסִּיק יִתְהוֹן כֹּהֲנָא לְמִדְּבַחָא קוּרְבָנָא קָדָם יֵי אֲשִׁמָּא
הוּא:**

אֲשֶׁם הוּא – עַד שֶׁיִּנְתַּק שְׂמוֹ מִמֶּנּוּ; לְמַד עַל אֲשֶׁם שְׂמָתוֹ בְּעַלְיוֹ אוּ שְׂנַתְּכַפְרוּ בְּעַלְיוֹ, אִף עַל פִּי שְׂעוּמַד לְהִיּוֹת דְּמִיו עוֹלָה לְקִיץ הַמִּזְבֵּחַ, אִם שְׂחַטוּ סַתֵּם – אִינוּ כְּשֵׁר לְעוֹלָה קָדָם שְׂנַתְּק לְרַעְיָה. וְאִינוּ בָּא לְלַמַּד עַל הָאֲשֶׁם שְׂיֵהָא פְּסוּל שְׂלֵא לְשִׁמוּ, כְּמוֹ שְׂדַרְשׁוּ "הוּא" הַכְּתוּב בַּחַטָּאת, לְפִי שְׂאֲשֶׁם לֹא נִאָּמַר בּוֹ "אֲשֶׁם הוּא" אֲלֵא לְאַחַר הַקְּטִיר אַמּוּרִין, וְהוּא עֲצָמוֹ שְׂלֵא הַקְּטִירוֹ אַמּוּרִין כְּשֵׁר.

**כָּל-זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכֲלֵנּוּ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ יֹאכֵל קָדָשׁ
הַקְּדוּשִׁים הוּא:**

**כָּל דְּכוּרָא בְּכֹהֲנֵיָא יִיכְלִינָה בְּאַתֵּר קַדִּישׁ יִתְאַכִּיל קָדָשׁ
קוּדְשִׁין הוּא:**

קָדָשׁ קְדוּשִׁים הוּא – בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים הוּא נִדְרָשׁ.

**כַּחַטָּאת כָּאֲשֶׁם תוֹרָה אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִכְפֹּר-
בּוֹ לֹו יִהְיֶה:**

**כַּחַטָּאת כֹּן אֲשִׁמָּא אוֹרִיתָא חַדָּא לְהוֹן כֹּהֲנָא דִּיכַפֵּר
בֵּיהּ דִּילִיָּהּ יִהְיֶה:**

תוֹרָה אַחַת לָהֶם – בְּדָבָר זֶה, הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִכְפֹּר בּוֹ – הָרְאוּי לְכַפֵּרָה חוֹלֵק בּוֹ, פָּרֵט לְטָבוּל יוֹם וּמְחַסֵּר כְּפוּרִים וְאוּנוּ.

**וְהַכֹּהֵן הַמְקָרִיב אֶת-עֹלֹת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר
הַקָּרִיב לַכֹּהֵן לֹו יִהְיֶה:**

**וְכֹהֲנָא דְּמְקָרִיב יֵת עֹלֹת גְּבֵר מִשְׁף עֲלֵתָא דִּיקָרִיב
לְכֹהֲנָא דִּילִיָּהּ יִהְיֶה:**

עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר הַקָּרִיב לַכֹּהֵן לֹו יִהְיֶה – פָּרֵט לְטָבוּל יוֹם וּמְחַסֵּר כְּפוּרִים וְאוּנוּ, שְׂאִינֵן חוֹלְקִים בְּעוֹרוֹת.

וְכַל-מִנְחָה אֲשֶׁר תֹּאפֶה בַתְּנוּר וְכַל-נִעְשָׂה בַמִּרְחֶשֶׁת וְעַל-מִחְבֵּת לִפְתּוֹ הַמִּקְרִיב אֹתָהּ לֹא תִהְיֶה:

וְכַל מִנְחָתָא דְתַתְּאֲפִי בַתְנוּרָא וְכַל דְתַתְּעֲבִיד בַּרְדְּתָא וְעַל מִסְרִיתָא לְכַהֲנָא דְמִקְרִיב יְתָה דִילִיָּה תִהִי:

לִפְתּוֹ הַמִּקְרִיב אֹתָהּ וְגוּמַר – יְכוּל לֹא לְבַדּוֹ? תִּלְמוּד לֹמַר: "לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תִּהְיֶה". יְכוּל לְכַלּוֹן? תִּלְמוּד לֹמַר: לִפְתּוֹ הַמִּקְרִיב. הֲאֵא פִיּוּד? לְבֵית אָב שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם שֶׁמִּקְרִיבִין אוֹתָהּ.

וְכַל-מִנְחָה בְּלוּלָה-בְּשֶׁמֶן וְחֲרֻבָּה לְכָל-בְּנֵי אֶהְרֹן תִּהְיֶה אִישׁ פְּאֻתָיו:

וְכַל מִנְחָתָא דְפִילָא בְּמִשַׁח וְדִלָּא פִילָא לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תִּהִי גְבַר פְּאֻתָיו:

בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן – זֶה מִנְחַת נְדָבָה. וְחֲרֻבָּה – זֶה מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת, שְׁאִין בְּהוֹן שְׁמֶן.

שְׁלִישִׁי

פְּרֻשַׁת הַשְּׁלֵמִים

וְנָתַת תּוֹרַת זִבַּח הַשְּׁלֵמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב לִי-הוֹה:

וְדָא אוֹרִיתָא דְנִכְסַת קוּדְשִׁיא דִיקְרִיב קָדָם יְיָ:

אִם עַל-תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב | עַל-זִבַּח הַתּוֹדָה סֵלֹת מִצּוֹת בְּלוּלַת בְּשֶׁמֶן וְרִקִּיקֵי מִצּוֹת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן וְסֵלֹת מְרֻבֶּכֶת סֵלֹת בְּלוּלַת בְּשֶׁמֶן:

אִם עַל תּוֹדָתָא יִקְרַבְנִיה וְיִקְרִיב עַל נִכְסַת תּוֹדָתָא גְרִיצוֹן פְּטִירוֹן דְּפִילָן בְּמִשַׁח וְאַסְפוּגִין פְּטִירוֹן דְּמִשִּׁיחִין בְּמִשַׁח וְסֵלַת רְבִיכָא גְרִיצוֹן דְּפִילָן בְּמִשַׁח:

אִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ – אִם עַל דְּבַר הוֹדָאָה עַל גַּס שְׁנַעְשָׂה לוֹ, כְּגוֹן יוֹרְדֵי הַיָּם וְהוֹלְכֵי מִדְּבָרִיּוֹת נְחֹבָשֵׁי בֵּית הָאֲסוּרִים וְחוּלָה שְׁנַתְרַפָּא שְׁהוּן צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, שְׁפָתוֹב בְּהוֹן "יִדּוּדוּ לֵה' חֶסֶדוֹ וּנְפִלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם", "וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תּוֹדָה". אִם עַל אַחַת מֵאֵלֶּה נָדַר שְׁלֵמִים הִלְלוּ, שְׁלֵמֵי תּוֹדָה הֵן, וְטַעֲוֹנוֹת לְחֶם הָאֲמוֹר בְּעִנְיָן, וְאִינֵן נְאֻכְלִין אֲלָא לַיּוֹם וְלַיְלָה, כְּמוֹ שְׁמִפְרָשׁ כָּאֵן. וְהִקְרִיב עַל זִבַּח הַתּוֹדָה – אַרְבַּעָה מִיְנֵי לְחֶם: סֵלֹת, וְרִקִּיקוֹן, וְרְבֻכָּה – שְׁלִשָּׁה מִיְנֵי מִצָּה, וְכַתִּיב: "עַל סֵלֹת לְחֶם חֶמֶץ וְגוּמַר". וְכָל מִין וּמִין עֶשֶׂר סֵלֹת, כַּף מְפֻרָשׁ בְּמִנְחוֹת, וְשִׁיעוּרוֹן חֶמֶשׁ סָאִין וְרוּשְׁלָמִיּוֹת שְׁהוּן שִׁשׁ מִדְּבָרִיּוֹת, עֶשְׂרִים עֶשְׂרוֹן. מְרֻבֶּכֶת – לְחֶם סֵלֹת בְּרוּתְחִין כָּל צָרְכוֹ.

עַל-סֵלֹת לְחֶם חֶמֶץ יִקְרִיב קְרָבָנוּ עַל-זִבַּח תּוֹדָת שְׁלֵמֵינוּ:

עַל גְרִיצוֹן דְּלַחִים חֶמֶיַע יִקְרִיב קוּרְבָנִיה עַל נִכְסַת תּוֹדַת קוּדְשׁוּהִי:

יִקְרִיב קְרָבָנוּ עַל זִבַּח – מַגִּיד שְׁאִין הִלְחָם קְדוֹשׁ קִדְשַׁת הַגּוֹף, לְפָסֵל בְּיוֹצֵא וּטְבוּל יוֹם וּמְלַצָּאת לְחֵלִין בְּפִדְיוֹן, עַד שִׁישְׁחַט הַזִּבְחָה.

וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל-קָרְבָּן תְּרוּמָה לִי-הוֹה לִפְתּוֹ הַזֶּה אֶת-צֶדֶם הַשְּׁלֵמִים לֹא יִהְיֶה:

וְיִקְרִיב מִנִּיה חֵד מִכָּל קוּרְבָנָא אֲפֻרְשׁוּתָא קָדָם יְיָ לְכַהֲנָא דִּינְרוּק יְת דָם נִכְסַת קוּדְשִׁיא דִילִיָּה יְהִי:

אֶחָד מִכָּל קָרְבָּן – לְחֶם אֶחָד מִכָּל מִין וּמִין יִטַּל תְּרוּמָה לִפְתּוֹ הַזֶּה עֲבוּדָתוֹ, וְהִשָּׂאָר נְאָכַל לְבַעֲלָיִם. וּבִשְׂרָה לְבַעֲלָיִם, חוּץ מִחֲזָה נְשׁוּק שְׂפָה, כְּמוֹ שְׁמִפְרָשׁ לְמִטָּה תְּנוּפֶת חֲזָה נְשׁוּק בְּשְׁלֵמִים, וְהַתּוֹדָה קְרוּיָה שְׁלֵמִים.

וּבִשְׂרָה זִבַּח תּוֹדָת שְׁלֵמֵינוּ בְּיוֹם קְרָבָנוּ יֵאָכֵל לֹא-יִנְיֶית מִמֶּנּוּ עַד-בִּקְרָ:

וּבִשְׂרָה נִכְסַת תּוֹדַת קוּדְשׁוּהִי בְּיוֹם קוּרְבָנִיה יִתְאַכִּיל לָא יִצְנַע מִנִּיה עַד צְפָרָא:

וּבִשְׂרָה זִבַּח תּוֹדַת שְׁלֵמֵינוּ – יֵשׁ כָּאֵן רְבוּיִין הַרְבֵּה; לְרַבּוֹת חֶטְאָת וְאַשָּׁם, וְאִיל גְּזִיר, וְחִגִּיגַת אַרְבַּעָה עֶשֶׂר, שְׁיִהִיו נְאֻכְלִין לַיּוֹם וְלַיְלָה. בְּיוֹם קְרָבָנוּ יֵאָכֵל – וְכַזְּמוֹן בִּשְׂרָה זְמַן לְחֶמֶה. לֹא יִנְיֶית מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָ – אֲכָל אוֹכַל הוּא כָּל הַלֵּילָה. אִם כֵּן לְמָה אָמְרוּ עַד חֲצוֹת? כִּדִּי לְהַרְחִיק הָאֲדָם מִן הַעֲבָרָה.

וְאִם-יִגְדֹר | אִו נְדָבָה זִבַּח קְרָבָנוּ בְּיוֹם הַקְרִיבּוֹ אֶת-זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמְחֶרֶת וְהַגּוֹתֵר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל:

וְאִם גְּדָרָא אוֹ נְדָבָתָא נִכְסַת קוּרְבָנִיה בְּיוֹמָא דִיקְרִיב יְת נִכְסַתִּיהָ יִתְאַכִּיל וּבְיוֹמָא דְבִתְרוּהִי וְדִישְׁתָּאָר מִנִּיה יִתְאַכִּיל:

וְאִם גְּדַר אוֹ נְדָבָה – שְׁלֵא הִבִּיאָה עַל הוֹדָאָת נֶס, אִינְה טַעוּנָה לְחֶם, וְנִאֲכַלַּת לְשִׁנֵּי יְמִים, כְּמוֹ שְׁמִפְרָשׁ בְּעִנְיָן. וּמִמְחֶרֶת וְהַגּוֹתֵר מִמֶּנּוּ – בְּרֵאשׁוֹן, יֵאָכֵל. וְ"ו"ו זֶה יִסְרָה הִיא, וְיֵשׁ כְּמוֹהָ הַרְבֵּה בַמִּקְרָא, כְּגוֹן "וְאֵלֶּה בְּנֵי צַבְעוֹן וְאִיָּה נַעֲנָה"; "תַּת וְקָדַשׁ וְצָבָא מִרְמָס".

וְהַגּוֹתֵר מִבְּשֶׂר הַזִּבְחָה בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּאֵשׁ יִשָּׂרָה:

וְדִישְׁתָּאָר מִבְּשֶׂר נִכְסַתָּא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּנוּרָא יִתּוּקַד:

וְאִם הָאֲכָל יֵאָכֵל מִבְּשֶׂר-זִבַּח שְׁלֵמֵינוּ בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִרְצָה הַמִּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יִחְשַׁב לוֹ פְּגוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֲכַלַּת מִמֶּנּוּ עוֹנָה תִשָּׂא:

וְאִם אֵתְאַכְלָא יִתְאַכִּיל מִבְּשֶׂר נִכְסַת קוּדְשׁוּהִי בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה לֹא יְהִי לְרַעוּא דְמִקְרִיב יְתִיה לֹא יִתְחַשְׁבִּיב לִיה מְרַחֵק יְהִי וְאַנְשׁ דִּינִיכּוּל מִנִּיה חוּבִיָּה יִקְבִּיל:

וְאִם הָאָכַל יֹאכַל וְגוֹמֵר – בְּמַחְשָׁב בְּשִׁחִיטָה לֹאֲכֹלוּ בְּשָׁלִישֵׁי הַכֶּתוּב מְדַבֵּר. יְכוּל אִם אָכַל מִמֶּנּוּ בְּשָׁלִישֵׁי יָפְסֵל לְמַפְרָע? תַּלְמוּד לֹמֵר: "הַמְקָרִיב אֹתוֹ לֹא יִחְשָׁב"; בְּשַׁעַת הַקֶּרֶבָה הוּא נִפְסָל, וְאֵינוֹ נִפְסָל בְּשָׁלִישֵׁי. וְכֵן פְּרוּשׁוֹ: בְּשַׁעַת הַקֶּרֶבָתוֹ – לֹא תַעֲלֶה זֹאת בְּמַחְשָׁבָה; וְאִם חָשַׁב, פְּגוּל יִהְיֶה. וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ – אֲפֵלוּ בְּתוֹךְ הַזָּמֶן, עֲוֹנָה תִּשָּׂא.

וְהַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר-יִגַע בְּכָל-טָמֵא לֹא יֹאכַל בְּאֵשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר דִּיקָרַב בְּכָל מְסָאב לֹא יִתְאַכִּיל בְּנוֹרָא וְהַבֶּשֶׂר פְּלִיטָהוֹר יֹאכַל בְּשׂוֹר:
וְתוֹקֵד וּבֶשֶׂר קוֹדֵשׁא פֶּל דִּיקָרַב לְקוֹדֵשׁא יִיכּוֹל בְּשׂוֹר קוֹדֵשׁא:

וְהַבֶּשֶׂר – שֶׁל קֹדֶשׁ, שְׁלָמִים, אֲשֶׁר יִגַע בְּכָל טָמֵא לֹא יֹאכַל. וְהַבֶּשֶׂר – לְרִבּוֹת אֵיבָר שִׁינְצָא מִקְצָתוֹ, שֶׁהַפְּנִימִי מֵתָר. פֶּל טָהוֹר יֹאכַל בְּשׂוֹר – מֵהַ תַּלְמוּד לֹמֵר? לְפִי שְׁנַאֲמַר: "וְכֵן זָכְרִיךְ יִשְׁפָּד" וְגוֹמֵר "וְהַבֶּשֶׂר תֹּאכַל", יְכוּל לֹא יֹאכֲלוּ שְׁלָמִים אֲלֵא הַבְּעָלִים? לְכַךְ נֶאֱמַר: פֶּל טָהוֹר יֹאכַל בְּשׂוֹר.

וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-תֹּאכַל בְּשׂוֹר מִזֵּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לִי-הִנֵּה וְטָמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהָ: וְאִנְשׁ דִּי יִיכּוֹל בְּשׂוֹרָא מִנְכַסְתָּ קוֹדֵשׁא דְקָדָם יִי וְסֹאבְתִיהָ עָלוּהִי וְיִשְׁתִּינְצִי אִנְשָׁא הַהִוא מֵעַמִּיהָ:

וְטָמְאָתוֹ עָלָיו – בְּטָמְאָת הַגּוֹף הַכֶּתוּב מְדַבֵּר; אֲבָל טָהוֹר שֶׁאֲכַל אֶת הַטָּמֵא – אֵינוֹ עֲוֹנֵשׁ כְּרַת, אֲלֵא בְּאַזְהָרָה: "וְהַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר יִגַע בְּכָל טָמֵא" וְגוֹמֵר. וְאַזְהָרַת טָמֵא שֶׁאֲכַל אֶת הַטָּהוֹר אֵינָה מְפָרֶשֶׁת בְּתוֹרָה, אֲלֵא חֻמְמִים לְמִדּוּהַ בְּגִזְרָה שְׁנִיָּה. שְׁלֹשׁ כְּרַתוֹת אֲמוּרוֹת בְּאוֹכְלֵי קֹדֵשִׁים בְּטָמְאָת הַגּוֹף, וְדָרְשׁוּם רִבּוּתֵנוּ בְּשִׁבּוּעוֹת: אַחַת לְכָלֵל, וְאַחַת לְפָרֵט, וְאַחַת לְלַמֵּד עַל קֶרֶבָן עוֹלָה וְיוֹרֵד, שְׁלֹא נֶאֱמַר אֲלֵא עַל טָמְאָת מִקְדָּשׁ וְקֹדֵשׁוֹ.

וְנֶפֶשׁ פִּי-תִגַע בְּכָל-טָמֵא בְּטָמְאָת אָדָם אוֹ בְּבַהֲמָה טָמְאָה אוֹ בְּכָל-שִׁקִּין טָמֵא וְאֹכַל מִבְּשַׂר-זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לִי-הִנֵּה וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהָ: וְאִנְשׁ אֲרִי יִקָּרַב בְּכָל מְסָאב בְּסוֹאֲבַת אִנְשָׁא אוֹ בְּבַעִירָא מְסָאֲבָא אוֹ בְּכָל שִׁקִּין מְסָאב וְיִיכּוֹל מִבְּשַׂר נִכַסְתָּ קוֹדֵשׁא דְקָדָם יִי וְיִשְׁתִּינְצִי אִנְשָׁא הַהִוא מֵעַמִּיהָ:

וַיְדַבֵּר יְ-הוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמְלִיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פֶּל-חֶלֶב שׂוֹר וְכֶשֶׁב וְעֵז לֹא תֹאכְלוּ: מְלִיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימַר פֶּל תָּרַב תוֹר וְאִמַר וְעֵז לֹא תִיכְלוּן:

וְחֶלֶב נִבְלָה וְחֶלֶב טָרְפָה יַעֲשֶׂה לְכָל-מְלֹאכָה וְאֹכַל לֹא תֹאכְלֶהוּ: וְתָרַב נִבְלָא וְתָרַב תְּבִירָא יִתְעַבֵּיד לְכָל עֲבִידָא וּמִיכָל לֹא תִיכְלוּנִיהָ:

יַעֲשֶׂה לְכָל מְלֹאכָה – בָּא וְלַמֵּד עַל הַחֶלֶב, שֶׁאֵינוֹ מְטָמֵא טָמְאָת נְבִלוֹת. וְאֹכַל לֹא תֹאכְלֶהוּ – אֲמַרָה תוֹרָה: יְבוֹא אִסוּר נְבִלָה וְטָרְפָה וְיִחוּל עַל אִסוּר חֶלֶב, שְׁאֵם אֲכָלוּ – יִתְחַיֵּב אָף עַל לֹאוֹ שֶׁל נְבִלָה, וְלֹא תֹאמַר: אֵין אִסוּר חָל עַל אִסוּר.

פִּי פְּלִי-אֹכַל חֶלֶב מִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִקְרִיב מִמֶּנָּה אִשָּׁה לִי-הִנֵּה וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמִּיהָ: אֲרִי כָל דִּי יִיכּוֹל תְּרַבָּא מִן בְּעִירָא דִּיקָרִיב מִנָּה קוֹרְבָנָא קָדָם יִי וְיִשְׁתִּינְצִי אִנְשָׁא דִּי יִיכּוֹל מֵעַמִּיהָ:

וְכָל-דָּם לֹא תֹאכְלוּ בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם לְעוֹף וְלַבְּהֵמָה: וְכָל דָּמָא לֹא תִיכְלוּן בְּכָל מוֹתְבְּנִיכוֹן דְּעוֹפָא וְדַבְּעִירָא: לְעוֹף וְלַבְּהֵמָה – פָּרֵט לְדָם דְּגִים וְחֻגְבִים. בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם – לְפִי שֶׁהִיא חוֹבַת הַגּוֹף וְאֵינָה חוֹבַת קֶרֶקַע, נוֹהֲגַת בְּכָל מוֹשְׁבוֹת. וּבְמַסְכַּת קְדוּשִׁין בְּפָרֶק אִם מְפָרֵשׁ לְמָה הַצָּרֵד לֹמֵר.

פְּלִי-נֶפֶשׁ אֲשֶׁר-תֹּאכַל כָּל-דָּם וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהָ: פֶּל אִנְשׁ דִּי יִיכּוֹל כָּל דָּם וְיִשְׁתִּינְצִי אִנְשָׁא הַהִוא מֵעַמִּיהָ:

וַיְדַבֵּר יְ-הוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמְלִיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמְקָרִיב אֶת-זֶבַח שְׁלָמָיו לִי-הִנֵּה יָבִיא אֶת-קֶרְבָּנוֹ לִי-הִנֵּה מִזֵּבַח שְׁלָמָיו: מְלִיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימַר דְּמְקָרִיב יֵת נִכַסְתָּ קוֹדֵשׁוֹהִי קָדָם יִי יִימִי יֵת קוֹרְבָנִיהָ לְקָדָם יִי מִנְכַסְתָּ קוֹדֵשׁוֹהִי:

יָדְיוֹ תְּבִיאִינָה אֶת אִשִּׁי יְ-הוָה אֶת-הַחֶלֶב עַל-הַחֲזֵה וְיִבְאֲנוּ אֶת הַחֲזֵה לְהַגִּיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לְפָנֵי יְ-הוָה: יְדוּהִי יִימֵנוּ יֵת קוֹרְבָנָא דִּי יֵת תְּרַבָּא עַל חֲזֵיָא יִימֵינִיהָ יֵת חֲזֵיָא לְאַרְמָא יֵתִיהָ אֲרָמָא קָדָם יִי:

ידיו תביאינה וגומר – שְׁתֵּהָא יד הַבְּעָלִים מִלְמַעְלָה, וְהַחֲלֵב וְהַחֲזוֹת וְתוּנִין בָּהּ, וְיָד פֶּהוּ מִלְמַטָּה, וּמִיָּפֶן. אֵת אֲשֵׁי ה' – וּמָה הֵן הָאֲשִׁים? "אֵת הַחֲלֵב עַל הַחֲזוֹה וּבִיאָנוּ": כְּשֶׁמֶבִּיאֻ מִבֵּית הַמִּטְבָּחִים – נוֹתֵן חֲלֵב עַל הַחֲזוֹה, וְכִשְׁנוֹתְנוּ לֵיד הַמִּנְיָף – נִמְצָא הַחֲזוֹה לְמַעְלָה וְהַחֲלֵב לְמַטָּה; וְזֶהוּ הָאֲמֹר בְּמָקוֹם אֲחֵר: "שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְחֲזוֹה הַתְּנוּפָה עַל אֲשֵׁי הַחֲלָבִים יְבִיאֻ לְהִנְיָף" וגומר. וְלֹאֲסֵר הַתְּנוּפָה – נוֹתְנוּ לִפְהֵן הַמַּקְטִיר, וְנִמְצָא הַחֲזוֹה לְמַטָּה, וְזֶהוּ שְׁנֵאֲמַר: "נִישְׁמִי אֵת הַחֲלָבִים עַל הַחֲזוֹת וְנִקְטֵר הַחֲלָבִים הַמְּזֻבָּחִה". לְמַדְנוּ שְׁשִׁלְשָׁה פְּהָנִים זְקוּקִין לָהּ, כֹּךְ מְפָרֵשׁ בְּמִנְחוֹת. אֵת הַחֲלֵב עַל הַחֲזוֹה יְבִיאָנוּ – וְאֵת הַחֲזוֹה לְמָה מִבִּיא? לְהִנְיָף אוֹתוֹ הוּא מִבִּיא, וְלֹא שְׁיֵהָא הוּא מִן הָאֲשִׁים. לְפִי שְׁנֵאֲמַר: אֵת אֲשֵׁי ה' אֵת הַחֲלֵב עַל הַחֲזוֹה, יְכוֹל שְׁיֵהָא אַף הַחֲזוֹה לְאֲשִׁים? לְכֹךְ נֵאֲמַר: אֵת הַחֲזוֹה לְהִנְיָף וְגוֹמֵר.

וְהַקְטִיר הַפֶּהוּ אֵת־הַחֲלֵב הַמְּזֻבָּחִה וְהִזָּה הַחֲזוֹה וְיִסִּיק פְּהָנָא יֵת תְּרַבָּא לְמַדְבָּחָא וְיִהִי חֲדָיא לְאַהֲרֹן וְלִבְנָיו:

וְהַקְטִיר הַפֶּהוּ אֵת הַחֲלֵב – וְאֲסֵר כֹּךְ וְהִזָּה הַחֲזוֹה לְאַהֲרֹן; לְמַדְנוּ שְׁאִין הַבְּשָׂר נֶאֱכָל בְּעוֹד שְׁהָאֲמֹרִים לְמַטָּה מִן הַמְּזֻבָּח.

וְאֵת שׁוֹק הַיְמִין תִּתְּנוּ תְּרוּמָה לִפְהֵן מִזְבְּחֵי וְיֵת שְׁקָא דִּימִינָא תִּתְּנוּן אֶפְרָשׁוּתָא לְכַהֲנָא מִנְכַסְתָּ שְׁלִמִיכֶם:

שׁוֹק – מִן הַפָּרֶק שֶׁל אֶרְכָּבָה הַנִּמְכָּרֶת עִם הָרֹאשׁ, עַד הַפָּרֶק הָאֲמָצְעִי, שֶׁהוּא סָבִיב שֶׁל רֶגֶל.

הַמַּקְרִיב אֶת־דָּם הַשְּׁלָמִים וְאֵת־הַחֲלֵב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לֹו תִּהְיֶה שׁוֹק הַיְמִין לְמַגָּה:

דְּמַקְרִיב יֵת דָּם נְכַסְתָּ קוּדְשִׁיא וְיֵת תְּרַבָּא מִבְּנֵי אַהֲרֹן דִּילִיָּה תְּהִי שְׁקָא דִּימִינָא לְחֶלֶק:

הַמַּקְרִיב אֶת דָּם – מִי שֶׁהוּא רָאוּי לְזַרְיָקְתוֹ וְלִהְיוֹתוֹ חֲלָבִי; וְצָא טָמֵא בְּשַׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, שְׁאִינוֹ חוֹלֵק בְּבִשְׂרֵהוּ.

כִּי אֵת־חֲזוֹה הַתְּנוּפָה וְאֵת | שׁוֹק הַתְּרוּמָה לְקַחְתִּיל מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִזְבְּחֵי שְׁלִמִיהֶם וְאֵתָן אֲתָם לְאַהֲרֹן הַפֶּהוּ וְלִבְנָיו לְחֶק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

אַרְי יֵת חֲדָיא דְאַרְמוּתָא וְיֵת שְׁקָא דְאַפְרָשׁוּתָא גְּסִיבִית מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְכַסְתָּ קוּדְשִׁיהוּן וְיִהְיֶה בֵּית יִתְהוּן לְאַהֲרֹן פְּהָנָא וְלִבְנָוִהִי לְקִנָּם עָלָם מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

הַתְּנוּפָה, הַתְּרוּמָה – מוֹלִיף וּמִבִּיא, מַעְלָה וּמוֹרִיד.

זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו מֵאֲשֵׁי יְ-הִנָּה בְּיוֹם הַקְרִיב אֲתָם לִכְהֵן לִי־הִנָּה:

דָּא רְבוּת אַהֲרֹן וְרְבוּת בְּנוֹהִי מְקוּרְבָנָא דִּי בְּיוֹמָא דִּיקְרִבוּן יִתְהוּן לְשִׁמְשָׁא קָדָם יְיָ:

אֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה לָתֵת לָהֶם בְּיוֹם מִשְׁחֹו אֲתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֶקֶת עוֹלָם לְזֵרְתָם:

דְּפִקִיד יְיָ לְמַתָּן לְהוּן בְּיוֹמָא דִּירְבוּן יִתְהוּן מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִנָּם עָלָם לְזֵרְיָהוּן:

זֹאת הַתּוֹרָה לְעַלְלָה לְמַנְחָה וְלַחֲטָאֵת וְלֹאֲשָׁם וְלַמְלוֹאִים וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים:

דָּא אוֹרִיָּתָא לְעַלְלָתָא לְמַנְחָתָא וְלַחֲטָתָא וְלֹאֲשָׁמָא וְלִקוּרְבָנָא וְלִנְכַסְתָּ קוּדְשִׁיא:

וְלַמְלוֹאִים – לְיוֹם חַנוּךְ הַכֹּהֲנָה.

אֲשֶׁר צִוָּה יְ-הִנָּה אֶת־מֹשֶׁה בְּהָר סִינַי בְּיוֹם צוּתוֹ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת־קִרְבָּנֵיהֶם לִי־הִנָּה בְּמִדְבַר סִינַי:

דְּפִקִיד יְיָ יֵת מֹשֶׁה בְּטוֹרָא דְסִינַי בְּיוֹמָא דְפִקִיד יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקַרְבָּא יֵת קוּרְבָּנֵהוּן קָדָם יְיָ בְּמִדְבָּרָא דְסִינַי:

רביעי

פְּרָשַׁת הַמְלוֹאִים

וַיְדַבֵּר יְ-הוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בְּנָיו אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֵת שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְאֵת | פֶּר הַחֲטָאֵת וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֵת סַל הַמִּצּוֹת:

קְרִיב יֵת אַהֲרֹן וְיֵת בְּנוֹהִי עִמִּיהִ וְיֵת לְבוּשִׁיא וְיֵת מִשְׁחָא דְרְבוּתָא וְיֵת תּוֹרָא דְחֲטָתָא וְיֵת תְּרִין דְּכָרִין וְיֵת סַלָּא דְפִטְרִיא:

קַח אֵת אַהֲרֹן – פְּרָשָׁה זוֹ נֶאֱמָרָה שְׁבַעַת יָמִים קָדָם הַקָּמֶת הַמִּשְׁפָּן, שְׁאִין מְקַדָּם וּמֵאֲחֵר בַּתּוֹרָה. קַח אֵת אַהֲרֹן – קַחְנוּ בְּדְכָרִים וּמִשְׁכְּהוּ. וְאֵת פֶּר הַחֲטָאֵת וְגוֹמֵר – אֵלּוּ הָאֲמֹרִים בְּעִנְיַן צְנֻאֵת הַמְלוֹאִים ב'וְאֵתָה תְּצַנֶּה', וְעַכְשָׁו בְּיוֹם רֵאשׁוֹן לְמַלוֹאִים חֲזַר וְזָרְזוּ בְּשַׁעַת מַעְשָׂה.

וְאֵת פְּלִי־הַעֲדָה הַקְהֵל אֶל־פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

וְיֵת כָּל פְּנִשְׁתָּא פְּנוּשׁ לְתַרְע מִשְׁפָּן זְמָנָא:

הַקְהֵל אֶל פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד – זֶה אֲחֵד מִן הַמְקוּמוֹת שֶׁהַחֲזִיק מַעֲט אֵת הַמְבָרָה.

וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה אֹתוֹ וַתִּקְהַל הָעֵדָה אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמֵא דְפַקִּיד יְיָ יְתִיב וְאִתְּכַנְיֶשֶׁת כְּנֹשֶׁתָא לְתַרְע מִשְׁכַּן זְמַנָּא:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעֵדָה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-צִוָּה יְ-הוָה לַעֲשׂוֹת:
וַאֲמַר מֹשֶׁה לְכַנְשֶׁתָא דִּין פִּתְגָמָא דְפַקִּיד יְיָ לְמַעֲבַד:

זֶה הַדְּבָר – דְּבָרִים שְׁתַּרְאוּ שְׁאֲנֵי עוֹשֶׂה לְפָנֶיכֶם – צִוְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ דְּכַרְשֵׁת הַמְּלוֹאִים פְּרָשְׁתִּי בְּיָאִתָּהּ תְּצַנְהָ!
הוּא לַעֲשׂוֹת, וְאֵל תֹּאמְרוּ: לְכַבּוּדִי וְלְכַבּוּד אַחֵי אֲנִי עוֹשֶׂה. כָּל הַעֲנִנְן הִנֵּה

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת-אַהֲרֹן וְאֶת-בָּנָיו וַיִּרְתֹּץ אֹתָם בְּמַיִם:
וְקָרִיב מֹשֶׁה יְת אַהֲרֹן וְיְת בְּנוֹהֵי וְאַסְחֵי יְתַהוֹן בְּמַיָּא:

וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת-הַכֹּהֵנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּאַבְנֹט וַיַּלְבֹּשׂ אֹתוֹ אֶת-הַמְעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת-הָאֶפֶד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֹשֶׁב הָאֶפֶד וַיִּנְאָפֵד לוֹ בּוֹ:
וַיֵּהֱב עֲלוֹהֵי יְת פִּתוּנָא וְזַרְיָו יְתִיב בְּהַמְנָא וְאַלְבִּישׁ יְתִיב יְת מְעִילָא וַיֵּהֱב עֲלוֹהֵי יְת אִיפּוּדָא וְזַרְיָו יְתִיב בְּהַמְנָן אִיפּוּדָא וְאַתְקִין לִיָּה בֵּיָה:

וַיִּשֹׂם עָלָיו אֶת-הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל-הַחֹשֶׁן אֶת-הָאוּרִים וְאֶת-הַתְּמִיּוֹם:
וְשׂוּי עֲלוֹהֵי יְת חוּשְׁנָא וַיֵּהֱב בְּחוּשְׁנָא יְת אוּרִיָּא וְיְת תוּמִיָּא:

אֵת הָאוּרִים – קֶתֶב שֵׁל שָׁם הַמִּפְרָשׁ.

וַיִּשֹׂם אֶת-הַמְצַנְפֹת עַל-רֵאשׁוֹ וַיִּשֹׂם עַל-הַמְצַנְפֹת אֶל-מֹול פָּנָיו אֶת צִיץ הַזָּהָב גִּזְר הַקֹּדֶשׁ כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה אֶת-מֹשֶׁה:
וְשׂוּי יְת מְצַנְפֹתָא עַל רִישִׁיָּה וְשׂוּי עַל מְצַנְפֹתָא לְקַבִּיל אַפּוּהֵי יְת צִיצָא דְדִהָבָא כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא כְּמֵא דְפַקִּיד יְיָ יְת מֹשֶׁה:

וַיִּשֹׂם עַל הַמְצַנְפֹת – פְּתִילֵי תְּכֵלֶת הַקְּבוּעִים בְּצִיץ נָחַן עַל הַמְצַנְפֹת, נִמְצָא הַצִּיץ תְּלוּי בַּמְצַנְפֹת.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-שֵׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת-הַמִּשְׁכָּן וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בּוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם:
וְנָסִיב מֹשֶׁה יְת מִשְׁחָא דְרַבּוּתָא וְרַבִּי יְת מִשְׁכָּנָא וְיְת כָּל דְּבֵיָה וְקַדִּישׁ יְתַהוֹן:

וַיִּזּוּ מִמֶּנּוּ עַל-הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת-הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-כָּל-כֵּלָיו וְאֶת-הַכִּיֹּר וְאֶת-כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם:
וְאָדִי מַנִּיָּה עַל מְדַבְּחָא שֶׁבַע זְמַנִּין וְרַבִּי יְת מְדַבְּחָא וְיְת כָּל מַנּוּהֵי וְיְת פִּיּוּרָא וְיְת בְּסִיסִיָּה לְקַדְּשׁוֹתַהוּן:

וַיִּזּוּ מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ – לֹא יִדְעָתִי הֵיכָן נִצְטַנָּה בְּהִנְאוֹת הַלָּלוּ.

וַיִּצַק מִשְׁחָה עַל רֵאשׁוֹ אֶהֱרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ:
וְאַרְיֵק מִמִּשְׁחָא דְרַבּוּתָא עַל רִישָׁא דְאַהֲרֹן וְרַבִּי יְתִיב לְקַדְּשׁוֹתֵיהָ:

וַיִּצַק וַיִּמְשַׁח – בְּתַחֲלָה יוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ, וְאַחַר כֵּן נּוֹתֵן בֵּין רִיסֵי עֵינָיו, וּמוֹשֵׁף בְּאַצְבָּעוֹ מִזָּה לָזָה.

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת-בְּנֵי אַהֲרֹן וַיַּלְבֹּשֶׂם כְּתֹנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֹט וַיַּחְבֹּשׁ לָהֶם מַגְבָּעוֹת כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה אֶת-מֹשֶׁה:
וְקָרִיב מֹשֶׁה יְת בְּנֵי אַהֲרֹן וְאַלְבִּישׁוּן פִּתוּנִין וְזַרְיָו יְתַהוֹן הַמְּנִינִין וְאַתְקִין לַהוּן קוּבְעִין כְּמֵא דְפַקִּיד יְיָ יְת מֹשֶׁה:

וַיַּחְבֹּשׁ – לְשׁוֹן קִשְׁיָהּ.
חַמִּישִׁי

וַיַּלְבֹּשׁ אֶת פַּר הַתְּטֹאת וַיִּסְמֹךְ אֶהֱרֹן וּבָנָיו אֶת-יְדֵיהֶם עַל-רֵאשׁ פַּר הַתְּטֹאת:
וְקָרִיב יְת תוּרָא דְתַטְטָא וְסַמֵּךְ אַהֲרֹן וּבְנוֹהֵי יְת יְדֵיהוּן עַל רִישׁ תוּרָא דְתַטְטָא:

וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-הַדָּם וַיִּתֵּן עַל-קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאַצְבָּעוֹ וַיִּחַטָּא אֶת-הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-הַדָּם יִצַק אֶל-יְסוּד הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְדָּשֶׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו:
וְנָכַס וְנָסִיב מֹשֶׁה יְת דְּמָא וַיֵּהֱב עַל קַרְנֹת מְדַבְּחָא סָחוּר סָחוּר בְּאַצְבָּעֵיהָ וְדָפִי יְת מְדַבְּחָא וְיְת דְּמָא אַרְיֵק לִיסוּדָא דְמְדַבְּחָא וְקַדְּשִׁיָּה לְכַפֵּרָא עֲלוֹהֵי:

וַיִּשְׂא אֶת הַמִּזְבֵּחַ – חָטְאוּ וְנִטְהָרוּ מִזְרוֹת, לְהַכְנִס לְקַדְשָׁהּ. וַיִּקְדְּשֶׁהוּ – בְּעִבּוּדָה זוֹ. לְכַפֵּר עָלָיו – מַעֲתָה, כָּל הַכִּפּוּרוֹת.

וַיִּסֹּב יֵת כָּל תְּרַבָּא דְעַל גְּזָא וְיֵת חֲצַר כְּבֻדָּא וְיֵת תְּרַמִּין כּוּלְיָן וְיֵת תְּרַבְּהוֹן וְאַסִּיק מִשֶּׁה לְמַדְבַּחָא:

וַיִּקַּח אֶת-כָּל-הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל-הַקֶּרֶב וְאֵת יִתְרַת הַכֹּבֵד וְאֵת-שְׁתֵּי הַכִּלִּית וְאֵת-חֲלִבָּהוּן וַיִּקְטֹר מִשֶּׁה הַמִּזְבֵּחַ:

וְאֵת יִתְרַת הַכֹּבֵד – לְבַד הַכֹּבֵד, שְׁהִיָּה נוֹטֵל מִעַט מִן הַכֹּבֵד עִמָּה.

וְיֵת תּוֹרָא וְיֵת מִשְׁכִּיָּה וְיֵת בְּשָׂרִיָּה וְיֵת אוֹכְלִיָּה אוֹקִיד בְּנוֹרָא מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יֵת מִשֶּׁה:

וְאֵת-הַפֶּר וְאֵת-עֲרוֹ וְאֵת-בְּשָׂרוֹ וְאֵת-פֶּרְשׁוֹ שָׂרֶף בְּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּזְבֵּחַ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה אֶת-מֹשֶׁה:

וְקָרִיב יֵת דְכָרָא דְעֻלְתָּא וְסִמְכוֹ אֲהֲרֹן וּבְנוֹהֵי יֵת יְדִיהוֹן עַל רִישׁ דְכָרָא:

וַיִּקְרַב אֵת אֵיל הָעֹלָה וַיִּסְמְכוּ אֲהֲרֹן וּבְנָיו אֶת-יְדֵיהֶם עַל-רֹאשׁ הָאֵיל:

וַיִּנְחַס וַיִּזְרַק מִשֶּׁה יֵת דְמָא עַל מַדְבַּחָא סְחוּר סְחוּר:

וַיִּשְׁחָט וַיִּזְרֹק מִשֶּׁה אֶת-הַדָּם עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

וְיֵת דְכָרָא פְּלִיג לְאַבְרוּהֵי וְאַסִּיק מִשֶּׁה יֵת רִישָׁא וְיֵת אַבְרִיא וְיֵת תְּרַבָּא:

וְאֵת-הָאֵיל נִתַּח לְנִתְחָיו וַיִּקְטֹר מִשֶּׁה אֶת-הָרֹאשׁ וְאֵת-הַנְּתֻחִים וְאֵת-הַפְּדָר:

וְיֵת גְּזָא וְיֵת כְּרַעֲיָא חֲלִיל בְּמִיָּא וְאַסִּיק מִשֶּׁה יֵת כָּל דְכָרָא לְמַדְבַּחָא עֻלְתָּא הוּא לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעֲוָא קוּרְבָנָא הוּא קָדָם יְיָ כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יֵת מִשֶּׁה:

וְאֵת-הַקֶּרֶב וְאֵת-הַכְּרַעִים רְחֵץ בְּמַיִם וַיִּקְטֹר מִשֶּׁה אֶת-כָּל-הָאֵיל הַמִּזְבֵּחַ עֹלָה הוּא לְרִישׁ-נִיחֹחַ אִשָּׁה הוּא לִי-הוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה אֶת-מֹשֶׁה:

שִׁישִׁי

וְקָרִיב יֵת דְכָרָא תַנְבִּינָא דְכַר קוּרְבָנִיא וְסִמְכוֹ אֲהֲרֹן וּבְנוֹהֵי יֵת יְדִיהוֹן עַל רִישׁ דְכָרָא:

וַיִּקְרַב אֶת-הָאֵיל הַשְּׁנַי אֵיל הַמִּלְאִים וַיִּסְמְכוּ אֲהֲרֹן וּבְנָיו אֶת-יְדֵיהֶם עַל-רֹאשׁ הָאֵיל:

אֵיל הַמִּלְאִים – אֵיל הַשְּׁלָמִים, שְׁמִלוּאִים לְשׁוֹן שְׁלָמִים, שְׁמִמְלָאִים וּמְשַׁלְמִים אֶת הַכֹּהֲנִים בְּכֹהֲנֵתָם.

וַיִּנְחַס וַיִּסֹּב מִשֶּׁה מִדְמִיָּה וַיִּהַב עַל רוּם אוֹדְנָא דְאֲהֲרֹן דְיַמִּינָא וְעַל אֲלִיוֹן יְדִיָּה דְיַמִּינָא וְעַל אֲלִיוֹן רְגֵלִיָּה דְיַמִּינָא:

וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מִשֶּׁה מִדְמִיָּה וַיִּתֵּן עַל-תַּנּוּף אֲזוֹן-אֲהֲרֹן הַיְמָנִית וְעַל-בָּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל-בָּהֶן רְגָלוֹ הַיְמָנִית:

וְקָרִיב יֵת בְּנֵי אֲהֲרֹן וַיִּהַב מִשֶּׁה מִן דְמָא עַל רוּם אוֹדְנָהוֹן דְיַמִּינָא וְעַל אֲלִיוֹן יְדִיהוֹן דְיַמִּינָא וְעַל אֲלִיוֹן רְגֵלִיהוֹן דְיַמִּינָא וַיִּזְרַק מִשֶּׁה יֵת דְמָא עַל מַדְבַּחָא סְחוּר סְחוּר:

וַיִּקְרַב אֶת-בְּנֵי אֲהֲרֹן וַיִּתֵּן מִשֶּׁה מִן-הַדָּם עַל-תַּנּוּף אֲזָנָם הַיְמָנִית וְעַל-בָּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל-בָּהֶן רְגֵלָם הַיְמָנִית וַיִּזְרֹק מִשֶּׁה אֶת-הַדָּם עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

וַיִּסֹּב יֵת תְּרַבָּא וְיֵת אֲלִיתָא וְיֵת כָּל תְּרַבָּא דְעַל גְּזָא וְיֵת חֲצַר כְּבֻדָּא וְיֵת תְּרַמִּין כּוּלְיָן וְיֵת תְּרַבְּהוֹן וְיֵת שְׂקָא דְיַמִּינָא:

וַיִּקַּח אֶת-הַחֵלֶב וְאֵת-הָאֲלִיָּה וְאֵת-כָּל-הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל-הַקֶּרֶב וְאֵת יִתְרַת הַכֹּבֵד וְאֵת-שְׁתֵּי הַכִּלִּית וְאֵת-חֲלִבָּהוֹן וְאֵת שׂוֹק הַיְמָיִן:

וּמִסְלָא דְפִטְיָרִיא דְקָדָם יְיָ נְסִיב גְּרִיבָתָא פִּטְיָרְתָא תְּדָא וּגְרִיבָתָא דְלַחִים מִשַׁח תְּדָא וְאַסְפּוּג חַד וְשׁוּי עַל תְּרַבִּיא וְעַל שְׂקָא דְיַמִּינָא:

וּמִסְלַת הַמִּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְ-הוָה לְקַח חֵלֶת מִצָּה אַחַת וְחֵלֶת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרִקִּיק אֶחָד וַיִּשְׂם עַל-הַחֲלָבִים וְעַל שׂוֹק הַיְמָיִן:

וְחֵלֶת לֶחֶם שֶׁמֶן – הִיא רְבוּכָה, שְׁהִיָּה מְרַבָּה בָּהּ שֶׁמֶן כְּנֶגֶד הַחֵלֶת וְהַרְקִיקוּן. כֹּף מְפָרֵשׁ בְּמִנְחוֹת.

וַיִּהַב יֵת כּוּלָּא עַל יְדֵי אֲהֲרֹן וְעַל יְדֵי בְנוֹהֵי וְאַרְיִים יְתִיהוֹן אֲרָמָא קָדָם יְיָ:

וַיִּתֵּן אֶת-הַכֹּל עַל כַּפֵּי אֲהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בְנָיו וַיִּנְחַף אֹתָם תַּנּוּפָה לִפְנֵי יְ-הוָה:

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל כַּפֵּיהֶם וַיִּקְטֹר המִּזְבֵּחַ עַל-
הָעֵלָה מִלְאִים הֵם לַרִיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה הוּא לִי-הֲוָה:
קָדָם יי:

וַיִּסֹּב מֹשֶׁה יְתֵהוֹן מֵעַל יְדֵהוֹן וַאֲסִיק לַמִּדְבָּחַ עַל
עֲלֹתָ קוֹרְבָנֵי־אֲנֹן לְאַתְקַבְּלָא בְרַעְוָא קוֹרְבָנָא הוּא
קָדָם יי:

וַיִּקְטֹר המִּזְבֵּחַ – מֹשֶׁה שָׁמַשׁ כָּל שִׁבְעַת יָמֵי הַמַּלּוּאִים בְּחֻלּוּק לְכֹן. עַל הָעֵלָה – אֲחֵר הָעֵלָה. וְלֹא מְצִינּוּ שׁוֹק שֶׁל שְׁלָמִים קָרֵב בְּכָל מְקוֹם חוּץ מִזֶּה.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-הַחֹזֶה וַיִּנְיִפְהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי י-הוָה
מֵאֵיל הַמַּלְאִים לְמֹשֶׁה הִיָּה לְמִנְה פֶּאֶשֶׁר צִנְה י-הוָה
אֶת-מֹשֶׁה:
שְׁבִיעִי

וַיִּסֹּב מֹשֶׁה יֵת חֲדָיָא וַאֲרִימִיָּה אֲרַמָּא קָדָם יי מְדַכֵּר
קוֹרְבָנֵי־אֲנֹן לְמֹשֶׁה הִנֵּה לְחַלְק פְּמָא דְפַקִּיד יי יֵת מֹשֶׁה:
שְׁבִיעִי

וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וּמִן-הַדָּבָר אֲשֶׁר עַל-
הַמִּזְבֵּחַ נָזַח עַל-אֶהָרֹן עַל-בְּגָדָיו וְעַל-בְּגָדָיו וְעַל-בְּגָדָיו
בְּגָדָיו אֲתוֹ וַיִּקְדַּשׁ אֶת-אֶהָרֹן אֶת-בְּגָדָיו וְאֶת-בְּגָדָיו
וְאֶת-בְּגָדָיו בְּגָדָיו אֲתוֹ:
שְׁבִיעִי

וַיִּסֹּב מֹשֶׁה מִמִּשְׁחָה דְרַבּוּתָא וּמִן דְּמָא דְעַל מִדְבָּחַ
וְאֲדִי עַל אֶהָרֹן עַל לְבוּשׁוֹהִי וְעַל בְּנוֹהִי וְעַל לְבוּשֵׁי
בְּנוֹהִי עַמִּיָּה וְקַדִּישׁ יֵת אֶהָרֹן יֵת לְבוּשׁוֹהִי וְיֵת בְּנוֹהִי
וְיֵת לְבוּשֵׁי בְּנוֹהִי עַמִּיָּה:
שְׁבִיעִי

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהָרֹן וְאֶל-בְּנָיו בְּשָׁלוֹ אֶת-הַבֶּשֶׂר
יִפְתַּח אֱהֵל מוֹעֵד וְשֹׁם תֹאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת-הַלֶּחֶם אֲשֶׁר
בְּסֵל הַמַּלְאִים פֶּאֶשֶׁר צִנְיִתִּל לְאֹמֶר אֶהָרֹן וּבְנָיו
יֹאכְלוּהוּ:
שְׁבִיעִי

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאֶהָרֹן וּלְבְנוֹהִי בְשִׁילוֹ יֵת בְּשָׂרָא בְתַרְע
מִשְׁפֹּן זְמָנָא וְתִמְן תִּיכְלוּן יֵתִיָּה וְיֵת לְחֶמָא דְבְּסֵל
קוֹרְבָנֵי־אֲנֹן פְּמָא דְפַקִּידִית לְמִימֶר אֶהָרֹן וּבְנוֹהִי
יִיכְלוּנִיָּה:
שְׁבִיעִי

וְהַנּוֹתָר בַּבֶּשֶׂר וּבַלֶּחֶם בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ:
שְׁבִיעִי

וְדִישְׂתָּאֵר בְּבִשְׂרָא וּבְלֶחֶמָא בְּנוֹרָא תִּיקְדוּן:
שְׁבִיעִי

וּמִפְתַּח אֱהֵל מוֹעֵד לֹא תִצְאוּ שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם
מִלֹּאת יְמֵי מִלְאִיכֶם פִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת-
יְדֵיכֶם:
שְׁבִיעִי

וּמִתְרַע מִשְׁפֹּן זְמָנָא לֹא תִפְקוּן שִׁבְעָא יוֹמִין עַד יוֹם
מִשְׁלֵם יוֹמֵי קוֹרְבָנֹכֹן אֲרִי שִׁבְעָא יוֹמִין יִתְקַרֵּב
קוֹרְבָנֹכֹן:
שְׁבִיעִי

פֶּאֶשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה צִנְה י-הוָה לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר
עַל־יְכֶם:
שְׁבִיעִי

פְּמָא דְעַבְד בְּיוֹמָא הַדִּין פַּקִּיד יי לְמַעַבְד לְכַפֵּרָא
עַל־יְכֹן:
שְׁבִיעִי

צִנְה ה' לַעֲשׂוֹת – כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים. וְרַבּוּתֵינוּ דְרָשׁוּ: לַעֲשׂוֹת – זֶה מַעֲשֵׂה פָּרָה, לְכַפֵּר – זֶה מַעֲשֵׂה יוֹם הַכַּפּוּרִים; וְלִלְמַד שְׁפָהוּן גְּדוּל טְעוּן פְּרִישָׁה
קָדָם יוֹם הַכַּפּוּרִים שִׁבְעַת יָמִים, וְכֹן הִפְתָּן הַשׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה.

וּפְתַח אֱהֵל מוֹעֵד תִּשְׁבוּ יוֹמָם וְלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-מִשְׁמַרְתִּי י-הוָה וְלֹא תָמוּתוּ פִּי-כֹן
צִנְיִתִּי:
שְׁבִיעִי

וּבְתַרְע מִשְׁפֹּן זְמָנָא תִתְבּוּן יִימָם וְלַיְלִי שִׁבְעָא יוֹמִין
וְתִטְרוּן יֵת מִטְרַת מִימְרָא דִּיִּי וְלֹא תָמוּתוּן אֲרִי כֹן
אֶתְפַּקִּידִית:
שְׁבִיעִי

וְלֹא תָמוּתוּ – הָא אִם לֹא תַעֲשׂוּ כֵן, הָרִי אֲתֶם סְבִיבִים מִיָּתָה.

וַיַּעַשׂ אֶהָרֹן וּבְנָיו אֶת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר-צִנְה י-הוָה
בְּיַד-מֹשֶׁה:
שְׁבִיעִי

וְעַבְד אֶהָרֹן וּבְנוֹהִי יֵת כָּל פְּתַגְמֵי־אֲנֹן דְּפַקִּיד יי בְּיַדָּא
דְּמֹשֶׁה:
שְׁבִיעִי

וַיַּעַשׂ אֶהָרֹן וּבְנָיו – לְהַגִּיד שִׁבְחֹן, שְׁלֵא הִטּוּ יָמִין וּשְׁמָאל.

וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ מִהַשְּׁטִים וַיָּבֹאוּ
עַד-חִירְדֵן הוּא וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנֻוּ שָׁם טָרִם
וַיַּעֲבְרוּ: וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעֲבְרוּ הַשְּׁטָרִים
בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה: וַיִּצְוֶה אֶת-הָעָם לֵאמֹר כִּרְאוּכֶם
אֶת אַרְזֵן הַבְּרִיתִי-הַזֶּה אֲ-לֵהִיכֶם וְהַפְּהַנִּים הַלְּוִיִּם
נִשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם וְהַלַּכְתֶּם
אַחֲרָיו: אַךְ רְחֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵנָיו כְּאֻלְפִים
אִמָּה בַמַּדְּהָ אֲלֵתִקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר-תִּדְעוּ
אֶת-חִירְדֵן אֲשֶׁר תִּלְכוּ-בָּהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בְּהַרְדָּה
מִתְמוּל שְׁלֹשׁוֹם: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל-הָעָם הַתְּקַדְּשׁוּ
כִּי מִחַר יַעֲשֶׂה י-הוָה בְּקֶרְפֶּכֶם נִפְלְאוֹת: וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל-הַפְּהַנִּים לֵאמֹר שָׂאוּ אֶת-אַרְזֵן הַבְּרִית
וַעֲבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת-אַרְזֵן הַבְּרִית וַיִּלְכוּ
לִפְנֵי הָעָם: וַיֹּאמֶר י-הוָה אֶל-יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה
אֶחָל גְּדַלְךָ בְּעֵינַי כֹּל-לִי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִדְעוּן כִּי
כְּאֲשֶׁר חִייתִי עִם-מֹשֶׁה אֶחֱיָה עִמָּךְ: וְאַתָּה תִּצְנֶה
אֶת-הַפְּהַנִּים נִשְׂאֵי אַרְזֵן-הַבְּרִית לֵאמֹר כִּבְאֲכֶם
עַד-קִצְחָה מִי חִירְדֵן בְּחִירְדֵן תַּעֲמִדוּ: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גִּשׁוּ הַנָּה וְשִׁמְעוּ אֶת-דְּבָרֵי י-הוָה
אֲ-לֵהִיכֶם: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי אֵל חַי
בְּקֶרְפֶּכֶם וְחֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת-הַכְּנַעֲנִי וְאֶת-
הַחִתִּי וְאֶת-הַחִוִּי וְאֶת-הַפְּרִזִּי וְאֶת-הַחֲרָגִישִׁי
וְהָאִמְרִי וְהַיְבוּסִי: הַנְּהָ אַרְזֵן הַבְּרִית אֲדוּן כֹּל-
הָאָרֶץ עָבַר לִפְנֵיכֶם בְּחִירְדֵן: וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם שְׁנֵי
עֶשֶׂר אִישׁ מִשְׁכַּטֵּי יִשְׂרָאֵל אִישׁ-אֶחָד אִישׁ-אֶחָד
לְשֹׁבֵט: וְחָלָה בְּנוֹחַ בַּפּוֹת רַגְלֵי הַפְּהַנִּים נִשְׂאֵי
אַרְזֵן י-הוָה אֲדוּן כֹּל-לֵה-אָרֶץ בְּמִי חִירְדֵן מִי
חִירְדֵן וּפְרַתוֹן הַמַּיִם חִירְדִים מִלְּמַעְלָה וַיַּעֲמִדוּ גֵד
אֶחָד: וַיְהִי בְּנִסְעַ הָעָם מֵאֶרֶץ-הַלִּיחָם לְעָבַר אֶת-
חִירְדֵן וְהַפְּהַנִּים נִשְׂאֵי הָאָרֶץ הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם:
וַיִּכְבְּאוּ נִשְׂאֵי הָאָרֶץ עַד-חִירְדֵן וְרַגְלֵי הַפְּהַנִּים
נִשְׂאֵי הָאָרֶץ נִטְבְּלוּ בְּקִצְחַת הַמַּיִם וְחִירְדֵן מָלֵא עַל-
כֹּל לִיגְדוֹתָיו כֹּל יַמֵּי קָצִיר: וַיַּעֲמִדוּ הַמַּיִם חִירְדִים
מִלְּמַעְלָה קָמוּ גֵד-אֶחָד חֲרָק מְאֹד מְאֹד הָעִיר
אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן וְחִירְדִים עַל יַם הָעַרְבָּה יִסְחַמְלַח
תָּמוּ נִבְרַתוֹ וְהָעָם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ: וַיַּעֲמִדוּ
הַפְּהַנִּים נִשְׂאֵי הָאָרֶץ בְּרִיתִי-הַזֶּה בְּחַרְבָּה בְּתוֹךְ

חִירְדֵן הַכֵּן וְכָל-יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים בְּחַרְבָּה עַד אֲשֶׁר-
תָּמוּ כֹל-לֵחָזִי לְעָבַר אֶת-חִירְדֵן:
ד וַיְהִי כְּאֲשֶׁר-תָּמוּ כָל-לֵחָזִי לְעָבַר אֶת-חִירְדֵן
וַיֹּאמֶר י-הוָה אֶל-יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: קְחוּ לָכֶם מִן-
הָעָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַנְשִׁים אִישׁ-אֶחָד אִישׁ-אֶחָד
מִשְׁבֵּט: וַיִּצְוֶה אוֹתָם לֵאמֹר שְׂאוּ-לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ
חִירְדֵן מִמַּצֵּב רַגְלֵי הַפְּהַנִּים הַכֵּן שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה
אַבְנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם
בְּמַלְלוֹן אֲשֶׁר-תִּלְנֻוּ כֹּן הַלִּיחָה: וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל-
שְׁנַיִם הָעֶשְׂרֵה אִישׁ אֲשֶׁר הַכֵּן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ-
אֶחָד אִישׁ-אֶחָד מִשְׁבֵּט: וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עֲבְרוּ
לִפְנֵי אַרְזֵן י-הוָה אֲ-לֵהִיכֶם אֶל-תּוֹךְ חִירְדֵן
וְחָרְיִמוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל-שִׁכְמוֹ לְמַסְפַּר
שְׁבֵטֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל: לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת
בְּקֶרְפֶּכֶם כִּי-יִשְׂאֲלוּן בְּנֵיכֶם מִחַר לֵאמֹר מָה
הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם: וְאָמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִבְרַתוּ
מִימֵי חִירְדֵן מִפְּנֵי אַרְזֵן בְּרִיתִי-הַזֶּה בְּעָבְרוֹ
בְּחִירְדֵן נִבְרַתוּ מִי חִירְדֵן וְחָיו הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
לְזַכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד-עוֹלָם: וַיַּעֲשׂוּ-כֵן בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׂאוּ שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה
אַבְנִים מִתּוֹךְ חִירְדֵן כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר י-הוָה אֶל-יְהוֹשֻׁעַ
לְמַסְפַּר שְׁבֵטֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְרוּם עִמָּם אֶל-
הַמַּלְלוֹן וַיִּנְחֹם שָׁם: וּשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה אַבְנִים הָקִים
יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ חִירְדֵן תַּחַת מַצֵּב רַגְלֵי הַפְּהַנִּים
נִשְׂאֵי אַרְזֵן הַבְּרִית וַיְהִיו שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
וְהַפְּהַנִּים נִשְׂאֵי הָאָרֶץ עֲמִידִם בְּתוֹךְ חִירְדֵן עַד
תָּם כֹּל לֵיחָדְבָר אֲשֶׁר-צִוָּה י-הוָה אֶת-יְהוֹשֻׁעַ
לְדַבֵּר אֶל-הָעָם כְּכָל אֲשֶׁר-צִוָּה מֹשֶׁה אֶת-יְהוֹשֻׁעַ
וַיִּמְחַרוּ הָעָם וַיַּעֲבְרוּ: וַיְהִי כְּאֲשֶׁר-רָאִיתֶם כֹּל-לֵחָזֵם
לְעָבַר וַיַּעֲבַר אַרְזֵן-י-הוָה וְהַפְּהַנִּים לִפְנֵי הָעָם:
וַיַּעֲבְרוּ בְּנֵי-רְאוּבֵן וּבְנֵי-גָד וְחָצִי שֵׁבֶט הַמְּנַשֶּׁה
חֲמוּשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים
מֹשֶׁה: כְּאֲרַבְעִים אֶלֶף חֲלוּצֵי הַצָּבָא עָבְרוּ לִפְנֵי
י-הוָה לְמַלְחָמָה אֵל עַרְבֹת יְרִיחוֹ: בַּיּוֹם הַהוּא
גְּדַל י-הוָה אֶת-יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינָיו כֹּל-לִי-יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ
אֹתוֹ כְּאֲשֶׁר יִרְאוּ אֶת-מֹשֶׁה כֹּל-לִימֵי חַיָּיו:
וַיֹּאמֶר י-הוָה אֶל-יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: צִנֵּה אֶת-

הַכְּהֵנִים נִשְׁאֵי אֲרוֹן הַעֲדוּת וַיַּעֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃ וַיֵּצֵאוּ
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַכְּהֵנִים לֵאמֹר עָלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃ וַיְהִי
בַעֲלוֹת בַּעֲלוֹת הַכְּהֵנִים נִשְׁאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְיָ הָיָה
מִתְדַּף הַיַּרְדֵּן נִתְקַן בַּפּוֹת רִגְלֵי הַכְּהֵנִים אֶל הַחֲרֹבָה
וַיֵּשְׁבוּ מִן־הַיַּרְדֵּן לְמִקְוֵמָם וַיֵּלְכוּ כַתְּמוּל־שִׁלְשׁוּם
עֲלֵיכֹּ׃ לִגְדוֹתֵינוּ׃ וַהֲעֵם עָלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן בַּעֲשׂוֹר
לְחָדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיַּחֲנוּ בְּגִלְגָּל בְּקִצֵּה מִזְרַח יְרִיחוֹ׃
וַיָּאֵת שְׁתֵּימָּה עֲשָׂרָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן־
הַיַּרְדֵּן הַקִּים יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר יִשְׁאַלְוּן בְּנֵיכֶם מָחָר אֶת־
אֲבוֹתָם לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה׃ וְהוֹדַעְתֶּם אֶת־
בְּנֵיכֶם לֵאמֹר בִּיבִשְׁתָּה עָבַר יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיַּרְדֵּן
הַזֶּה׃ וְאֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְיָ הָיָה אֶל־לַחֲיֹכֶם אֶת־יְמֵי
הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵיכֶם עַד־עַבְרַכֶּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ הָיָה
אֶל־לַחֲיֹכֶם לַיָּם־סוּף אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ מִפְּנֵינוּ עַד־
עַבְרָנוּ׃ לְמַעַן דַּעַת כֹּ׃ לִעַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד
יְיָ הָיָה כִּי חִזְקָה הָיָה לְמַעַן יִרְאוּ אֶת־יְיָ הָיָה
אֶל־לַחֲיֹכֶם כֹּ׃ לִיְהִימִים׃

ה וַיְהִי כִשְׁמַע כֹּ׃ לִמְלֹכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעָבַר
הַיַּרְדֵּן וּמָה וּכְלִי־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֵת
אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְיָ הָיָה אֶת־יְמֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל עַד־עַבְרָם עַבְרָנוּ וַיָּמָס לְבָבָם וְלֹא־הָיָה בָּם
עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בָּעֵת הַהִיא אָמַר
יְיָ הָיָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עָשָׂה לְךָ חֲרֹבוֹת צָרִים וְשׁוֹב מִלִּי
אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁנִית׃ וַיַּעֲשִׂלוּ יְהוֹשֻׁעַ חֲרֹבוֹת
צָרִים וַיִּמַּל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת הָעַרְלֹזֹת׃
וַזֶּה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ כֹּ׃ לִיְהֵם הֵיבֵא
מִמְּצָרִים הַזְּבָרִים כֹּ׃ אֲנִשֵּׁי הַמְּלַחְמָה מָתוּ
בַמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמְּצָרִים׃ כִּי־מָלִים הָיוּ
כֹּ׃ לִיְהֵם הֵיבֵאִים וְכִל־הָעָם הַיִּלְדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ
בְּצֵאתָם מִמְּצָרִים לֹא־מָלוּ׃ כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה
הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תָּם כֹּ׃ לִיְהֵמוּ אֲנִשֵּׁי
הַמְּלַחְמָה הֵיבֵאִים מִמְּצָרִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל
יְיָ הָיָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ הָיָה לָהֶם לְבַלְתִּי תִרְאוּ אֶת־
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ הָיָה לְאֲבוֹתָם לָתֵת לָנוּ
אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם הַקִּים תַּחֲתָם
אֲתָם מִלִּי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עָרְלִים הָיוּ כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם

בַּדֶּרֶךְ׃ וַיְהִי כַאֲשֶׁר־תָּמוּ כֹּל־הַגּוֹי לְהַמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ
תַּחֲתָם בְּמַחֲנֵה עַד חַיֹּתָם׃ וַיֹּאמֶר יְיָ הָיָה אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גִּלְוֹתֵי אֶת־חֲרֹפַת מִצְרַיִם מִעֲלֵיכֶם
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּחֲנוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבַּעַת
עָשָׂר יוֹם לְחָדֶשׁ בַּעֲרֹב בְּעָרְבוֹת יְרִיחוֹ׃ וַיֹּאכְלוּ
מִעֲבוֹר הָאָרֶץ מִמִּזְרַח הַפֶּסַח מִצְוֹת וּקְלוֹי בַעֲצָם
הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁבַּת הַמָּן מִמִּזְרַח הַחַרְת בְּאֲכָלָם מִעֲבוֹר
הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה עוֹד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן וַיֹּאכְלוּ
מִתְבוֹאֵת אָרֶץ כְּנָעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃ וַיְהִי בַחַיֹּת
יְהוֹשֻׁעַ בְּיְרִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא וַהֲנִיחַ אִישׁ עֹמֵד
לְגִבְדּוֹ וַחֲרָבּוֹ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּלְךָ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו
וַיֹּאמֶר לוֹ תֵּלְנוּ אֵתָּה אִם־לְצַרְיָנוּ׃ וַיֹּאמֶר | לֹא כִי
אֲנִי שֶׁר־צָבָא יְיָ הָיָה עִתָּה בְּאֵתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־
פְּנֵי אֲרֻצָּה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדַנִּי מִדְּבַר
אֶל־עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר שֶׁר־צָבָא יְיָ הָיָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
שֶׁל־נַעֲלָךְ מִעַל רִגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה עֹמֵד
עָלוּ קָדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֹּ׃

ו וַיְרִיחוּ סִגְרָת וּמִסְגְּרָת מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃ וַיֹּאמֶר יְיָ הָיָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רֵאחַ
נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ וְאֶת־מִלְכָּה גִבּוֹרֵי הַחֵיל׃
וּסְבַתָּם אֶת־הָעִיר כֹּל אֲנִשֵּׁי הַמְּלַחְמָה הַקּוֹף אֶת־
הָעִיר פָּעַם אַחַת כַּחַת כַּחַת תַּעֲשֶׂה שְׁשֵׁת יָמִים׃ וַשְּׁבַעַת
כְּהֵנִים יִשְׂאוּ שְׁבַעַת שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לְפָנֵי הָאָרֶץ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִסְבּוּ אֶת־הָעִיר שִׁבְעַת פְּעָמִים
וְהַכְּהֵנִים יִתְקַעוּ בַשׁוֹפְרוֹת׃ וְהָיָה בַמִּשְׁדָּ׃ בְּקִרְוֹ
הַיּוֹבֵל בַּשְּׁמַעְכֶם כַּשֶּׁ׃ מִעַכְּם אֶת־קוֹל הַשׁוֹפָר
וַיַּעֲזוּ כִלְיָהֶם תְּרוּעָה גְדוּלָה וְנִפְלָא חוֹמַת הָעִיר
תַּחֲתֶיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נִגְדּוֹ׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ כֹּ׃
נֹן אֶל־הַכְּהֵנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן
הַבְּרִית וְשְׁבַעַת כְּהֵנִים יִשְׂאוּ שְׁבַעַת שׁוֹפְרוֹת
יּוֹבְלִים לְפָנֵי אֲרוֹן יְיָ הָיָה׃ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם עַבְרוּ
וּסְבּוּ אֶת־הָעִיר וְהַחֲלוּץ יַעֲבֹר לְפָנֵי אֲרוֹן יְיָ הָיָה׃
וַיְהִי כַאֲמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם וְשְׁבַעַת הַכְּהֵנִים
נִשְׂאוֹם שְׁבַעַת שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לְפָנֵי יְיָ הָיָה
עַבְרוּ וְתִקְעוּ בַשׁוֹפְרוֹת וְאֲרוֹן בְּרִית יְיָ הָיָה הִלְךָ
אֲחֵרֵיהֶם׃ וְהַחֲלוּץ הִלְךָ לְפָנֵי הַכְּהֵנִים תִּקְעֵי

השופרות והמאסף הלך אחרי הארון הלך ותקוע בשופרות: ואת העם צוה יהושע לאמר לא תריעו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא מפיהם דבר עד יום אמרי אליכם הריעו והריעתם: ויפס ארוןי-הוה את העיר חקף פעם אחת ויבאו המחנה וילינו במחנה: וישבם יהושע בפקר וישאו הכהנים את ארון י-הוה: ושבעה הכהנים נשאים שבועה שופרות היבלים לפני ארון י-הוה הלכים הלך ותקעו בשופרות והחלוץ הלך לפניהם והמאסף הלך אחרי ארון י-הוה הלך ותקוע בשופרות: ויספו את העיר ביום השני פעם אחת וישבו המחנה כה עשו ששת ימים: ויהי ביום השביעי וישכמו בעלות השחר ויספו את העיר פמשפט הזה שבע פעמים רק ביום ההוא סבבו את העיר שבע פעמים: ויהי בפעם השביעית תקעו הכהנים בשופרות ויאמר יהושע אליהם הריעו כירנתן י-הוה לכם את העיר: והיתה העיר חרם היא וכל אשר בה לי-הוה רק רחב הזונה תהיה היא וכל אשר אתה בבית כי החבאתה את המלאכים אשר שלחנו: ורק אתם שמרו מן החרם פן יחרימו ולקחתם מן החרם ושמתם את מחנה ישראל לחרם ועברתם אותו: וכל בסף וזהב וכלי נחשת וברזל קדש הוא לי-הוה אוצר י-הוה יבוא: וירע העם ויתקעו בשופרות ויהי כשמע העם את קול השופר ויריעו העם תרועה גדולה ותפל החומה תהתיה ויעל העם העירה איש נגדו וילכדו את העיר: ויחרימו את כ-לא אשר בעיר מאיש ועדי אשה מנער ועדי-קן ועדי שור ושה וחמור לפי חרב: ולשנים האנשים המרגלים את הארץ אמר יהושע באו בית האשה הזונה והוציאו משם את האשה ואת כ-לא אשר לה כאשר נשבעתם לה: ויבאו הנערים המרגלים ויצאו את רחב ואת אביה ואת אמה ואת אחיה ואת כ-לא אשר לה ואת כ-ל משפחותיה הוציאו ויניחום מחוץ למחנה ישראל: והעיר שרפו באש וכל אשר בה רק בסף וזהב וכלי הנחשת והברזל נתנו

אוצר ביתי-הוה: ואת רחב הזונה ואת בית אביה ואת כ-לא אשר לה החיה יהושע ותשב בקרב ישראל עד היום הזה פי החבואה את המלאכים אשר שלח יהושע לרגל את יריחו: וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארוך האיש לפני י-הוה אשר יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכרו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה: ויהי י-הוה את יהושע ויהי ש-מעו בכל הארץ: וימעלו בני ישראל מעל בהרם ויקח עכו בני פרמי בני זבדי בני זרח למטה יהודה מן החרם ויחראף י-הוה בבני ישראל: וישלח יהושע אנשים מיריחו העי אשר עמ-בית און מקדם לבית אל ויאמר אליהם לאמר עלו ורגלו את הארץ ויעלו האנשים וירגלו את העי: וישבו אלי יהושע ויאמרו אליו אליעל כ-ל העם פאלפים איש או בשלשת אלפים איש יעלו ויפו את העי אלתינוע-שמה את כ-ל העם פי מעט המה: ויעלו מן העם שמה בשלשת אלפים איש וינסו לפני אנשי העי: ויפו מהם אנשי העי בשלשים ושישה איש וירדו לפני השער עדי השכרים ויבום פמורד וימם לבכי העם ויהי למום: ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על-פניו ארצה לפני ארון י-הוה עדי הערב הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם: ויאמר יהושע אהה א-דני י-הוה למה העברת העביר את העם הזה את הירדן לתת אתנו ביד האמרי להאבידנו ולו הואלנו וישב בעבר הירדן: פי א-דני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף לפני איביו: וישמעו הפנעני וכל ישרי הארץ ונספו עלינו והכריתו את שמנו מן הארץ ומחית עשה לשמך הגדול: ויאמר י-הוה אליהושע קם לך למה זה אתה נפל עלי פניך: חטא ישראל וגם עברו אתי-בריתי אשר צויתו אותם וגם לקחו מן החרם וגם גנבו וגם פחשו וגם שמו בכליהם: ולא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ערף יפנו לפני איביהם פי היו לחרם לא אוסוף להיות עמכם אם לא תשמדו חרם מקרבכם: קם קדש את העם ואמרת

וְהַתְּקַדְּשׁוּ לְמַחֲרָא כִּי כֹה אָמַר יְ-הוָה אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל
תָּרַם בְּקִרְבְּךָ יִשְׂרָאֵל לֹא תֹכַל לָקוּם לִפְנֵי אֲבֹתֶיךָ
עַד־הִסְרִיכֶם הַחֲרָם מִקִּרְבְּכֶם: **וַיִּנְקְרְבֶתֶם בַּבֶּקֶר
לְשֹׁבְטֵיכֶם וְהָיָה הַשֹּׁבֵט אֲשֶׁר־יִלְבְּדֵנוּ יְ-הוָה יִקְרַב
לְמִשְׁפַּחֹת וְהַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר־יִלְבְּדֶנָּה יְ-הוָה תִּקְרַב
לְבָתֵּימָם וְהַבֵּית אֲשֶׁר יִלְבְּדֵנוּ יְ-הוָה יִקְרַב לְגִבְרֵימָם:
**וְהָיָה הַנִּלְבָּד בְּחֲרָם יִשְׂרָאֵל בְּאִשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כֹּ-לֵי
אֲשֶׁר־לוֹ כִּי עָבַר אֶת־בְּרִית יְ-הוָה וְכִי־עָשָׂה נִבְלָה
בְּיִשְׂרָאֵל: **וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֶּקֶר וַיִּקְרַב אֶת־
יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבְטָיו וַיִּלְבַּד שֹׁבֵט יְהוּדָה: **וַיִּקְרַב אֶת־
מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה וַיִּלְבַּד אֶת מִשְׁפַּחַת הַזְּרָחִי וַיִּקְרַב
אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזְּרָחִי לְגִבְרֵימָם וַיִּלְבַּד זַבְדִּי: **וַיִּקְרַב
אֶת־בֵּיתוֹ לְגִבְרֵימָם וַיִּלְבַּד עֶכְוֹן בֶּן־פְּרֹמִי בֶן־זַבְדִּי
בֶן־זֶרַח לְמִטָּה יְהוּדָה: **וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־עֶכְוֹן בְּנִי
שִׁים־נָא כְבוֹד לִי־הוּא אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתִן־לוֹ
תּוֹדָה וְהִגְדִּינָא לִי מַה עָשִׂיתָ אֶל־תִּבְחַד מִמֶּנִּי:
**וַיַּעַן עֶכְוֹן אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֲמִנָּה אֲנִכִּי הִטְאֵתִי
לִי־הוּא אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכִזָּאת וְכִזָּאת עָשִׂיתִי:
**וַאֲרָאָה וְאָרָא בְשָׂלָל אֲדָרַת שִׁנְעָר אַחַת טוֹבָה
וּמְאֹתִים שִׁקְלִים פָּסָף וּלְשׁוֹן זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים
שִׁקְלִים מִשְׁקָלוֹ וְאַחַמְרָם וְאַקְחָם וְהָנֶם טְמוּנִים
בְּאֶרֶץ בְּתוֹךְ הָאֲהָלִי וְחִפְסָף תִּחְתִּיתִי: **וַיִּשְׁלַח
יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיִּרְצֻוּ הָאֲהָלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה
בְּאֲהָלוֹ וְחִפְסָף תִּחְתִּיתִי: **וַיִּקְחוּם מִתּוֹךְ הָאֲהָל
וַיִּבְאוּם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וְאֵל כָּ-ל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲקֹם
לִפְנֵי יְ-הוָה: **וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עֶכְוֹן בֶּן־זֶרַח וְאֶת־
חִפְסָף וְאֶת־הָאֲדָרַת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב וְאֶת־בְּנָיו
וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרֹוֹ וְאֶת־חֲמֹרוֹ וְאֶת־צֹאֲנֹוֹ
וְאֶת־אֲהָלוֹ וְאֶת־כֹּ-ל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
וַיַּעֲלוּ אֹתָם עִמָּק עֲבוֹר: **וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מַה
עֲבַרְתֶּנוּ יַעֲכֹרֶךָ יְ-הוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ
כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בְּאִשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם
בְּבָבָנִים: **וַיִּקְחוּם עֲלֵיו גִּלְיָאֲבָנִים גְּדוֹלִם עַד הַיּוֹם
הַזֶּה וַיִּשְׁבֹּב יְ-הוָה מִחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־פָּנָי קָרָא שֵׁם
חֲמָקוֹם הַהוּא עִמָּק עֲבוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
**ח **וַיֹּאמֶר יְ-הוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־תִּירָא וְאֶל־תַּחַת
קַח עִמָּךְ אֶת כָּ-ל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעִי******************************

וְנָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־מִלְחָתָהּ הָעִי וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־
עִירָו וְאֶת־אֶרְצוֹ: **וְעָשִׂיתָ לָעִי וּלְמִלְחָתָהּ כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתָ לְיִרְיָחוֹ וּלְמִלְחָתָהּ רַק־שְׁלָלָהּ וּבְהַמְתָּהּ תִּבְזוּ
לְכֶם שִׁים־לָךְ אַרְבַּ לְעִיר מֵאַחֲרֶיהָ: **וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ
וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעִי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ
שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ גִּבּוֹרֵי חַיִל וַיִּשְׁלַחֵם לַיְלָה: **וַיָּצִו
אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ אֹתָם אַרְבִּים לְעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר
אֶל־תִּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר מֵאֵד וְהָיִיתֶם פְּלִכֶם נִכְנָיִם:
**וַיָּנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה
כִּי־יִצְאוּ לְקִרְאֹתֵנוּ כַּאֲשֶׁר בְּרָאשֵׁנָה וְנִסְנוּ
לִפְנֵיהֶם: **וַיִּצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד חֲתִיקָנוּ אֹתָם מִן־
הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ נָסִים לִפְנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בְּרָאשֵׁנָה
וְנִסְנוּ לִפְנֵיהֶם: **וְאֹתָם תִּקְמוּ מִהָאֹרֶב וְהוֹרְשִׁיתֶם
אֶת־הָעִיר וְנִתְּנָה יְ-הוָה אֱ-לֹהֵיכֶם בְּיַדְכֶם: **וְהָיָה
כַּתְּפֹשֶׁכֶם אֶת־הָעִיר תִּצְוִיתוּ אֶת־הָעִיר בְּאִשׁ כְּדָבָר
יְ-הוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ צִוִּיתִי אֶתְכֶם: **וַיִּשְׁלַחֵם יְהוֹשֻׁעַ
וַיִּלְכוּ אֶל־הַמְּאָרֶב וַיִּשְׁכְּנוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעִי
מִיָּם לָעִי וַיִּלֶּן יְהוֹשֻׁעַ בְּלַיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם:
וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֶּקֶר וַיִּבְקַד אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא
וְזָקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם הָעִי: **וְכָל־הָעָם הַמִּלְחָמָה
אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְשׂוּ וַיִּבְאוּ נֶגֶד הָעִיר וַיַּחֲנוּ
מִצִּפּוֹן לָעִי וְהָנִי בֵּינוּ וּבֵין־הָעִי: **וַיִּקַּח בַּחֲמִשָּׁת
אֶלְפִים אִישׁ וַיִּשֶׂם אֹתָם אַרְבַּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין
הָעִי מִיָּם לָעִיר: **וַיִּשְׁיִמוּ הָעָם אֶת־כֹּ-ל־הַמִּחְנָה
אֲשֶׁר מִצִּפּוֹן לָעִיר וְאֶת־עֲקֹבוֹ מִיָּם לָעִיר וַיִּלֶּךְ
יְהוֹשֻׁעַ בְּלַיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָמָק: **וַיְהִי בְרֹאֹת
מִלְחָתָהּ וַיִּמְחֲרוּ וַיִּשְׁפִּימוּ וַיִּצְאוּ אֲנָשֵׁי־הָעִיר
לְקִרְאֵת־יִשְׂרָאֵל לְמִלְחָמָה הוּא וְכָל־עַמּוֹ לְמוֹעֵד
לִפְנֵי הָעָרֶבָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי־אֶרֶב לוֹ מֵאַחֲרֵי
הָעִיר: **וַיִּגְנְעוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיהֶם וַיִּנְסוּ
דָרֶךְ הַמִּדְבָּר: **וַיִּזְעַקוּ כָּ-ל־הָעָם אֲשֶׁר בָּעִיר בְּעִי
לָרֶדֶף אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַיִּנְתְּקוּ מִן־
הָעִיר: **וְלֹא־יָנָשָׂא אִישׁ בָּעִי וּבֵית אֵל אֲשֶׁר לֹא־
יָצְאוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲזְבוּ אֶת־הָעִיר כַּתּוֹחָה
וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל: **וַיֹּאמֶר יְ-הוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
נִטָּה בְּכִידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדְךָ אֶל־הָעִי כִּי בְיָדְךָ אֶתְנַנְּהָ
וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בְּכִידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר: **וְהָאֹרֶב**********************************

קָם מִחֶרֶה מִמְּקוֹמוֹ וַיִּרְוּצוּ בְּנִטּוֹת יָדָיו וַיִּבְאוּ הָעִיר
וַיִּלְבְּדוּהָ וַיִּמְחֲלוּ וַיַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ׃ וַיִּפְּנוּ
אֲנָשָׁי הָעִי אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְאוּ וַהֲנֵה עָלָה עֵשֶׁן הָעִיר
הַשְּׂמַיְמָה וְלֹא־הָיָה בְּהֶם יָדִים לְנוֹס הֵנָּה וְהֵנָּה וְהָעַם
הַנֶּם הַמִּדְבָּר נִהְפָּךְ אֶל־הַרְוּרָה׃ וַיְהוֹשִׁיעַ וְכָל־
יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי־לָכַד הָאֲרָב אֶת־הָעִיר וְכִי עָלָה
עֵשֶׁן הָעִיר וַיִּשְׁכּוּ וַיִּכּוּ אֶת־אֲנָשָׁי הָעִי׃ וַאֲלֹלָה
יִצְאוּ מִן־הָעִיר לְקִרְאֲתָם וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ אֱלֹהֵי
מִזְבֵּחַ וְאֱלֹהֵי מִזְבֵּחַ וַיִּכּוּ אוֹתָם עַד־בִּלְתִּי הַשְּׂאִיר־לוֹ
שָׂרִיד וּפְלִיט׃ וְאֶת־מִלְחָה הָעִי תִפְּשׂוּ חַי וַיִּקְרְבוּ
אֵתוֹ אֶל־יְהוֹשִׁיעַ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַחַרֹּג אֶת־
כָּל־לִישְׁבֵי הָעִי בַשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר רִדְפוּם בּוֹ
וַיִּפְּלוּ כָלֶם לְפִי־חַרְבַּ עַד־תַּמָּם וַיִּשְׁכּוּ כָל־יִשְׂרָאֵל
הָעִי וַיִּכּוּ אֶתָּה לְפִי־חַרְבֶ׃ וַיְהִי כְּלַחֲנַפְלִים בַּיּוֹם
הַהוּא מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה שְׁנַיִם עָשָׂר אֲלָף כֹּל אֲנָשָׁי
הָעִי׃ וַיְהוֹשִׁיעַ לֹא־הָשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בַּכִּידוֹן עַד
אֲשֶׁר חָחִירִים אֵת כָּל־לִישְׁבֵי הָעִי׃ רַק תִּבְהַמְּחָה
וְשִׁלַּל הָעִיר הַחַיָּא בְּזִזוֹ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כְּדַבֵּר יְיָ־הוֹה
אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־יְהוֹשִׁיעַ׃ וַיִּשְׂרַף יְהוֹשִׁיעַ אֶת־הָעִי
וַיִּשְׂימָה תִלְעוּלָם שְׂמַמְחָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאֶת־
מִלְחָה הָעִי תִלָּה עַל־הָעֵץ עַד־עַת הָעַרְב וְכִבּוֹא
הַשְּׂמַשׁ צִוָּה יְהוֹשִׁיעַ וַיִּירֶדוּ אֶת־נִבְלָתוֹ מִן־הָעֵץ
וַיִּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ אֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיִּקְוִמוּ עָלָיו
גֹּל־אֲבָנִים גְּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אִזּוֹ יִבְנֶה יְהוֹשִׁיעַ
מִזְבֵּחַ לִי־הוֹה אֶ־לְהוֹי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל׃ בָּאֲשֶׁר
צִוָּה מֹשֶׁה עֲבָדֵי־הוֹה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַתּוּב
בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת אֲשֶׁר
לֹא־יִחַנּוּ עָלֵיהֶן בְּרֹזֶל וַיַּעֲלוּ עָלָיו עֹלֹת לִי־הוֹה
וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים׃ וַיִּכְתֹּב ב־שֵׁם עַל־הָאֲבָנִים אֵת
מִשְׁנֵה תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר פָּתַב לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְכָל־יִשְׂרָאֵל וְזִקְנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו עֲמָדִים
מִזְבֵּחַ וּמִזְבֵּחַ לְאֲרוֹן נִגְדַּד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נִשְׂאִי | אֲרוֹן
בְּרִית־יְיָ הוֹה בְּגֹרַב בָּאֲזָרָה הָצִיּוֹ אֶל־מִוֶּל הַר־גֵּרָזִים
וַחֲחִצִּיּוֹ אֶל־מִוֶּל תְּרִיעֵיבָל בָּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֲבָדֵי־
יְיָ־הוֹה לְבָרֵךְ אֶת־הָעַם יִשְׂרָאֵל בְּרֹאשְׁנָה׃ וְאַחֲרָי־
כֵּן קָרָא אֶת־כָּל־לִידְבָרֵי הַתּוֹרָה תִּפְרָכָה וְהַקְלִלָה
כְּכָל־הַפְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה׃ לֹא־יְהִי דָבָר מִכָּל

אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשִׁיעַ נִגְדַּד כָּל־קֶהֶל
יִשְׂרָאֵל וְחַנְּשִׁים וְחַפְּפִים וְחַגְרֵי הַחֶלֶךְ בְּקִרְבָּם׃
ט וַיְהִי כְּשָׁמַע כָּל־לְחַמְלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
בְּהַר וּבַשְּׂפֵלָה וּבְכָל־חוֹף הַיָּם הַגְּדוֹל אֶל־מִוֶּל
הַלְבַנּוֹן הַחֲתִי וְהָאֲמֹרִי הַפְּנִיעֵנִי הַפְּרִזִּי חַחֲוִי
וְחִיבוּסִי׃ וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשִׁיעַ וְעִם־
יִשְׂרָאֵל בַּה אַחַד׃ וַיִּשְׁבִּי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהוֹשִׁיעַ לִירִיחוֹ וְלָעִי׃ וַיַּעֲשׂוּ גַם־הַמַּחַ בְּעֶרְמָה
וַיִּלְכוּ וַיַּצְטִירוּ וַיִּקְחוּ שָׁקִים בָּלִים לְחַמּוֹרֵיהֶם
וְנֹאדוֹת לִיָּן בָּלִים וּמִבְּקַעִים וּמִצְרָרִים׃ וַיַּנְעִלּוֹת
בָּלוֹת וּמִטְּלָאוֹת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׁלֵמוֹת בָּלוֹת עָלֵיהֶם
וְכָל־לָחֶם צִידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקְדָּים׃ וַיִּלְכוּ אֶל־יְהוֹשִׁיעַ
אֶל־הַמַּחְנֶה הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
מֵאֲרָץ רְחוֹקָה בָּאֲנוּ וְעַתָּה בְּרַת־וַיִּלְנוּ בְּרִית׃
וַיֹּאמֶר אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־חַחֲוִי אוֹלִי בְּקִרְבִּי אַתָּה
יּוֹשֵׁב וְאִיךְ אֶכְרַת־לְךָ בְּרִית׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשִׁיעַ
עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם יְהוֹשִׁיעַ מִי אַתֶּם
וּמֵאִיִן תִּבְאוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֲרָץ רְחוֹקָה מֵאֹד
בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם יְיָ־הוֹה אֶ־לְהִידָּ כִּי־שָׁמְעֵנוּ
שֶׁ־מָעוּ וְאַתָּה כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃ וְאַתָּה
כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הַשְּׁבֹון וְלָעֹג מֶלֶךְ־הַבְּשָׁן אֲשֶׁר
בְּעַשְׂתָּרוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָינוּ וְזִקְנֵינוּ וְכָל־לִישְׁבֵי
אֲרָצֵנוּ לֵאמֹר קַחוּ בְיָדְכֶם צִידָה לְדָרֶךְ וּלְכוּ
לְקִרְאֲתָם וְאַמְרַתֶּם אֵלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה
בְּרַת־וַיִּלְנוּ בְּרִית׃ זֶה | לְחַמְנוּ חָם הַצְּטִירְנוּ אֵתוֹ
מִבְּתֵינֵנוּ בַּיּוֹם צִאתְנוּ לְלָכַת אֵלֵיכֶם וְעַתָּה הֵנָּה
יָבֵשׁ וְחַיָּה נִקְדָּים׃ וְאֱלֹהֵי נֹאדוֹת חֵיָּן אֲשֶׁר מִלְּאֲנוּ
חַדְשִׁים וְהֵנָּה תִתְּבַקְּעוּ וְאֱלֹהֵי שְׁלֵמוֹתֵינוּ וַיַּנְעִלְנוּ
בָּלוֹ מִרַב חֲדָרֶךְ מֵאֹד׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּידָם
וְאַת־פִּי יְיָ־הוֹה לֹא שָׁאֲלוּ׃ וַיַּעֲשׂ לָהֶם יְהוֹשִׁיעַ
שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוֹתָם וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם
נְשִׂאֵי הָעַדָּה׃ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרָי
אֲשֶׁר־כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קָרְבִים חָם
אֵלָיו וּבְקִרְבּוֹ חָם יֹשְׁבִים׃ וַיִּסְעוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן
וְהַכְּפִירָה וּבְאֲרוֹת וְקָרִית וְעָרִים׃ וְלֹא הַכּוּם בְּנֵי

ישראל פי־נשבעו להם נשיאי העדה פי־הזה
א־לֹהִי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנְנוּ כָּל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂאִים:
וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַנְּשִׂאִים אֶל־כָּׁל־הָעֵדָה אֲנַחְנוּ
נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם פִּי־הַזֶּה א־לֹהִי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא
נֹכַח לִנְגֹעַ בָּהֶם: ׀ זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְהָחִיָּה אוֹתָם
וְלֹא־יִהְיֶה עָלֵינוּ קֹזֶף עַל־הַשְּׂבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְנוּ
לָהֶם: ׀ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂאִים יִהְיוּ וַיְהִיו חֲטָבֵי
עֲצִים וְשֹׂאבֵי־מַיִם לְכָל־הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דִּבְרוּ לָהֶם
הַנְּשִׂאִים: ׀ וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם
לֵאמֹר לָמָּה רַמִּיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחוּקִים אֲנַחְנוּ
מִכֶּם מְאֹד וְאַתֶּם בְּקִרְבָּנוּ יֹשְׁבִים: ׀ וְעַתָּה אֲרוּרִים
אַתֶּם וְלֹא־יִכָּרֵת מִכֶּם עֶבֶד וְחֲטָבֵי עֲצִים וְשֹׂאבֵי
מַיִם לְבֵית א־לֹהִי: ׀ וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי
הֲגֵד הַגֵּד לַעֲבָדֶיךָ אֵת אֲשֶׁר צִוִּיתָ יְהוָה א־לְהוֹדִיךָ
אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לְתֵת לָכֶם אֶת־כָּׁל־הָאָרֶץ
וְלַחֲשׂוֹד אֶת־כָּׁל־לִישְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וַיִּירָא
מְאֹד לִנְפֹשֵׁתֵינוּ מִפְּנֵיכֶם וַנַּעֲשֶׂה אֶת־יְהוָה הַזֶּה:
׀ וְעַתָּה הִנֵּנוּ בְיַדְךָ כַּפָּז וּבִישָׁר בְּעֵינֶיךָ לַעֲשׂוֹת
לָנוּ עֲשֵׂה: ׀ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן וַיַּצֵּל אוֹתָם מִיַּד בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל וְלֹא חָרְגוּם: ׀ וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא
חֲטָבֵי עֲצִים וְשֹׂאבֵי מַיִם לַעֲדָה וּלְמִזְבֵּחַ יְהוָה עַד־
הַיּוֹם הַזֶּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר:

י וַיְהִי כַשְּׁמַע אֲדֹנֵי־צָדֵק מֶלֶךְ יִרְוֹשָׁלַיִם פִּי־לְכֹד
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעִיר וַיַּחְרִימָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְיִרְיָחוֹ
וּלְמַלְכָּה כַּן־עָשָׂה לָעִיר וּלְמַלְכָּה וְכִי הִשְׁלִימוּ יִשְׁבֵי
גְבַעוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיְהִיו בְּקִרְבָּם: ׀ וַיִּירָאוּ מְאֹד כִּי
עִיר גְּדוּלָּה גְבַעוֹן כְּאַחַת עָרֵי הַמַּמְלָכָה וְכִי הִיא
גְּדוּלָּה מִן־הָעִיר וְכָל־אֲנָשֶׁיהָ גִּבּוֹרִים: ׀ וַיִּשְׁלַח אֲדֹנֵי־
צָדֵק מֶלֶךְ יִרְוֹשָׁלַיִם אֶל־הוֹהֵם מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן וְאֶל־
פְּרָאִם מֶלֶךְ־יִרְמוֹת וְאֶל־יַפְיַע מֶלֶךְ־לְכִישׁ וְאֶל־דָּבִיר
מֶלֶךְ־עַגְלוֹן לֵאמֹר: ׀ עַל־יְאֵלֵי וְעַזְרָנִי וְנַכְּחָ אֶת־
גְּבַעוֹן בֵּי־הַשְּׁלִימָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
׀ וַיֹּאסְפוּ וַיַּעֲלוּ חֲמֹשֶׁת ׀ מַלְכֵי הָאֲמֹרִי מֶלֶךְ
יִרְוֹשָׁלַיִם ׀ מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן מֶלֶךְ־יִרְמוֹת מֶלֶךְ־לְכִישׁ
מֶלֶךְ־עַגְלוֹן הֵם וְכָל־מַחְנֵיהֶם וַיַּחְנוּ עַל־גְּבַעוֹן
וַיִּלְחֲמוּ עֲלֵיהֶם: ׀ וַיִּשְׁלַחוּ אֲנָשָׁי גְּבַעוֹן אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
אֶל־הַמַּחְנֶה הַגְּלִגְלָה לֵאמֹר אֶל־יִתְּרָה יָדֶיךָ מֵעַבְרֶיךָ

עָלֶה אֲלֵינוּ מִהֲרָה וְהוֹשִׁיעָה לָנוּ וְעַזְרָנוּ כִּי נִקְבְּצוּ
אֲלֵינוּ כָּׁל־מַלְכֵי הָאֲמֹרִי יִשְׁבֵי חָהָר: ׀ וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ
מִן־הַגְּלִלָּה הוּא וְכָל־עַם הַמַּלְחָמָה עִמּוֹ וְכָל גִּבּוֹרֵי
הַחִיל: ׀ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־יִתְּרָה מִהֶם כִּי
בְיַדךָ נִתְּנִים לֹא־יַעֲמֹד אִישׁ מֵהֶם בְּפָנֶיךָ: ׀ וַיָּבֹא
אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פְּתָאֵם כָּׁל־הַלַּיְלָה עָלֶה מִן־הַגְּלִלָּה:
׀ וַיִּהְיוּ יְהוָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּכְּסֶם מִכַּהֲגִדּוּלָּה
בְּגַבְעוֹן וַיִּרְדְּפֵם דָּרָךְ מֵעָלֶה בֵּית־חֹרֶן וַיִּכְּסֶם עַד־
עַזְקָה וְעַד־מִקְדָּה: ׀ וַיְהִי בְּנֶסֶם ׀ מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם
בְּמִוֶרֶד בֵּית־חֹרֶן וַיְהִי הַשְּׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים
גְּדוּלוֹת מִן־הַשָּׁמַיִם עַד־עַזְקָה וַיִּמָּתוּ רַבִּים אֲשֶׁר־
מָתוּ בְּאֲבָנֵי הַפָּרֹד מֵאֲשֶׁר חָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּחָרְבָם: ׀ אַז׀ יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לִיְהוָה הַזֶּה בַּיּוֹם תֵּת יְהוָה
אֶת־הָאֲמֹרִי לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ ׀ לְעֵינֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁמַשׁ בְּגַבְעוֹן דָּוָם וַיִּרְחַ בְּעַמֻּק אֵילָוִן:
׀ וַיִּדְּם הַשְּׁמַשׁ וַיִּרְחַ עֲמֹד עַד־יָקָם גּוֹי אֵיזִיּוֹ הַלֵּא־
הִיא כְּתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיִּשָּׁר וַיַּעֲמֹד הַשְּׁמַשׁ כַּחֲצִי
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־אָץ לָבוֹא בַּיּוֹם תָּמִים: ׀ וְלֹא הָיָה בַּיּוֹם
הַהוּא לִפְנֵינוּ וְאֲחֵרָיו לְשֹׁמֵעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי
יְהוָה נִלְחַם לְיִשְׂרָאֵל: ׀ וַיִּשְׁׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחְנֶה הַגְּלִגְלָה: ׀ וַיִּלְכְּסוּ חֲמֹשֶׁת
הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה וַיַּחֲבֹאוּ כַּמְעָרָה בְּמִקְדָּה: ׀ וַיִּגְדֹּר
לְיְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצָאוּ חֲמֹשֶׁת הַמַּלְכִּים נַחֲבָאִים
כַּמְעָרָה בְּמִקְדָּה: ׀ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גָּלוּ אֲבָנִים
גְּדוּלוֹת אֶל־פִּי הַמְעָרָה וְהַפְּקִידוּ עֲלֶיהָ אֲנָשִׁים
לְשׁוֹמְרִים: ׀ וְאַתֶּם אֶל־תַּעֲמְדוּ רֹדְפוּ אַחֲרֵי אֵיבֵיכֶם
וְזַנְבַתֶּם אוֹתָם אֶל־תִּתְּנוּם לָבוֹא אֶל־עֲרֵיהֶם כִּי
נִתְּנָם יְהוָה א־לְיָדְכֶם בְּיַדְכֶם: ׀ וַיְהִי כַּכֵּלֹת
יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַחֲפוֹתָם מִפָּה גְּדוּלָּה־מְאֹד
עַד־תַּמָּם וְחֲשָׁרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵי
הַמִּבְצָר: ׀ וַיִּשְׁבּוּ כָּל־הָעָם אֶל־הַמַּחְנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
מִקְדָּה בְּשָׁלוֹם לֹא־חָרָץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־
לְשׁוֹנוֹ: ׀ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פָּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְעָרָה
וְחֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֹשֶׁת הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה מִן־
הַמְעָרָה: ׀ וַיַּעֲשׂוּ כֵּן וַיִּצְיִאוּ אֵלָיו אֶת־חֲמֹשֶׁת
הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה מִן־הַמְעָרָה אֵת ׀ מֶלֶךְ יִרְוֹשָׁלַיִם ׀
אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶת־מֶלֶךְ יִרְמוֹת אֶת־מֶלֶךְ לְכִישׁ

את־מִלְחָה עָגְלוֹן׃ וַיְהִי כַּהֲצִיאָם אֶת־הַמַּלְכִּים
הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֶל־קַצְיָנָי אַנְשֵׁי הַמַּלְחָמָה הַחֲלָבוֹא
אִתּוֹ קָרְבוּ שִׁימוּ אֶת־רִגְלֵיכֶם עַל־צוּאְרֵי הַמַּלְכִּים
הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ וַיִּשְׁימוּ אֶת־רִגְלֵיהֶם עַל־צוּאְרֵיהֶם׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אֲלֵתִירְאוּ וְאֲלֵתִחַתּוּ חֲזָקוּ
וְאַמְצוּ כִּי כָכָה יַעֲשֶׂה יְיָ הוֹה לְכָל־אֵיבֵיכֶם אֲשֶׁר
אַתֶּם נֹלְחָמִים אוֹתָם׃ וַיִּפְּסוּ יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי־כֵן
וַיְמִיתֵם וַיִּתְּלֵם עַל חַמְשָׁה עֶצִים וַיְהִיו תְּלִיִּים עַל־
הָעֵצִים עַד־הָעֶרֶב׃ וַיְהִי לַעֲתָי פּוֹאֵה הַשָּׁמֶשׁ צָוָה
יְהוֹשֻׁעַ וַיְרִידוּם מֵעַל הָעֵצִים וַיִּשְׁלַחֵם אֶל־הַמַּעְרָה
אֲשֶׁר נִתְּבְּאוּ־שָׁם וַיִּשְׁמוּ אַבְנִים גְּדֹלוֹת עַל־פִּי
הַמַּעְרָה עַד־עֶצְמֵם חַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאֶת־מִקְדָּהּ לָכַד
יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּבֶה לְפָנֵי־חֶרֶב וְאֶת־מִלְחָתָהּ
הִחְרַם אוֹתָם וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא
הִשְׁאִיר שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמִלְחָהּ מִקְדָּה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה
לְמִלְחָהּ יְרִיחוֹ׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
מִמִּקְדָּה לְבָנָה וַיִּלְחֶם עִם־לְבָנָה׃ וַיִּתֵּן יְיָ־הוֹה גַּם־
אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִלְחָתָהּ וַיִּבֶה לְפָנֵי־חֶרֶב
וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד
וַיַּעַשׂ לְמִלְחָתָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמִלְחָהּ יְרִיחוֹ׃ וַיַּעֲבֹר
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלְּבָנָה לְכַיִּישָׁה וַיַּחֲזֹק
עָלֶיהָ וַיִּלְחֶם בָּהּ׃ וַיִּתֵּן יְיָ־הוֹה אֶת־לִבִּישׁ בְּיַד
יִשְׂרָאֵל וַיִּלְבְּדָהּ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיִּבֶה לְפָנֵי־חֶרֶב וְאֶת־
כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ כָּכָה אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלְבָנָה׃ אַז
עָלָה הָרֶם מִלְחָה גָּזֹר לַעְזֹר אֶת־לִבִּישׁ וַיִּבֶהוּ יְהוֹשֻׁעַ
וְאֶת־עִמּוֹ עַד־בִּלְתֵּי הַשְּׂאִירֵלּוּ שָׂרִיד׃ וַיַּעֲבֹר
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלְּכִישׁ עָגְלוֹנָה וַיַּחֲזֹק
עָלֶיהָ וַיִּלְחֶמוּ עָלֶיהָ׃ וַיִּלְבְּדוּהָ בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּבֶהוּ
לְפָנֵי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ בַּיּוֹם הַהוּא
הִחְרַם כָּכָה אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלְכִישׁ׃ וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעָגְלוֹנָה חֲבֵרוֹנָה וַיִּלְחֶמוּ
עָלֶיהָ׃ וַיִּלְבְּדוּהָ וַיִּבֶהוּ־לְפָנֵי־חֶרֶב וְאֶת־מִלְחָתָהּ וְאֶת־
כָּל־יַעְרֵיהָ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר
שָׂרִיד כָּכָה אֲשֶׁר־עָשָׂה לַעְגְלוֹן וַיַּחְרַם אוֹתָהּ וְאֶת־
כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ׃ וַיִּשְׁׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל
עִמּוֹ דְּבָרָה וַיִּלְחֶם עָלֶיהָ׃ וַיִּלְבְּדָהּ וְאֶת־מִלְחָתָהּ

וְאֶת־כָּל־יַעְרֵיהָ וַיַּחֲרַם לְפָנֵי־חֶרֶב וַיַּחֲרַם אוֹתָהּ
כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד כַּאֲשֶׁר עָשָׂה
לְחֲבֵרוֹן כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדִבְרָה וְלְמִלְחָתָהּ וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה
לְלְבָנָה וְלְמִלְחָתָהּ׃ וַיִּבֶה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
הַחַר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה וְהַאֲשֵׁדוֹת וְאֶת־כָּל־לִמְלַכְיָהֶם
לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֶת־כָּל־הַנְּשָׁמָה הַחַרִּים כַּאֲשֶׁר
צָוָה יְיָ־הוֹה אֶל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּפְּסוּ יְהוֹשֻׁעַ מִמִּקְדָּשׁ
בְּרַנַּע וְעַד־עֵזָה וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ גָּשׁוֹן וְעַד־גְּבַעְיוֹן׃
וְאֶת־כָּל־הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה וְאֶת־אֲרָצֵם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ
פַּעַם אַחַת כִּי יְיָ־הוֹה אֶל־יִשְׂרָאֵל נֹלְחָם
לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־
הַמַּחְנֶה הַגְּלוֹגָלָה׃
יא וַיְהִי בַשְּׁמֶעַ יַבִּין מִלְחָת־חֲצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹבָב
מִלְחָה מְדוֹן וְאֶל־מִלְחָה שְׁמֵרוֹן וְאֶל־מִלְחָה אַבְשָׁף׃ וְאֶל־
הַמַּלְכִּים אֲשֶׁר מִצְפּוֹן בְּהַר וּבְעַרְבָה נֶגֶב פְּנָרוֹת
וּבַשְּׁפֵלָה וּבַנְּפוֹת דּוֹר מַיִם׃ הַכְּנַעֲנִי מִמְזֻרָה וּמַיִם
וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בְּהַר וְהַחִוִּי תַחַת
חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ הַמִּצְפָּה׃ וַיִּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחְנֵיהֶם
עִמָּם עַם־רָב כַּחֲלוֹל אֲשֶׁר עַל־שַׁפְתֵי־הַיָּם לָרֶב וְסוֹם
וְרֶכֶב רַב־מְאֹד׃ וַיַּעֲדוּ כָּל הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה וַיִּבְאוּ
וַיַּחֲזֹק יְהוֹה אֶל־מַיִם מְרוֹם לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאמֶר יְיָ־הוֹה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֲלֵתִירְאֵה מִפְּנֵיהֶם כִּי־
מִחַר כָּעֵת הוֹצֵאת אֲנִי נָתַן אֶת־פִּלֶם חֲלָלִים לְפָנֶי
יִשְׂרָאֵל אֶת־סוּסֵיהֶם תַּעֲקֹר וְאֶת־מִרְכָּבֵיהֶם
תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ וַיִּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמַּלְחָמָה עִמּוֹ
עָלֵיהֶם עַל־מַיִם מְרוֹם פְּתָאִם וַיִּפְּלוּ בָּהֶם׃ וַיִּתְּנֵם
יְיָ־הוֹה בְּיַד־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְּסוּם וַיַּרְדֵּפוּם עַד־צִידוֹן
רַבָּה וְעַד מִשְׁרָפוֹת מַיִם וְעַד־בִּקְעַת מִצְפָּה מְזֻרָחָה
וַיִּפְּסוּ עַד־בִּלְתֵּי הַשְּׂאִיר־לָהֶם שָׂרִיד׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם
יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַרְלוּ יְיָ־הוֹה אֶת־סוּסֵיהֶם עֲקָר
וְאֶת־מִרְכָּבֵיהֶם שְׂרָף בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁׁב יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵת
הַהִיא וַיִּלְכַּד אֶת־חֲצוֹר וְאֶת־מִלְחָתָהּ הִבֶּה בְּחֶרֶב כִּי־
חֲצוֹר לְפָנִים הִיא רֹאשׁ כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה׃
וַיִּפְּסוּ אֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לְפָנֵי־חֶרֶב הַחַרִּים
לֹא נוֹתַר כָּל־נְשָׁמָה וְאֶת־חֲצוֹר שְׂרָף בָּאֵשׁ׃
וְאֶת־כָּל־יַעְרֵי הַמַּלְכִּים־הָאֵלֶּה וְאֶת־כָּל־לִמְלַכְיָהֶם
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ וַיִּפְּסוּ לְפָנֵי־חֶרֶב הַחַרִּים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר

צוה משה עבד י-הוה: רק כ-ליהערים העמדות עלתלם לא שרפם ישראל וזלתי את-הצור לברה שרף יהושע: וכל שלל הערים האלה והבהמה באזו להם בני ישראל רק את-כ-ליהאדם הבו לפי-הרב עדי-השמדם אותם לא השאירו כ-לינשמה: כ-באשר צוה י-הוה את-משה עבדו כן-צוה משה את-יהושע וכן עשה יהושע לא-הסיר דבר מפל אשר-צוה י-הוה את-משה: ויפח יהושע את-כ-ליהארץ הזאת החר ואת-כ-ליהנגב ואת-ארץ הגשן ואת-השפלה ואת-הערבה ואת-הר ישראל ושפלתה: מן-החר החלק העולה שעיר ועד-בעל גד בבקעת הלבנון תחת הר-חרמון ואת כ-לימלכיהם לכד ויבם וימיתם: וימים רבים עשה יהושע את-כ-ליהמלכים האלה מלחמה: לא-היתה עיר אשר השלימה אל-בני ישראל בלתי החוי ישבי גבעון את-הבל לקחו במלחמה: כפי מאת י-הוה היתה לחוק את-לבם לקראת המלחמה את-ישראל למען החרימם לבלתי היות-להם תחנה כפי למען השמידם כאשר צוה י-הוה את-משה: ויבא יהושע בעת ההיא ויכרת את-הענקים מן-החר מן-הברון מן-דבר מן-ענב ומפל הר יהודה ומפל הר ישראל עם-עריהם החרימם יהושע: לא-נותר ענקים בארץ בני ישראל רק בעזה בנת ובאשדוד נשארו: ויפח יהושע את-כ-ליהארץ ככל אשר דבר י-הוה אל-משה ויתנה יהושע לנחלה לישראל במחלקתם לשבטיהם והארץ שקטה ממלחמה:

יב ואלה מלכי הארץ אשר הבו בני-ישראל וירשו את-ארצם בעבר הירדן מזרח השמש מנחל ארנון עדי-הר חרמון וכל-הערבה מזרחת: כסיון מלך האמרי היושב בהשבון משל מערוער אשר על-שפת-נחל ארנון ותוף הנחל וחיצי הגלעד ועד יבק הנחל גבול בני עמון: והערבה עדים בנרות מזרחת ועד ים הערבה ים-הנחל מזרחת דרך בית הישמות ומתימן תחת אשדות הפסגה: וגבול עוג מלך הבשן מיתר הרפאים היושב בעשתרות ובאדרעי: ומשל

בהר חרמון ובסלכה ובכל-הבשן עדי-גבול הגשורי והמעבתי וחיצי הגלעד גבול סיון מלך-השבון: משה עבד-י-הוה ובני ישראל הפום ויתנה משה עבד-י-הוה ירשה לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה: ואלה מלכי הארץ אשר הכה יהושע ובני ישראל בעבר הירדן ומה מפעל גד בבקעת הלבנון ועדי-החר החלק העלה שעירה ויתנה יהושע לשבטי ישראל ירשה במחלקתם: בהר ובשפלה ובערבה ובאשדות ובמדבר ובנגב החתי האמרי והכנעני הפרזי החוי והיבויסי: מלך וריחו אחד מלך העי אשר-מצד בית-אל אחד: מלך ירושלים אחד מלך חברון אחד: מלך ירמות אחד מלך לכיש אחד: מלך עגלון אחד מלך גזר אחד: מלך דבר אחד מלך גדר אחד: מלך חרמה אחד מלך ערד אחד: מלך לבנה אחד מלך עדלם אחד: מלך מקדה אחד מלך בית-אל אחד: מלך תפוח אחד מלך חפר אחד: מלך אפק אחד מלך לשרון אחד: מלך מדון אחד מלך חצור אחד: מלך שמרון מראון אחד מלך אכשף אחד: מלך תענך אחד מלך מגדו אחד: מלך קדש אחד מלך יקנעם לפרמל אחד: מלך דור לנפת דור אחד מלך-גוים לגלגל אחד: מלך תרצה אחד כ-לימלכים שלשום ואחד:

יג ויהושע זמן בא בימים ויאמר י-הוה אליו אתה זקנתה באת בימים והארץ נשאתה הרבה מאד לרשתה: ואת הארץ הנשאת כ-ליגלילות הפלשתים וכל-הגשורי: מן-השיחור אשר על-פני מצרים ועד גבול עקרון צפונה לכנעני תחשב חמשת סרני פלשתים העזתי והאשדודי האשקלוני הגתי והעקרוני והעוים: ומתימן כ-לי-ארץ הכנעני ומערה אשר לצידנים עד-אפקה עד גבול האמרי: והארץ הגבלי וכל-הלבנון מזרח השמש מפעל גד תחת הר-חרמון עד לבוא חמת: כ-ליישבי החר מן-הלבנון עדי-משרפת מים כ-לי-צידנים אנכי אורישם מפני בני ישראל רק הפלה לישראל בנחלה כאשר צויתיה: ועתה חלק את-הארץ הזאת בנחלה לתשעת השבטים וחיצי

השָׁבֵט הַמִּנְשָׂה: הַעֲמוּ הָרְאוּבֵנִי וְהַגִּדִי לְקַחוּ
נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַחָה
בְּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְ-יְהוָה: מִמְּעֹרֹעַר אֲשֶׁר
עַל־שֵׁפֶת־נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־
הַמִּישָׁר מִיַּדְבָּא עַד־דִּיבּוּן: וְכָל עָרֵי סִיחּוֹן מִלֶּךְ
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מִלֶּךְ בַּחֲשַׁבּוֹן עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן:
וְהַגְּלָעָד וְגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעַכְתִּי וְכָל חַר הַרְמוֹן
וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סֹלְכָה: כִּי־לִמְמַלְכּוֹת עֹזַג בַּבָּשָׁן
אֲשֶׁר־מִלֶּךְ בַּעֲשָׁתְרוֹת וּבְאֲדָרְעִי הוּא נִשְׂאָר מִיַּתֵּר
הַרְפָּאִים וַיִּבְּם מֹשֶׁה וַיִּרְשָׁם: וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעַכְתִּי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר
וּמַעַכְתִּי בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: הֲרַק לְשַׁבְט
הַלְוִי לֹא נָתַן נַחֲלָה אֲשִׁי יְ-יְהוָה אֶל־לְהִי יִשְׂרָאֵל
הוּא נַחֲלָתוֹ כְּאֲשֶׁר דִּבְרָה־לוֹ: וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמִטָּה
בְּנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפַּחְתָּם: וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מִמְּעֹרֹעַר
אֲשֶׁר עַל־שֵׁפֶת־נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־
הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישָׁר עַל־מִידְבָּא: חֲשַׁבּוֹן וְכָל־עָרֵיהֶּ
אֲשֶׁר בַּמִּישָׁר דִּיבּוֹן וּבְמֹזֹת בְּעַל וּבֵית בְּעַל מְעֹז:
וַיַּיְחָצֵה וּקְדָמָה וּמַפְעֵת: וְקָרִיתִים וְשַׁבְמָה וְצָרַת
הַשְּׁחָר בְּחַר הַעֲמֻק: וּבֵית פְּעוֹר וְאֲשֵׁרֹת הַפְּסָגָה
וּבֵית הִישְׁמֹזֹת: וְכָל עָרֵי הַמִּישָׁר וְכִי־לִמְמַלְכּוֹת
סִיחּוֹן מִלֶּךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מִלֶּךְ בַּחֲשַׁבּוֹן אֲשֶׁר הִבֵּה
מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת־נְשִׂאֵי מִדִּין אֶת־אֹי וְאֶת־רָקֶם
וְאֶת־צֹר וְאֶת־חֹר וְאֶת־רַבֵּעַ נְסִיכֵי סִיחּוֹן יִשְׁבֵי
הָאֲרָץ: וְאֶת־בַּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר חֲקוּסָם הָרְגוּ בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בַּחֲרָב אֶל־חַלְלֵיהֶם: וַיְהִי גְבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן
הַיַּרְדֵּן וְגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפַּחְתָּם
הָעָרִים וְחֲצָרֵיהֶן: וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמִטָּה־גֵּד לְבְנֵי־גֵד
לְמִשְׁפַּחְתָּם: וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל יַעֲזָר וְכָל־עָרֵי
הַגְּלָעָד וְחֲצֵי אֲרָץ בְּנֵי עַמּוֹן עַד־עֹרֹעַר אֲשֶׁר עַל־
בְּנֵי רַבָּה: וּמִחֲשַׁבּוֹן עַד־רִמַּת הַמַּצְפָּה וּבְטַנִּים
וּמִמַּחְנֵים עַד־גְּבוּל לְדָבָר: וּבַעֲמֻק בֵּית חָרֵם וּבֵית
נַמְרָה וּסְבוֹת וְצַפּוֹן יֵתֵר מִמְּלָכּוֹת סִיחּוֹן מִלֶּךְ
חֲשַׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וְגַבֵּל עַד־קִצֵּה יַם־כְּנָעַן עֶבֶר הַיַּרְדֵּן
מִזְרַחָה: וְזֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־גֵד לְמִשְׁפַּחְתָּם הָעָרִים
וְחֲצָרֵיהֶם: וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְחֲצֵי שַׁבְט מִנְּשָׂה וַיְהִי
לְחֲצֵי מִטָּה בְּנֵי־מִנְּשָׂה לְמִשְׁפַּחְתָּם: וַיְהִי גְבוּלָם

מִמַּחְנֵים כִּי־לִמְמַלְכּוֹת | עֹזַג מִלֶּךְ־
הַבָּשָׁן וְכָל־חֻוֹת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שְׁשִׁים עִיר:
וְחֲצֵי הַגְּלָעָד וְעֵשְׁתְרוֹת וְאֲדָרְעִי עָרֵי מִמְּלָכּוֹת
עֹזַג בַּבָּשָׁן לְבְנֵי מְכִיר בֶּן־מִנְּשָׂה לְחֲצֵי בְּנֵי־מְכִיר
לְמִשְׁפַּחְתָּם: וְאַלֶּה אֲשֶׁר־נַחַל מֹשֶׁה בַּעֲרֻבוֹת
מוֹאָב מִעֶבֶר לַיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרַחָה: וְלְשַׁבְט הַלְוִי
לֹא־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה יְ-יְהוָה אֶל־לְהִי יִשְׂרָאֵל הוּא
נַחֲלָתָם כְּאֲשֶׁר דִּבְרָה לָהֶם:
יד וְאַלֶּה אֲשֶׁר־נַחֲלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֲרָץ כְּנָעַן
אֲשֶׁר נַחֲלוּ אוֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוֹן
וְרֵאשֵׁי אֲבוֹת הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּגֹרֶל
נַחֲלָתָם כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְ-יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לְתַשְׁעַת
הַמִּטּוֹת וְחֲצֵי הַמִּטָּה: כִּי־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלַת שְׁנֵי
הַמִּטּוֹת וְחֲצֵי הַמִּטָּה מִעֶבֶר לַיַּרְדֵּן וְלְלוֹיִם לֹא־נָתַן
נַחֲלָה בְּתוֹכָם: כִּי־יָחִיו בְּנֵי־יוֹסֵף שְׁנֵי מִטּוֹת מִנְּשָׂה
וְאֲפָרַיִם וְלֹא־נָתְנוּ חֵלֶק לְלוֹיִם בְּאֲרָץ כִּי אִם־עָרִים
לְשֹׁבֵת וּמִגְרָשֵׁיהֶם לְמִקְנֵיהֶם וּלְקִנְיָנָם: כְּאֲשֶׁר צִוָּה
יְ-יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֶּן עֶשְׂוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲלֶקוּ אֶת־
הָאֲרָץ: וַיִּגְשׁוּ בְנֵי־יְהוֹדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־יִפְנֵה חֲקִנְזִי אֲתָה יָדַעְתָּ אֶת־הַדְּבָר
אֲשֶׁר־דִּבְּרָ יְ-יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֶל־לְהִים עַל
אֲדוֹתַי וְעַל אֲדוֹתֶיךָ בְּקֹדֶשׁ בְּרַנֵּעַ: בֶּן־אֶרְבָּעִים
שָׁנָה אָנֹכִי בְּשַׁלַּח מֹשֶׁה עֶבְדִּי־יְהוָה אֹתִי מִקְדָּשׁ
בְּרַנֵּעַ לְרַגֵּל אֶת־הָאֲרָץ וְאֲשַׁב אֹתוֹ דָּבָר כְּאֲשֶׁר
עַם־לְבָבִי: וְאֲחִי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הִמְסִיו אֶת־לֵב
הָעָם וְאֲנֹכִי מִלְּאֹתִי אַחֲרֵי יְ-יְהוָה אֶל־לְהִי: וַיִּשָּׁבַע
מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא הָאֲרָץ אֲשֶׁר דִּרְכָה
רַגְלְךָ כָּה לֵךְ תִּהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי
מִלְּאֹתִי אַחֲרֵי יְ-יְהוָה אֶל־לְהִי: וְעַתָּה הִנֵּה תִּהְיֶה
יְ-יְהוָה אֹתִי כְּאֲשֶׁר דִּבְּרָ זֶה אֶרְבָּעִים וְחַמֵּשׁ שָׁנָה
מֵאָז דִּבְּרָ יְ-יְהוָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה אֶל־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־
הִלֵּךְ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן־
חֲמִשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה: עוֹדְנִי הַיּוֹם חֹזֵק כְּאֲשֶׁר בַּיּוֹם
שָׁלַח אֹתִי מֹשֶׁה כִּכְחִי אֲזִי וּכְכְחִי עַתָּה לְמַלְחָמָה
וְלַצָּאָת וּלְכּוֹא: וְעַתָּה תִּנְחַלְלֵי אֶת־חֹהֵר הַיּוֹם
אֲשֶׁר־דִּבְּרָ יְ-יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אֲתַחֲשָׁמְעֶתָ
בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־עֲנִקִים שָׁם וְעָרִים גְּדוֹלוֹת בְּצֻרוֹת

אולי י-הוה אותי והורשתיים כאשר דבר י-הוה:
ויברכהו יהושע ויתן את-חברון לכלב בן-יפנה
לנחלה: על-כן היתה-חברון לכלב בן-יפנה הקנז
לנחלה עד היום הזה יען אשר מלא אחרי י-הוה
א-להי ישראל: ושם חברון לפנים קרית ארבע
האדם הגדול בענקים הוא והארץ שקטה
ממלחמה:

טו ויהי הגורל למטה בני יהודה למשפחתם אלי
גבול אדום מדבר-צן נגבה מקצה תימן: ויהי
להם גבול נגב מקצה ים המלח מן-החלשן הפנה
נגבה: ויצא אלי-מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה
ועלה מנגב לקדש ברנע ועבר חצרון ועלה אדרה
ונסב הקרקעה: ועבר עצמונה ויצא נחל מצרים
והיו תצאות הגבול ימה והיתה להם גבול נגב:
וגבול קדמה ים המלח עד-קצה הירדן וגבול
לפאת צפונה מלשון הים מקצה הירדן: ועלה
הגבול בית חגלה ועבר מצפון לבית הערבה
ועלה הגבול אבן בהן פודראובן: ועלה
הגבול דברה מעמק עכור וצפונה פנה אליהגלגל
אשר-נכח למעלה אדמים אשר מנגב לנחל ועבר
הגבול אלי-מיעין שמש והיו תצאותיו אלי-עין
הגל: ועלה הגבול גי בן-הנם אל-פתח היבוסי
מנגב היא ירושלים ועלה הגבול אל-ראש החר
אשר על-פני גי-הנם ימה אשר בקצה עמקורפאים
צפונה: ותאר הגבול מראש החר אלי-מיעין מן
נפתוח ויצא אלי-ערי הר-עפרון ותאר הגבול
בעלה היא קרית יערים: ונסב הגבול מבעלה ימה
אליהר שעיר ועבר אל-פתח הר-יערים מצפונה
היא כסלון וירד בית-שמש ועבר תמנה: ויצא
הגבול אל-פתח עקרון צפונה ותאר הגבול
שפרונה ועבר הר-הבעלה ויצא יבנאל והיו
תצאות הגבול ימה: וגבול ים הימה הגדול וגבול
זה גבול בני-יהודה סביב למשפחתם: ולכלב בן-
יפנה נתן חלק בתוך בני-יהודה אל-פי י-הוה
ליחושע את-קרית ארבע אבי הענק היא חברון:
וירש משם כלב את-שלושה בני הענק את-ששי
ואת-אחימן ואת-תלמי ולידי הענק: ויעל משם

אלישבי דבר ושם-דבר לפנים קרית-ספר:
ויאמר כלב אשר-יבא את-קרית-ספר ולכדה
ונתתי לו את-עכסה בתי לאשה: וילכדה עתניאל
בן-קנז אחי כלב ויתן-לו את-עכסה בתי לאשה:
ויהי | בבואה ותסיתהו לשאול מאת-אביה שרה
ותצנח מעל החמור ויאמר-לה כלב מה-לך:
ויתאמר תנה-לי ברכה פי ארץ הנגב נתתני
ונתתה לי גלת מים ויתן-לה את גלת עליות ואת
גלת תחתיות: זאת נחלת מטה בני-יהודה
למשפחתם: ויהיו הערים מקצה למטה בני-
יהודה אל-גבול אדום פנגבה קבצאל ועדר ויגור:
בקניזה ודימונה ועדעדה: וקדש וחצור ויתנן:
בזיף וטלם ובעלות: וחצור חרתה וקריות
חצרון היא חצור: ואמם ושמע ומולדה: וחצור
גדה וחשמון ובית פלט: וחצור שועל ובאר שבע
ובזיותיה: בעלה ועיים ועצם: ואלתולד וכסיל
וחרמה: וצקלג ומדמנה וסנסנה: וולבאות
ושלחים ועין ורמון כ-ל-ערים עשרים ותשע
וחצריהן: בשפלה אשתאול וצרעה ואשנה:
וזנוח ועין גנים תפוח והעינים: ורמות ועדלם
שוכה ועזקה: ושערים ועדיתים והגדרה
וגדרתים ערים ארבע-עשרה וחצריהן: צנן
וחדשה ומגדל-גד: ודלען והמצפה וקתאל:
לכיש ובצקת ועגלון: וכפון ולחמם ובתליש:
וגדרות בית-דגון ונעמה ומקדה ערים שש-
עשרה וחצריהן: לבנה ועתר ועשן: ויפתח
ואשנה ונציב: וקעילה ואכזיב ומראשה ערים
תשע וחצריהן: עקרון ובנתיה וחצריה:
מעקרון וימה כל אשר-עליד אשדוד וחצריהן:
אשדוד בנותיה וחצריה עזה בנותיה וחצריה
עדנחל מצרים והים הגדול וגבול: ובחר שמי
ויתיר ושוכה: ודנה וקרית-סנה היא דבר: וענב
ואשתמה וענים: וגשן וחלן וגלה ערים אחת-
עשרה וחצריהן: בארב ורומה ואשען: וינום
ובית-תפוח ואפקה: וחמטה וקרית ארבע היא
חברון וציער ערים תשע וחצריהן: מעון פרמל
וזיף ויטפה: ויזרעאל ויקדעם וזנוח: תקון גבעה

וְתִמְנַח עָרִים עֶשֶׂר וְחֲצַרְיָהוּן: ַחֲלָחֹל בֵּית-צֹר
וְגִדְדָר: ַוּמַעֲרַת וּבֵית-עֲנוֹת וְאַלְתָּקָן עָרִים שֵׁשׁ
וְחֲצַרְיָהוּן: ַקְרִית-בְּעַל הִיא קְרִית יְעָרִים וְחֶרֶבַח
עָרִים שְׁתַּיִם וְחֲצַרְיָהוּן: ַכַּמְדָּבָר בֵּית הָעֶרְבָּה מִדִּין
וּסְכָכָה: ַוְהַגְּבֻשָׁן וְעִיר-הַמֶּלַח וְעֵין גְּדִי עָרִים שֵׁשׁ
וְחֲצַרְיָהוּן: ַוְאֶת-הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָּיִם לֹא-יִכְלוּ
בְנֵי-יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיָּשָׁב הַיְבוּסִי אֶת-בְּנֵי יְהוּדָה
בְּיְרוּשָׁלָּיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

טז ַוַּיֵּצֵא הַגּוֹרָל לְבְנֵי יוֹסֵף מִיִּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְבְנֵי
יְרִיחוֹ מִזֹּרְחָה הַמִּזְדָּבָר עַל־הַ מִזְרֵחַ בְּהַר בֵּית-אֵל:
ַוַּיֵּצֵא מִבֵּית-אֵל לְזוֹהָר וְעַבְרָא אֶל-גְּבוּל הָאֲרָבִי
עֲטָרוֹת: ַוַּיִּרְדֵּי-לִמָּחָה אֶל-גְּבוּל הַיַּפְּלָטִי עַד גְּבוּל
בֵּית-חֹרֶן תַּחְתּוֹן וְעַד-גְּזֹר וְחִיּוֹ תִצְאָתוֹ יַמָּה:

ַוַּיִּנְחֲלוּ בְנֵי-יוֹסֵף מִנְּשֵׂא וְאֶפְרַיִם: ַוַּיְהִי גְבוּל בְּנֵי-
אֶפְרַיִם לְמִשְׁפַּחַתָּם וַיְהִי גְבוּל נַחֲלָתָם מִזֹּרְחָה
עֲטָרוֹת אֶדְרַע-בֵּית חֹרֶן עָלְיוֹן: ַוַּיֵּצֵא הַגְּבוּל
הַיַּמָּה הַמְּכֻמָּתָת מִצְפּוֹן וְנֹסֵב הַגְּבוּל מִזֹּרְחָה
תַּאֲנַת שִׁלָּה וְעַבְרָא אוֹתוֹ מִמִּזְרַח יְנוּחָה: ַוַּיִּרְד
מִיְנוּחָה עֲטָרוֹת וְנַעֲרָתָה וּפְגַע בְּיְרִיחוֹ וַיֵּצֵא
חִירְדָן: ַמִּתְּפֹחַ יֵלֶךְ הַגְּבוּל לַמָּחָה נַחֲלָת קָנָה וְחִיּוֹ
תִצְאָתוֹ הַיַּמָּה זֹאת נַחֲלָת מִטָּה בְּנֵי-אֶפְרַיִם
לְמִשְׁפַּחַתָּם: ַוְהָעָרִים הַמְּכֻדָּלוֹת לְבְנֵי אֶפְרַיִם
בְּתוֹךְ נַחֲלָת בְּנֵי-מְנַשֶּׁה כֹּל־יְהִיעָרִים וְחֲצַרְיָהוּן:
וְלֹא הוֹרִישוּ אֶת-הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגֹזֵר וַיָּשָׁב
הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב אֶפְרַיִם עַד-הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי לְמַס־
עֶבֶד:

הלכות נדרים פרק יג

לה, טלי אכלי טלי שתי, וכיוצא בזה.

יג, ה האומר לאשתו או לבתו, כל נדרים שתדרי מכאן ועד שאבוא ממקום פלוני, הרי הן קיימין, או הרי הן מופרין—לא אמר כלום. עשה שליח להפר לה, או להקים לה—אינו כלום, שנאמר "אישה יקימנו, ואישה יפרנו"; וכן האב—בעצמו, לא בשלוחו.

יג, ט אסרה עצמה בתאנים וענבים, בין בנדר בין בשבועה, בין שאסרה עצמה בכל המין, בין שאמרה תאנים וענבים אלו, וקים לתאנים והפר לענבים, או שקים לענבים והפר לתאנים—מה שקים קים, ומה שהפר מופר; וכן כל כיוצא בזה. ואין אומרין בהפרה, נדר שהופר מקצתו הופר כלו, כדרך שאומרין בהתרה.

יג, י מי שנדרה אשתו, ושמע והתפס עצמו בנדרה—אינו יכול להפר, שהרי קים לה; נדר הוא, והתפיסה עצמה בנדרו—מפר את שלה, ושלו קים. כיצד: שמע אשתו או בתו אומרת הריני נזירה, ואמר ואני—אינו יכול להפר, ושניהם נזירים; אמר הוא הריני נזיר, ושמעה היא ואמרה ואני—מפר לה, ושלו קים. וכן כל כיוצא בזה.

יג, יא נדר לעצמו, והדירה כמותו, וגמר בלבו להדירה, ואמרה אמן—הרי זה אינו יכול להפר; ואם נדר והדירה דרך שאלה, לידע מה בלבה, כמי שאמר לה התרצי בנדר זה להיות כמותי או לא, ואמרה אמן—הרי זה מפר לה.

יג, יב כיצד: אמר לה הריני נזיר, ואת, כלומר ואת נזירה כמותי, ואמרה אמן—אינו יכול להפר לה; אמר לה הריני נזיר, ומה תאמרי האת נזירה כמותי, ואמרה אמן—הרי זה יפר. ואם הפר לה—שלו בטל, שזה כמי שתלה נדרו בנדרה. אמרה לו הריני נזירה, ואתה, ואמר אמן—אינו יכול להפר. וכן כל כיוצא בזה.

יג, יג האשה שנדרה, ושמע אחר והתפס עצמו

יג, א מפר אדם או מקים נדרי אשתו או בתו בכל לשון, ואף על פי שאינה מכרת—שאין האשה צריכה לשמע ההפרה או הקיום. וכיצד מפר: אומר מופר, או בטל, או אין נדר זה כלום, וכיוצא בדברים שענינם עקירת הנדר מעיקרו—בין בפניה, בין שלא בפניה.

יג, ב אבל אם אמר לה אי אפשר שתדרי, או אין כאן נדר—הרי זה לא הפר; וכן האומר לאשתו או לבתו, מחול לך, או מתר לך, או שרוי לך, וכל כיוצא בענין זה—לא אמר כלום: שאין האב והבעל מתיר כמו החכם, אלא עוקר הנדר מתחלתו ומפירו.

יג, ג וכיצד מקים—כגון שיאמר לה קים ליכי, או יפה נדרת, או אין כמותיך, או אלו לא נדרת הייתי מדירך, וכל כיוצא בדברים שמשמען שרצה בנדר זה.

יג, ד המבטל נדרי אשתו או בתו—אינו צריך לומר כלום, ונתבטלו כל הנדרים. ומה הוא הבטול, שיכף אותה לעשות דבר שאסרה אותו. אבל ההפרה, אינו כופה אותה אלא מפר לה ומניחה—אם רצת עושה, ואם רצת אינה עושה.

יג, ה כיצד: נדרה או נשבעה שלא תאכל או שלא תשתה, ואמר לה, מופר לך—הרי זה הפר, ומתרת לאכל ולשתות; בטל ונתן לה ואמר לה, טלי אכלי טלי שתי—הרי זו אוכלת ושותה, והנדר בטל מאליו.

יג, ו המפר נדרי בתו או אשתו, צריך להוציא בשפתיו; ואם הפר בלבו, אינו מופר. אבל המבטל, אינו צריך להוציא בשפתיו; אלא מבטל בלבו בלבד, וכופה אותה לעשות—בין עשת בין לא עשת, בטל הנדר.

יג, ז מפירין הנדרים בשבת, בין לצרף השבת בין שלא לצרף השבת; ולא יאמר לה בשבת, מופר לך, כדרך שיאמר בחל—אלא מבטל בלבו, ואומר

בַּנְדֻרָה וְאָמַר וְאֲנִי, וְשָׁמַע אָבִיהָ אוֹ בַּעֲלָהּ וְהִפְרָה לָהּ—שָׁלַח מוֹפֵר; וְזֶה שֶׁהִתְפָּיס עֲצָמוֹ, חַיִּב.

יג, יד הָאִשָּׁה שָׁאִין לָהּ בַּעַל וְאִינָה בְרִשׁוֹת אָב, וְאָמְרָה הֲרִי הַבֶּשֶׁר אֲסוּר עָלַי לְאַחַר שְׁלוּשִׁים יוֹם, וְנִשְׁאֵת בְּתוֹךְ שְׁלוּשִׁים יוֹם—אָף עַל פִּי שֶׁבִשְׁעָה שָׁחַל הַנְּדָר הֲרִי הִיא בְרִשׁוֹת הַבַּעַל, אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפְרֹ: שֶׁבַעַת הַנְּדָר לֹא הִיְתָה בְרִשׁוֹתוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר "וְנָדַר אֶלְמָנָה, וּגְרוּשָׁה..."; וְאֶפְלוּ הִיְתָה מְאֻרְסָת לוֹ בְּשַׁעַת הַנְּדָר—שָׁאִין הַבַּעַל מִפֶּר בְּקוֹדֵמִין, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

יג, טו נְדָרָה תַּחַת בַּעֲלָהּ שֶׁהִיָּה הַבֶּשֶׁר אֲסוּר עָלֶיהָ לְאַחַר שְׁלוּשִׁים יוֹם, אוֹ שֶׁתְּהִיָּה נִזְרָה לְאַחַר שְׁלוּשִׁים יוֹם, וְהִפְרָ לָהּ בַּעֲלָהּ, וּמַת אוֹ גְרָשָׁה בְּתוֹךְ שְׁלוּשִׁים יוֹם—אָף עַל פִּי שֶׁבִשְׁעָה שֶׁהִיָּה לְנְדָר לְחֹל, הֲרִי הִיא גְרוּשָׁה אוֹ אֶלְמָנָה—הֲרִי זֶה מִתְּרַת, שֶׁכֶּבֶר הִפְרָ לָהּ נְדָר זֶה.

יג, טז אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה שֶׁאָמְרָה הֲרִינִי אֲסוּרָה בֵּינֵי כְּשֶׁאֲנִישָׁא, וְנִשְׁאֵת—אֵין הַבַּעַל יָכוֹל לְהִפְרֹ; אָמְרָה וְהִיא תַּחַת בַּעֲלָהּ, הֲרִינִי אֲסוּרָה בַּבֶּשֶׁר כְּשֶׁאֲתַגְרֹשׁ—הֲרִי הַבַּעַל מִפֶּר, וְכִשְׁתַּתְּגַרֵּשׁ תְּהִיָּה מִתְּרַת.

יג, יז הַמְּקִיָּם בְּלָבוֹ, הֲרִי זֶה קָיָם. וְהַמִּפְרָ בְּלָבוֹ, אֵינּוּ מוֹפֵר כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ; לְפִיכֶן אִם הִפְרָ בְּלָבוֹ, הֲרִי זֶה יָכוֹל לְחֹזֵר וּלְקָיָם. וְאִם קָיָם בְּלָבוֹ—אֵינּוּ יָכוֹל לְחֹזֵר וּלְהִפְרֹ, אֲלֹא אִם חֹזֵר בְּתוֹךְ כְּדֵי דְבוּר: שֶׁלֹּא יֵהָא כּוֹחַ דְּבָרִים שֶׁבְּלָבוֹ, גְּדוֹל מְכּוֹחַ מוֹצִיא בְּשַׁפְתָּיו.

יג, יח הַמְּקִיָּם נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ אוֹ בֵּתוֹ, וְנַחֲם—הֲרִי זֶה נִשְׁאֵל לְחַכָּם וּמִתִּיר לוֹ הַקְּמַתּוֹ, וְחֹזֵר וּמִפְרָ לָהּ בּוֹ בַּיּוֹם; אֲבָל אִם הִפְרָ לָהּ, וְנַחֲם—אֵינּוּ יָכוֹל לְהִשְׁאֵל לְחַכָּם, כְּדֵי שֶׁיִּחְזֹר וַיְקָיָם.

יג, יט נַעֲרָה מְאֻרְסָה שֶׁנְּדָרָהּ, וְקָיָם לָהּ אָבִיהָ לְבָדוֹ אוֹ בַּעֲלָהּ לְבָדוֹ, וְהִפְרָ לָהּ הָאֲחֵר—אָף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁאֵל לְחַכָּם וְהִתִּיר לוֹ הַקְּמַתּוֹ, אֵינּוּ חֹזֵר וּמִפְרָ לָהּ עִם הָאֲחֵר שֶׁכֶּבֶר הִפְרָ לָהּ: שָׁאִין לָהֶם לְהִפְרֹ אֲלֹא שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד.

יג, כ אָמַר לְבָתּוֹ אוֹ לְאִשְׁתּוֹ, קָיָם לִיךְ קָיָם לִיךְ, וְנִשְׁאֵל עַל הַקְּמָה רִאשׁוֹנָה—הֲרִי הַשְּׁנִיָּה חָלָה עָלָיו. אָמַר לָהּ קָיָם לִיךְ וּמוֹפֵר לִיךְ, וְלֹא תַּחֲוֹל הַקְּמָה אֲלֹא אִם כֵּן חָלָה הַפְּרָה—הֲרִי זֶה מוֹפֵר, שָׁאִין הַהַקְּמָה מוֹעֲלָת אַחַר הַהַפְּרָה. אָמַר לָהּ קָיָם וּמוֹפֵר לִיךְ, בְּבֵת אַחַת—הֲרִי זֶה קָיָם.

יג, כא אָמַר לָהּ קָיָם לִיךְ הַיּוֹם, הֲרִי זֶה קָיָם לְעוֹלָם; אָמַר לָהּ מוֹפֵר לִיךְ לְמַחֵר, אֵינּוּ מוֹפֵר—שֶׁהֲרִי קִימוּ הַיּוֹם, וּלְמַחֵר אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפְרֹ.

יג, כב אָמַר לָהּ קָיָם לִיךְ שְׁעָה אַחַת, וְעֵבֶר הַיּוֹם וְלֹא הִפְרָ—הֲרִי זֶה קָיָם; וְאֵין אוֹמְרִין שְׁנַיִם כְּמִי שֶׁאָמַר לָהּ הֲרִי מוֹפֵר לִיךְ לְאַחַר שְׁעָה, שֶׁהֲרִי לֹא הוֹצִיא הַפְּרָה מִפִּיו.

יג, כג אָמַר לָהּ קָיָם לִיךְ שְׁעָה אַחַת, וְכִשְׁעָבְרָה הַשְּׁעָה אָמַר לָהּ מוֹפֵר לִיךְ—הֲרִי זֶה סַפֵּק, וּלְפִיכֶן אֲסוּרָה בַּנְּדָרָה; וְאִם עָבְרָה עַל נְדָרָהּ, אֵינָה לוֹקָה.

יג, כד מִי שֶׁנְּדָר נְדָרִים כְּדֵי לְכוֹנֵן דְּעוֹתָיו, וּלְתַקֵּן מַעֲשָׂיו—הֲרִי זֶה נָאָה וּמִשְׁבַּח. כִּי־צַד: כְּגוֹן מִי שֶׁהִיָּה זוּלָל, וְאֲסָר הַבֶּשֶׁר עָלָיו שְׁנַיִם אוֹ שְׁתַּיִם, אוֹ מִי שֶׁהִיָּה שׁוֹגֵה בֵּינֵי, וְאֲסָר הֵינֵן עַל עֲצָמוֹ זְמַן מְרִבָּה, אוֹ שֶׁאֲסָר הַשְּׁכָרוֹת לְעוֹלָם; וְכֵן מִי שֶׁהִיָּה רוֹדֵף שְׁלֵמוֹנִים וְנִבְהַל לְהוֹן, וְאֲסָר עַל עֲצָמוֹ הַמִּתְנַוֵּת, אוֹ הַנִּית אֲנָשֵׁי מְדִינָה זוֹ; וְכֵן מִי שֶׁהִיָּה מִתְּגַאֵה בִּפְיוֹ, וְנָדַר בְּנִזְרָה; וְכִיּוֹצֵא בַּנְּדָרִים אֱלֹהִים: כְּלוֹ, דֶּרֶךְ עֲבוּדָה לָהּ הֵם; וּבַנְּדָרִים אֱלֹהִים וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, אָמְרוּ חֻכְמַיִם—סִיג לְפָרִישׁוֹת, נְדָרִים.

יג, כה וְאָף עַל פִּי שֶׁהֵן עֲבוּדָה—לֹא יִרְבֶּה אָדָם בַּנְּדָרֵי אֲסוּר, וְלֹא יִרְגִיל עֲצָמוֹ בָּהֶן; אֲלֹא יִפְרֹשׁ מִדְּבָרִים שֶׁרְאוּי לְפָרֵשׁ מֵהֶן, בְּלֹא נְדָר. אָמְרוּ חֻכְמַיִם, כֹּל הַנּוֹדֵר כְּאִלוֹ בְּנֵה בְמָה; וְאִם עֵבֶר וְנָדַר—מִצְוָה לְהִשְׁאֵל עַל גְּדוּרָהּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵהָא מְכַשׁוּל לְפָנָיו.

יג, כו בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בַּנְּדָרֵי אֲסָר. אֲבָל נְדָרֵי הַקְּדֵשׁ—מִצְוָה לְקַיְמוֹ, וְלֹא יִשְׁאֵל עָלֶיהֶן אֲלֹא מִדְּחַק: שֶׁנֶּאֱמַר "נְדָרֵי, לָהּ אֲשֵׁלֵם".

הלכות נזירות

יש בכללן עשר מצוות-שתי מצוות עשה, ושמונה מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: שיגדל הנזיר פּרע; שלא יגלח שערו כל ימי נזרו; שלא ישתה הנזיר יין ולא תערבת יין, ואפלו חמץ שלהן; שלא יאכל ענבים לחים; שלא יאכל צמוקים; שלא יאכל חרצנים; שלא יאכל זוגין; שלא יכנס לאהל המת; שלא יטמא למתים; שיגלח על הקרבנות כשישלים נזירותו או כשיטמא. ובאור מצוות אלו בפרקים אלו.

הלכות נזירות פּרָק א

א, או הריני מכלפל, או הרי עלי לשלח פּרע-הרי זה נזיר: והוא, שיגמר בלבבו להזיר.

א, ז אמר הרי עלי צפריים-אף על פי שהיה נזיר עובר לפניו, ואף על פי שהיה בלבבו להזיר-אינו נזיר, והרי זה כמי שלא הוציא בשפתיו פלום.

א, ח כל פנויי נזירות, פנזירות. פיצד: מקומות העלגים שמשנין את הדבור, ואמר שם הריני נזיק, נזיח, פזיח-הרי זה נזיר.

א, ט האומר הריני נזיר מן החרצנים בלבד, או מן הזוגין בלבד, או הריני נזיר מן התגלחת, או הריני נזיר מן הטמאה בלבד-הרי זה נזיר גמור, וכל דקדוקי נזירות עליו: אף על פי שלא היה בלבבו להזיר, אלא מדבר זה בלבד, הואיל ודבר שנזר ממנו אסור על הנזיר, הרי זה נזיר גמור. אבל האומר הריני נזיר מן הגרורות, או מן הדבילה, וכיוצא בהן-הרי זה אסור בהן, ואינו נזיר.

א, י מזגו לו כוס שליין, ונתנו לו לשותות, ואמר הריני נזיר ממנו-הרי זה נזיר גמור. ואם היה מר נפש, או כועס, או מתאבל, והיו מבקשין ממנו שישתה כדי לשפח עמלו, ואמר הריני נזיר ממנו-הרי זה אסור באותו הכוס בלבד, ואינו נזיר: שלא נתפון זה, אלא שלא ישתה כוס זה.

א, יא וכן שכור שנתנו לו כוס כדי לרוותו, ואמר הריני נזיר ממנו-הרי זה אסור באותו הכוס בלבד, ואינו חייב בנזירות: שלא נתפון זה, אלא שלא ישכרו אותו יותר מדי. ואם הגיע לשכרותו שללוט-אין דבריו פלום, ואינו חייב על כל עברה שיעשה: שמשגגיע לשכרותו שללוט, אינו בן חיוב.

א, יב האומר הריני נזיר על מנת שאהיה שותה יין,

א, א הנזירות-היא נדר מפלל נדרי אסר, שנאמר "כי יפלא לנדר נזיר-להזיר, לה". ומצוות עשה שיגדל הנזיר שער ראשו, שנאמר "גדל פּרע, שער ראשו"; ואם גלח בימי נזרו-עבר בלא תעשה, שנאמר "תער לא-יעבר על-ראשו". וכן אסור להטמא למתים או לאכל דברים שאסרן הכתוב עליו מגפן היין, כל ימי נזרו.

א, ב עבר וגלח, או נטמא, או אכל מגפן היין-הרי זה לוקה שתים: אחת משום "לא יחל, דברו", שכולל כל הנדרים; ואחת משום דבר שעבר עליו, מדברים שאסורן אסור מיחד על הנזיר.

א, ג נדר בנזיר, וקנים נדרו כמצותו-הרי זה עשה שלוש מצוות עשה: האחת "ככל-היצא מפיו, יעשה", והרי עשה; והשנייה "גדל פּרע, שער ראשו", והרי גדל; והשלישית תגלחתו עם הבאת קרבנותיו, שנאמר "וגלח הנזיר, פתח אהל מועד". א, ד האומר לא אפטר מן העולם, עד שאהיה נזיר-הרי זה נזיר מיד, שמה ימות עתה. ואם אחר נזירותו, הרי זה עובר ב"לא תאחר לשלמו"; ואין לוקין על לאו זה.

א, ה אין אומרין בנזירות, עד שיוציא בשפתיו דבר שמשמעו אצל כל העם כענין שבבלבו; אלא כיון שגמר בלבבו, והוציא בשפתיו דברים שענינם שיהיה נזיר-אף על פי שהן ענינות רחוקות, ואף על פי שאין במשמען לשון נזירות-הרי זה נזיר.

א, ו פיצד: הרי שהיה נזיר עובר לפניו, ואמר אהיה-הרי זה נזיר, הואיל ובלבו היה שיהיה כמו זה, ואף על פי שלא פרש ואמר, אהיה כמו זה. וכן אם אחז בשערו, ואמר אהא נוה, או אהא מכלפל, או אהא מסלסל, או שאמר הריני מסלסל,

או מטמא למתים, או מגלח שערו—הרי זה נזיר, ואסור בכלן: מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה; וכל המתנה על הכתוב בתורה, תנאו בטל. א, יג נדר בנזיר, ואמר לא הייתי יודע שהנזיר אסור ביין, או בטמאה, או בתגלחת, ואלו הייתי יודע פן, לא הייתי נודר—הרי זה נזיר, וחיב בכלן: שהרי הוא היה יודע שאסר עצמו באחד משלושה מינין; וכבר בארנו שאפלו לא נזר אלא מאחד מהן, אסור בכלן. א, יד אמר יודע אני שהנזיר אסור בכל אלו, אבל היה בדעתי שמתר לי אני לשנות היין, מפני שאיני יכול לחיות בלא יין, או מפני שאני קובר את המתים—הרי זה אינו נזיר: מפני שאלו בכלל

נדרים שגגות, שאינן צריכין שאלה לחכם, כמו שבארנו.

א, טו האומר הרי ידי נזירה, הרי רגלי נזירה—לא אמר כלום; הרי ראשי נזיר, כבדי נזירה—הרי זה נזיר. זה הכלל: כל אבר שאם ינטל מן החי, ימות—אם אמר הרי הוא נזיר, הרי זה נזיר.

א, טז האומר הריני נזיר, כשיהיה לי בן—אם נלד לו בן זכר, הרי זה נזיר; אבל אם נלדה לו בת, או טמטום, ואנדרגינוס—אין זה נזיר. אמר הריני נזיר, כשיהיה לי ולד—אפלו נלד לו בת, או טמטום, ואנדרגינוס—הרי זה נזיר. הפילה אשתו, אינו נזיר; חזרה ונתעברה וילדה, הרי זה נזיר.

הלכות נזירות פירק ב

שאני אוהב שיהיה לך בן כמו זה, שהרי הוא בוש ממנו.

ב, ה האומר הריני נזיר כשיהיה לפלוני בן, ושמע חבירו ואמר ואני—הרי זה ספק: שמא לא נתפון אלא להיות נזיר כמותו, או לומר שאני אוהב אותו כמותך; וספק נזירות, להקל.

ב, ו שנים שהיו מהלכין בדרך, וראו אחד בא כנגדן, ואמר אחד מן השנים, זה ההולך לקראתנו שמעון הוא, ואמר חבירו ראובן הוא, ואמר זה הריני נזיר אם יהיה ראובן, ואמר האחר הריני נזיר אם יהיה שמעון—הגיע אליהם והרי הוא ראובן, הרי זה נזיר; ואם היה שמעון, הרי חבירו נזיר: כמו שנגדו. וכן כל פיוצא בזה.

ב, ז לא הגיע אליהם, אלא חזר לאחוריו ונעלם מעיניהם, ולא ידעו מי הוא—אין אחד מהן נזיר. וכן האומר הריני נזיר אם היה בכרי זה מאה פור, והלך למדדו—מצאו שנגנב או אבד, אינו נזיר. וכן כל פיוצא בזה, שספק נזירות להקל.

ב, ח היו מהלכין בדרך, וראו את הכוי מרחוק, ואמר אחד מהן הריני נזיר שזה חיה, ואמר אחד הריני נזיר שזה בהמה, ואמר אחד הריני נזיר שאין

ב, א הנודר בנזיר בשוגג או באנס, או שנדר לזרו חברו, או דרך הבאי—הרי זה פטור, כשאר נדרים; ומי שנדר בנזיר, ונחם על נדרו—הרי זה נשאל לחכם, ומתיר לו נזירותו כדרך שמתירין שאר הנדרים.

ב, ב מי שנדר בנזיר, והלך להביא קרבנותיו שנזר על דעת שביאם במלאת ימי נזרו, מצאן שנגנבו, או נגנבה בהמה מהן—אם עד שלא נגנבה הבהמה, נזר—הרי זה נזיר; ואם אחר שנגנבה או אבדה או שמתה, נזר—אינו נזיר, שזה נזר בטעות.

ב, ג המתפס בנזירות—הרי זה נזיר, כמו שבארנו בדין כל המתפס בנדר. היה נזיר עובר לפניו, ואמר הריני פוה—הרי זה נזיר. נדר חבירו בנזיר, ואמר הוא פי כפיו מיין, או שאמר שערי כשערו מלהגזוז—הרי זה נזיר. וכן אם שמע ואמר ואני, בתוך כדי דבור, ושמע שלישי בתוך כדי דבור שלשני, ואמר ואני, ואפלו הן מאה—כלן נזירין.

ב, ד האומר הריני נזיר כשיהיה לי בן, ושמע חבירו ואמר ואני—הרי חבירו נזיר מיד. האומר לחבירו הריני נזיר כשיהיה לך בן, ושמע חבירו ואמר ואני—אין זה נזיר: שלא נתפון זה האחרון אלא לומר לו

זֶה חַיָּה, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין זֶה בְּהֵמָה, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין זֶה לֹא חַיָּה וְלֹא בְּהֵמָה, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁוֹה חַיָּה וּבְהֵמָה—הַרִי כָּלֶם נְזִירִים: מִפְּנֵי שֶׁהַכּוֹיִ—יֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שְׁוֹה בְּהֵן לַחַיָּה, וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שְׁוֹה בְּהֵן לְבְּהֵמָה, וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שְׁוֹה בְּהֵן לַחַיָּה וְלְבְּהֵמָה, וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שְׁאִינוֹ שְׁוֹה בְּהֵן לֹא לַחַיָּה וְלֹא לְבְּהֵמָה.

ב, ט וְהוּא הַדִּין אִם רָאוּ אֲנִדְרָגִינוֹס, וְנַחֲלָקוּ בּוֹ אִם הוּא אִישׁ אוֹ אִשָּׁה, וְנִדְרוּ עַל דֶּרֶךְ שְׁנִדְרוּ אֵלּוּ בְּכּוֹי—הַרִי כָּלֶם נְזִירִים: שֶׁהָאֲנִדְרָגִינוֹס—יֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שְׁוֹה בְּהֵן לְאִישׁ, וְדְרָכִים שְׁוֹה בְּהֵן לְאִשָּׁה, וְדְרָכִים שְׁאִינוֹ שְׁוֹה בְּהֵן לֹא לְאִישׁ וְלֹא לְאִשָּׁה, וְדְרָכִים שֶׁהוּא שְׁוֹה בְּהֵן לְאִישׁ וְלְאִשָּׁה. וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בְּעֵנֵינִי הַמְצוּהָ, לֹא בְּטַבְּעוֹ וְתוֹלְדָתוֹ. וְכֵן דְּרָכֵי הַכּוֹי בְּעֵנֵינִי הַמְצוּהָ, לֹא בְּטַבְּעוֹ וְתוֹלְדָתוֹ. ב, י פִּיֶּצֶד: דָּמוֹ טָעוֹן כְּסוּי כַּחַיָּה, וְחֻלְבוֹ אֲסוּר כַּבְּהֵמָה; וְהַרִי הוּא כְּלָאִים עִם הַבְּהֵמָה וְכֵן עִם הַחַיָּה, כְּאֵלּוֹ אִינוֹ חַיָּה וְאִינוֹ בְּהֵמָה; וְטָעוֹן שְׁחִיטָהּ, כַּחַיָּה וְכַבְּהֵמָה. וְיֵשׁ בּוֹ דֵּינִים אַחֲרִים, וְכָל אֶחָד מֵהֵן יִתְבָּאֵר בְּמִקּוּמוֹ.

ב, יא וְכֵן הָאֲנִדְרָגִינוֹס מִטְּמֵא בְּלִבָּן כְּאֲנָשִׁים, וּמִטְּמֵא בְּאָדָם כְּנָשִׁים; וְאִינוֹ נִמְכָּר בְּעֶבֶד עִבְרִי, לֹא כְּאֲנָשִׁים וְלֹא כְּנָשִׁים; וְהַהוֹרָגוֹ נִהָרַג עָלָיו, כְּנָשִׁים וְכְּאֲנָשִׁים. וְיֵשׁ בּוֹ דֵּינִים אַחֲרִים, וְכָל אֶחָד מֵהֵן יִתְבָּאֵר בְּמִקּוּמוֹ.

ב, יב וְכֵן אִם רָאוּ אֲנָשִׁים בְּאוֹ כְּנַגְדָּן, מֵהֵן פְּקָחִין וּמֵהֵן סוּמִין—אָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאֵלּוֹ פְּקָחִין, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין אֵלּוֹ פְּקָחִין, אָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאֵלּוֹ סוּמִין, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין אֵלּוֹ סוּמִין, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאֵלּוֹ פְּקָחִין וְסוּמִין, וְאָמַר אֶחָד הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין אֵלּוֹ לֹא פְּקָחִין וְלֹא סוּמִין—הַרִי כָּלֶם נְזִירִים. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזוֹה.

ב, יג קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְעוֹנֵת נְדָרִים, וְנִדָּר בְּנְזִיר—הַרִי זֶה נְזִיר, וּמִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו, וְאָף עַל פִּי שְׁעֵדִין לֹא הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, כְּשֶׁאֵר הַנּוֹדָרִים. וְהָאִישׁ מְדִיר

אֶת בְּנוֹ הַקָּטָן בְּנְזִיר, אָף עַל פִּי שְׁלֹא בָּא לְעוֹנֵת הַנְּדָרִים; וְאִין הָאִשָּׁה מְדִירָת אֶת בְּנָהּ בְּנְזִיר. וְדָבָר זֶה, הִלְכָה מִפִּי הַקְּבֻלָּה הוּא; וְאִינוֹ נוֹהֵג בְּשָׂאֵר נְדָרִים.

ב, יד פִּיֶּצֶד: הָאֵב שְׁאָמַר לְבָנוֹ הַקָּטָן, הַרִי אֶתְּךָ נְזִיר, אוֹ שְׁאָמַר בְּנֵי פְּלוּנֵי נְזִיר, אוֹ הַרִי זֶה נְזִיר, וְשִׁתַּק הֵבֶן—הַרִי זֶה נְזִיר, וְחַיֵּב הָאֵב לְנַהֵג בּוֹ כָּל דְּקִדּוּקֵי נְזִירוֹת. וְאִם נְטֵמָא, מִבִּיא קָרְבָּן טְמֵאָה; וְכִשְׁשִׁשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ, מִבִּיא קָרְבָּן טְהוֹרָה, כְּשֶׁאֵר הַנְּזִירִים הַגְּדוּלִים.

ב, טו לֹא רָצָה הֵבֶן וּמָחָה בְּדָבָר זֶה, אוֹ שְׁמָחוּ קְרוּבֵי, אוֹ שְׁגָלַח שְׁעָרוֹ, אוֹ שְׁגָלְחוּהוּ קְרוּבֵי—שֶׁהַרִי נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה שְׁגָלָה דַּעְתָּם, שְׁלֹא רָצָה הוּא אוֹ קְרוּבֵי בְּנְזִירוֹת זֶה—הַרִי זֶה אִינוֹ נְזִיר. וְעַד מָתִי יֵשׁ לוֹ לְהַדִּירוֹ, עַד שִׁיִּגְדִּיל וְיַעֲשֶׂה אִישׁ.

ב, טז הַגּוֹיִים—אִין לָהֶן נְזִירוֹת, שְׁנֵאָמַר "דְּבַר אֶל—בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". נָשִׁים וְעֶבְדִים, יֵשׁ לָהֶן נְזִירוֹת. וְהָאֵב אוֹ הַבַּעַל מִפֶּר נְזִירוֹת הָאִשָּׁה, אִם רָצָה, כְּשֶׁאֵר הַנְּדָרִים. אֲבָל הָעֶבֶד—יֵשׁ לְרַבּוֹ לְפוּף אוֹתוֹ לְשִׁתוֹת, וְלֵהֲטֵמָא לְמֵתִים; וְאִם לֹא כִּפָּה אוֹתוֹ, נוֹהֵג בְּנְזִירוֹת.

ב, יז נִדָּר הָעֶבֶד שְׁאֵר נְדָרִים שִׁישׁ בְּהֵן עֲנוּי נֶפֶשׁ, אוֹ שְׁמַעֲפִין אֶת הַמְּלָאכָה, אוֹ שֶׁהֶעֱרִיד—אִין רַבּוֹ צָרִיךְ לְכּוּפּוֹ: מִפְּנֵי שְׁאִין נֶפֶשׁוֹ קְנוּיָה לוֹ, לֹא יִחַוֵּל עָלָיו נִדָּר; לְמַה הַדְּבַר דּוּמָה, לְאוֹסֵר פְּרוֹת אַחֲרִים עָלֶיהֶם. אֲבָל אִם אִין שֵׁם עֲנוּי, וְלֹא דָבָר שְׁמַעֲפִין מְלָאכָה—אִינוֹ יָכוֹל לְכַפּוֹתוֹ.

ב, יח נִדָּר עֶבְדוֹ בְּנְזִירוֹת, וְאָמַר לוֹ מוֹפֵר לָךְ—יִצָּא לְחֵרוֹת, וְחַיֵּב לְהַשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ: שֶׁהֶעֱבַד כּוֹפִין אוֹתוֹ, וְאִין מְפִירִין לוֹ; וְאִם הִפֵּר, יִצָּא לְחֵרוֹת.

ב, יט עֶבֶד שֶׁנִּדָּר בְּנְזִירוֹת וּבִרְחָ, אוֹ שֶׁהִלָּךְ רַבּוֹ—הַרִי זֶה אֲסוּר לְשִׁתוֹת יֵין, כְּדִי שִׁיִּצְטַעַר וְיִחָזֵר לְרִשּׁוֹת רַבּוֹ. נְזִיר וְהַשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ, וְגִלַּח וְלֹא יִדַּע רַבּוֹ, וְאַחַר כֵּן יִצָּא לְחֵרוֹת—הַרִי זֶה יִצָּא יְדֵי נְדָרוֹ; אֲבָל אִם נִדָּר, וְלֹא גִלַּח, וְיִצָּא לְחֵרוֹת—לֹא יִצָּא יְדֵי נְדָרוֹ. נְטֵמָא, וְאַחַר כֵּן יִצָּא לְחֵרוֹת—מוֹנֵה מַשְׁעָה

ב, כ נזירות נוהגת בפני הבית, ושלא בפני הבית; לפיכך מי שנדר בנזיר בזמן הזה—הרי זה נזיר לעולם, שאין לנו בית כדי שיביא קרבנותיו במלאת ימי נזרו.

ב, כא אין הנזירות נוהגת, אלא בארץ ישראל; ומי שנדר בחוצה לארץ—קונסין אותו ומחייבין אותו לעלות לארץ ישראל, ולהיות נזיר בארץ ישראל כמנין הימים שנדר.

הלכות נזירות פרק ג

ב, כב לפיכך מי שנדר בזמן הזה בחוצה לארץ—כופין אותו לעלות לארץ ישראל, ויהיה נוהג נזירות שם עד שימות, או עד שיבנה המקדש, ויקריב קרבנותיו במלאת ימי נזרו. וכל זמן שהוא בחוצה לארץ, הרי זה אסור לשנות יין ולהטמא למתים, ולגלח, וכל דקדוקי נזירות עליו—ואף על פי שאין ימים אלו עולין לו; ואם עבר ושטה, או גלח, או נגע במת וכיוצא בנגיעה—לוקה.

מגלח ומביא קרבנותיו ומתחיל למנות נזירות שניה. אפלו אמר הריני נזיר מאה אלף נזירות, שאי אפשר שיחיה בזמן הזה—הרי זה מונה אחת אחת עד שימות, או עד שישלם מנין נזירותיו.

ג, ז האומר הריני נזיר כמנין ימות השנה—מונה נזירותיו, כמנין ימות השנה: אם פרש שנת החמה—מונה שלוש מאות וחמש וששים נזירות, כל אחת מהן שלוש יום; ואם פרש שנת הלכנה, מונה שלוש מאות וארבע וחמשים נזירות. ואם סתם, מונה שלוש מאות וארבע וחמשים נזירות.

ג, ח שהרי בארנו שבכל הנדרים, הולכין אחר לשון בני אדם, ורב שני החמה שלוש מאות חמשה וששים יום מונין לה, ורב שני לבנה שלוש מאות ארבע וחמשים יום מונין לה; ואין קורין כל העם שנה סתם, אלא לשנת הלכנה.

ג, ט האומר הריני נזיר אחת ומחצה, הרי זה נזיר שתי נזירות; אמר הריני נזיר ויום אחד, או הריני נזיר ושעה אחת—הרי זה נזיר שתיים; אמר הריני נזיר, ואחת—הרי זה נזיר שתיים; הריני נזיר, ואחת, ועוד—הרי זה נזיר שלוש נזירות; הריני נזיר, ואחת, ועוד, ושוב—הרי זה נזיר ארבע נזירות; הריני נזיר שלוש יום, ויום אחד—הרי זה נזיר נזירות אחת, שלשלושים ואחד יום.

ג, י מי שהיו שתי פתי עדים מעידין אותו—אלו מעידין שנזר שתיים, ואלו מעידין שנזר חמש—הרי

ג, א סתם נזירות, שלוש יום. כיצד: מי שאמר הריני נזיר, אין פחות משלושים יום; ואפלו אמר הריני נזיר נזירות גדולה עד מאוד הרבה הרבה—הרי זה נזיר שלוש יום, שהרי לא פרש זמן.

ג, ב פרש זמן פחות משלושים—כגון שאמר הריני נזיר יום אחד, או עשרה ימים, או עשרים—הרי זה נזיר שלוש יום, שאין נזירות פחותה משלושים יום; ודבר זה, הלכה מפי הקבלה.

ג, ג פרש זמן יותר משלושים יום—כגון שאמר אחד ושלושים, או ארבעים, או מאה יום, או מאה שנה—הרי זה נזיר כזמן שפרש, לא פחות ולא יותר. ג, ד האומר הריני נזיר שעה אחת, הרי זה נזיר שלוש יום; אמר הריני נזיר שלוש יום ושעה אחת—הרי זה נזיר אחד ושלושים יום, שאין נזירין שעות.

ג, ה האומר הריני נזיר מפאן ועד מקום פלוני—אם לא החזיק בדרך, הרי זה נזיר שלוש יום בלבד: שלא נתפון זה אלא לנזירות גדולה, והרי לא פרש זמן. ואם החזיק בדרך—אם היה מהלך פחות משלושים יום, הרי זה נזיר שלוש יום; ואם היתה יתר משלושים יום, הרי זה נזיר נזירות אחת כמנין הימים.

ג, ו מי שאמר הריני נזיר שתי נזירות, או שלוש או ארבע—הרי זה נזיר כמנין שאמר, כל נזירות מהן שלוש יום; ובסוף כל שלוש ושלושים,

זֶה נְזִיר שְׁתִּים: שְׁבֻכָּלֵל חֲמֵשׁ שְׁתִּים, וְהָרִי כִּלְן
הַעִידוּ בַשְּׁתִּים.

ג, יֵאמֵר מִי שֶׁנִּזְרָר שְׁתֵּי נְזִירוֹת, בֵּין שֶׁנִּזְרָר שְׁתֵּיהֶן בְּבֵת
אֶחָת, בֵּין שֶׁנִּזְרָר זֶה אַחֵר זֶה, כְּגֹן שֶׁאָמַר הַרְיֵנִי נְזִיר
הַיּוֹם הַרְיֵנִי נְזִיר הַיּוֹם, וּמָנָה אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וְהַפְּרִישׁ
קָרְבָּן, וְאַחֵר כִּף נִשְׁאָל עַל זֹאת הָרֵאשׁוֹנָה וְהַתִּיר
נְדָרוֹ—עֲלָתָה לֹא רֵאשׁוֹנָה בַשְּׁנִיָּה, וּמִבִּיא זֶה הַקָּרְבָּן
וּנְפֹטָר. וְאִפְלוּ הִבִּיא כִּפְרָתוֹ, וְאִפְלוּ גִלַּח שְׁעָרוֹ
וְאַחֵר כִּף נִשְׁאָל עָלֶיהָ—עֲלָתָה לֹא רֵאשׁוֹנָה בַשְּׁנִיָּה:
שֶׁהָרִי אֵין הַשְּׁנִיָּה חָלָה אֲלֵא אַחֵר הָרֵאשׁוֹנָה,
וְהָרֵאשׁוֹנָה אֵינָה—כִּיּוֹן שֶׁהַתִּירָהּ, כִּאֲלוֹ אֵינָה
מַעֲיָקָרָה.

ג, יֵב מִי שֶׁאָמַר הַרְיֵנִי נְזִיר לְעוֹלָם, אוֹ הַרְיֵנִי נְזִיר
כָּל יְמֵי חַיֵּי—הָרִי זֶה נְזִיר עוֹלָם; וְאִם אָמַר הַרְיֵנִי
נְזִיר אֶלְפָּה שְׁנָה—הָרִי זֶה נְזִיר לְזִמְנֵן קְצוּב, וְאִף עַל
פִּי שְׂאֵי אִפְשָׁר שִׁיחִיָּה הָאָדָם אֶלְפָּה שְׁנָה. וּמָה בֵּין
נְזִיר עוֹלָם לְנְזִיר לְזִמְנֵן קְצוּב: שֶׁהַנְּזִיר לְזִמְנֵן קְצוּב—
אֲסוּר לְגִלַּח עַד סוּף יְמֵי נְזָרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "כָּל—יְמֵי
נְדָר נְזָרוֹ, תַּעֲרֵר לֹא—יַעֲבֹר עַל—רֵאשׁוֹ: עַד—מְלֹאת
הַיָּמִם". וְנְזִיר עוֹלָם—אִם הִכְפִּיד שְׁעָרוֹ—מִקֵּל בְּתַעֲרֵר
מִשְׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ לְשָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ, וּמִבִּיא
קָרְבָּנוֹתָיו שְׁלוֹשׁ בְּהַמּוֹת כְּשִׁיגִלַּח: שֶׁנֶּאֱמַר "וְהָיָה
מִקֵּץ יָמִים לְיָמִים אֲשֶׁר יִגְלַח, כִּי—כִּבֵּד עָלָיו
וְגִלַּחוֹ", וְאִבְשָׁלוּם נְזִיר עוֹלָם הָיָה. וְדָבָר זֶה, הִלְכָה
מִפִּי הַקְּבֵלָה. וְנְזִיר עוֹלָם שֶׁנִּשְׁמָא—הָרִי זֶה מִבִּיא
קָרְבָּן טַמְאָה וּמִגִּלַּח תִּגְלַחַת טַמְאָה, כְּמוֹ נְזִיר לְזִמְנֵן
קְצוּב.

ג, יֵג שֶׁמִּשְׁוֹן לֹא הָיָה נְזִיר גְּמוּר—שֶׁהָרִי לֹא נְדָר
בְּנְזִיר, אֲלֵא הַמְּלֶאךָ הַפְּרִישׁוֹ מִן הַטַּמְאָה; וְכִיצַד
הָיָה דִּינּוֹ—הָיָה אֲסוּר בֵּינָן וְאֲסוּר בְּתִגְלַחַת, וּמִתַּר
הָיָה לְהַטְמִיא לְמִתִּים. וְדָבָר זֶה, הִלְכָה מִפִּי הַקְּבֵלָה.
ג, יֵד לְפִיכָף מִי שֶׁאָמַר הַרְיֵנִי נְזִיר כְּשֶׁמִּשְׁוֹן—הָרִי זֶה
נְזִיר מִן הַיָּזֵן וּמִן הַתִּגְלַחַת לְעוֹלָם, וְאֵינּוּ מִגִּלַּח כָּל
שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ כְּשֶׁאָר נְזִירֵי עוֹלָם, וּמִתַּר לְהַטְמִיא
לְמִתִּים. וְאִם אָמַר לֹא נִתְּפֹנְתִי אֲלֵא לְאִישׁ אַחֵר

שֶׁשְׁמוֹ שְׁמִשׁוֹן, אֵינּוּ נְזִיר. וּמִי שֶׁנִּזְרָר נְזִיר
כְּשֶׁמִּשְׁוֹן—אֵינּוּ יָכוֹל לְהִשְׁאָל עַל נְדָרוֹ, שֶׁנְּזִירוֹת
שֶׁמִּשְׁוֹן לְעוֹלָם הֵינָהּ.

ג, טו הָאֹמֵר הַרְיֵנִי נְזִיר כְּשֶׁמִּשְׁוֹן בֶּן מְנוּחָה, כְּבַעַל
דְּלִילָה, כְּמִי שֶׁעָקַר דְּלָתוֹת עֵזָה, כְּמִי שֶׁנִּקְרוּ
פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו—הָרִי זֶה נְזִיר בְּנְזִירוֹת שֶׁמִּשְׁוֹן,
אִף עַל פִּי שֶׁאִפְשָׁר שֶׁנַּעֲשׂוּ מַעֲשִׂים אֵלוֹ לְאִישׁ
אַחֵר.

ג, טז שֶׁמוֹאֵל הַרְמָתִי, נְזִיר עוֹלָם הָיָה; לְפִיכָף
הָאֹמֵר הַרְיֵנִי כְּשֶׁמוֹאֵל הַרְמָתִי, כְּבֵן חֲנָה, כְּבֵן
אֶלְקָנָה, כְּמִי שֶׁשִּׁסַּף אֶת אֲגַג בְּגִלְגָּל, וְכִיּוֹצֵא
בְּאֵלוֹ—הָרִי זֶה נְזִיר עוֹלָם, וְאֵין אֹמְרִין שֶׁמָּא לְאִישׁ
אַחֵר שֶׁמַּעֲשִׂיו כְּאֵלָה נִתְּפֹן.

ג, יז הָאֹמֵר הַרְיֵנִי נְזִיר מְלוֹא הַבַּיִת, אוֹ מְלוֹא
הַקֶּפֶה—בוֹדֵקִין אוֹתוֹ: אִם אָמַר לֹא הָיָה בְּדַעְתִּי
שֶׁאֲהִיָּה נְזִיר כָּל יְמֵי, וְלֹא נִתְּפֹנְתִי אֲלֵא לְהָאָרֶץ
זִמְנֵן הַנְּזִירוֹת זִמְנֵן מְרַבָּה—הָרִי זֶה נְזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם
בְּלִבָּד. וְאִם אָמַר סִתָּם נְדָרְתִי—רוֹאִין אֶת הַקֶּפֶה
כִּאֲלוֹ הֵיא מְלֵאָה חֲרָדֵל, וְהָיָה נְזִיר כָּל יְמָיו; וְיֵשׁ
לוֹ לְגִלַּח מִשְׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ לְשָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ,
וְיִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו כְּשֶׁאָר נְזִירֵי עוֹלָם.

ג, יח הָאֹמֵר הַרְיֵנִי נְזִיר כְּשֶׁעָר רֵאשִׁי, אוֹ כְּעַפְר
הָאָרֶץ, אוֹ כְּחוֹל הַיָּם—הָרִי זֶה כְּמִי שֶׁאָמַר הָרִי עָלַי
נְזִירוֹת כְּמִנְיֵן שְׁעָר רֵאשִׁי, אוֹ כְּמִנְיֵן עַפְר הָאָרֶץ,
אוֹ כְּמִנְיֵן חוֹל הַיָּם. לְפִיכָף יִגְלַח כָּל שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וְיִתְחִיל לְמְנוּחַת נְזִירוֹת שְׁנִיָּה שְׁלוֹשִׁים יוֹם וְיִגְלַח; וְכֵן
עַד שְׁיִמּוּת.

ג, יט וּבְכָל תִּגְלַחַת וְתִגְלַחַת—אֵינּוּ שׁוֹתָה בֵּינָן, וְלֹא
מִטְמֵא לְמִתִּים; וְאִם שָׁתָה אוֹ נִטְמָא, אִפְלוּ בַיּוֹם
הַתִּגְלַחַת—הָרִי זֶה לוֹקָה.

ג, כ הָאֹמֵר הַרְיֵנִי נְזִיר אִם אֲכַל כֶּפֶר זֶה, הַרְיֵנִי נְזִיר
אִם אֲכַלְנָהּ, הַרְיֵנִי נְזִיר אִם אֲכַלְנָהּ, וְאֲכַלְנָהּ—הָרִי
זֶה חַיֵּב בְּנְזִירוֹת כְּמִנְיֵן שֶׁאָמַר; וּמוֹנָה אַחַת אַחֵר
אַחַת, כָּל אַחַת מֵהֶן שְׁלוֹשִׁים יוֹם, וּמִגִּלַּח בְּסוּף כָּל
שְׁלוֹשִׁים, וּמִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו.

הַלְכוּת נְזִירוֹת פָּרֶק ד

ד, ו פיצד: גַּלְד הַבֵּן בְּיוֹם שְׁמוֹנִים-מוֹנֶה שְׁלֹבְנוּ, וּמְשָׁלִים אֶת שְׁלֹבְנוּ וּמְגַלְחָה; וּמִתְחִיל לְמִנּוֹת מֵאַחַר הַתְּגַלְחַת שְׁלוֹשִׁים יוֹם. וְנִמְצָא מִפְּסִיד מִקֹּדֶם הַיּוֹלֵד, עֲשָׂרָה יָמִים-שֶׁהֵן מִיּוֹם שְׁבַעִים עַד הַיּוֹלֵד. וְכֵן כָּל כְּפִיּוּצָא בְּזֶה.

ד, ז האומר הריני נזיר לאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם, וְחֹזֵר וְאָמַר הַרִינִי נְזִיר מֵעַתָּה מֵאָה יוֹם-מוֹנֶה עֲשָׂרִים יוֹם, וּפּוֹסֵק; וּמִתְחִיל לְמִנּוֹת שְׁלוֹשִׁים יוֹם, שֶׁהִיא הַנְּזִירוֹת שֶׁנֶּדֶר לְאַחַר עֲשָׂרִים, וְאַחַר הַשְּׁלוֹשִׁים מְגַלְחַת תְּגַלְחַת טְהָרָה, וּמִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו; וְחֹזֵר וּמוֹנֶה שְׁמוֹנִים יוֹם, כְּדִי לְהַשְׁלִים הַמָּאָה שֶׁנֶּדֶר בְּסוּף, וּמְגַלְחָה, וּמִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו.

ד, ח אָמַר הַרִינִי נְזִיר לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם, וְהַרִינִי נְזִיר מֵעַתָּה-מוֹנֶה שְׁלוֹשִׁים, וּמְגַלְחַת תְּגַלְחַת טְהָרָה, וְחֹזֵר וּמוֹנֶה שְׁלוֹשִׁים אַחֲרֵים, וְהִיא הַנְּזִירוֹת שֶׁנֶּדֶר לְאַחַר עֲשָׂרִים: שְׁאֵם תֹּאמַר מוֹנֶה עֲשָׂרִים, וּפּוֹסֵק, וּמוֹנֶה שְׁלוֹשִׁים וּמְגַלְחָה-נִשְׁאַרוּ מִנְּזִירוֹת שֶׁהִתְחִיל בָּהֶן עֲשָׂרָה יָמִים בְּלִבָּד, וְאֵין בֵּין תְּגַלְחַת טְהָרָה לְתְּגַלְחַת טְהָרָה לְעוֹלָם פְּחוֹת מִשְׁלוֹשִׁים יוֹם.

ד, ט אָמַר הַרִינִי נְזִיר לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם, וְחֹזֵר וְאָמַר הַרִינִי נְזִיר עוֹלָם מֵעַתָּה-לֹא חָלָה עָלָיו נְזִירוֹת שֶׁנֶּדֶר בְּרֵאשׁוֹנָה. וְכֵן אִם אָמַר הַרִינִי נְזִיר שְׁמִשׁוֹן לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם, וְחֹזֵר וְאָמַר הַרִינִי נְזִיר מֵעַתָּה-אֵינוֹ מְגַלְחָה לְנְזִירוֹת זֹאת שֶׁנֶּדֶר בְּאַחֲרוֹנָה.

ד, י מִי שֶׁאָמַר הַרִינִי נְזִיר יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיִּתְתִּי-הָרִי זֶה אֲסוּר לְשִׁתּוֹת בֵּינָן וְלֵהֲטַמָּא לְמִתִּים וּלְגַלְחָה לְעוֹלָם. הָאָמַר הַרִינִי נְזִיר בְּיוֹם שֶׁבֶן דְּוִיד בָּא בּוֹ-אִם בַּחֵל נִדָּר, הָרִי זֶה אֲסוּר לְעוֹלָם. וְאִם בְּשַׁבַּת אוֹ בְּיוֹם טוֹב נִדָּר-אוֹתָהּ שַׁבַּת אוֹ אוֹתוֹ יוֹם טוֹב מִתָּר, מִכָּאֵן וְאַלְף אֲסוּר לְעוֹלָם: שֶׁהִדְבַּר סֶפֶק אִם יָבֹוא בְּשַׁבַּת וְיוֹם טוֹב, אוֹ לֹא יָבֹוא; וְהוֹאִיל וְהוּא סֶפֶק בְּיוֹם שֶׁנֶּדֶר-לֹא חָלָה עָלָיו נְזִירוֹת, שֶׁסֶפֶק נְזִירוֹת לְהִקָּל. מִכָּאֵן וְאַלְף חָלָה עָלָיו נְזִירוֹת; וְשַׁבַּת הַבָּאָה שֶׁהִיא סֶפֶק, אֵינָה מִפְּקַעַת נְזִירוֹת שֶׁחָלָה עָלָיו.

ד, א האומר הריני נזיר-הרי זה מגלח תגלחת טְהָרָה, יוֹם אֶחָד וּשְׁלוֹשִׁים; וְאִם גָּלַח בְּיוֹם שְׁלוֹשִׁים, יֵצֵא. אָמַר הַרִינִי נְזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם, אֵינוֹ מְגַלְחָה אֲלֵא בְּיוֹם אֶחָד וּשְׁלוֹשִׁים.

ד, ב מִי שֶׁנֶּדֶר שְׁתֵּי נְזִירוֹת-מְגַלְחָה אֶת הַרֵאשׁוֹנָה בְּיוֹם שְׁלוֹשִׁים וְאַחַד, וְאֶת הַשְּׁנִיָּה בְּיוֹם שְׁשִׁים וְאַחַד. וְאִם גָּלַח אֶת הַרֵאשׁוֹנָה בְּיוֹם שְׁלוֹשִׁים, מְגַלְחָה אֶת הַשְּׁנִיָּה בְּיוֹם שְׁשִׁים; וְאִם גָּלַח בְּיוֹם תְּשַׁעָה וַחֲמִשִּׁים, יֵצֵא-שְׁשִׁים שְׁלוֹשִׁים, עוֹלָה לוֹ אֶף לְמִנְיַן נְזִירוֹת שְׁנִיָּה.

ד, ג האומר הריני נזיר, וְנְזִיר כְּשִׁיחִיָּה לִי בֵּן, וְהִתְחִיל בְּנְזִירוֹת שְׁלוֹ, וְאַחַר כֶּךָ גַּלְד לוֹ בֵּן-מְשָׁלִים אֶת שְׁלוֹ, וְאַחַר כֶּךָ מוֹנֶה אֶת שְׁלֹבְנוֹ. אָמַר הַרִינִי נְזִיר כְּשִׁיחִיָּה לִי בֵּן, וְהַרִינִי נְזִיר כֶּךָ וְכֶךָ יוֹם, וְהִתְחִיל בְּנְזִירוֹת שְׁלוֹ, וְאַחַר כֶּךָ גַּלְד לוֹ בֵּן-פּוֹסֵק נְזִירוֹת שְׁלוֹ, וּמוֹנֶה אֶת שְׁלֹבְנוֹ; וְאַחַר כֶּךָ חֹזֵר וּמְשָׁלִים אֶת שְׁלוֹ, וְהָרִי שֶׁתִּיָּהֵן כְּנְזִירוֹת אַחַת. לְפִיכֶף אִם נִטְמָא בְּתוֹךְ נְזִירוֹת שְׁלֹבְנוֹ, סוֹתֵר הַכֹּל; נִטְמָא אַחַר נְזִירוֹת בְּנוֹ כְּשֶׁהִתְחִיל לְהַשְׁלִים נְזִירוֹתָיו, אֵינוֹ סוֹתֵר אֲלֵא עַד נְזִירוֹת בְּנוֹ.

ד, ד וּבְכַמָּה יָמִים מְשָׁלִים אֶת שְׁלוֹ-אִם נִשְׁאַר מִנְּזִירוֹתָיו כְּשֶׁנֶּלְד הַבֵּן שְׁלוֹשִׁים יוֹם אוֹ יוֹתֵר-מוֹנֶה נְזִירוֹת בְּנוֹ, וּמְשָׁלִים הַיָּמִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ מִנְּזִירוֹתָיו; וְאִם נִשְׁאַר מִנְּזִירוֹתָיו פְּחוֹת מִשְׁלוֹשִׁים יוֹם-מוֹנֶה שְׁלוֹשִׁים אַחַר נְזִירוֹת בְּנוֹ, שְׁאֵין בֵּין תְּגַלְחַת לְתְּגַלְחַת פְּחוֹת מִשְׁלוֹשִׁים יוֹם.

ד, ה פיצד: האומר הריני נזיר כְּשִׁיחִיָּה לִי בֵּן, וְהַרִינִי נְזִיר מֵאָה יוֹם, וְהִתְחִיל בְּנְזִירוֹת שְׁלוֹ, וְנִלְד לוֹ בֵּן-אִם נִשְׁאַר מִן הַמָּאָה שֶׁנֶּדֶר שְׁלוֹשִׁים יוֹם אוֹ יִתֵּר כְּשֶׁנֶּלְד לוֹ הַבֵּן, לֹא הִפְסִיד כְּלוֹם: שֶׁהָרִי פּוֹסֵק נְזִירוֹת שְׁלוֹ, וּמוֹנֶה שְׁלֹבְנוֹ וּמְגַלְחָה וּמִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו; וּמְשָׁלִים הַשְּׁלוֹשִׁים אוֹ יִתֵּר שֶׁנִּשְׁאַרוּ מִנְּזִירוֹתָיו, וּמְגַלְחָה לְנְזִירוֹתָיו. וְאִם נִשְׁאַר מִן הַמָּאָה פְּחוֹת מִשְׁלוֹשִׁים, סוֹתֵר עַד שְׁבַעִים.

ד, יא נזיר ששָׁלְמוּ יְמֵי נְזִירוֹתוֹ, וְלֹא גִלַּח תְּגַלַּחַת טְהָרָה—הָרִי זֶה אֲסוּר לְגִלַּח וְלִשְׁתּוֹת יַיִן וְלִהְטֵמֵא לַמַּתִּים כְּשֶׁהָיָה מִקֹּדֶם, וְכָל דְּקִדּוּקֵי נְזִירוֹת עָלָיו; וְאִם גִּלַּח אוֹ שָׁתָה אוֹ נִטְמָא, לוֹקָה.

ד, יב מִי שֶׁנִּדְרָה בְּנִזִיר, וְדָמָה שְׂאִינּוּ נִדְרָה, וְהָיָה נוֹהֵג הַתֵּר בְּנִדְרוֹ וְשָׁתָה יַיִן, וְלֹאֲחֵר זָמַן שָׁאֵל לְחֶכֶם, וְהוֹרָהוּ שֶׁהוּא נִדְרָה, וְשֶׁהוּא חַיֵּב בְּנְזִירוֹת—הָרִי זֶה מוֹנֵה מִשְׁעָה שֶׁנִּדְרָה; וּמְדַבְּרֵי סוֹפְרִים, שְׂיִנְהֵג אֲסוּר כַּיָּמִים שֶׁנִּהְיָ בִּהְיוֹן הַתֵּר.

ד, יג פִּיצַד: הָרִי שֶׁנִּדְרָה שְׁלוּשִׁים יוֹם, וְנִהְיָ הַתֵּר בְּנִדְרוֹ עֲשָׂרָה יָמִים, וְנִהְיָ אֲסוּר עֲשָׂרִים יוֹם, וְלֹאֲחֵר הַשְּׁלוּשִׁים שָׁאֵל חֶכֶם וְאָסַר לוֹ—הָרִי זֶה מוֹנֵה עֲשָׂרָה יָמִים מִיוֹם שֶׁשָׁאֵל, כִּנְגֵד הָעֲשָׂרָה שֶׁנִּהְיָ בִּהְיוֹן הַתֵּר; וְאִם שָׁתָה אוֹ גִּלַּח אוֹ נִטְמָא בְּעֲשָׂרַת יָמִים הָאֵלּוּ, מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת.

ד, יד בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּנְזִירוֹת מוֹעֵטָה. אָבֵל

הַלְכוֹת נְזִירוֹת פָּרָק ה

בְּנְזִירוֹת מְרַבָּה—דִּיּוֹ שְׂיִנְהֵג שְׁלוּשִׁים יוֹם בְּנְזִירוֹת, וְאִף עַל פִּי שֶׁעֲבַר עַל נְזִירוֹתוֹ הַמְרַבָּה כָּל יָמֵיהּ; וְאִם לֹא נִהְיָ אֲסוּר בְּעֲצָמוֹ, אֵין נִזְקָקִין לוֹ כָּלֵל.

ד, טו כָּל בֵּית דִּין שֶׁנִּזְקָקִין לָזֶה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, וּמוֹדִיעִין לְאֵלּוּ שְׂמוֹזְזוּלִין בְּנִדְרִים שְׂאִינֵן חַיִּבִּין מִן הַתּוֹרָה, אוֹ שִׁיּוּרוֹ לָהֵן לְהַקֵּל, אוֹ שִׁיִּפְתְּחוּ לָהֵן פֶּתַח—מְנַדִּין אוֹתוֹ בֵּית דִּין הַהִדְיוּט.

ד, טז הָאִשָּׁה שֶׁנִּדְרָה בְּנִזִיר, וְשָׁלְמוּ יְמֵי הַנְּזִירוֹת, וְהִבִּיֵּאָה קָרְבָּנוֹתֶיהָ, וְנִשְׁחַטָּה אַחַת מִן הַבְּהֵמוֹת וְנִזְרַק דָּמָהּ, וְאַחֵר כֶּף שֶׁמַּע בְּעֵלָה—אִף עַל פִּי שֶׁעֲדִין לֹא גִלַּחָהּ, אֵינּוּ יָכוֹל לְהַפֵּר; וְאִם קֹדֶם זְרִיקָהּ, הָרִי זֶה יִפֹּר. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּתִגְלַחַת טְהָרָה; אָבֵל בְּתִגְלַחַת טְמֵאָה—יִפֹּר אִף עַל פִּי שֶׁקָּרְבוּ הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁלֹּתִגְלַחַת טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲדִין צְרִיכָה לְמִנּוֹת נְזִירוֹת אַחֲרָת.

אם אָכֵלֵן זֶה אַחֵר זֶה, עַד שֶׁאָכַל מִן הַכֹּל כְּפִיֹּת—לוֹקָה. וְכֵן אִם שָׁתָה רְבִיעִית מִן הַתְּעַרְבֵת יַיִן וְחִמְץ, לוֹקָה.

ה, ה דְּבַר הַמִּתֵּר, אֵינּוּ מִצְטָרֵף לְדַבֵּר הָאֲסוּר בְּנִזִיר. פִּיצַד: יַיִן שֶׁנִּתְעַרַב בְּדָבָשׁ, אִף עַל פִּי שֶׁטַעַם הַכֹּל טַעַם יַיִן, וְשָׁתָה מִן הַתְּעַרְבֵת, וְכֵן הַצְמוּקִין שֶׁדָּרְכָן עִם הַגְּרָגְרוֹת, וְטַעַם הַכֹּל טַעַם צְמוּקִין, וְאָכַל מִן הַתְּעַרְבֵת—אֵינּוּ לוֹקָה: עַד שִׁיִּהְיֶה מִדְּבַר הָאֲסוּר בְּתְעַרְבֵת כְּפִיֹּת שְׁלוּשׁ בִּיצִים, וְאָכַל כְּשֶׁלּוּשׁ בִּיצִים—כְּשֶׁאֵר הָאֲסוּרִין הַשְּׁווִים בְּכָל אָדָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהַלְכוֹת מְאָכְלוֹת אֲסוּרוֹת.

ה, ו וְכֵן אִם שָׁרָה פֶּתוּ בַיַּיִן, וְהִתְהַרְבִּיעִית יַיִן בְּכַדֵּי פָּרֶס מִן הַפֶּת, וְאָכַל כְּפִיֹּת פָּרֶס, שֶׁנִּמְצָא שֶׁאָכַל רְבִיעִית יַיִן—הָרִי זֶה לוֹקָה; וְעַל זֶה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, נִאֶמַר בַּתּוֹרָה "וְכָל—מִשְׁרַת עֲנָבִים"—לְאֲסוּר דְּבַר שֶׁנִּתְעַרַב בּוֹ הַיַּיִן, וְטַעַמוֹ כְּטַעַם הַיַּיִן: וְהוּא שִׁיִּהְיֶה טַעַמוֹ וּמִמָּשׁוֹ, כְּשֶׁאֵר אֲסוּרֵי מְאָכְלוֹת.

ה, ז נִתְעַרַב יַיִן וְכִיּוֹצֵא בּוֹ בְּדָבָשׁ וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, וְאֵין

ה, א שְׁלוּשָׁה מִיַּיִן אֲסוּרִין לְנִזִיר—הַטְּמֵאָה, וְהַתְּגַלַּחַת, וְהִיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן בֵּין פְּרִי בֵּין פֶּסֶלֶת פְּרִי. אָבֵל הַשֶּׁכֶר שֶׁלֹּתִמְרִים, אוֹ שֶׁלְּגִרְגְרוֹת, וְכִיּוֹצֵא בִּהְיוֹן—מִתֵּר לְנִזִיר; "וְשֶׁכֶר" זֶה שֶׁנִּיאָסַר עָלָיו בַּתּוֹרָה, הוּא הַשֶּׁכֶר שֶׁלֹּתִעַרְבֵת הַיַּיִן.

ה, ב הִיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן פִּיצַד: נִזִיר שֶׁאָכַל כְּפִיֹּת מִן הַפְּרִי, שֶׁהוּא עֲנָבִים לַחִים אוֹ יְבֻשִׁים אוֹ בֶּסֶר, אוֹ שֶׁאָכַל כְּפִיֹּת מִפֶּסֶלֶת הַפְּרִי, שֶׁהֵן הַזּוּגִין וְהֵן הַקְּלִפָּה הַחִיצוֹנָה, אוֹ הַחֲרָצִנִּים וְהֵן הַפְּנִימִיִּין שֶׁזּוֹרְעִין אוֹתָן—הָרִי זֶה לוֹקָה; וְכֵן אִם שָׁתָה רְבִיעִית יַיִן, אוֹ אָכַל כְּפִיֹּת מִיַּיִן קָרוֹשׁ שֶׁהוּא הַפְּרִי, אוֹ שָׁתָה רְבִיעִית חִמְץ שֶׁהוּא פֶּסֶלֶת הַפְּרִי—הָרִי זֶה לוֹקָה.

ה, ג אָבֵל הָעֵלִין, וְהַלּוּלָבִין, וּמִי גִפְנִים, וְהַסְּמִדֵּר—הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין לְנִזִיר: שְׂאִינֵן לֹא פְּרִי וְלֹא פֶּסֶלֶת פְּרִי, אֵלּא מִן הָעֵץ הֵן נִחְשְׁבִין.

ה, ד כָּל אֲסוּרֵי הַגֶּפֶן, מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. פִּיצַד: הָרִי שֶׁצָּרַף עֲנָבִים לַחִים עִם יְבֻשִׁים עִם בֶּסֶר וְחֲרָצִנִּים וּזְגָ, וְאָכַל מִן הַתְּעַרְבֵת כְּפִיֹּת—לוֹקָה; וְכֵן

שם טעם יין-הרי זה מתר לנזיר: לא יהיה זה חמור מחלב ודם. היה בו טעם יין, ואין שם רביעית בכדי פרס-הרי זה אסור מדברי סופרים, כמו שבארנו באסורי מאכלות; ומפין אותו אם אכל, מפת מרדות.

ה, ח נזיר שאכל כזית ענבים, וכזית חרצן, וכזית זג, וכזית צמוקים, ושתי רביעית יין, ואפלו סחט אשכול ושתי ממנו רביעית-הרי זה לוקה חמש מלקיות: שכל אחד מהן בלאו אחד הוא. ולוקה מלקות ששית משום "לא יחל, דברו", שהוא שווה בכל הנדרים.

ה, ט וכן אם אכל כזית זג, או כזית ענבים-לוקה שתים: אחת משום זג או משום ענבים, ואחת משום "לא יחל, דברו". והוא הדין לנזיר שגלח, או שנטמא-שהוא לוקה שתים: אחת על האסור המיוחד בו, ואחת על האסור השווה בכל הנדרים שהוא "לא יחל, דברו".

ה, י נזיר ששתה רביעית יין, ורביעית חמץ-אינו לוקה אלא אחת, שאינו חייב על היין בפני עצמו ועל החמץ בפני עצמו: שאין כתוב יין לא ישתה וחמץ לא ישתה, אלא כף כתוב "חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה"-כלומר לא ישתה היין ולא דבר שנתערב בו היין והוא השכר, ואפלו החמיצו; והואיל ולא כפל אלא החמץ, שהוא שם אחד-אינו לוקה על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

ה, יא נזיר שהיה שותה יין כל היום כלו-אף על פי שהוא חייב לשמים על כל רביעית ורביעית, אינו לוקה אלא אחת משום יין ואחת ד"לא יחל, דברו" כמו שבארנו; ואם התרו בו על כל רביעית ורביעית, ואמרו לו אל תשתה, אל תשתה, והוא שותה-חייב על כל אחת ואחת.

ה, יב מדברי סופרים שאסור לנזיר לעמד במושב שותי יין, ויתרחק ממנו הרבה-שהרי מכשול לפניו: אמרו חכמים, סביב לפרם לא יקרב.

ה, יג נזיר שגלח שערה אחת-לוקה, בין בתער בין בזוג: והוא שקצצה מעיקרה, כענין תער. וכן אם

תלשה בידו, לוקה. ואחד המגלח ואחד המתגלח, שנאמר "תער לא-יעבר על-ראשו"; ואם הניח ממנה כדי לכופף את ראשה לעיקרה-אינו לוקה, שאין זה כעין תער.

ה, יד העביר על ראשו סם שמשיר את השער, והשיר שערו-אינו לוקה; אבל בטל מצות עשה, שנאמר "גדל פרע, שער ראשו".

ה, טו נזיר שגלח כל ראשו, אינו לוקה משום התגלחת אלא אחת; ואם התרו בו על כל שערה ושערה, ואמרו לו אל תגלח, אל תגלח, והוא מגלח-לוקה על כל אחת ואחת.

ה, טז נזיר חופף על שערו בידיו, וחוכך בצפרניו-ואם נפל שער, אינו חושש: שהרי אין פונתו להשיר, ואפשר שלא ישיר. אבל לא יסרק במסרק, ולא יחף באדמה-מפני שמשרת את השער ודאי; ואם עשה כן, אינו לוקה.

ה, יז נזיר שנטמא למת טמאת שבעה-בין בטמאות שהוא מגלח עליהן כמו שיתבאר, בין בטמאות שאינו מגלח עליהן-הרי זה לוקה. נטמא למת פעמים הרבה-אף על פי שהוא חייב מלקות על כל אחת ואחת לשמים, אין בית דין מלקין אותו אלא אחת; ואם התרו בו על כל פעם ופעם, והוא מטמא-לוקה על כל אחת ואחת.

ה, יח במה דברים אמורים, בשנטמא ופרש, וחזר ונגע או נשא או האהיל; אבל אם היה נוגע במת ועדין המת בידו, ונגע במת אחר-אינו חייב אלא אחת, אף על פי שהתרו בו על כל נגיעה ונגיעה: שהרי מחלל ועומד.

ה, יט נזיר שנכנס לבית, ושהה שם עד שמת שם מת, או שנכנס לאהל המת בשדה תבה ומגדל, ובא חברו ופרע גג התבה מעליו מדעתו-הרי זה לוקה שתים: אחת משום "לא יבא", ואחת משום "לא-יטמא"-שהרי טמאה וביאה באין כאחת. אבל אם נכנס כדרך, טמאתו קודמת לביאתו-שמעת שיכניס חטמו או אצבעות רגליו, נטמא, ואינו חייב משום ביאה, עד שיבוא כלו.

ה, כ נכנס לאהל המת, או לבית הקברות בשגגה, ואחר שנודע לו התרו בו, ולא קפץ ויצא אלא עמד שם—הרי זה לוקה: והוא שיששה שם כדי השתחויה, כמו טמא שנכנס למקדש. ה, כא המטמא את הנזיר—אם היה הנזיר מזיד, הנזיר לוקה וזה שטמאו עובר משום "ולפני עור, לא תתן מכשל". ואם היה הנזיר שוגג וזה שטמאו מזיד, אין אחד מהן לוקה; ולמה לא ילקה המטמא את הנזיר—לפי שנאמר "וטמא ראש נזרו", ואינו

לוקה עד שיטמא עצמו מדעתו. ה, כב נזיר טהור שטמא עצמו, לוקה אף משום "לא תאחר לשלמו"—שהרי אחר נזירות טהרה, ועשה מעשה; וכן אם נזר בבית הקברות, לוקה אף משום "לא תאחר". הא למדת, שהנזיר שטמא עצמו לוקה ארבע מלקיות: משום "לא—יטמא", ומשום "לא יחל, דברו", ומשום "לא תאחר לשלמו"; ומשום "לא יבא"—אם הייתה ביאה וטמאה כאחת, כמו שבארנו.

הלכות נזירות פרק ו

ו, א נזיר ששתה יין, ואכל יוצא מן הגפן—אפלו ימים רבים—אינו סותר מימי נזירותו, אפלו יום אחד; וכן אם גלח מעוט שער ראשו, בין בשגגה בין בזדון. נתגלח רב ראשו—בין בתער, בין כעין תער ולא נשאר מן השערות כדי לכופף ראשו לעיקרנו, בין בזדון בין בשגגה, אפלו גלחוהו לסטים באנס—הרי זה סותר שלושים יום, עד שיהיה לו פצע; ואחר כך מתחיל למנות.

ו, ב פיצד: נדר נזירות מאה יום, ולאחר עשרים יום נתגלח רב ראשו—הרי זה שוהה שלושים יום, עד שירבה שער ראשו, ואחר השלושים יום, מונה שמונים יום תשלום ימי נזירותו; וכל אותן השלושים יום—כל דקדוקי נזירות עליו, אלא שאין עולין לו מן המנין.

ו, ג נזיר שנטמא—בין בזדון בין בשגגה, ואפלו טמאוהו גויים באנס—סותר הכל, ומגלח תגלחת טמאה, ומביא קרבנות טמאה; ומתחיל למנות ימי נזירות, שנאמר "והימים הראשנים יפלו". ואפלו נטמא ביום מלאת ימי נזרו בסוף היום, סותר הכל. ו, ד נטמא אחר יום מלאת, שהוא יום הבאת קרבנות טהרה אלו לא נטמא—סותר שלושים יום בלבד. וכיצד יעשה: מביא קרבנות טמאה כשיטהר, ומגלח תגלחת טמאה; ומתחיל למנות נזירות שלושים יום, ומגלח תגלחת טהרה, ומביא קרבנות טהרה. ואם נטמא אחר שנזרק עליו אחד

מן הדמים, אינו סותר כלום; אלא מביא שאר קרבנות טהרה שלו, כשיטהר.

ו, ה נטמא ביום שלאחריו, שהוא יום שראוי לגדל שער אלו גלח אחר מלאת—הרי זה אינו סותר כלום, ואף על פי שעדין לא גלח: שהרי שלמה הנזירות, וכל הנטפל לה.

ו, ו נטמא ביום שנדר, או בשני—אינו סותר, אלא משלים עליהם אחר שיביא קרבנו: שנאמר "והימים הראשנים יפלו", עד שיהיו שם ימים ראשונים. לפיכך אם נטמא משלישי והלאה, סותר כל הקודמין.

ו, ז נדר בנזיר, והוא טמא מת—חלה עליו נזירות; ואם נטמא פעם אחרת, או שתה יין, או גלח—לוקה. ואם שחה בטמאתו כמה ימים, אין עולין לו—עד שיטה שלישי ושביעי, ויטבל בשביעי. ויום שביעי שלו, עולה לו ממנין נזירות לזה שנדר והוא טמא; אבל נזיר טהור שנטמא, אינו מתחיל למנות אלא מיום השמיני והלאה.

ו, ח מי שנדר והוא בבית הקברות, נזירות חלה עליו; ואפלו שחה שם כמה ימים—אין עולין לו, ולוקה על שהיתו שם. ואם התרו בו שלא יזיר שם, אינו מגלח שערו כשיצא משם; ואם נטמא שם בבית הקברות באחת מן הטמאות שהנזיר מגלח עליהן, אינו מגלח ואינו מביא קרבן טמאה.

ו, ט נכנס לשם בשדה תבה ומגדל, ובא חברו ופרע

עָלִיו אֶת הַמְעֻזָּה וְנִטְמָא—אָף עַל פִּי שְׁשָׁה שָׁם, אֵינּוּ לֹקָה; אֲבָל מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת, אִם שָׁהָה. וְיִ יֵצֵא מִבֵּית הַקְּבֻרוֹת, וְשָׁהָה יָמִים וַחֲזַר וְנִכְנַס— אֵין אוֹתֵן הַיָּמִים עוֹלִין לוֹ. יֵצֵא וְהָזָה וְטָבַל וְטָהַר, וּמָנָה יָמִים מְנֻזְרוֹתוֹ, וַחֲזַר לְבֵית הַקְּבֻרוֹת—הָרִי אוֹתֵן הַיָּמִים שְׁמָנָה עוֹלִין לוֹ: וְאִפְלוּ נִכְנַס בְּיוֹם שְׁמִינִי שְׁלוֹ, הָרִי שְׁבִיעִי שְׁלוֹ עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן. וְאִם נִטְמָא שָׁם אַחַר שְׁנִכְנַס, בְּאַחַת מִן הַטְּמָאוֹת שֶׁהַנְּזִיר מְגַלַּח עֲלֵיהֶן—מִבֵּיא קָרְבַּן טְמָאָה, וְסוֹתֵר הַיָּמִים הַקּוֹדְמִין, וּמְגַלַּח תְּגַלַּחַת טְמָאָה.

וְיֵא תְּגַלַּחַת טְמָאָה כִּי־צַד הִיא: נְזִיר שֶׁנִּטְמָא בְּאַחַת מִן הַטְּמָאוֹת שֶׁהוּא מְגַלַּח עֲלֵיהֶן, הָרִי זֶה מִזֶּה עָלִיו בְּשִׁלְשִׁי וּבְשִׁבְעִי, וּמְגַלַּח שְׁעַר רֵאשׁוֹ בְּשִׁבְעִי, וְטוֹבֵל בְּשִׁבְעִי אַחַר הַהִזְיָה כְּדֶרֶךְ כָּל טְמָאֵי מַת, וּמַעְרִיב שְׁמֻשׁוֹ; וּמִבֵּיא קָרְבָּנוֹתָיו בְּשְׁמִינִי—וְהֵן שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה, אֶחָד לְעוֹלָה וְאֶחָד לְחֻטָּאת, וְכִבֵּשׁ בֶּן שְׁנָתוֹ לְאִשָּׁם. וְסוֹתֵר כָּל הַיָּמִים הַקּוֹדְמִין, וּמִתְחִיל לְמִנּוֹת נְזִירוֹתוֹ; וְאִם גָּלַח בְּשְׁמִינִי, מִבֵּיא קָרְבָּנוֹתָיו בּוֹ בְּיוֹם.

וְיֵב מְאִימְתֵי מִתְחִיל לְמִנּוֹת, מִשְׁיָבִיא חֻטָּאתוֹ; אֲבָל עוֹלָתוֹ וְאִשְׁמוֹ, אֵין מְעַכְבִּין אוֹתוֹ מִלְּמִנּוֹת. הָרִי שֶׁהָזָה בְּשִׁלְשִׁי וּשְׁבִיעִי, וְלֹא טָבַל וְנִתְאַחַר כְּמָה יָמִים—כְּשִׁיטְבַל, יַעְרִיב שְׁמֻשׁוֹ וְיָבִיא קָרְבָּנוֹתָיו לְמַחֵר.

וְיֵג טָבַל וְהַעְרִיב שְׁמֻשׁוֹ, וְאַחַר קָרְבָּנוֹתָיו—אֵינּוּ מִתְחִיל לְמִנּוֹת, עַד שְׁיָבִיא חֻטָּאתוֹ; אֲבָל עוֹלָתוֹ וְאִשְׁמוֹ, אֵין מְעַכְבִּין אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

וְיֵד כְּשֶׁמְגַלַּח הַנְּזִיר תְּגַלַּחַת טְמָאָה—אֵינּוּ צָרִיךְ לְגַלַּח פֶּתַח הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא לְהַשְׁלִיךְ שְׁעָרוֹ עַל הָאֵשׁ. וּבֵין שְׁגִלַּח בְּמִדִּינָה אוֹ בְּמִקְדָּשׁ, שְׁעָרוֹ אֲסוּר בַּהֲנִיָּה וְטַעוֹן קְבִירָה; וְאִפְרוֹ אֲסוּר, כְּאִפְרָה כָּל הַנִּקְבְּרִין. וְהַמְגַלַּח בְּמִקְדָּשׁ—אִם הִשְׁלִיכוֹ תַּחַת דּוֹד הָאִשָּׁם, יֵצֵא.

וְטוֹ נְזִיר שֶׁנִּטְמָא טְמָאוֹת הַרְבֵּה—בֵּין שֶׁלֹּא הִתְרוּ בּוֹ עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, בֵּין שֶׁהִתְרוּ בּוֹ עַל כָּל אַחַת וְאַחַת—אֵינּוּ מִבֵּיא עַל טְמָאוֹתָיו אֶלֶּא קָרְבַּן אֶחָד. כְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, שֶׁנִּטְמָא פְּעַם שְׁנַיִם קָדָם

שְׁיָבִיא קָרְבָּנוֹת טְמָאָה הִרְאִישׁוֹנָה; וְאָף עַל פִּי שְׁנִתְאַחַר כְּמָה יָמִים אַחַר טְהַרְתּוֹ קָדָם הַבָּאת חֻטָּאתוֹ, וְנִטְמָא בְּאוֹתֵן הַיָּמִים—אֵינּוּ מִבֵּיא אֶלֶּא קָרְבַּן אֶחָד. אֲבָל אִם נִטְמָא וְטָהַר וְהִבִּיא חֻטָּאתוֹ, וְנִטְמָא פְּעַם שְׁנַיִם אַחַר שֶׁהִבִּיא חֻטָּאתוֹ—אָף עַל פִּי שְׁעָדִין לֹא הִבִּיא אִשְׁמוֹ וְעוֹלָתוֹ, חֵיב בְּקָרְבָּנוֹת אַחֲרוֹת.

וְטוֹ נְזִיר שֶׁגָּלַח תְּגַלַּחַת טְהָרָה, וְאַחַר כֶּךָ נוֹדַע שֶׁנִּטְמָא הָיָה בְּתוֹךְ יָמֵי נְזִירוֹ—אִם בְּטְמָאָה יְדוּעָה נִטְמָא—סוֹתֵר הַכֹּל, וּמִבֵּיא קָרְבָּנוֹת טְמָאָה, וּמְגַלַּח תְּגַלַּחַת טְמָאָה; וּמוֹנֶה נְזִירוֹת אַחֲרָת, וּמִבֵּיא קָרְבָּנוֹת טְהָרָה.

וְיֵז וְאִם בְּטְמָאת הַתְּהוֹם נִטְמָא, אֵינּוּ סוֹתֵר; וְדָבָר זֶה, הִלְכָה מִפִּי הַקְּבֻלָּה. וְאִם עַד שֶׁלֹּא נְזַרְק עָלָיו אֶחָד מִן הַדְּמִים, נוֹדַע שֶׁהוּא טְמָא—בֵּין בְּטְמָאָה יְדוּעָה, בֵּין בְּטְמָאת הַתְּהוֹם—סוֹתֵר הַכֹּל; נוֹדַע לוֹ אַחַר שֶׁנְּזַרְק אֶחָד מִן הַדְּמִים—אָף עַל פִּי שֶׁלֹּא גָלַח—הוֹאִיל וְטְמָאָה שְׁאִינָה יְדוּעָה הִיא, אֵינּוּ סוֹתֵר.

וְיֵח אֵיזוֹ הִיא טְמָאת הַתְּהוֹם—כָּל שְׂאִין אָדָם מִכִּירָה, אִפְלוּ בְּסוּף הָעוֹלָם. וְלֹא אָמְרוּ טְמָאת הַתְּהוֹם אֶלֶּא לְמַת בְּלִבָּד; אֲבָל הַרוּג, לֹא—שֶׁהָרִי יָדַע בּוֹ זֶה שֶׁהָרָגוֹ. נִמְצָא הַמַּת גָּלוּי, אֵין זוֹ טְמָאת הַתְּהוֹם. נִמְצָא מִשְׁקַע בְּקַרְקַעִית מְעָרָה וְהַמִּים עַל גְּבִיּוֹ, הָרִי זוֹ טְמָאת הַתְּהוֹם שְׁאִינָה יְדוּעָה; הִיָּה טְמוֹן בְּתֵבָן אוֹ בְּצֻרוֹת, הָרִי זוֹ טְמָאת הַתְּהוֹם שְׁאִינָה יְדוּעָה; הִיָּה טְמוֹן בְּמִים בְּאִפְלָה וּבְנִקְיָקִי הַסְּלָעִים, אֵינָה טְמָאת הַתְּהוֹם.

וְיֵט נְזִיר שֶׁנִּטְמָא בְּמַת, וְיָרַד וְטָבַל בְּמַעְרָה, וְהִבִּיא קָרְבָּנוֹת טְמָאָה, וּמָנָה נְזִירוֹת וּגְלַח תְּגַלַּחַת טְהָרָה, וְאַחַר כֶּךָ נוֹדַע שְׁמַת הָיָה מִשְׁקַע בְּקַרְקַעִית הַמְּעָרָה כְּשֶׁיָרַד לְטָבַל—אָף עַל פִּי שֶׁהִיא טְמָאָה שְׁאִינָה יְדוּעָה—סוֹתֵר הַכֹּל, מִפְּנֵי שֶׁחֲזוּק לְטְמָאָה, וְחֻזְקַת הַטְּמָא טְמָא, עַד שֶׁיִּטְהַר וְדָאִי.

וְכִי יָרַד לְהִקָּר—הָרִי זֶה טְהוֹר, עַד שֶׁיָּדַע שְׁנִגְע; נִמְצָא הַמַּת צָף עַל פְּנֵי הַמִּים—הָרִי זֶה בְּחֻזְקַת טְמָא, שְׁחֻזְקָתוֹ שְׁנִגְע בּוֹה שֶׁהוּא צָף.

די גרויסקייט און הייליגקייט פונעם יום טוב פורים קען מען גארנישט באגרייפן, אזוי ווי דער אר"י הק' זאגט (פרי עין חיים, שער הפורים) אז אין יום טוב פורים שיינט אזא ליכטיגקייט וואס שיינט נישט אפילו שבת און אין אנדערע ימים טובים.

די ספרים הקדושים זאגן אויף דעם וואס דער זוהר הק' זאגט (תיקוני זוהר, תיקון כ"א) אז פורים הייסט אזוי ווי יום כפורים, אז יום כיפור איז נאר אזוי ווי פורים "כ' פורים" - "אזוי ווי פורים", אבער פורים איז נאך גרעסער פון יום כיפור.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ד) אז היינט הייבן זיך אן אלע התחלות פון פורים, דאס מיינט אז פורים איז א טאג וואס יעדער איינער קען אנהייבן פון דאסניי, צו זיין ערליך און וואויל און צו זיין צוגעקלעבט צום אייבערשטן, א איד קען זיך אינגאנצן באנייען, אנהייבן א גייע לעבן מיטן אייבערשטן.

דערפאר דארף מען אויסניצן דעם טאג זיך אויסצורעדן צום אייבערשטן, און אים דערציילן אלעס וואס גייט אויף אים דורך, און אלעס וואס מען דארף, און דעמאלט קען מען פועל'ן אלעס גוטס. ווי די תו"ל זאגן (ירושלמי מגילה א. ד) אז אין פורים "בל הפושט יד נותנין לו" - ווער עס שטרעקט אויס די האנט געבט מען אים, זאגן אויף דעם די ספרים הקדושים אז דאס מיינט אויך אז וואס מען בעט פונעם אייבערשטן אין פורים באקומט מען.

דערפאר פארלייגט זיך דער שטן אויף דעם טאג, אז מען זאל פארברענגן די צייט און ווען מען געבט זיך איין דריי איז דער טאג שוין פאריבער. אבער ווער עס האט שכל נגב'ט אראפ עטליכע מינוט און ער רעדט זיך אויס די גאנצע הארץ צום אייבערשטן, אלעס וואס ער דארף ברוחניות ופגשמות, און דעמאלט קען ער זיין זיכער אז ער וועט פועל'ן נאר גרויסע ישועות פאר זיך און פאר גאנץ כלל ישראל.

אזוי אויך דארף מען וואונטשן און בענטשן אויך אנדערע אידן מיט אלע ברכות, ווייל פורים קען מען אלעס פועל'ן, און אלע ברכות וואס אידן וואונטשן זיך איינער דעם צווייטן ווערן אנגענומען ביים אייבערשטן.

24	ראשון Sunday	יד 14	פורים Purim עלות השחר ..... 5:39 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:20 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:34 שקיעה ..... 7:12 בבלי: בבא מציעא כה • ירושלמי: ערובין י • תוספתא: סוטה ו נ"ך: יהושע ג-ד • רמב"ם: נדרים יג
25	שני Monday	טו 15	שושן פורים Shushan Purim עלות השחר ..... 5:38 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:19 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:33 שקיעה ..... 7:13 בבלי: בבא מציעא כו • ירושלמי: ערובין יא • תוספתא: סוטה ז נ"ך: יהושע ה-ו • רמב"ם: נזירות א
26	שלישי Tuesday	טז 16	עלות השחר ..... 5:36 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:18 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:33 שקיעה ..... 7:14 בבלי: בבא מציעא כז • ירושלמי: ערובין יב • תוספתא: סוטה ח נ"ך: יהושע ז-ח • רמב"ם: נזירות ב
27	רביעי Wednesday	יז 17	עלות השחר ..... 5:34 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:18 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:32 שקיעה ..... 7:15 בבלי: בבא מציעא כח • ירושלמי: ערובין יג • תוספתא: סוטה ט נ"ך: יהושע ט-י • רמב"ם: נזירות ג
28	חמישי Thursday	יח 18	עלות השחר ..... 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:17 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:31 שקיעה ..... 7:16 בבלי: בבא מציעא כט • ירושלמי: ערובין יד • תוספתא: סוטה י נ"ך: יהושע יא-יב • רמב"ם: נזירות ד
29	ששי Friday	יט 19	עלות השחר ..... 5:31 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:16 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:30 שקיעה ..... 7:17 בבלי: בבא מציעא ל • ירושלמי: ערובין טו • תוספתא: סוטה יא נ"ך: יהושע יג-יד • רמב"ם: נזירות ה
30	הפטרה: ויהי דבר ד' שב"ק Shabbos	כ 20	צו, פרה Shabbos Parah עלות השחר ..... 5:29 סו"ז קר"ש - מג"א ..... 9:15 סו"ז תפלה - מג"א ..... 10:30 שקיעה ..... 7:19 בבלי: בבא מציעא לא • ירושלמי: ערובין טז • תוספתא: סוטה יב נ"ך: יהושע טז-טז • רמב"ם: נזירות ו

Candle Lighting 6:59 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:32 זמן מוצש"ק

ווען צדיקים ווערן באקאנט אויף דער וועלט, דאן קומען ארום נייע ניגונים אויף דער וועלט.

(ספר המדות אות צדיק תלק ב' סימן י"ב)